THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

הארץ

אג' שנה נ"ה, יום ו' כ"ה כסלו תשל"ג 1 דצמבר 1972 V. 54/16,327/DECEMBER 1 1972

בפגישה סודית — ללא השתתפות אנשי רפ"י לשעבר:

.. מאיר ביקשה מצמרת
.אמניה לבחור לה יורש

משתתפים בפגישה, בביתו של אלון, ביקשו שתשקול עמדתה מחדש ✶ המועמדים: ספיר ואבן

הכנס התקיים בבית השר יגאל אלון, שיש לו דירת גג בדרא, נכחו שרים ועסקנים בכירים ממפא"י ד' אחה"צ. ראש הממשלה אמרה להם, כי יש להיערך לקראת הבחירות כל עיה, וכי עליהם לחשוב ולהתייעץ

(הסוף בעמוד 2, טור 2)

פנחס ספיר גולדה מאיר אבא אבן

מאת דן מרגלית
סופר "הארץ"

...ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר ... לפני כשבועיים פגישה סד... עם השרים הבכירים של מפ... העבודה וצמרת מפלגתה — ... נעדרו כל ראשי חטיבת ... לשעבר — כדי לדון בהיער... באמניה לקראת הבחירות. ... זו הבחירה הגב' מאיר, ... הודיעה החלטתה לא לעמוד עוד בראש מפלגתה בבחירות הקרובות.

אחת הסיבות לקיום המיפגש היתה להבהיר, כי היא נחושה בדעתה לא להתמודד בבחירות הקרובות. בחוגים ממשלתיים ממפלגת העבודה נשמעו קולות שהצהרות הפומביות של הגב' מאיר בעניין זה אינן משכנעות וכי אין לראות את עמדתה כסופית ואת דעתה כנחרצת כל עוד לא אמרה זאת במיפגש סגור של שרי המפלגה הבכירים ובאמניה בצמרת.

רוג'רס ימשיך בכהונתו

קנת ראש יהיה יד-ימינו ✶ קיסינג'ר יישאר יועץ לנשיא

ויליאם רוג'רס

ואשינגטון, 30 (יונייטד פרס ושד"ר). הנשיא ניכסון הודיע היום, כי שר החוץ, ויליאם רוג'רס ימשיך בכהונתו. מר ניכסון מינה את מר קנת ראש, מי שהיה בעבר פרופ' למשפטים, לאיש מספר 2 במשרד החוץ.

ראש, שכיהן בעבר כשגריר ארה"ב בגרמניה המערבית, משמש עתה כסגן שר ההגנה.

נודע, כי האיש השלישי במשרד החוץ יהיה ויליאם פורטר, הכוהן עתה כראש המשלחת האמריקאית בשיחות השלום בפאריס. מר פורטר ימלא את מקומו של אלכסיס ג'ונסון — גילה דובר הבית הלבן רונלד זיגלר.

הדובר השמיע דברי שבח למר רוג'רס, באומרו, כי מר ניכסון יודע ששר החוץ הוא בעל "כושר הראוי לציון". הוא הוסיף, שכוונת מר ניכסון היא ששר החוץ יוסיף למלא תפקיד מרכזי בגיבוש מדיניות החוץ של ארה"ב. מר רוג'רס ימשיך לשאת באחריות לנושאים, שהיו במוקד פעולתו גם בעבר — הכוונת ההבנות והועידה לבטחון אזור... פה.

(ההמשך בעמוד 2, טור 2)

ועדת השרים תדון הבוקר על השביתה בנמלי התעופה

גם ועד העובדים מתכנס ✶ בן-אהרון מבקר עמדת הממשלה ✶ חילוקי דעות בממשלה

מאת אמנון ברזילי
סופר "הארץ"

ועד עובדי התעופה האזרחית מתכנס הבוקר ב-7 לדיון בהמשך שביתה שפרצה אתמול והמשתקת זה למעלה מ-24 שעות את נמלי התעופה של ישראל ואת כל הטיסות לארץ ומחוצה לה. הבוקר תתכנס גם ועדת השרים לענייני שכר, בראשותו של ראש הממשלה ובהשתתפות י. בן אהרון, לדיון דחוף בתביעות העובדים, לאחר שאתמול נכשל כל נסיון להגיע לסיכום בינה לבין נציגי ההסתדרות.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

תזוזה שמאלה בבחירות בהולנד

האג, 30 (צ'יר יופ"י). בבחירות הכלליות שנערכו אתמול בהולנד התמסתמנה תזוזה שמאלה, כשמפלגת העבודה מעלה את ייצוגה בפרלמנט מ-39 ל-43 מושבים.

הבוחרים הביעו אי-שביעות רצון מממשלת הקואליציה ובוחרים, כי הרמים להקמת ממשלה חדשה יהיה ממושך וקשה.

ממשלת הקואליציה תמשיך בכהונתה לפי בקשת המלכה יוליאנה, עד שיושג המשך המרים להקמת ממשלה חדשה.

ניכסון ייפגש כנראה עם תיו — להחתימו על ההסכם

ואשינגטון אופטימית ביחס לשלום בוייטנאם

מאת רפאל רוזנשטיין
סופר "הארץ" בניו-יורק

ניו-יורק, 30 (טלפונית). בוואשינגטון שוררת אווירה של אופטימיות גדולה בנוגע להסכם שלום בוייטנאם. יועצו של הנשיא ניכסון, ד"ר קיסינג'ר, רמז, כי ניהל בהצלחה 95% מהפרטים של ההסכם וכי עתה קרוב הפרט לסופו המוצלח.

בוואשינגטון סבורים, כי לא מן הנמנע שהנשיא ניכסון בעצמו ייפגש עם נשיא דרום וייטנאם, גוין ואן תיו, כדי להחתימו על ההסכם.

ארה"ב מפעילה לחץ כבד ביותר על סייגון בכיוון זה.

נמסר, כי בפגישתו היום עם ראשי המטות המאוחדים קיבל הנשיא ניכסון אור ירוק בצבאים להתוכנת ההסכם עם האנוי.

שגריר ישראל באו"ם, יוסף תקוע (מימין) ושר החוץ המצרי, מוחמד חסן אל-זייאת בעת נאומיהם שלשום בעצרת הכללית, בדיון בשאלת המזה"ת. (צילום רדיו של א.פי.)

קנסות כבדים יוטלו על מארגני השביתה בתקשורת

ועד העובדים התפטר במהלך הדיון המשפטי ✶ העובדים דחו הצעת תיווך של השופט

מאת אמנון ברזילי
סופר "הארץ"

קנסות בגובה של 200 ל"י לכל יום שביתה, בתוספת של 100 ל"י על כל יום שביתה נוסף, הטיל אתמול בית-הדין המחוזי לעבודה על 22 חברי המזכירות הארצית של עובדי התקשורת על בזיון בית-הדין. למרות הטלת הקנסות, החליטו העובדים להמשיך בשביתתם, שנכנסה ליומה ה-4.

כתוצאה מן השביתה שותקו את מול שידורי הטלויזיה זה היום ה-שלישי ברציפות ואם לא יחול שינוי קיצוני, יהיו השידורים מושבתים גם הלילה. בעיצומו של הדיון בבית הדין התפטרו כל חברי המזכירות הארצית של העובדים והקם מטה חירום להמשך השביתה.

השופט הראשי מר מנחם הרניב שקרא את פסק הדין לאחר דיון ממושך של יותר מ-7 שעות. נגד כי הנתבעים (22 חברי המזכירות), ישלמו כ"א 200 ל"י על כל יום שלא צייתו לצו המניעה שהוצא עד ביום ג' לשוב לעבודה סדירה. הוא קבע עוד, כי לסכום הנקוב יתווסף בכל יום שביתה עוד 100 ל"י (לפי חישוב זה, הקנס על היום הראשון 200 ל"י, היום השני 300 ל"י, היום השלישי 400 ל"י). השופט אמר, כי תוקפו של הצו הוא מיום ה' 10 בבוקר ואם עד אז ישובו העובדים, יבוטלו הקנסות.

ב"כ העובדים, עו"ד יהודה כרמי, שהגיש לשופט בתחילת הדיון מכתב התפטרות של חברי המזכירות וטען, כי ההתפטרות היא רטרואקטיבית מיום ג', היום בו הוצאו הצווים. מר כרמי הוסיף, כי חברי המזכירות לא ביזו את בית הדין, שכן לא עבדו במשך ימי השביתה כחברי ועד. פרקליט המדינה, עו"ד איתמר פלפל, טען, כי אין לדון בכשרות הצו בשלב זה אלא רק בסוגיה אם יש להטיל את הקנסות או לאו. השופט דחה את טענות ב"כ העובדים כלא משכנעים. הוא אמר עוד, כי ידוע לו שאין עובדי ההנדסה מקופחים במשכורותם.

בתחילת הדיון שנפתח בשעה הצהריים, הזעיק השופט הרניב כוח משטרה לבית הדין כדי לפזר את העובדים שבאו בהמוניהם אל ה-אולם. למקום הגיעו מספר ניידות משטרה שפיזרו את העובדים וחלק מן השוטרים נשאר במקום בכל מהלך הדיונים.

בעבור שעתיים של דיונים, ביקש מר הרניב מהפרקליטים להיכנס אליו ללשכתו והציע לשמש כמתווך בסכסוך. לגרים הצטרפו נציגי ההסתדרות ומשרד התקשורת. השופט העלה את ההצעה האומרת, כי הממשלה מוכנה לשמוע כל תביעה בשעת דיון שיתקיים לאחר השביתה. נציג ההסתדרות הציע הסתייגות האומרת, שכל תביעה תעבור סעון

(סוף בעמוד 2, טור 3)

✶ מזג האוויר

בהיר. הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 4 עד 13, מצלות הי"א 8 עד 18, חיפה 8 עד 18, באר-שבע 7 עד 18, אילת 11 עד 23, מפרץ שלמה 13 עד 23, רמת הגולן 0 עד 10 מעלות.

בגליון זה 28 עמודים, בצרוף המוסף השבועי בן 56 עמודים

תקוע מסר ליארינג את אזהרת ישראל

תיסוג מתמיכתה בהחלטת מועה"ב 242 אם העצרת תסלף אותה

מרכז או"ם, 30 (עסטיא). נציג ישראל באו"ם, הודיע לשגריר ד"ר יארינג, כי ישראל עשויה לסגת מתמיכתה בהחלטת מועצת הבטחון 242 אם תקבל העצרת החלטה הכסלבת את החלטת כרוצה הכנסת בת ה-5 השנים.

את האזהרה הזאת מסר היום ה-שגריר יוסף תקוע לדיפלומט השוודי בשיחה בת חצי שעה שקיים אמש.

מר תקוע הבהיר לד"ר יארינג, שקבלת החלטה זו בעצרת עשויה אף להקשות את הקיפאון ב-מזה"ת. הוא הדגיש, כי ישראל לא תשנה את מדיניותה לגבי פיתרון ה-שלום.

נמסר, כי ד"ר יארינג נועד בימים אלה באו"ם גם עם שר החוץ המצרי, מוחמד אל-זייאת.

מחסור בנייר עתונים במצרים

קהיר, 30 (עי"ר). עתוני קהיר הופיעו היום ב-8 עמודים — שני עמודים פחות מן הרגיל — בגלל מחסור בנייר עתונים.

כמהדורות סוף השבוע יצומצמו מ-16 ל-12 עמודים.

קהיר נימקה הסיבות להצעתה הקיצונית באו"ם באכזבתה מארה"ב ומאירופה

השר אבן הזהיר מדינות השוק מהחלטה קיצונית בעצרת

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

שר החוץ המצרי, מחמוד זייאת, הבהיר במגעיו האחרונים במרכז האו"ם, כי קהיר התאכזבה מעמדות ארה"ב ואירופה. הואיל וכך היא מוצאת את עצמה חייבת להעלות הצעה תקיפה באו"ם, שתוכל למצוא בה סיפוק לאחר אכזבותיה האחרונות.

מקורות מערביים אשר מסרו על כך, הדגישו, כי למרות האכזבה המצרית, נראה, שקהיר עצמה מבינה, כי קריאתה להטיל על ישראל סנקציות, לא תיענה ע"י ממשלות אירופה.

מצרים יודעת שאין טעם בהחלטה הקוראת להטיל סנקציות על ישראל בתחום אספקת הנשק והסיוע הכלכלי, אם ממשלות אירופה לא יהיו שותפות להצעה כזאת. נראה, כי מדינות אירופה המערביות לא יצביעו בעד סנקציות. מצרים מביאה בחשבון, — הוסיפו גורמים מערביים, — כי הצעתה לסנקציות היא נושא למיקוח.

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

השר הלל יטפל בפרשת שני העתונים הערביים הלאומניים

העתונים הללו הוזהרו בעבר מקו לאומני קיצוני

מאת יהודה ליטני
סופר "הארץ"

בישיבה שהתקיימה באחרונה בביתו של ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר, העלה שר-הביטחון, משה דיין, את נושא ההתבטאויות האנטי-ישראליות החריפות של שני עתונים ממזרח-ירושלים, השבועון "אל-פג'ר" והיומון "אל-שעב". לאחר דיון קצר הוחלט להטיל את הטיפול בעניין זה על שר-המשטרה, שלמה הלל.

[illegible]

"אל-פג'ר" ו"אל-שעב" קיבלו גם הלוואות מגורמים ממשלתיים.

נודע, כי שני העתונים הוזהרו בעבר שלא להיגרר לקו לאומני קיצוני.

סי"ץ: השתפר מצבו של סאדאת

קהיר, 30 (עי"ר). [illegible]

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

700 עובדי משרד הפנים ישבתו ביום ד'

באישור ההסתדרות

מאת סופר "הארץ"

700 עובדי משרד הפנים ישבתו בשביתת אזהרה של 24 שעות ביום ד', באישור ההסתדרות, בטענה של אי-מילוי תביעות שאושרו ע"י הנהלת המשרד. אם לא יתמלאו תביעותיהם תוך 14 יום, ישבתו בשביתה כללית וממושכת.

התביעה המרכזית, היא לשיבוץ תקנים מחודש של כ-60 מנהלי מחוזות וקציני מחוזות. התביעה הוכרה כצודקת ע"י ההסתדרות ונערך מו"מ בינה לבין הנהלת משרד הפנים. הושג סיכום משותף בין שני הצדדים אך ביצועו נדחה ברגע האחרון.

פאריס, 30 (יופ"י). פקידי בנקים שבתו היום בשביתה ברחבי צרפת, בדרישה להעלאת שכרם.

לאס-וגאס (נוואדה) 30 (יופ"י). מאיר לנסקי שוב אושפז בבי"ח ב-מיאמי.

פלשתיני נפצע קשה ממעטפת-נפץ בקופנהגן

המכתב נשלח מביירות מאדם המוכר לו

מאת אליהו ההבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 30 (מיוחד ל"הארץ"). מעטפת-נפץ התפוצצה היום בקופנהגן בידיו של ערבי פלסטיני, ... עבדאללה, שנפצע קשה בכל גופו ואיבד יד.

למען המתנהלים האשים את שירותי הביטחון של ישראל במשלוח מכתבי הנפץ. הדובר ציין, כי עבדאללה קשור לתנועת השיחרור הפלשתינית. האשמה זו שודרה בראיון ברדיו דנמרק.

כזכור, התפוצצה אתמול מעטפת נפץ בשטוקהולם וגרמה לפציעה ... שם.

[illegible]

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

חשש להתרפה בקואליציה עקב התנגדות אלון למינוי המר

בחוגי המערך חוששים שצעירי המפד"ל יגיבו על ההתנגדות למינוי חברם כסגן לשר-החינוך

מאת סופר "הארץ"

גורמים ממשלתיים הביעו אתמול דאגה לעתיד היחסים הפנימיים בקואליציה, בעיקבות ההסתייגות ה-פומבית, שהביע סגן ראש הממשלה, יגאל אלון, מהחלטת המפד"ל למנות לתפקיד סגן שר-החינוך מטעמה את ח"כ זבולון המר.

מקורות בירושלים אמרו, כי הם יתבעו מן השר אלון לנמק מדוע הביע הסתייגות במינוי ח"כ המר כסגן שר — אם כי החלטה זו נתקבלה פה אחד בסיעת המפד"ל.

החשש בחוגי המערך הוא, כי התבטאות השר אלון תגרור תגובה חריפה של המפד"ל ובעיקר של חוגי הצעירים במפלגה זו, שח"כ המר הוא מנהיגם. חברי הכנסת המר ד' יהודה בן-מאיר התלבטו כמה פעמים בשנים האחרונות בקשר להצבעה במיסגרת הקואליציה. ח"כ המר תומך בהתנחלות בשטחים ונאבק להרחבת קרית ארבע בחברון והתנחלויות אחרות.

בחוגים ממשלתיים חוששים, כי צעירי המפד"ל ינצלו את התבטאות השר אלון, ויטלו לעצמם חופש הצבעה בכנסת בעניינים קואליציוניים ובעיקר בנושאים מדיניים ודתיים בהם מטפל השר אלון.

גורמים במפד"ל אמרו אתמול, כי יבקשו לברר במישור הממשלתי על סמך מה נקט השר אלון לשון הסתייגות מאפשרות מינוי ח"כ המר כסגן שר מטעם המפד"ל — זכות השמורה למפלגה זו. הם טוענים, כי עמדותיו המדיניות של ח"כ המר וחששו של השר אלון שהוא יטפל טיפול נמרץ בנושאי החינוך הדתי, היו כנראה הסיבות העיקריות להסתייגותו. כפי שח"כ המר הבהיר בימים האחרונים במגעים עם השרים, אין הוא מתכוון לחזור בו מעמדותיו המדיניות הקיצוניות.

עוד רביעיה נולדה באסף הרופא

היולדת קיבלה טיפול הורמונלי ✶ הלידה הוסרטה

(נ.). בביה"ח אסף הרופא בצריפין נולדה אמש רביעיה — שלושה בנים ובת.

היולדת היא גב' פנינה ברונשטיין, 26, מלוד, אם לילד בן 3. הגב' ברונשטיין קיבלה טיפול הורמונלי והיתה בהשגחה רפואית בביה"ח מזה חודשיים.

משקל הבת 960 גרם ושל הבנים 2,300, 2,080 ו-2,190 גרם. מנהל ה-מחלקה הגניקולוגית של ביה"ח, ד"ר אליהו כספי, מסר, כי האשה שהיתה בסוף החודש השביעי להריון והלידה נמשכה כחצי שעה, היתה רגילה וללא צורך בניתוח קיסרי. בעת הלידה עמד הכן צוות של 10 רופאים.

מהלך הלידה הוסרט ע"י הצלם הרפואי של ביה"ח, וצויין, כי זו לראשונה מוסרטה בישראל לידה של רביעייה במלואה.

אבי הרביעיה, מר יוסף ברונשטיין, בן 31, הוא רוקח ועובד בתעשייה האווירית בלוד.

גם לפני שנתיים נולדה באסף הרופא רביעיה וגם אז 3 בנים ובת.

ל"ע החליטה לדחות ההצבעה בכנסת על הצעת האוזנר

ההחלטה נתקבלה ב-240 קולות נגד 162 ✶ סערת רוחות בעת עריכת ההצבעה

מאת דן כספי
סופר "הארץ"

תוך סערת רוחות שאיימה להתפתח לתגרת ידיים, נתקבלה אתמול — ברוב 60 אחוז של המצביעים — החלטה בועידת הליברלים העצמאיים, להיענות לפניית הרב שלמה גורן ולדחות את ההצבעה בכנסת על הצעת החוק של ח"כ האוזנר.

הצעת החלטה זו הוגשה ע"י השר משה קול, ח"כ גדעון האוזנר ומר יצחק ארצי ונאמר בה, כי "תוך כהונת הכנסת הנוכחית, תעקוב סיעת ל"ע אחר התקדמות שתחול בקשר לפיתרון הבעייה, במסגרת בתי-הדין הרבניים, ותחליט על צעדיה הנוספים לגבי הצעת-החוק, לאור מסקנותיה בנידון".

את ההצעה הנגדית, שתבעה דחיית פנייתו של הרב גורן, הגישו מזכ"ל ל"ע, יצחק ברקאי, זאב אסטרייכר ואברהם חסון. הצטרפו אליהם גם עו"ד הופר וסניף סבעון של המפלגה (ההרכב ברובו מיוצאי גרמניה). ההחלטה לפי הצעת קול-האוזנר-ארצי נתקבלה ב-240 קולות, נגד 162, שהצביעו בעד ההצעה השניה. לאחר שהוכרזו על תוצאות ההצבעה, התחוללה סערת רוחות, לאחר שתומכי ההצעה השניה האשימו את מתנגדיהם שספירת הקולות לא נעשתה בסדר.

כמעט פה אחד נתקבלה החלטה נוספת, המשלימה את החלטת ה-דחייה, לפי הצעת מר פנחס רוזן, הקובעת, כי ל"ע לא תהיה בעתיד שותפה בקואליציה אם לא תובטח לה זכות להציע הצעות — בנושא הגט... של האוזנר.

הצעות קיצוניות

כן הובאו להצבעה שתי הצעות קיצוניות: אחת הדורשת הורדת הצעת האוזנר מסדר היום והעוברת הפרדת הדת מן המדינה ונשואים אזרחיים לכל. את ההצעה הראשונה נימק יצחק חלקי ונימוקו: נגד הצעת החוק של האוזנר ... ההצעה קיבלה 22 קולות בלבד.

ההצעה להפרדת הדת מן המדינה, שהוגשה ע"י הצעירים, זכתה ב-90 קולות. בעת הנמקת ההצעה ביקש נציג הצעירים, מיכאל מאוטנר, להעלות על הבמה נערה שנתקלה בבעיות אישות בבית-דין רבני. פנתה לרב גורן והוא אמר לה, כי אינו יכול לפתור את בעייתה. מתנגדי הצעת האוזנר התייצבו כחומה חיה מול הבמה ומנעו בכוח את עלייתה של הנערה.

הועידה קיבלה גם החלטות בעניני בטחון ושטחים ובעניני משק ההסתדרות.

התרוצצות ארגונית

העבודה העיקרית של הועידה נעשתה אתמול מחוץ לאולם המליאה, בוועדות שהכינו את הצעות ההחלטה והצעה לשינויים ארגוניים בל"ע. מאחורי הקלעים במשך היום נמשך המאבק בין הקבוצות העיקריות במפלגה — יוצאי אירופה המרכזית, "הרוכבים", והדור הצעיר, העליה החדשה ואחרות — לקראת הרכבת רשימת המועמדים לכנסת הבאה.

(ההמשך בעמוד 2, טור 5)

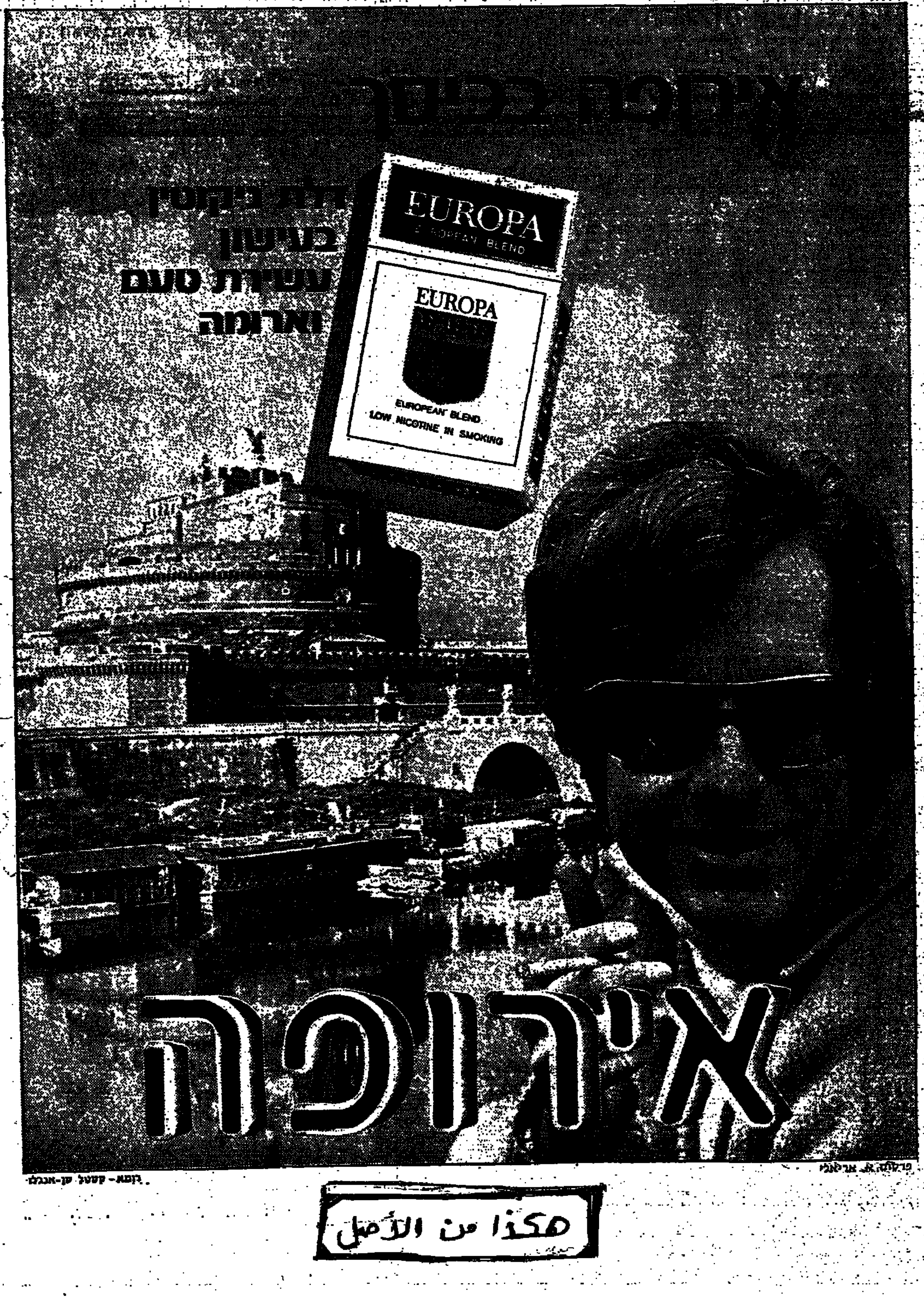

רומא - קסטל סן-אנג'לו

פרסום א. אריאלי

هكذا من الأصل

אחר חצות

...ל: המעצמות

...נן מעוניינות שלום קבע במזה"ת

„אל-אסבוע אל-ערבי" הביירותי:

בריה"מ תאמן טייסים מצריים במטוסי מיג 23

סאדאת שוחח עם מפקד חיל-האוויר ששב ממוסקבה ★ מזכיר מפלגת השלטון: לא ייתכן הסדר מדיני

מאת סופר „הארץ" לעניינים ערביים

בריה"מ תחל כנראה בקרוב לאמן טייסים מצריים בהטסת מטוס-הקרב החדיש מיג-23, לקראת אפשרות של אספקת מספר מסויים של מטוסים אלה לחיל-האוויר המצרי בתום תקופת אימון הטייסים הנמשכת 14 חודשים, — מוסר השבועון הביירותי „אל-אסבוע אל-ערבי".

הנשיא סאדאת קיבל אור ליום אתמול לשיחה את מפקד חיל-האוויר, חוסני מבארק, ושר-המלחמה, הגנרל אחמד איסמאעיל עלי. „אל-אהראם" מציין, כי מבארק מסר לנשיא דו"ח מפורט על תוצאות שיחותיו במוסקבה בשבוע האחרון, שם ביקר בראש משלחת צבאית מצרית.

השבועון הביירותי „אל-חוואדת" מסר אתמול, כי שום מומחה סובייטי לא חזר בינתיים למצרים וכי סאדאת לא קיבל עדיין לראיון את השגריר הסובייטי שחזר למקום כהונתו מזה למעלה מחודש.

מזכיר מפלגת השלטון במצרים, סיד מרעי, אמר בעצרת פועלים, כי אין כל אפשרות להסדר מדיני באיזור, אלא אם תהיה ישראל מודעת להחלטתם הנחושה של הערבים לשחרר את אדמותיהם. מרעי נפגש אתמול עם משלחת של נשים מרומניה וציין באוזניהן, כי רומניה מסוגלת למלא תפקיד פעיל יותר בשבר באיזור, משום שהיא מקיימת יחסים טובים עם ישראל.

העתון הביירותי „לה סואר" מסר אתמול, כי ההתנגשויות האחרונות בעיירה אל-חיבה בין קופטים ומוסלמים במצרים פרצו על רקע דחיית שתי תביעות יסוד של ראש הכנסיה הקופטית במצרים, שנודה השלישי.

התביעות שסאדאת דחה אותן, הן: הקמת עיר קופטית קדושה באלכסנדריה דוגמת הוותיקאן וכן כינון אוניברסיטה דתית קופטית כמו אוניברסיטת אל-אזהר המוסלמית.

הנשיא ניכסון והשלית הדרום-וייטנאמי המיוחד (משמאל), נגויין פו-דוק, בפגישתם של-שום בבית הלבן בוואשינגטון, שבה דנו בפרטים על הפסקת אש בוייטנאם. (צילום רדיו של אי.פי.)

בון לא תתקור שוב פרשת בורמן בלי עובדות חדשות

„דיילי אכספרס": הארגנטינים סייעו בלכידת אייכמן

מאת צ'ארלס ריבצי
סופר „הארץ" בגרמניה

בון, 30 (מיוחד ל„הארץ"). התובע הכללי של פרנקפורט המטפל בתיק של מארטין בורמן, שהיה סגנו של היטלר, הטיל ספקות בעובדות החדשות עליהן מסר העתון הלונדוני „דיילי אכספרס" בדבר הימצאו של בורמן באמריקה הדרומית. כידוע, החקירה המוקדמת שמנהלים שלטונות בון בפרשת בורמן נסתיימה, עד אשר יצדיקו את חידושה הוכחות נוספות.

פרובידיזי; הניאו לסוכנים ישראליים לחטוף את אייכמן.

המומחה לעניני בורמן, לדיסלאב פאראגו, מחבר המאמר, הוא בעניין מרטין בורמן ופושעי מלחמה נאציים אחרים, אשר לטענתו עודם חופשיים בדרום-אמריקה, כתב בי אותה כתבה, כי הצמרת הארגנטינית התחקה אחרי עיקבות אייכמן מ-1952 עד 1960.

פאראגו טוען, כי תיק אייכמן בי שירות הביון הארגנטיני, הרכיח, שהצמרת של השירות החשאי הארגנטיני הוא שהיה ראוי לציון לשבח על תפישת אייכמן והבאתו לדין. הארגנטינים העבירו מידע לבון והציעו למסור את אייכמן לידיים גרמניות.

מידע זה הודלף גם לישראלים ובמאי 1960 היה איש השירות החשאי הארגנטיני עד-ראייה למעשה, בעת שצוות קומנדו ישראלי חטף את אייכמן, — כותב פאראגו.

„אנשי ביטחון ארגנטינאים סייעו בלכידת אייכמן"

(עי"ר). „דיילי אכספרס" טען היום בכתבה, כי צוות אנשי השירות החשאי של ארגנטינה טמנו מלכודת לפושע המלחמה הנאצי אדולף אייכמן ולפי הוראה הנשיא ארמבורו

16 נהרגו בהתפוצצות ברומא בה נהרס בית גדול

האסון בא מהתפוצצות חומר-נפץ בחנות לכלי-נשק

רומא, 30 (עי"ר ועצ"א). 16 אנשים נהרגו ו-65 נפצעו הבוקר, בהתפוצצות שהרסה בנין דירות בן 9 קומות.

אלפי אנשים מבהלים נמלטו מבתיהם. להתוב השמיעו קריאות „רעידת אדמה", כאשר ההתפוצצות ניתקה את זרם החשמל לרובע מרעלים, שבו מתגוררים כ-600 אלף תושבים.

המשטרה סבורה שההתפוצצות נגרמה ע"י מחסן חומר נפץ בחנות לכלי-נשק, הנמצאת בקומת הקרקע של הבנין. מעצמת ההתפוצצות הועפו מכוניות חונות לאוויר התחרסקו.

כבאים שהגיעו למקום הפעילו את ציודם ועלו לקומות העליונות, כדי להוציא עשרות אנשים מדירותיהם, כשהיו בכתנות לילה ובפיג'מות.

צוות ההצלה הצליח מתוח לעיני מצולת אלה ששתי רגליה נקטעו. היה זה מחזה איום, שנמשך שעות רבות. כשהכבאים מנסים להרגיע נשים אחוזות היסטריה וילדים בוכים בבניין העולה בלהבות. למקום הגיעו כמה כמרים, שעשו להרגעת הרוחות.

ההתפוצצות גרמה לתוהו ובוהו בתחבורה, מאחר שנותקה דרך ראשית המובילה לבירה.

אחד הפצועים אמר בבית-החולים ש… ישן במיטתו, כאשר התעורר לפתע ע"י ההתפוצצות ומצא עצמו נופל. „נפלתי מחדר המיטות שלי בקומה השניה, לקומה הראשונה". אחר חזר לקומה השניה, מצא שם את שני ילדיו ורק אותם דרך החלון לזרועות של שני שוטרים. הילדים ניצלו.

ניג'ר הודיעה שלא תנתק את יחסיה עם ישראל

למרות הודעה זו קיים חשש בירושלים

מאת סופר המדיני של „הארץ"

ממשלת ניג'ר הודיעה שלשום את הנציג הישראלי בניאמיי, שלמה אביטל, לבירור, בקשר להודעה הרשמית שלה עם סעודיה הנוגעת נסיבה ישראלית מלאה מן השטחים המוחזקים.

במהלך הבירור, שקיים הנציג הישראלי עם משרד החוץ המקומי, הוסבר לו תוכן ההודעה המשותפת. עם זאת נאמר לו, כי אין בכוונת ממשלת ניג'ר ללכת בעקבות צ'אד ואין היא רוצה לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל.

השגריר הישראלי מוני ג'רין בניג'ר המתמנה לניג'ר יצא לצאת לארץ בקרוב.

למרות ההודעה הניג'רית שאין בכוונתה לנתק את היחסים עם ישראל, השתרר מצב ביחסי שתי המדינות. כוונת ממשלת ניג'ר התבררה בימים הקרובים. יש עדיין חשש, כי בגלל המצב הפנימי הרעוע בארץ זו החיזור של ניג'ר אחרי סיוע הכספי של סעודיה, עלולה להוביל התדרדרות נוספת.

ועדת המחירים תתחשב גם בגורם השכר

מאת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

הועדה הכלכלית של המערך החליטה אמש להכביס לקריטריונים של ועדת המחירים גם את גורם השכר. ההחלטה נתקבלה ברוב קולות נגד נציגי ההסתדרות בועדה. מן השכר יוכה הגורם של עליית פריון העבודה.

דרושה נקנס על השמצת טרפר

פאריס, 30 (עי"ט). ז'אק רושה, מנהל לשעבר של שירות הריגול הבנדי המניטי הצרפתי, נידון היום בפאריס ל-1000 פרנקים קנס ולפרנק אחד פיצויים, באשמת השמצה ל"אוטולד טרפר, שכיהן במלחמת העולם השניה כראש רשת הריגול ההמורות האדומה.

„לפ"מונדי" פירסם ב-14 באפריל מכתב מאת רושה, שנתמנה בינתיים למושל מחוז במזרח צרפת, בו האשים את טרפר, יהודי נתין פולין, כי בגד בחבריו ברשת שלו לאחר שנעצר ע"י הגסטאפו.

רושה הודיע, כי יערער על פסק הדין.

השביתה בנמלי האוויר — ליומה השני:

הנזק שנגרם לחברות התעופה מסתכם במיליונים

הופסק הקשר האווירי בין ישראל לחו"ל ★ גם השדות הפנים-ארציים משובתים ★ המגעים בין הממשלה להסתדרות — ללא תוצאות

הפגיעה בתיירות

חביב כנען, סופר „הארץ" בת"א, מוסר: השביתה פגעה במיוחד בתיירות הנכנסת, שהופסקה למעשה כליל.

מנהל משרד-התיירות, חנוך בר-און, הגדיר פגיעה זו כ„אומללה ביותר, הואיל וניכרת התאוששות לאחר המשבר של חודשי הקיץ. בדרך כלל אנו מצפים לכ-2000 תיירים במשך היום, אך איש לא הגיע אתמול".

יו"ר התאחדות סוכני נסיעות מר גרשון מגנן מסר שחלק מן הנוסעים אשר עמדו לצאת את הארץ בשארו תקועים בישראל, אולם הסוכנים הספיקו להעביר רבים עוד בלילה הברם למטוסים שעזבו את לוד לפני התחלת השביתה.

מטרדי הנסיעות עמדו במשך כל יום אתמול בלחץ של לקוחות שביקשו לדעת אם יוכלו לצאת במועד שקבעו לעצמם. לכת במיוחד צבגות התיירים העומדים לסיים ביקורים בישראל בלי שידעו אם יוכלו לחזור לבתיהם.

מאת אדר קיפרי
סופר „הארץ" לעניני תעופה

הקשר האווירי בין ישראל לעולם החיצון משותק כמעט לחלוטין, מאז אתמול בבוקר, בגלל השביתה שהכריזו כאלף עובדי התעופה האזרחית.

התנועה האווירית בנמל לוד שותקה אתמול. — להוציא מספר מטוסים שנחתו, משום אל-על שהמריא לצורך הבאת עולים וטיסות לצרכי בטחון. בית הנתיבות נראה שומם כמעט. כן לא פעלו שדות התעופה הפנים-ארציים.

מחברות התעופה נמסר לסופר „הארץ", כי הנזק שנגרם להן כבר מסתכם במיליוני ל"י.

דובר אל-על מסר אמש, כי יש הוראות של החברה, שהוכנו לאתמול, בוטלו. ל"א ממטוסי החברה אושארו לטוסו בלוד, בניגוד שהם הוריאו בחו"ל עוד לפני פרוץ השביתה. נוסף החברה לא הגיעו לנמל משום שראש קיבלו הודעה על השביתה. להוציא מספר תיירים שנאלצו לחזור כלעונת שבאו.

בתשובה לשאלת סופר „הארץ" חזר הבר כשר-התחבורה, יחזקאל אבוזיו, את הכוונה שנציגי הממשלה לא הופיעו לפני מסבר יכים — כפי שנקבע מראש — לפגישה עם נציגי העובדים. „נציג שירות המדינה, — אמר הדובר, — ביקש כנציג ההסתדרות לדחות את הפגישה הנמוכה לוועכיים כדי לאפשר לו להפלה בפגי דרג במשלתי גבוה את הבעיות שהתעוררו. בקשתו נהתה והמגעים הגרימו על השביתה".

העצרת קוראת להפסקת הניסויים באטמוספירה

מרכז האו"ם, 30 (צ'יר). העצרת הכללית יצאה אמש בקריאה דחופה לשים קץ לכל הניסויים של נשק גרעיני באטמוספירה, באוקיינוס הישקט או בכל מקום בעולם.

הקריאה התייחסה להתכניות הניסויים המתבקלות עדיין ע"י צרפת וסין.

שתי המעצמות הגרעיניות הללו הצביעו נגד ההצעה ואילו ארה"ב ובריה"מ — בעד.

יערי: הדברים שפגעו בשר של המערך אינם מחייבים את מפ"ם

מאת סופר „הארץ"

בפתיחת ישיבת הנהלת המערך שנערכה אמש בת"א העלתה אתמול ראש הממשלה שאלת שהופנתה לחברי מפ"ם על התבטאויותיהם של חברים בה נגד חבר הממשלה, שליח מפלגת העבודה. בבריה הקרים של יחסים בין שתי המפלגות הדגישה ראש הממשלה, שיכול להיות ויכוח בין שותפי המערך, אולם אין להסכים עם דיבור שגע הכבוד סיגנון הגון וחברי.

ח"כ מרדכי בן-פורת וח"כ מרדכי סורקיס דרשו במפורש שנציגי מפ"ם יסתייגו מן הדברים שנאמרו שלשום בוועדה המרכזית של מפ"ם ואשר נתפרסמו באותו העתונים אתמול. מזכיל מפ"ם, ח"כ מאיר יערי …

… מפ"ם אינם מחייבים את מפ"ם. בעיקבות דבריו של יערי הציע מזכיל מפלגת העבודה, אברהם גבלבר, לעבור לסדר היום.

מזכיל מפלגת העבודה, ח"כ אהרן ידלין, אמר בסיכום הדיון הקצר, שאסור להניח למתחים בין שותפים לסכסוך בין חברים ושותפים במערך. ולהדגיש את המערך לקרע שאף אחד מהשותפים אינו רוצה בו. מזכיל מפלגת העבודה הביע את סיפוקו בדברי ח"כ יערי שאין מפ"ם נושאת באחריות לדברי החוסי שנאמרו בישיבת הועדה המרכזית שלה ביום ד' בערב וכי כפ"ם הרואב להבינה נאותה עליהם.

ועדת השרים מתכנסת

(סוף מעמוד 1)

אם כי שביתת 1000 עובדי התעופה האזרחית אינה מאושרת ע"י ההסתדרות, זכה מאבקם לתמיכה במוסד מקולקת ע"י המזכירות המרכזית של ההסתדרות, שהתכנסה אתמול לדיון היום. עם זאת קראה המזכירות לשובתים לחזור לעבודתם.

(ראה מאמר ראשי בעמוד 13)

מזכיר ההסתדרות יצחק בן-אהרן הגדיר מצבי המצב העזר במיגזל שירותי התעופה חמורו ביותר. בהסדרים יחסי העבודה שם, עובדי התעופה, הוא טען, כי „מיפעל כגון זה שקיבלו עובדי התעופה, הוא ברוחות היטב לשובתים של קבוצה יכולה ללכת בשלה כשהאחרים הוא הטכריע". הוא טען, כי הוא נכבא בכבותם בכה החברות עם העובדים כצד אחריות הדיבית של כבר שר-התחבורה, שכמון פרס, הציע שירות הבדיקה, יעקב גיתן, כפי שהוסכם לפני חודש. בן-אהרן אמר עוד, כי ייאכר לנתום כל עובדי התעופה, שהם נמצאים במחות מתמיד גוכה תנאי העבודה הטובים יותר שניתנים לעובדי בדק ואל-על. בן הביע את מרתרתו על המחדלים של נציגי הממשלה בחוז־זה המשותפת שהוקמה כדי לבהון עובדי התעופה האזרחית. הוא ציין את הנכונה להוספה תעשייתית לכל כי שמל בהחלטה שאין לממשלה מה להציע לעובדים לאחר חודש של דיונים.

מזכיר חברת העובדים, אשר ידלין, התריע מפני התמוססות השכר העירעור כוסר העבודה. הוא-חתריע להוקק חוק לגבי תקרה לשכר לשנים 1972/73 והזהיר, כי המשק נכנס לשנת בחירות ואיש אינו יודע מה צלול להתרחש בתקופה זו.

אתמול בצהריים בערכה התייעצות בין נציגי הממשלה וההסתדרות למציאת פיתרון למשבר. נודע כי הוגשה הצעה מצד הממשלה לפיה תינתן לקבוצות מיוחדות מבין העובדים תוספת העיפתית של כ-75 ל"י. הצעה זו הוגשה מתוך הנחה, כי בכך תיבצע הגונת שדרשות בכל הקבק הציבורי מכנה החששים אנשי האוצר. אנשי משרד-התחבורה הבכו כהצעה האמר, כי אין בה כשום השלכות על כלל המשק. נציגי ההסתדרות דחו את ההצעה באמרם, כי לא תספק את העובדים. הפגישה נסתיימה ללא תוצאות והועלתה האפשרות לישיבה נוספת.

בתברור, כי בשעות הערב לא בערכו כל מגעים בין הצדדים, והתהלם להכריך בדיונים הבוקר. שר-התחבורה הביע אתמול ב„היום הזה" את צערו על השביתה. הוא טען, כי נציגי הממשלה כדורות הפריסטית לקביעת תוספת תעסוקתית ביקשו ארכה של יומיים ואין בבקשה זו מקום פגם. הוא אישר, כי בקרב נציגי הממשלה היו דעות שונות בקשר לשביתה ולכן הוגשה לדי"ר הוועדה בקשה לדחות את סיום דיוני הוועדה. בהעריכו את נזקי השביתה הביע השר את הכנה, כי הם מגיעים ל"י 2—3 מליון ל"י על כל יום שביתה.

זכו בפיס

בסך 150,000 ל"י זכו המספרים: 217491; בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 533159. בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 573374; 038681; 114101. בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 196037; 215648; 413251; 459661.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 005252; 012501; 012551; 028198; 073278; 132218; 164468; 187525; 189961; 240223; 251745; 253784; 262182; 438529; 438744; 580200; 529389; 614669; 662368; 790285; 798053.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-09539; 21365; 23107; 37776; 42497; 45845; 55089; 73142; 89940; 93717.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-01745; 02202; 10932; 12955; 15900; 19391; 28600; 29378; 31721; 35282; 36986; 37360; 38668; 49770; 60858; 65035; 78047; 84179; 85246; 86154; 86361; 86782; 90629; 94996; 98243.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-1345; 2562; 5390; 5715; 6551; 7680; 9815.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-0212; 0304; 0450; 0609; 0624; 0918; 1016; 1087; 1857; 2034; 2265; 2488; 2557; 2817; 2999; 3695; 3754; 4157; 4180; 4595; 4635; 4749; 4850; 4920; 5462; 5698; 6253; 6822; 7105; 7998; 8323; 9269; 9279; 9331; 9522; 9547; 9640; 9659.

בסך 5 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספרם מסתיים ב-7.

ל"ע החליטה לדחות ההצבעה

(סוף מעמוד 1)

הרכבת המרכז קיבלה מסמכות ביהודת בועידה לאחר שהובטח הבטחות לפיק לא יהיו עד דבות מרצים לרשימה לכנסת, אלא המרכז יחליט בהצבעה חשאית את המועמדים לכנסת הבאה.

הילוקי-דעות נתגלו גם לגבי הרכבו של המוסד העליון המוצבבים של המפלגה, שהפקידו יהיה לנהל את הפעילות המפלגתית השוטפת. לפי ההצעה יקום מוסד זה בהרכב של 6—7 חברים.

הצעת שינוי נוספת, שם לגביה נתגלו חילוקי-דעות, נוגעת הקמת תפקיד של יו"ר המפלגה, והבקעה סטטוס רשמי זה לשר כיום קיל.

רוזן נגד דחייה

התומכים בדחיית ההצבעה בכנסת קיבלו אתמול תגבורת בלתי-צפויה, כאשר הציעו כשיא המפלגה הקודם, סמקד רוזן, בשעתה הבחירה את הדואגה. מר רוזן לא הבין אכם מגמגמת קלפה-אורי"י, אך טען, כי המצעיים מחייבת קרבה לדחות את ההצבעה בכנסת.

מר רוזן אמר, כי אינו סבור שהרב הראשי יוכל לפתור את בעיית ספר לי חקתן ולדעתו תחזור תצגה הזקן השאור בתורת לסורי-היום.

כביש רפורמות במינשה

(צ.) — ישיבת הבוקר הוקדשה לדיון כלכלי ונפתחה בהרצאת סגן שר התיירות, יהודה שערי.

מר שערי הציע רפורמות במבנה של, בהמשק ובחברה. לדעתו, יש למנות סגן ראש הממשלה לעניני פנים וכן להקים 3 משרדי ממשלה חדשים: משרד לרווחה סוציאלית שירכז עניני עבודה, סעד, בריאות ובית מצרי"ל; משרד לביצוי שיקור; משרד למתכנון ערים, אקולוגיה וטכנולוגיה. לצורך זה אפשר לבטל את משרדי התחבורה, התקשורת וכן את משרדי הפנים והמשטרה, את משרד הדתות אפשר לצרף למשרד הפנים או המשפטים.

ח"כ יצחק גולן טען, כי פיקוח על המחירים יכול לשייע רק בצורה זמנית. לדעתו יש להבטיח בהרחבת התחרות והדגשת בעוזבריות הלבצר עם את בעודתה הכבשלה בבשק.

ד"ר א. לבקן, יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי לישראל, הזהיר של מונופוליזציה של כוח הדין ע"י אגרות-חוב במדינה, ישנן שיש להחזר לשוק חופשי רבה.

ד"ר חיים סייבמן, יו"ר הנוער הציומה החופשית של ל"ע, טען, כי האוטוסים והחופשות החלטית של הממשלה בקב-עת המדיניות הכלכלית.

זירד: פיתוח להנהגת הדמוקרטית

לקראת 1973 יש להקים ועדה כללית בהאבת עליונה בהתהגפות הממשלה, והסתדרות הבנציקים, כדי להחזיר את הארץ בין כיסים, במחירים והשכר, שאם לא כן יש לצפות לפרוצה או לכינון לאחר הבחירות, — הלל זייזל, חבר ההנהלה המרכזית של ההסתדרות, בישיבה אתמול. הוא הציע לבטל את הדרישה ההסכר הכלל, הבבטסה על הציבור, לבלי כקבועים ביבא. יש להתהגם בשבב לכל איגוד בי-קבוצר בי-בודה.

בדבר על השביתה אמר בן-זייזל, כי אין כמוס משבעת התחידה מהבה בשירותים הציבוריים ובעיקר הבה בשירותים חיוניים. לדעתו מכיל ההסתדרות, י. בן-אהרן, חרץ את עצמאות ההסתדרות כלפי הממשלה, אך לצבטה את הפיקוח מבק הממלכתי.

מנהל משרד-הבריאות באילת חשוד בקבלת טובות הנאה

(צ.) ד"ר רבינלד בוריס, מנהל משרד-הבריאות באילת, נעצר בי פקודת השופט בבית המשפט באילת והוחזר בערבות של 2000 ל"י. בן נתבקש להפקיד את דרכונו במשטרה.

ד"ר בוריס, המנהל את משרד הבריאות באילת כ-14 שנים, חשוד בסחר קבלות: המשטרה דורשת לבקשה תשלום של בני-נזקת הבריאות ושילטון אחר הרופא לבית, והכבסה ציטין הכייך גם הוא למשרד-הבריאות. ד"ר והרבה על צינית.

ד"ר בוריס ביקש מהשופט שלא להחזיר את פרשת העניין, אך הוא ביסוד דוחה את הבקשה.

ד"ר בוריס מסר לכתבנו, כי משרד הבריאות נתן לו את הזכות לטיפול בחולים בטנטוריום אותו אמר לבריאות ל"ש ותחר הבריאות בכנסת, הוא בטבל בבימנה של מבה הבריאות המבכלל היא.

הרב יצחק לברזון ז"ל למנוחות

(צ.) זכרון יעקב-תל-אביב, הרב יצחק לברזון ז"ל, שכיהן כ-49 שנה כראש בתולת הקהילה במשך — הובא אתמול לבנחות בבית העלמין בנחלת יצחק. בן 94 היה במותו.

הערכות במשרד-החוץ:

חוסיין יבטל כנראה ההגבלות בגשרי הירדן

מאת יהודה ליטני
סופר „הארץ"

לדעת מומחים במשרד החוץ, יבטל המלך חוסיין את ההגבלות בגשרי הירדן, שהוטלו השבוע. לדבריהם, לא התעלם עד כה חוסיין בגבען הטיל את ההחלטה על הדרכים בכוונה כדי שיוכל לבטל ברגע האחרון את ההוראות ולהיראות בי אור חיובי בגדה המערבית וברצועת עזה.

(ראה מאמר ראשי בעמוד 13)

סוחרים וחקלאים רבים נבגעו גם היום ממשלוח סחורות לירדן, בתקווה לביטול ההגבלות בימים הקרובים. הוגי המסחר והחקלאות מבכים לשובה של משלחת ראשי לשכות המסחר הגדה בימים אלה ברבת עמון עם ראש הממשלה וכמה שרים על ביטול ההגבלות או בירוקן.

הירדנים אינם מהירים כמצב סחורות בגשרי אלנבי ודמיה ללא תשלום המכסים החדשים והם מעכבים בשבועים את נהגי המשאיות שאינם בסכימים לשלם או להתחייב לתשלום בעתיד.

פלשתיני נפצע

(סוף מעמוד 1)

כנראה לעסוק ברמאה. הירדני איבד את אצבעות יד ימין ונפצע ביד שמאל ובעיניו. הוא עבר ניתוח, אך סובל עדיין מהלם חמור.

בבון אמר דובר משרד-החוץ, כי משטרת מערב-גרמניה תחקור את ביקור מעטפות הנפץ שהגיעו היום לאישים ישראליים מפראנקפורט. דובר המשטרה בבון אמר, כי שילטונות ישראל עדיין לא קיבלו בגע בענייני המעטפות.

קהיר נזעקה

(סוף מעמוד 1)

בירושלים נודע אתמול, כי שר-החוץ אבא אבן זימן אליו את השגריר ההולנדי, גרוס יאן יונגיאונס, וביקשו להעביר לשר-החוץ שלה ברכבון עתה גם לידידי שהוץ של מדינת השער, כי ישראל תואלץ לנתק עצמה מהחלטה 242 של מועצת הביטחון אם יתקבלו באו"ם סעיפים קיבוציים כגון הסלת ספקיות על ישראל, או נסיגה מיידית או הגדרת הגבולות הישראלית בשטחים כיבוש לא-חוקי.

עמדת מוסקבה

באתונה היו גם התבטאויות סובייטיות בקשר להסדר והלקי לפתיחת התעלה. מקורות מערביים מסרו, כי ביוזמת מסבירה שהאיגוד שלה הוא אמצם לראות בפתיחתה הקדובה של התעלה, אולם היא לא תתמוך בכך, כי לדעתה צודקת מצרים החוששת מצעד כזה.

מוסקבה טוענת, כי יש יסוד לחששות קהיר, שהסדר חלקי בתעלה יהיה להסדר קבע. לכן תומכת בריה"מ בעמדת מצרים, אף על-פי שעמדה זו אינה עולה בקנה אחד עם האינטרס הסובייטי.

חשש לביטול ביקורי תיירים בארץ

מאת אליהו זהבי
סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 30 (מיוחד ל„הארץ"). העיכוב בחזרת נוסעים מישראל לסקנדינביה ובבואם לישראל, עשוי להרתיע תיירים מביקור בארץ.

מטוס חברת סטרלינג נחת היום בניקוסיה עם 106 נוסעים שלא יכלו להגיע לישראל. לחברת תעופה זו מלונות חכורים בקפריסין, לבנון ורודוס, העשויים לשמש תחליף לישראל.

חברת סטרלינג מסרה, כי עד יום ו' (היום אחה"צ) יוחזרו לכאן ה-נוסעים שעמדו לשוב מישראל.

גם אל על חוששת מביטול טיסות של נוסעים אם לא יחודש ביום ו' (היום) הקשר האווירי עם ישראל. כל הנוסעים באל על לישראל הובאו היום למלון בקופנהגן לאחר ביטול הטיסה שעמדה לצאת הערב ללוד.

קנסות כבדים

(סוף מעמוד 1)

של ההתאגדות, הנהגת השובתים להצעה הבנהלים הורו לאולם היו-נים.

בערב שוב התכנסו הצדדים ללשכת השופט כדי לשמוע הצעה חדשה. הפעם הודיעו נציגי הממשלה וההסתדרות, שההסתדרות תגיש למבשלה את כל רשימת התביעות של העובדים לדיון בלי ההתחייבות של ההסתדרות לסגן אותן קודם לכן. יחד עם זאת באמר, כי הדיון העניני יהיה בתביעות שאינן חורגות מן ההסכמים שההסתדרות תהיוה צלי. הם. העובדים התנגדו והעלו את הדרישה לחתום על הסכם קיבוצי ביחוד אתם. בעקבות אי תביעות הדעים חידש הדיון השופט הוליס על הטלת הקנסות.

בי"ס תעשייתי נפתח לראשונה בצה"ל

(ל.צ.מ.). בית ספר תעשייתי להכשרת מכונאי רכב, הראשון מסוגו בצה"ל, משותף לאורט ולמשרד העבודה, נחנך אתמול במחנה צבאי בדרום הארץ. במעמד זה נכחו קצין חימוש ראשי, סגן-מפקד גייסות השריון, נציגי משרד-העבודה ואורט והורי התלמידים ומוזמנים רבים.

בביה"ס לומדים נערים בוגרי בתי ספר יסודיים, מישובי האיזור, בי כגמות כמכונאות רכב, בנוין תיזיל.

יו"ר הכנסת סירב לקיים מושב מיוחד

מאת כתי גולן, סופר הפרלמנטרי של „הארץ"

יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו, השיב אתמול בשלילה לבקשת סיעת גח"ל לכנס את הכנסת למושב מיוחד כדי לקיים דיון על השבתת התעופה האזרחית.

הבקשה הוגשה למר ישעיהו אתמול בבוקר ע"י יו"ר סיעת גח"ל, ח"כ אסתר רזיאל-נאור. מר ישעיהו אמר, כי ישיב על הבקשה כעבור שעות מספר. אחה"צ הודיע, כי החליט שלא להיענות לבקשה, כיוון שהנושא נדון כבר בממשלה ובהסתדרות.

בקשת גח"ל התבססה על סעיף 26(ב) לתקנון הכנסת המאפשר ליו"ר הכנסת לכנס מושב מיוחד בימים שהכנסת אינה יושבת בהם.

ח"כ אליעזר שוסטק מן המרכז החופשי שלח אתמול מכתב ליו"ר הכנסת בו ביקש להעלות על סדר יומה באורח דחוף את השבתת התעופה האזרחית.

רוג'רס ימשיך

(סוף מעמוד 1)

הנשיא אמר, כי מדיניות-החוץ התקדמה במידה רבה ב-4 השנים האחרונות בהנהגת מר רוג'רס. הוא ציין, כי שר-החוץ לקח חלק פעיל ביותר ביוזמות רבות בשדה מדיניות החוץ, כולל התוכנית ליישוב הסכסוך הערבי-ישראלי במזה"ת.

הפתעה בוואשינגטון

צ'ארלס פאנוואסי, סופר „הארץ" בוואשינגטון, מוסר: ביגויו מחדש של רוג'רס מרכז שדיבר הנרי קיסינג'ר יישאר גם הוא בתפקידו כיועץ הנשיא, — אומרים משקיפים בוואשינגטון.

בוואשינגטון התקבל המינוי של כר רוג'רס בהפתעה מסויימת. ה-הפתעה כאן היתה שרוג'רס, אשר אינו אדמיניסטרטור או מומחה בעל ידע, יהיה הראשון שיפרוש כן ה-מבשלה. אולם, מר רוג'רס הוא ההגר המקורב ביותר באורח אישי לנשיא ניכסון. עם זאת מקערים שרוג'רס יהיה בעתיד במשרה שופט עליון, לכשתתפנה משרה זו בבית המשפט העליון.

משקיפים כאן צפויים לשינויים דראסטיים בדרגה גבוהה יותר בשירות החוץ. 3 סגני שרים כבר הוחלפו ומצפים כאן גם להחלפת גברי בדרג של עוזרי שר.

גורל עוזר שר-החוץ לעניני המזה"ת, מר ג'וזף סיסקו, עדיין לא ידוע.

ג. מאיר ביקשה מנאמניה

(סוף מעמוד 1)

בבי ינצי לבחור בירושה, היא לא קוראה בבסי של הדיוס הבראה לה.

לפי דברים בשיחות אחרות בכתבי, כי הגבי מאיר אינה רואה בשרים אבא אבן, משה דיין ויגאל אלון, את מועמדיה יבכך יש המבקשים להבין בי דבי, כי היא מעדיפה כיורשה את שר-האוצר פנחס ספיר. אך לה, הגבי מאיר לא אמרה דבר פורש בכי היא מבליצה לבחור כיורשה.

מקורבים ישיבי

גם לאחר קיום הכנס יש אישים בכירים בצמרת הממשלה ובמפלגת העבודה הסבורים, כי קהלת ראש הממשלה ניתנה לשינוי. הם רואים צורך להמתין עד נסיעתה לארה"ב, כנראה בחודש פברואר או אפריל 1973. בחוגים המקורבים, שאם יוצעו לה בוא-שינגטון, כי צפויים להצים מדיניים על ישראל, היא תסכים להמשיך בתפקידה כדי להתמיד בקיום קשריה עם הנשיא ניכסון. יש גם גורמים בממשלה הרוצים בהמשך כהונתה אך מדגישים, כי לאחר כל ההוראות על כוונותיה לפרוש, אין היא יכולה להזור בה אלא אם יתברר, כי צפוי לחץ מדיני כבד על ישראל מצד וואשינגטון. גורמים אלה החוששים שמא השגריר יצחק רבין רואה את היחסים הישראליים-אמריקאיים באור אופטימי מדי. הם טוענים, כי עלולה להיות התפתחות אחרת שתאלץ את הגבי מאיר להישאר בתפקידה. לא כן המגמע, כי אישים כמו ישראל גלילי — ואולי אף ראש הממשלה עצמה — נוטים לגלות ספקנות גדולה יותר לגבי כוונות וואשינגטון בנוהל מכפי שסבור השגריר רבין. גורמים הרואים בעין כהאת את ה-התפתחות הצפויה, ימשו להציע ביותר תוקף ללחוץ על הגבי מאיר להמשיך בתפקידה.

בקורות ממשלתיים אמרו אתמול, שכל עוד לא ישמע השר ספיר מפי גבי מאיר בצורה דיסקרטית ומחלטת שאין בכוונתה לעמוד בראש ה-ממשלה לאחר הבחירות — הוא יוסיף לצדד בהמשך כהונתה ולא יניח מקום לפירושים כאילו יסכים לקבל את התפקיד.

עם זאת הוסיפו המקורות, כי השרים ספיר ואבן נחשבים כמועמדים של הסיבת מפאי לשעבר לתפקיד זה אם הגבי מאיר לא תואיל להיעתר ל-פניותיהם.

נציג ירדן באו"ם דוחה מו"מ ישיר

מאשים את ישראל בנוקשות

מרכז האו"ם, 30 (עי"ר). ירדן דוחה היום את הצעת ישראל לניהול מו"מ ישיר.

שגריר ירדן, עבדול חמיד שארף, אמר שהמסקנה היא לא תוכל להמשיך היא גם לא יכולה להיות מדינה בפני עצמה האשים את ישראל בנוקשות שהכשילה כל יוזמה כנה של צד שלישי.

בהתייחסו למאמצי השלום של ה-שגריר יאריבג, טען נציג ירדן, כי אלה נשפטים כראוי על עקרונות בכילת הצדדים.

בהשיבו לדברי הנציג הירדני, אמר שגריר ישראל, יוסף תקוע, כי ירדן, ולא ישראל, היא שפתחה במלחמה הנמשכת כבר 25 שנים.

23 נהרגו בתאונת דרכים בתאילנד

בנגקוק, 30 (עי"ר). 23 אנשים נהרגו ו-22 נפצעו קשה, בעת שאוטובוס גדוש נוסעים התנגש במשאית בצפון-מזרח תאילנד.

יבי

קרון לאלה במדברים
בשפת השמחת עם!
כל היה עמי
בלי קורא לן —
אמרו שיבו נאצים!
כל היה עמי
בלי צל דבקם —
בשבו אלן נאצים!
כל היה עמי
אוהבי עולם
ספגו דמו.
הבה בכבוד
של שני העמים
תקדם את השלום.
אני בחיוב להוא.
בכן משפחות אבסלו.
לו יצא הגל
שירת התחיה נמיח.
לו ידעו הגדה,
זפי הלא נשיר.
תנו שלום לנבא!
קולו עתי טפסו
על עצי השלום
יכים אל נבואת דור:
חוקים קול בקולת
של שמחה באמת
למשיבה שלי וגלה.

(כ.)

ברכות
לי. ג. שטיינברג והני'
לפתיחת בית-האופנה
בדיזנגוף 128
ראה עמודים 5,4

המפלגה הליברלית
פעולות
ראה עמוד 28

ההסתדרות… מבצער רב הננו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

אברהם יצחק ברונשטין
בן ר' זוסיא

הלויה תצא היום, יום שישי, כ"ה בכסלו תשל"ג, 1.12.72 בשעה 10 בבוקר מבית המנוחה רח' המלך ג'ורג' 68 תל-אביב ותעבור ליד בית הכנסת „גבורת ישראל" ברח' בר-כוכבא לבית העלמין בחולון

המתאבלים:
אשתו: רבקה
בנו: דוד ורעיתו שרה
בנותיו: יהודית ובעלה מנחם פוגל, שולמית ובעלה שרגא כר
הנכדים: ורדה, רותי, עוזי, מרדכי, נאוה ואורית

הריני מודיעים בצער רב על מותו הפתאומי של ראש משפחתנו האהוב והיקר

ליאון רביש ז"ל

הלויה התקיימה אתמול, יום ה', כ"ד כסלו תשל"ג (30.11.1972)

המשפחה המתאבלת

נא להמנע מביקורי תנחומים

אדריכל בנימין אידלסון
איננו

המתאבלים
אשתו
אחותו
ובני המשפחה

על פרטי הלויה שתתקיים ביום א' 3.12.72 נא לפנות לטלפון 8—7—258126

נא להמנע מביקורי תנחומים

בכאב ובצער עמוק אנו מודיעים על פטירת רעיתי, אמנו וסבתנו היקרה

רחל קנב (קניבסקי)

לאחר מחלה קשה וממושכת

הלויה תצא מבית העלמין קרית שאול היום, כ"ה כסלו תשל"ג (1.12.72) בשעה 12.30 בצהרים.
אוטובוס יצא מביתה רח' בר-כוכבא 16 תל-אביב 11.45 בצהרים

המתאבלים:
בעלה: יצחק קנב
בתה: שולמית ומיכאל
בנה: יוסף ושמירה קנב
והנכדים

נא להמנע מביקורי תנחומים

עם חברנו

יצחק קנב

ביגונו במות רעיתו

רחל ז"ל

תנחומינו למשפחה

מרכז קופת-

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

אפרים בר' מנשה פליטמ

הלויה תתקיים היום, יום ששי, כ"ה כסלו תשל"ג (1.12.72) בשעה 1.00 בצהרים בבית העלמין בקרית שאול

המתאבלים:
אשתו: חוה
בניו: יעקב ו…
בתו: מינה
אחיו, כלותיו, ובני המשפחה

התעשיה הצבאית

מודיעה בצער על פטירת של חבר ההנהלה

אפרים פליטמ

הלויה תתקיים היום, יום ששי, כ"ה כסלו תשל"ג (1.12.72) בשעה 14.00 בצהרים בבית העלמין בקרית שאול

הארץ

יום ששי, כ״ה בכסלו תשל״ג
1 בדצמבר 1972

תל־אביב: המערכת וההנהלה מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. משרד המודעות רח׳ מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. משרד הפצה המנויים מזא״ה 23, טל׳ 623311 ת. ד. 233, מספר מיקוד: 61000
ירושלים: רח׳ ההסתדרות 2 טל׳ 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 661146-8, ת. ד. 5259

המו״ל: הוצאת עתון הארץ בע״מ. דפוס הארץ מזא״ה 56 ת״א
העורך: גרשום שוקן. המנהל: [illegible]
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623311

שכר בשירות הציבורי: דרוש שינוי בגישה

מבדיקת השתלשלות המאורעות שהביאו להשבתת התעופה האזרחית לא יצאו נקיים שני הצדדים לסכסוך. הממשלה הצליחה בסוף אוקטובר למנוע את שביתת עובדי התעופה האזרחית בכך שהסכימה להקמת ועדה פריטטית שקיבלה הנחיות לסיים את עבודתה תוך חודש. מתברר, שבמשך כל הזמן הזה לא הצליחו נציגי הממשלה בוועדה — ארבעה ממשרד האוצר ונציבות שירות המדינה ושניים ממשרד התחבורה — למצוא שפה משותפת בינם לבין־עצמם. אין פלא, שלא קודם ולא סוכם דבר עם נציגי העובדים.

כתוצאה מכך נקלעה הממשלה בראשית השבוע למצב העגום שנאלצה לבקש מנציגי העובדים ארכה כדי שאפשר לנציגיה ליישר את ההדורים ביניהם. אולם העובדים לא גילו את אורך־הרוח הדרוש. כל שאפשר להבין למורת רוחם על מה שנראה להם — ואולי בצדק — כסחבת. אין להצדיק את השבתת קשרי האוויר לארץ כתוצאה בגלל עניין בלתי־עקרוני ביסודו. יש לגנות את העובדים על שדחו את ההצעה להיענות לבקשתה של ראש הממשלה בנוגע לביטול השביתה אתמול. קבלת ההצעה לא היתה גורעת מיכולת המיקוח שלהם; קרוב לוודאי שהיתה מביאה לזירוז הטיפול בעניינם.

אין לשכוח את משמעותו העקרונית של הסכסוך. עובדי התעופה האזרחית — ממש כעובדי ההנדסה במשרד התקשורת ועובדי הכנסה — נימנים עם עובדי הדירוג האחיד אשר בנציגיהם נחתם הסכם עבודה כולל לפני שבועות ספורים. ההסכם אינו מונע הגשת תביעות נפרדות מצד קבוצות עובדים שונות, וזה בדיוק מה שעושים השובתים. נקל להבין ששר התחבורה והתיקשורת שואף לבוא ככל האפשר לקראת העובדים (ולפחות עובדי התחזוקה האווירית) ולמנוע סיבוכים בתחומים רגישים שהוא אחראי להם. מאידך, נציגי משרד האוצר ונציבות שירות המדינה מדאיג כמובן החשש, שכל הסדר נפרד יהווה עוד מסמר בארון המתים של ההסכם הכולל.

דומה כאחד ממקורות הרעה — ואולי העיקרי — הוא הניסיון לאסוף ולאגד קבוצות רבות ושונות של עובדים תחת גג „הדירוג האחיד". מסגרת כזאת אולי נוחה מבחינה מינהלית — גם על כך יש עוררין — אולם אינה מתחשבת די־הצורך בהיבטים מקצועיים, ובצרכים הכרחיים. הדירוג האחיד אינו קדוש. אם בסופו של דבר לא יהיה מנוס מצמצום תחולתו או ביטולו הגמור — מוטב לקחת זאת בחשבון כבר עתה, כאשר יתחדש המו״מ עם העובדים.

אל לממשלה לנהל מו״מ עם שובתים (ובוודאי לא כשהשביתה היתה בלתי־חוקית) טרם יחזרו לעבודה תקינה. יחד עם כך יש להגיע למסקנה, שהעקרונות שננקטו בתחום מדיניות השכר בשירות הציבורי אינם עונים עוד על הנסיבות ודרוש שינוי בגישה.

להפיק את לקחי אוטוקרס

אפשר להבין את רוגזו של מר פנחס ספיר על רוח הדיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת בפרשת אוטוקרס, אולם אין להצדיקו. החוק הפרלמנטרי מחייב את האופוזיציה לשאול ואת השר לענות על האפשר לעניין. מבחינה זו קשה לומר כי מר ספיר מילא את תפקידו הציבורי בדיון שהתקיים שלשום בוועדה.

קודם כל קשה לקבל את גירסתו של מר ספיר כי [illegible] לענייני הרכב בכלל ולפרשת אוטוקרס בפרט. [illegible] דרכו אימצה לעצמה הממשלה את התוויות הפרטי שבין שובינסקי ללייילנד ב־1969 נחתם במשרד האוצר. כל הדיונים בענייני לייילנד נוהלו באוצר ולעיתים בראשותו של מר ספיר עצמו. איש לא האמין ברצינות כי אחת ההכרעות הרציניות בנושא זה התקבלה בלי ששר האוצר הסכים לה. מבחינה זו ודאי ש„שובינסקי והרכב" שייכים אמנם לשר האוצר בניגוד לטענתו של מר ספיר בוועדת הכלכלה.

טענה אחרת של שר האוצר שאין לקבלה היא, כי הפרסומים בעיתונות הפריעו לקבל פיצויים גבוהים יותר מלייילנד במסגרת הסכם שעומד להיות מושג עם חברה זו בארץ. מי שמכיר את הנושא ואת החוזים ששובינסקי חתם עם החברה הבריטית — האוצר אימץ אותם — משוכנע שאת „הפיצויים" יש לדרוש מאלה שהכינו את החוזה, חתמו עליו וביצעו אותו במשך שנים על חשבון נזקים למשק המוערכים בעשרות מיליוני ל״י. אלמלא הפרסומים בעיתונות ייתכן שחברת לייילנד היתה ממשיכה עדיין במעלליה בארץ.

לא כאן המקום לעסוק בכל התשובות שנתן שר האוצר — ותשובות שלא נתן. ברור מכל מקום כי מר ספיר אינו מוכן להודות בשגיאות שעשה הוא ועשו אחרים בעניין שעלה למשק סכומים לא פחותים מאשר ודד או ערד. התמורה שבחוסר ההודאה אינה עניין היסטוריה. הוא שייך גם לעתיד. מי שלא למד כראוי את לקחי האוטוקרס יהיה מוכן להמשיך לנסות הרכבת רכב בארץ, משום שהוא אכן מאמין כי עדיין ניתן לייצר מכונית טובה בארץ (ד כיכות מחירה), או מפני הרצון לטשטש את כשלונות העבר.

תוצאותיה של גישה זאת הן אי־נקיטת אמצעים חוקיים כלפי שובינסקי וכלפי אנשים אחרים הקשורים בפרשה; הגבלות [illegible] וליקר משאיות, אוטובוסים ומכוניות והמשך חלוקת מיליונים ללא הצדקה גם בתחומים רבים אחרים שהאוצר שולט עליהם. פרשת אוטוקרס ללא בירור סופי, וללא הוצאת מסקנות יהיה בה כשלונה של האופוזיציה, אך ספק אם יהיה זה נצחונו של ספיר.

ירדן והגשרים הפתוחים

ההגבלות הירדניות החדשות בגשרי הירדן גרמו עיכות גלוי לתושבי השטחים והממלכה ההאשמית. בהתאם להוראות יוטל מכס על סחורות יצוא לירדן בשעור 15 אחוז, יוגבל מעבר אורחים ירדניים ליהודה, שומרון ורצועת עזה וכן יוגבל סכום הכסף אותו יורשו אורחי ירדן להוציא כאן.

כשם שהגשרים הפתוחים היו עבור שלטונות ישראל גורם נורמליזציה וחזרה לחיים תקינים היו הגשרים עבור שלטונות ירדן הפתח היחיד לשמירת הקשר היום־יומי עם תושבי השטחים. כמעט להלוטין ברור כי החלטת ירדן להטיל הגבלות בגשרים באה בגלל שיקולים פוליטיים ופחות בגלל חישובים כלכליים.

מכך כמה חדשים הופעלו על ירדן לחצים מטעם הליגה הערבית, ומצרים במיוחד, לביטול מדיניות הגשרים הפתוחים. נראה כי בוועידת שרי החוץ הערביים שהתקיימה לאחרונה בכווית הופעל לחץ דומה על שר החוץ הירדני. בעקבות לחצים אלה בעיקר החליטה ירדן על צעדיה האחרונים.

גורמים המקורבים למלך חוסיין בגדה המערבית טוענים כי ההגבלות נובעות מחישובים כלכליים ומרצון להשוות את המיסוי בגדה המערבית לזה שבגדה המזרחית. מנקודת ראות כלכלית ירדנית יש מידה של צדק בדברים אלה: סחורות מיהודה ושומרון נמכרות בזול יותר מסחורות הגדה המזרחית בשוקי רבת עמון. סוחרי הגדה המערבית והחקלאים מקבלים תמריצי יצוא מישראל ואינם משלמים „מס יצורי" בו חייבים אנשי הגדה המזרחית.

אולם ספק רב אם כדאי לירדן לנתק עצמה מתושבי השטחים בגלל חישוב כלכלי. סוחרים וחקלאים רבים ביהודה, שומרון והרצועה הודיעו כי כל עוד יימשכו ההגבלות לא ישלחו סחורות לירדן. משלחות שתדלנים ועסקנים מהגדה יצאו השבוע לירדן כדי לשכנע השלטונות שם לבטל את ההגבלות. יש לקוות כי בשיקול שני תעדיף ירדן לבטל את ההגבלות בגשרים מאשר לנתק את קשריה עם תושבי השטחים, על כל הכרוך בכך.

דמוקרטיה מלחמתית

המערך המפלגתי אינו משקף את ההיערכות הפוליטית האמיתית

מאת פולס

איש לא ירצה להכחיש, כי האירוע המרכזי במדיניות הפנים של ישראל בימים אלה הוא הדיון במסגרת מפלגת העבודה על המדיניות בשטחים המוחזקים ועתידם הפוליטי.

הציבור אמנם עוקב בדריכות אחר התפתחות העניינים מסביב לפסק הפתרה של הרב גורן, ובכלל ניתן לומר, כי מכלול הבעיות שבתחום היחסים בין „דת" ו„מדינה" תופס עתה מקום רחב יותר בתודעת העם מאשר בשנים קודמות. אולם, תחושת גורליות אינה מתלווה למלגנתות אלה (פרט למיעוטים בשני המחנות); הקלות בה מוכן חלק ניכר של הציבור לסמוך על הרב גורן שיסלול, בדרך פסיקה „אד הוק", את התמורות המכאיבות ביותר מכמה מדינות האישיות של ההלכה, מוכיחה כי רוב העם אינו עוד אלי קרב ונרתע מלהתייצב למלחמת־תרבות במלוא מובן המושג.

לעומת זאת, מרגישים כי הוויכוח שבתוך מפלגת העבודה על עתיד השטחים המוחזקים מקפל בתוכו את ההכרעה — במידה שהיא תלויה בעצמנו — על דמות המדינה בעתיד הנראה לעין, ביחוד אם נניח שהמלחמה לא תתלקח מחדש.

לכל הדעות הננו דמוקראטיה, והפלוראליזם מפותח אצלנו עד כדי כך שמשך כל זמן קיום המדינה לא היה מנגנון תקין שפעל של רוב פרלמנטרי של הממשלות. אך עובדה היא שחרף התנודות השונות בהרכב הקואליציות נשארה מפא״י (או המערך, או מפלגת העבודה) לא רק הגרעין במובן הכמותי אלא גם הכוח המכריע מבחינה סגולית בכל ממשלה. מי שמשקיף על ממשלות ישראל מבחוץ רואה את כולן כהווה למעשה עם ממשלת מפא״י או עבודה — ואין הוא טועה.

*

אפשר לגרוס כי קרה גם בעבר בכל המדינות החדשות, או באלה שמהפכה עברה עליהן, שאותו כוח ציבורי שהיה הרוח החיה בהתנערותה, או נושא המהפכה, האריך ימים בשלטון. אך אצלנו נמשך שלטונה של מפא״י—עבודה כבר ארבעים שנה, ואין להבחין בסיכוי לסיומו.

יש לצרף נימוקים נוספים להסברת עובדה זאת. יש להביא בחשבון שמפלגת העבודה מצוחת על הסתדרות העובדים, זו שולטת על חלק רב של המשק. ההסתדרות גם מספקת שירותי בריאות לרוב האוכלוסיה; ההסתדרות מנוהלת ברובה המכריע על ידי קואופרטיבים המסונפים להסתדרות; חלק ניכר של אמצעי הייצור נשלט על ידי חברת העובדים. כוחה של מפלגת העבודה אינו נשען על הקלפי בלבד; נכון יותר לומר כי הקלפי אך מבטאת, בין השאר, את כוחה הכלכלי החברתי שהינו כוח אורגאני, אשר חילוקי דעות על נושאים שבאקטואליות הפוליטית משאירים אותו בלתי־נפגע.

נוסיף לכך את העובדה כי מזמנים היסטוריים סימלה „ארץ־ישראל העובדת" את הדינאמיות של המפעל הציוני ושהוגים לא־סוציאליסטיים הטובים קיבלו את ההגמוניה של הכוח הזה מטעמים לאומיים, וכי לפעמים בתוצאות של הציבור האזרחי בזה מצא לאפשר להתעשר צם־הכוח הזה — הגבון יותר מדוע ההגמוניה ממשיכה להתקיים, אף כי משקלה הכמותי של התנועה הקיבוצית נמצא בתהליך של ירידה מתמדת ודוד בן־גוריון שוב אינו ממלא תפקיד בחיים הפוליטיים.

באין זה הכל. גם היום משמשת מפלגת העבודה כאכסניה למספר הרב ביותר של פוליטיקאים בעלי תכונות מנהיגות, ואם כי אישים בעלי נתונים מיניסטריאליים אינם חסרים למפלגות אחרות, לא יוכלו להשתוות עם צמרת העבודה. כתוצאה מכל אלה נראה שאין עוד טעם לסווג את „הדמוקראטיה הישראלית" לפי הדפוסים שבבריטניה, בארצות הברית או אפילו בגרמניה המערבית. היא דומה יותר לדמוקראטיה אשר בהודו, בה הקונגרס מוסיף לשלוט, ופילוגו לא שינה את התכונות הבסיסיות.

*

זהו איפוא כשת הוויכוח שהיינו עדים לו גם בעבר, אפילו בעבר הרחוק, הוויכוח על שיטות המאבק נגד הספר הלבן, על תכנית בילטמור, על הסכמה לרעיון חלוקת הארץ כתנאי להשגת מדינה יהודית עצמאית — כל הנושאים האלה העמיקו ומבית את הניגודים שבתוך מפא״י; אך אותם הויכוחים התריפים הספיקו תמיד לרכז מפלגות אחרות מסביב לאותו מחנה שרכש את הרוב בתוך מפא״י. וכך הן צורך לגבש בסופו של דבר את מפא״י עצמה ככוח מאוחד והבטיחו את המשך שליטתה בזירה הכלל־ישובית.

היערכות דומה מסתמנת גם עתה. כאשר ההיכל יעקב חזן דורש, כי תינתן למפ״ם זכות ההשתתפות בקביעת המועמד הבא של עבודה לתפקיד ראש הממשלה, אין זאת אומרת אלא שמפ״ם מעוניינת לזרוק את משקלה על כף המאזניים למען פנחס ספיר או יגאל אלון (אם תתפטר הגברת מאיר). אין צורך להיות מופתעים אם ראשי גח״ל לא יצדדו בעמדתו של משה דיין כפי שיש מקום לשער שיהדיר אותו, לכשידבר בישיבה הבאה של מוסדות המפלגה. הדעות בתוך המפד״ל מחולקות ביחס למדיניות השטחים — אך שוב, פחות או יותר, (שתי מפסים בהנהגה אינו משנה לגבי המסקנה), במקביל לחלוקה הפנימית שבתוך עבודה. מפ״ם מתלבטת בבעיות משלה, אך עמדת „התנועה ההיסטורית" של מפ״ם כמעט ואינה נבדלת מזו של ספיר־אלון־אבן־בר־לב, כמו זו של רוב הליברלים העצמאיים. כפי שעבודה הולך, כך הולכת המדינה.

*

פעם אחת בלבד היה נראה כי כלל זה עמד להשתנות. אך הסיכוי לכך — שהיה גלום בקואליציה שמפא״י הסכימה לעשותה עם הציונים הכלליים בשנת 1952 — נעלם חיש מהר. תקוותם של הציונים הכלליים דאז שיעלו בדרך של קואליציה ל„שלטון", נתגלתה כאשליה. מה שהשיגו — ביטול משטר הזרמים בחינוך היסודי — השיגו במידה רבה הודות לעובדה שבן־גוריון היה בן־בריתם בתחום זה. תקופת השתתפותם בממשלה לא שימשה מבוא למשטר של אלטרנאטיבה בדמוקרטיה הישראלית נוסח ווסטמינסטר, אלא היוותה למעשה מעין ספית אורזן לתקופה של „הקמת המדינה". לאחר מכן חזרו לממשלה רק במסגרת של „ליכוד לאומי" — לא על פי קריטריונים של מפלגתיות צרופה.

על רקע תמונה זאת אפשר לעורר את השאלה אם לא צפוי פילוג בעבודה בעקבות הוויכוח הפנימי בשאלת השטחים. בעצם, כלום לא היתה צריכה להתפלג? הרי המצב הוא פאראדוכסאלי: לגבי אותה הסוגיה שניתן בהולם לתארה כסוגיה המרכזית המעסיקה את הציבור, אין מפלגת העבודה מופיעה בדמות של מפלגה אחידה וגוש מוצק. זה חל לא רק על עבודה: פרס למ״ל — וליותר דיוק; פרס לחירות — אינו משקף המערך המפלגתי בכללו את ההיערכות הפוליטית שהיא אקטואלית על רקע מצב המדינה. אם נניח בצד את חירות ואת האגף השמאלי של מפ״ם, הרי כל המפלגות מפוזרות לגבי הבעיה הגורלית ביותר של המדינה, בעוד שהן קיימות, בכוח המסורת והאינרציה, על־פי הבדלים של השקפות־עולם ואינטרסים כלכליים־חברתיים.

אמת נכון: אמרנו לא פעם כי אלה הם דוקא קני־המידה האמיתיים והמתאימים למשטר דמוקראטי־פרלמנטארי, ועובדה היא שכל המפלגות שסרוזו להפוך את מדיניות החוץ והבטחון לנושא תעמולה בבחירות — חירות ומפ״ם — נגזר עליהן להישאר כלואות במסגרות צרות. אך בכל שחלוף הזמן, וביחוד מאז מלחמת ששת הימים, בולטת יותר ויותר הסתירה בין המבנה ההיסטורי של המפלגות שלנו ובין סיב התפקידים שנציגיה בכנסת ובממשלה נקראים למלא, ושהבוחרים עוקבים אחריה בדריכות הרבה ביותר.

*

היש סיכוי שתיעלם סתירה זו בין המבנה המסורתי של המערך המפלגתי ובין העמדות המוצהרות בנושא הפוליטי המרכזי? הסיכויים לכך קלושים. אין להניח כי התחדשות הוויכוח בתוך עבודה תסתיים בפילוג בעבודה. מבחינה תיאורטית כמעט ובהנחה אל המסקנה, כי שינוי מעמיק בדמות הדמוקראטיה הישראלית יתכן רק אם אי־פעם תתפלג מפלגת העבודה. אך הנסיון הראשון בכיוון זה — רפ״י בשנות 1965—1968 — לא עלה יפה; הרעיונות הגורדינסטים שלה לא נתקבלו על דעת מספיק של בוחרים. כאשר נכנסה רפ״י לכנסת כסיעה בת עשרה חברים, במקום עשרים כפי שקיוו ראשי רפ״י, נגמר ניסוי זה עוד בראשיתו. מאידך — פרישה מעבודה על סמך תכנית המוגבלת לענייני חוץ ובטחון בלבד, ספק אם תוכתר בהצלחה מכריעה; ואשר לענייני פנים, חברה וכלכלה, אין להבחין אצל דיין וחבריו הקרובים בתכנית אלטרנטיבית.

בנסיבות אלה וכאשר גח״ל על־ידי עמדתו במדיניות חוץ ובטחון, מסייע למעשה להנציח מצב בו בעיות הפנים של המדינה אינן זוכות בעדיפות, קרוב לוודאי שיתאמתו דברי קהלת: מה שהיה הוא שיהיה. הקהל מגיב, בחלקו, תוך גילויי אהדה לסיעות קטנות הממלאות את החלל אשר המפלגות הגדולות משאירות, אך נבצר מהן לשמש אופוזיציה אמיתית. הדמוקראטיה שלנו היותה לדמוקראטיה מלחמתית; נגדי לכל השורשים ההיסטוריים, היא יונקת עתה את כוח התמדתה גם מהמשכה מצב המלחמה.

אין תרופות־פלא לנקיון

מאת שבתי טבת

[redacted]

מה שמטונה הוא שעדיין מוטלת בהם חובת הנקיון רק או בעיקר על הרשות, האורח הישראלי — אבי אבות הזוהמה — יוצא פטור כמעט בלא כלום.

כך, לרגל חגיגות מחצית היובל, שרטט הפרופ' אמנון רובינשטיין רעיון ל„מבצע מטאטא" שבראשו יעמוד אדם מוכשר ומהיר־החלטה שייעץ למחלקות הממשלתיות וידרבן אותן, ואולו מר דוד שיפמן, מסיעת גח״ל במועצת עיריית תל־אביב, תבע לצורך הנקיון „מערכת כלים מודרנית ומחלקת נקיון יעילה".

דומה, כי מבחינת התוצאות אין לתרופות־פלא נוסח „מבצע מטאטא" סיכוי שונה מאשר ל„שבוע הנקיון" בגלגוליו הרבים. שכן יש רק אמצעי אחד ויחיד ללכלוך בישראל, והוא האורח בכבודו ובעצמו. כל תכנית נקיון העוקפת אותו ואינה תוקפת אותו כיעד מרכזי תהא מראש מחטיאה את מטרתה.

הישראלי המזהם

כמה מהסיבות העושות את הישראלי לבעל־חיים מזהם אפשר לאתר ללא מאמץ. די להזכיר את הרקע של ישראלים רבים, באירופה ובמזרח, כדי להבין שבמשך דורות רבים לא היתה להם מסורת טובה של נקיון ברשות הרבים. ובאשר לישראל, הארץ אליה באו, הרי הכל כמעט הולך בה מחדש, הכל כמעט נבנה בה מחדש.

בארץ שהכל מחודש בה תדיר, יש מקום להרגשה של ארעיות. אנשים רבים לא הסכימו לתחנה בחיים שנקרתה להם בישראל והם חותרים לעתיד אישי אחר. בכך אולי נעוץ פשר הסלידה המוזרה של מדים: סורגים, עובדים בחנויות מזון, בסופרמרקטים, שרותים, נהגים וכיוצא באלה סולדים ממדים, אולי משום שלדעתם יש בכך להטביע עליהם גושפנקא רשמית ואחרונה של תחנתם בחיים, בעוד הם עצמם סבורים שתחנה זו מקרית או ארעית. באותה מידה רבים לא הסכימו עם מקום מגוריהם והם צופים למעבר למקום טוב יותר. למה לשמור על הנקיון, מדוע לבער את העזובה בבניין הישן ובחצרו, גדרותיו וחדר־מדרגותיו, כאשר במקום החדש — והמסומכלא יהיה הכל טרי ונוצץ ואז יהיה טעם לשמור על נקיונו.

תחושה זו של ארעיות תורמת, בין היתר, לזלזול חשוב מהזלזול בנקיון הסביבה ומכלא הנעכת תדיר גם את החדש ו„הסופי" כביכול לישן כך רבע, ללכלוך, וממילא שוב לארעי.

הרי זו כעין אירוניה, שבמקום ששומרים על הישן הוא נראה תמיד נקי וחדש, ובמקום שאין שומרים על הישן, החדש מתיישן ומזהם כהרף עין. כך כמעט ואין הבדל בין השכונות הישנות של תל־אביב לשיכונים החדשים שלה (והוא הדין בכל הערים). לעתים עוד טרם יבש הצבע על השיכונים החדשים והם נראים כחורבות לכל דבר.

די גם בתיאור חטוף כדי להבין ששורש הלכלוך הישראלי אינו דווקא במחדלי מחלקת הנקיון.

המורה והתלמידים

אנו רואים את הישראלי שהכל נושר ממנו, כמו הנחש המשיל עורו פעמים אחדות בשנה. הכל נודף מהישראלי, עף ממנו, נופל, מוזה, מידה ומופל: עתונים, עטיפות, אריזות, בדלים ואפר של סיגריות, נוסף על שיירי מזון, דברי לבוש ישנים, כלים. אין הוץ בהם, מהר־ [redacted] מה הוא לגמוע בעקבות המשפחה הישראלית. הגישה דומה לפיקניק משתוי או מבה בעיקר על הת־ לשכוף בקבוק ריק או מנת פחמים שרופים של אח לקבב.

מי שרוצה לחזות בישראלי המזהם בכל הדרו יטריח עצמו לכיכר־דיזנגוף בתל־אביב, שם, ליד בתי הקולנוע, ימצא עצמו מהלך על מרבד של קליפות גרעינים, חותר בתוך משקע של עטיפות מזון, כמו בשלג כבד ויסתבן בכך שיהלוך על חצי מנה פלפל. או יטריח עצמו המתעניין בנושא לאחד מבתי הספר. הוא ימצא הומה של זהמה מכסה על יסודות הבוך (מטפיעות או מחיל), יראה את הילדים המטילים את עטיפות האוכל על המדרכה ואם ירצה יוכל אף לראות מורים עושים כמותם. גם כאשר יושבים הילדים והמורים בכתות לא נפסק זיהום החוץ, כי יש מורים המנערים את מטליות הלוח מגיר שעליהם אל החוץ. בבית־ספר מפואר חדש בדרום תל־אביב, שנפתח רק בספטמבר השנה, כבר מכתימים את הקירות כתמי גיר שנשר מהמטליות.

המזוכנות

הבאמת הכתמים מאמינים רובינשטיין ושיפמן התומכים בהם, כי יש ב„מבצע מטאטא" ו„מערכת כלים מודרנית" לטהר את חוצות ישראל? הנה: ב„מבצע מטאטא" שלו מציע רובינשטיין לנקות את כל מוסדות החינוך: מה התועלת בהוצאה הכספית אם למחרת יוסיפו המורים לנער את המטליות מחוץ לחלונות והתלמידים ישאירו אחריהם בדרכם לבית הספר וממנו עקבות של קליפות ואריזות? או מה התועלת בהצעת רובינשטיין „להסיר את המודעות המכוערות את חוצותינו" כאשר יש לך מפלגות ותנועות המצטיינות בלהט אידיאולוגי חזק ושולחות את נעריהן עם בקבוקי־ספריי של צבע כדי לכתוב על הקירות „הסיגה — אסור!" או „תנו שאנס לשלום!" וכיוצא באלה?

מה הטעם להצעת ד״ר רובינשטיין „לנקות את שולי הכביש, לסלק גרוטאות ופסולת בניה, לצבוע מחדש את התמרורים" וכו' וכו' כאשר ליד כל רמזור מצטבר גל אשפה מפסולת הנוהגים, כאשר בעלי חנויות למזון ולירקות מטילים את השיירים שלהם ליד גדרות הבתים (לא ברחוב שלהם, זה נכון), שלא לדבר על המפנים את הפסולת מבניינים חדשים ושופכים אותה בשדרות ובמבואות?

דומה כי בארצות ובערים הנקיות בעולם ההוצאה על מנגנוני הנקיון מעטה. יש לשער כי בישראל, בעיר כתל־אביב, ההוצאה על שרותי הנקיון גבוהה מאד. אם לאתר כל אלה הערים הנקיות הן נקיות ותל־אביב (והזוהמה בישראל) מזוהמות, אין זה מפני שאין כאן שרותי נקיון ולא בגלל גודל התקציב. כדי לקיים את הנקיון יש לנקות תדיר את הנקי. ללכלוך אי־אפשר. כנראה להעניק נקיון תמידי, ודאי לא ב„מבצע" חד־פעמי, זה או אחר. מי שנתן ליבו לכך, ודאי ראה, כי בסקנדינביה ממרקים את [illegible] ובני שוויץ ממרקים את חלונות הראווה המבורקים כבר היטב. חידה היא מדוע דוד שיפמן, מי שייצג שנים רבות את הסוחרים המאוגדים בתל־אביב, יתעסק כל כך נגד הצעת [illegible] המבקשת להטיל את חובת ניקוי המדרכות שלפני בתי־המסחר על בעליהם; מדוע מצא דוקא הוא שהצעה זו היא מפליגה „עד כדי פגיעה בזכויות האזרח". כלום לא [redacted] מהם המסחר כמן הראוי שבעלי העסקים ילבשו בקיים, ינקו את עסקיהם ואת המדרכות שלפניהם? כנראה היה אף הוא לשבוי כיום המסורת של אי־נקיון בבתי המסחר שלנו. שכן בארץ נקיה אם היה גל אשפה על המדרכה, ספק אם בעלי־העסקים היו ממתינים עד לבואה של מחלקת הנקיון כדי לסלקו. הסיכוי הוא שהיו מקדימים, עוד בטרם יבוא גל הלקוחות הראשון, ומטהרים את סביבתם. שם לא היו נזעקים על פגיעה בזכויות האזרח.

„עוד מעט ינקו"

עד כה הכלל שרק שרותי הנקיון חייבים לנקות, בישראל פעל באורח שלילי. יש אולי ארצות בעולם שמשום שהן כה נקיות חוששים הבריות לזהמן ונזהרים. בישראל כלל זה פועל להיפך. כאשר רואים שיש מפעילות של שרותי הנקיון, חשים האזרחים בבעין היותר להטיל את הפסולת לרחוב, בניגוע ש„עוד מעט ינקו", או „אין דבר, יבוא איש הנקיון ויקח את זה". הייתי אומר שבכל שיגבירו בישראל את פעילות שרותי הנקיון כך יגבירו, ביחס ישיר, האזרחים את לכלוכם.

לאמיתנו, אזרחים מפוכחים כרובינשטיין ושיפמן אף צריכים לקחת בחשבון את הנסיבות הקושי הלא־ישועד. הן במצאת אנשים יעילים לשרותי הנקיון, הן בהעסקתם התקינה. ההוצאות משרותי הנקיון היא גבוהה במיוחד (כ־30%), ובארץ שכמעט שום שרות שלה אינו פועל כהלכה, מגוחך הוא לצפות שדוקא שרות זה, המצוי בתחתית סולם המקצועות, יצטיין ויהיה „מחלקת נקיון יעילה".

הדרך האחת והיחידה לכינון נקיון ברשות הרבים היא הטלת חובת הנקיון על האזרח: לא כפי שמציע רובינשטיין „להיעזר בתלמידים כדי לנקות את מוסדות החינוך", אלא להטיל אך ורק על התלמידים (והמורים) את חובת הנקיון. החינוך האלמנטרי אומר שאסור להרגיל ילד שיבוא אחר וינקה אחריו, אלא שהוא עצמו אחראי לנקיון סביבתו; לא כפי שחושב שיפמן ש„מחלקת נקיון יעילה" ו„מערכת כלים מודרנית" יעשו את הנקיון, אלא דוקא ובעיקר האזרח, בעל העסק והמרכז. הכלל חייב להיות שמנוחתם הם שיעודו על־ידי מחלקת־נקיון; לא להיפך.

אין תרופות־פלא. כדי לכונן נקיון ציבורי מן ההכרח להוליד תנועה לחינוך האזרח, מורכבת, משולבת, מתמשכת ומושכת. כדי להמחיש מה שיעור המעמסה המוטלת על תנועה מעין זו נזכיר, כי יש ילדים המתמרמרים על שהעירו להם על כך שהשליכו עטיפות על המדרכה והאומרים „בבית לא אמרו לנו שאסור".

תנועה כזאת אין סיכוי שתתחולל אלא על־ידי אזרחים וגופים אזרחיים. כאן נכון לומר אם אין אני לי מי לי; ואין מי שינקה אחרינו, אלא אנחנו עצמנו. תנועה אזרחית כזאת עשויה להיות, מבחינת החינוך האזרחי, הבית המדריך החשוב ביותר. מה הבל איפוא שבמקום לחנוך למחשבה, וליוזמה שיעודדו ניצנים ראשונים של תנועה לחינוך האזרח לנקיון, הלכו כל בעלי ההצעות בדרך הקלה והטילו כרגיל את כל האחריות על הרשות. כך אולי אבד עוד גל של התעוררות שהיה מסוגל לסייע, לוא נע בדרך הנכונה שסימנה המבוגרת, הוא של חינוך האזרח. אין שום תחליף.

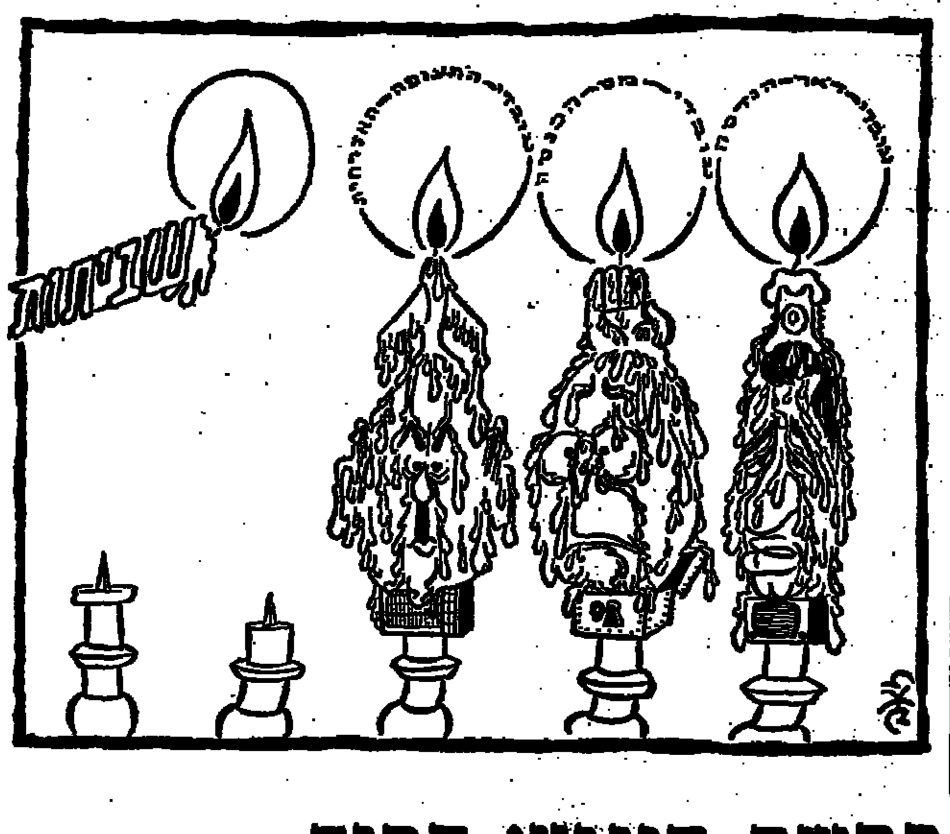

פרשת דיניץ: הסוף

מאת דן מרגלית

רגשות עזים העיבו על בחירת השגריר הישראלי בוואשינגטון, ומה שיכול היה להתנהל על מי־מנוחות הסתיים בהדרדרות חסרת־תקדים ביחסים, הנתונים ממילא לתנודות, בין ראש הממשלה לבין שר־החוץ. הרגשות גברו על ההגיון. מצד אחד רטנה גולדה מאיר: „אני לא מבינה, האם צריך להתנכל לשמחת דיניץ רק מפני שאני המציעה?" ומצד אחר סיפרו בשמו של אבן שהעיר כי האיש אשר ראש הממשלה רוצה, בעיקר, יהיה שגריר בוואשינגטון „על גופתי המתה".

שגיאות רבות נעשו על־ידי שני הצדדים. כמה מומחים חזו חלק מהן מראש, אך בגלל סערת הרגשות לא עלה בידם למנוע אותן. במחנה אבן היתה שגיאה בולטת: כאשר שר־החוץ מבקש למנוע בחירת מועמד המקובל על ראש־הממשלה, עליו לעמול במציאת מועמדים, שיתרונם על־פני האיש של גולדה מאיר יהיה ברור ובלתי שנוי במחלוקת. אבן אמנם הציע אישים נכבדים בעלי כישורים רבים, ולזכותו אפשר לומר שלא „עשה חשבונות", בנוסף כי המנך בעבר באחדות העבודה או ברפ״י, אבל הוא לא עשה את המאמץ הדרוש לחפש מועמדים, שיתרונם על פני דיניץ אינו מוטל בספק.

רשימת המועמדים של אבן כללה את חיים הרצוג, שבגלל היותו איש רפ״י היו סיכוייו מעטים מראש. זו היתה כנראה הסיבה מדוע לא קיבלה ראש הממשלה הצעה לשנות, שהוגשה בסיבוב דיונים הקודם על־ידי שר הבטחון משה דיין — למנות לתפקיד השגריר בוואשינגטון את אלוף אבריאל. אבן העלה את שמו של סגן שר האוצר ד״ר צבי דינשטיין, אבל מאיר התנגדה. חבר הכנסת משה כרמל הוצע לתפקיד, אבל לא רצה בו. בעבר הוצע התפקיד לאלוף אהרן יריב, שסירב. יתכן שאבן טעה כאשר לא חזר להציע לו תפקיד זה לפני הצעת דיניץ, [illegible]

בשלב יותר מאוחר העלה אבן את שם מנכ״ל משרדו, מרדכי גזית. ראש הממשלה לא השיבה תשובה ברורה, אבל לא היה צורך בכך כי גזית הסיר את מועמדותו בהשמיעו נימוקים אישיים בבחינת שקול המצדיקים את המשך שהייתו בארץ.

אז הגיע תורו של אבן להציע את השגריר באו״ם יוסף תקוע, אשר מאז ראשית „המירוץ" נחשב כדיפלומט המקצועי ביותר ברשימת אבן. אולם רבים ידעו כי ראש הממשלה מסתייגת ממנו. היא דחתה את ההצעה, ובשלב זה נשמעו קולות כי אילו היא סבורה שחלק מהשמות אשר אבן הביא בפניה נועדו רק להכעיסה. כך הגיע תורו של דיניץ, אשר שר החוץ טען כי אינו מועמד שלו.

הפגיעות אל אבן

העובדה כי לא היה „רבין חדש" ברשימתו של אבן, חשפה את שר החוץ להתקפה. מה גם שבעבר נעשה מצידו גישוש בקשר לאפשרות שיועצה המדיני של ראש הממשלה יהיה השגריר הבא בוואשינגטון. העובדה שדיניץ נחשב בעבר כמועמד המתקבל על דעת אבן הקלה על השרים לתמוך בו נגד דעת שר החוץ.

היו לדיניץ מעלות נוספות: הוא עשה שנים רבות בארצות הברית. הוא מכיר היטב את ראשי הקהילה היהודית שם והגהה מקשרים מגוונים עם כל אמצעי התקשורת בארץ זו. בשנים האחרונות לא היה בפניו סוד והוא השתתף בכל ישיבות ה„מטבח" של גולדה מאיר. השרים שיבחו את עבודתו המדינית לצידה של גולדה מאיר, ואנשי השבועות היותו, שחלק מהם תמכו במינויו דווקא כדי להרחיקו מעל מגיה בשנת הבחירות. הוא גם נחשב כמתאים ביותר לקיים אתה קשר ישיר מארה״ב.

על רקע זה באו השרים יגאל אלון ופנחס ספיר אל שר החוץ, וביקשו ממנו להסיר את התנגדותו למינוי דיניץ. מינוי עובד מדינה בכיר בכל שיהיה, — טענו ספיר ואלון באוזני אבן — אינו סיבה למשבר חמור עם ראש הממשלה.

מה היתה עמדת דיין לא ידוע. [illegible] שרים. בתוך דנו בנושא זה. באותה ישיבות אלה הגיש שר המשפטים יעקב שמשון שפירא, שיחסיו האישיים עם אבן אינם טובים, את „האולטימטום" לשר החוץ בו תבע ממנו לחזור בו מדעתו.

בשיחות פרטיות הודו שרים כי בנושא כזה אסור לכפות על שר החוץ מועמד שהוא מתנגד לו, אפילו אם ברור שאבן טועה בהערכתו, כפי שהשגריר בוואשינגטון חייב להיות מוסכם על דעת ראש הממשלה — כן עליו להיות מקובל גם על שר החוץ.

גולדה מאיר עצמה נאבקה כשרת החוץ בדוד בן גוריון עד שהסכים לאשר את המועמד המקובל עליה למשרת השגריר בוואשינגטון. מאבק זה נמשך כמה זמן ושמונה חודשים אחרי שובו של אבן לארץ נשאר התפקיד פנוי. אך כראש הממשלה סירבה מאיר ללכת בדרכי בן־גוריון, ולא ויתרה.

להיפך: היא פעלה בתקיפות בלתי רגילה. פעם שלחה לאבן פתק בו האשימה אותו כי הוא פוסל חוזרי החתרה, מגייס נגדה את דעת הקהל ואת העתונות. היא האשימה אותו כי הוא חוזר תוחיה, כפי שפעל כאשר בלחץ דעת־הקהל אילץ אותה לחזור בה מתוכניותיה להקים את משרד ההסברה.

על חומרת האמצעים שהיתה מוכנה לנקוט נוספה ההתפתחות האחרונה: הפירסומים בארץ ובעולם שאבן הוא מועמד בעל סיכויים לרשת את תפקיד ראש הממשלה אם תחליט גולדה מאיר להתפטר. היא מתנגדת לכך בתוקף. העובדה כי סיכוייו שופרו, המריצה אותה להעמיד את שר החוץ במצב מביך. אחת הדרכים היתה לכפות עליו את מינוי דיניץ לוואשינגטון, תוך מגמה לערער בעיני הציבור את אמינותו של אבן בדבר כוונותיו לעמוד על דעתו. ואם כי אבן לא איים להסיק מסקנות ולהתפטר, אין ספק כי בין כמה ממקורביו הובעה הדעה שעליו לאיים בצעד כזה.

אבן — ודיניץ עצמו — הבינו כי הדברים הרחיקו לכת. לפני צאתו למסע מטעם המגביות בארה״ב, ביקש דיניץ לשוחח עם שר החוץ. הוא הסביר את רצונו לפעול תוך שיתוף פעולה. קרוב לוודאי כי אחרי שקיבל את „דין הממשלה" התחיל מהמינוי רק בוועדת המינויים, יעשה אבן מאמץ למצוא דפוסי עבודה עם השגריר החדש. האינטרס הישראלי בארצות הברית מצדיק כנראה בעיני מאמץ לחסל את הפרשה בהקדם, למרות שיש להניח כי הוא — כמו רוב עובדי משרד החוץ — נהנה הנאה רבה מהקריקטורה של זאב ב„הארץ" שהראתה את גולדה מאיר משלימה בכף ידה את הרווח בין ראשו של דיניץ והצילינדר שלו. עם זאת דומה כי אבן לא מבין שמעטים הדיפלומטים והפקידים הבכירים אשר ידחו הצעה לכהן בתפקיד מרכזי כל־כך רק בגלל אי־הנעימות הזמנית הכרוכה במינויים.

הפתעה נעימה

בירושלים יש הערכה כי דיניץ ישתדל למצוא שפה משותפת עם אבן. בסופו של דבר, אם אמנם תפרוש מאיר מתפקידה בעוד שנה, תהיה תלותו של השגריר במשרד החוץ גדולה מאשר עתה. לכן יש גורמים במשרד החוץ הטוענים כי צפויה לאבן הפתעה נעימה ממינויו של דיניץ.

נותרה פתוחה רק השאלה אם המאמץ שהשקיעה ראש הממשלה במינוי דיניץ מצביע על כוונתה לפרוש בעתיד מתפקידה. יש מי שטוען כי ההיפך הוא הנכון, וכי היא תישאר ראש הממשלה ועל־כן היא מעוניינת ב„איש שלה" בוואשינגטון. אך יש מי שטוען כי לא כן הוא, ומזכיר כי לפני פרישתה ממשרד החוץ הביאה למינוי שניים מידידיה לתפקידי־מפתח בממשלה. מבחינה זו יתכן שמינוי דיניץ מחזק את הדעה שפרישתה קרובה. לעומת זאת, יש בין יריביה במפלגה הסבורים כי אין זה כך. מינוי דיניץ הוא רק אחד התשלומים שיידרשו על מנת להשיג את הסכמתה לעמוד בראש הרשימה בבחירות הקרובות.

„השרים שרוצים בה כבעבר", אמר השבוע פקיד בכיר בירושלים, „היא לא תסתפק בתשלום היקר שנגבה השבוע. משנה לפני הבחירות, [illegible] יצטרכו המפלגה, השרים והממשלה לשלם לה עוד כמה תשלומים כאלה".

החברה הממשלתית
"ורד"
העניקה לספקי עבודה
שוחד
בסכום של
כ־5,500,000.־ דולר
ו... הפסידה
84,000,000.־ ל״י

אין צורך בפירושים
יש צורך במסקנות

גח״ל
גוש חרות־ליברלים

هكذا من الأصل

מינויים בוואשינגטון ובירושלים

אליוט ריצ'ארדסון – שר ההגנה החדש

מאת אליהו סלפטר
שליח „הארץ"

ואשינגטון

מינויו של אליוט ריצ'רדסון ל־מיניסטר ההגנה האמריקאי החדש עלול להקשות על מה שיתכן ויהיה הצד הרגיש ביותר ביחסי ישראל עם ארצות הברית בשנתיים הקרובות — שאלת האספקה הבטחונית — ואת לא בהכרח בשל שיקולים ה־נוגעים למזרח התיכון.

אישור תכניות של סיוע צבאי נתקל לאחרונה בהסתייגות גוברת מצד הקונגרס, המבקש לקצץ בהוצ־אות. מיניסטר ההגנה היוצא מלווין ליירד, בעצמו חבר־קונגרס לשעבר, היה אשף בטיפול בוועדות הקונגרס שבהן תלוי אישור של תקציבים צבאיים, כולל סיוע צבאי. אישים המכירים את ריצ'רדסון כמצטיין ב־עניני ארגון ויעול, מעלים ספק אם יהיה מסוגל לשמור את המידה ה־דרושה של השפעה בשני בתי ה־קונגרס.

ישראל אינה מקבלת סיוע בסחו־ר ללא תשלום, אלא אישורי רכש באשראי. אך בקונגרס יש נטייה ל־הכליל את שני הסוגים יחד, ולכן צלולות הדרישות הישראליות להית־קל בהסתייגות מצד הקונגרס.

ישראל תצטרך להשקיע יותר מאמץ בהשגת אישורים לרכישת נשק וציוד

בעייה מיוחדת במינה היא קבלת רשיונות ייצור בישראל ופטנטים מ־חברות אמריקאיות המייצרות ציוד בטחוני. גם כאן עלולה ישראל ל־היפגע בעתיד, בשל המגמה הכללית של התנגדות גוברת מצד האיגודים המקצועיים, הרגישים לצמצום תע־סוקה עם סיום מלחמת וייטנאם. כבר בשלוש השנים האחרונות ירד מספר המועסקים בייצור בטחוני מ־שלושה מליון ל־1.8 מליון בלבד.

רגישות האיגודים לרישוי ייצור בחוץ לארץ — ויש להם ידיעה על העשה, וגם קבוצות לחץ להילחם בדבר — באה דווקא בתקופה ש־בה מגלים לדברי חוגים אמ־ריקאים ענין גדל והולך באפשרויות בשטח זה. וגם בהקשר זה שואלים בוואשינגטון אם יוכל וירצה רי־צ'רדסון להשקיע מאמץ ומאמץ נג־די מול פני המגמה אצל האיגודים המקצועיים והשפעתם.

לעומת זה נמצאת ישראל בתחום אחר בין המדינות שירגישו הקלה כתוצאה מסיום מלחמת וייטנאם: תיפסק התחרות בין כתותיה המזויי־נים של ארצות הברית לבין מדינות המעוניינות ברכש צבאי, חוץ מ־אשר לגבי ציוד מתוחכם ומהדרני ביותר, שלגביו ממילא היה מתן היתרי ייצור יותר שאלה מדינית מאשר שאלה של מועדי אספקה. נו־שא זה אינו צדדי מבחינת ישראל, והיו משקיפים שייחסו לו חלק ב־המקרדות מסויימת שהורגשה בשנים האחרונות בדרגים המקצועיים ב־פנטאגון לגבי הדרישות הישראליות.

סיכמו באוזני חוגים אמריקאים: „יש להניח שבשלוש השנים הבאות תצטרך ישראל להשקיע בפנטאגון לא פחות, ואולי אף יותר, מאמץ בהשגת היתרי ייצור מקומי, מאשר בקבלת אישורים ליבוא נשק וציוד מוכן".

יש איפוא מקום לדאגה מסויימת כתוצאה ממינוי ריצ'רדסון, אך אין להפריז בה כי החלטות בסיסיות רא־קרונות בעניני רכש הן בידי ה־נשיא. ניכסון הוכיח בעבר במוע־צת הבטחון הלאומי גם בנושאים ישראליים שהוא מוכן להכריע ב־ניגוד לעמדה המשותפת של הפנ־טאגון, מיניסטריון החוץ ומומחי מו־עצת הבטחון הלאומי — אם צרכי ישראל תאמו את השקפותיו על ה־אינטרס האמריקאי בחיזוק כושרן של מדינות ידידותיות להגן על עצ־מן.

אליוט ריצ'ארדסון

אכזבתו הגדולה של יוסף תקוע

על החבל המתוח בין אבן, רבין וגולדה

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק

השבוע מלאו 25 שנה לאותו אחר־צהריים קר מאד שבו הכירה עצ־רת או"ם בלהנג איילנד סמוך לניו־יורק, בזכות העם היהודי למדינה משלו.

השבוע קרא מיניסטר החוץ המצ־רי להחנקת ישראל על ידי בידודה הדיפלומטי והכלכלי. מי חשב ב־1949, כשראלף באנץ' זכה בפרס נו־בל על השגת שביתות הנשק של רו־דוס, שב־1972 יצטרך הנציג הישר־אלי לעמוד לפני הארגון העולמי כדי להשיב על דברי האיבה הער־ביים.

לגבי יוסף תקוע נעשה הדבר קבע. מאז בואו לניו־יורק לפני ארבע שנים חזר פעמים רבות על דרישת ישראל למשא־ומתן ישיר, ויצא חוצץ נגד התמיכה הערבית בטרור של המחבלים.

גם לגבי מחמד אל־זיאת היה זה תפקיד רגיל: כי עליו להפגין במלים את רצון המלחמה והתקפ־נות שאותו לא הצליחו מצרים להפ־גין ביעילות בשלוש מלחמותיה נגד ישראל. באשר לתקוע, הענקה לו פתיחתו השבוע של הויכוח באו"ם על המזרח התיכון, הזדמנות להוכיח שוב את זריזותו הניכרת כנואם. את כשרונותיו הדיפלומטיים הוא מגלה במגעים שקטים יותר מאחורי ה־קלעים.

אכזבה בקריירה

יתכן שהמאמץ העצום והשעות ה־רבות שמקדיש תקוע להכנת נאומיו ולישיבות עם משלחות ידידותיות, הם בשבילו מעין סם הרגעה המאפ־שר לו לשכוח אכזבה גדולה בקריי־רה שלו: אי־הצלחתו לזכות במינוי לשגריר בוואשינגטון, התפקיד הדי־פלומטי הגבוה ביותר שיכולה ישר־אל להציע. לתפקיד ימונה איש שהיה שומר לילה ובלדר בשגרירות בוואשינגטון, כשאבא אבן היה בה שגריר.

בעיני הרבה מנהיגים יהודיים ב־אמריקה, ואחרים המכבדים אותו, יש לשמחה דיניץ תכונות רבות המכ־שירות אותו להיות שגריר. יש לו מגעים מצויינים עם מעצבי דעת־הקהל באמריקה, הוא מכיר את כל האנשים החשובים בוואשינגטון, ו־נהנה מכשרונות של חופש גישה ל־גולדה מאיר. אלא שגם את תקוע ראו כאן כמועמד מצויין לתפקיד ב־וואשינגטון.

השאלה היא לאן יכול תקוע ללכת מכאן. הוא שאפתני מכדי להסתפק בתפקיד שגריר במדינה אחרת, ב־אירופה למשל. קשריו הפוליטיים עם דיין ועם רפ"י והוסר האהדה, ש־חשה כלפיו גולדה מאיר — כפי שאומרים — כובלים אותו מבחינה פוליטית.

הישגים באו"ם

תקוע הוא אחד הדיפלומטים ה־מעטים של ישראל שהם מקצוענים ממש. הוא קשוח ותוקפן ומסוגל ל־דבר באופן יעיל אל יהודי התפו־צות, כיוון שהוא עצמו יודע מה זה להיות יהודי בגולה. תפקיד נשיא אוניברסיטה בישראל או ראש חב־רה ממשלתית, אינו פתרון בשביל אדם האוהב את החיים הדיפלומטיים ועובד בהם לעתים 18 עד 20 שעות ליום.

תקוע השיג הישגים נפלאים ב־או"ם, הולך על חבל מתוח בין אבא אבן כנה ורבין מזה עם גולדה ב־קצה השלישי של המשולש. בעיתו היא שהוא אולי טוב מדי — טוב מכדי שכשרונותיו יתבזבזו במערבולת הויכוחים של או"ם. אך עד שיזדמן משהו טוב יותר כנראה יישאר תקוע בניו־יורק כשהוא משיב לערבים ב־וויכוח, מספר למזכיר האו"ם קורט ואלדהיים על מצוקת היהודים הסו־בייטים, העיראקים והסוריים, ועוקב אחרי הקליידוסקופ המתמשך של ה־פוליטיקה הישראלית תוך ציפיה שמשהו דיין יעשה צעד.

גלגלים חדשים למרכבת הצדק

קשר השתיקה סביב הנושא: השופטים כבני־אדם

מאת אבי ולנטין

מה קודם למה? עשרות אלפי ה־תיקים הנגררים משנה לשנה, או הזילזול מצד חלק מהשופטים בשעות עבודה מסודרות וקבועות; התדמית השלילית של ניהול בתי־המשפט שהצטיירה בציבור, הביאה לזילזול בשעה שיש לכבד הזמנה למתן עדות בבית־המשפט, או הדמויות החוזרות ונשנות מצד שופטים מסויימים, ש־אינם שומעים את כל העדים שהוז־מנו ליום מסוים?

בסדרת המאמרים בזמן נחנו הב־עיות בבית־המשפט, נכתב על התנצ־לות המעשיות; על הסחבת בשמי־עת תיקים, על מקרים בהם חלפה יותר משנה בין שלב הסיכומים במשפט ועד למתן פסק־הדין, על עדים המוזמנים לשעה 8.30 בבוקר ומחכים עד שעות הצהרים כדי לשמוע שעדותם נדחתה למועד אחר, על מקרים ששופטים לא מגיעים לאולמות המשפט כדי להתחיל בש־מיעת העדויות ב־8.30, ועל עשרות אלפי התיקים הנגררים משנה לשנה.

זה המצב הקיים. אפשר לטעון כי לעורכי־הדין חלק ביצירת הסחבת, שהרי לא אחת קורה שהם ביוזמתם, או על־פי המלצת לקוחותיהם מבק־שים לדחות את המשפט; או שהד־חיה נעשית מאחר ולאותו עורך־דין תיק אחר שחייב להתברר באותה שעה אצל שופט אחר. עובדות נכונות. אפשר להוסיף ולומר כי ישנן תגבות מסויימות, הידועה מה. נמצא מצב בתי־המשפט הן מעוניינות לנהל שם את העניינים כדי להרוויח זמן. אולם אנו חוזרים שוב לשאלה מה קודם למה, מה גרם מה?

המותקפים דרכם להתגונן. והגנה הטובה ביותר, אמרו חכמים, היא ההתקפה. אלא שבמקרה זה לא תש־רת ההתקפה את המטרה: הוצאת עגלת הצדק מהבוץ בו היא מהלכת באיטיות מזה שנים. על־ידי התקפת הצד שכנגד, על־ידי הסברים כי הציבור אשם ושצריך לכבד את הז־מנות בית־המשפט, על־ידי התקפת המיכסוד על שאינו נותן בידי הנה־לת בתי־המשפט סכומי כסף מס־פיקים כדי להרחיב את המסגרות — לא נגיע למערכת משפטית יעילה בה כל אחד מהגורמים — שופטים, מז־כירים, כתבנים, סדרנים וכל עושי המלאכות האחרות — נותנים את כל אשר ביכולתם למען שירות טוב, יעיל, מסור — ובראש וראשונה צדק — לציבור.

הנהלת בתי־המשפט חייבת להיות היוזמת לפעולת ייעול המינהל, כי בכך תפקידה. לא יתכן מצב בו המדוברים הם חברי לשכת עורכי־הדין כשהנהלת בתי־המשפט מצט־רפת לדעתם, ואנשיה נאלצים לעתים להסביר כי קצרה ידם מלפעול.

צוואר הבקבוק

צוואר הבקבוק הוא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב. שם מגיעה הס־חבת למספרים שאין להם דוגמה בכל מקום אחר בארץ. על הנהלת בתי־המשפט מוטלת החובה לדאוג לשי־פור המצב החמור; לא להגיע לכך שהיום נשמעים בבית־המשפט המחו־זי בתל־אביב תיקים שהוגשו ב־1969; לא להגיע למצב שהעומס על השופטים כאן הוא הגדול ביותר — בין 6 ל־7 תיקים ביום בשנים 1967 —1969, בעוד בירושלים דנו השופ־טים ב־2 תיקים ליום (ב־1968 וב־1969).

בית המשפט המחוזי בת"א — צוואר הבקבוק

החובה המוטלת על הנהלת בתי־המשפט צריכה להדריך את העומ־דים בראשה להעביר שופטים ממקום אחד לשני — דבר לו יש ביסוס ב־חוק. אולם בכל מה שקשור להיכל המשפט בתל־אביב, מתברר כי גם כחובה טובה כזאת של הנהלת בתי־המשפט היתה מקודמת על־ידי כוה־דל קודם — מבנה בו הושקעו סכומי כסף גדולים מאוד, אך שאינו מתאים לצרכים של שנות השבעים בתנאים של גידול אוכלוסיה הציבור הבת־דיינים.

אך גם עובדות אלה אין בהם כדי לפטור את הנהלת בתי־המשפט ממ־ציאת פתרון מהיר כדי לספק את השירות הטוב של מערכת המשפט.

הפסקות מיותרות

תהליך עשיית הצדק הוא איטי מטבעו. איטיות חשובה כדי שהצדק שנעשה גם ייראה. כל זה טוב ויפה שעה שמדברים על החובה לשמוע עדים עד דברם האחרון, החובה לאפ־שר לעורך־דין המגן על לקוחו לש־אול את השאלות הנראות לו הכ־רחיות כדי שצידקתו של הלקוח תצא לאור. אולם מכאן הדרך עד דחיית משפטים. עשיית הפסקות של שבועות ואף חודשים, בין ישיבה לישיבה. החוק קבע בעניין זה כי משעה שהחל השופט לשבת עדים במשפט יתנהל התיק ... ליום. הוראה זו של החוק אינה ... בצעת ברוב המקרים בישראל. ... כל הצדקה לדחיה של חודשים ... ישיבה לישיבה.

התערבות בית־המשפט ה... שהשופטים כהתו ביקורת על ... משפט פלילי בבית־המשפט ה... בתל־אביב (בעניין הבריחה ה... שנתפסו בבית ברעננה) הביאה ... שישיבות הסיום נשמעו יום: יום. האם היתה דרושה לשם ... התערבות בית המשפט העליון, ... עקבות זאת גם פניות מצד ... קות המדינה?

אם יהיו לעובדי המזכירות ה... ברורות שיאמרו כי יש לקיים ... הדיון במועדים קרובים יותר לא ... דרושה ביקורת מצד בית־ה... העליון כדי לקיים את סעיפי ... בבית המשפט.

שופטים רבים, שקראו את ... המאמרים על בתי המשפט, ... התמרמרו על כך ... נהל האדמיניסטרטיבי של ... המשפט, השופט משה נכס, ... האיש המייצג אותם לא ... עמדתו בשיחה עם „הארץ". ... טים אין רשות להתראיין, ... שמתפקיד לעשות זאת הוא ... נכס, מנהל בתי המשפט. ... שופט נכס דחה בקשות חוז... נות של „הארץ" להתראיין על ... יות שהועלו בסדרת המאמרים ... שנימקיו עצמו — אך יש ל... על כך.

נושא נכבד שלא נדון ב... בסדרת, מאמרים זו הוא ... פט כבשר ודם. חוק השופטים ... בי מינויו של שופט יהיה ל... מהיום בו פורסם המינוי. ... עה זו יש בה כדי ליצור אפש... תי צפיה מראש שמינוי ש... שלם ב־1950 יראה אחרת ... ב־1972.

נושא רגיש זה נשאר ... אינו עולה על שפתיהם של ... המקורבים אליו, למרות ש... חשובים ביותר במסכת ... אחד בחוק מציין כי ניתן ל... כדו של שופט על־פי חוות־ד... אית. בהסתמך על סעיף זה ... פט לפרוש לפני גיל 70. ... א' (2) לחוק השופטים ... יצא שופט לקיצבה לפני ... „משקבעה ועדת המינויים, ... פחות דעת רפואית לפי כלל... פה הודעה, שמחמת בריאו... כמנו להמשיך בבילוי הפק...

משרד המשפטים והנהלת ... משפט צעדו צעד אחד ק... שבתחילת השנה נקבעו ה... בתאימות כיצד להפעיל ה... לם המבחן המעשי יהיה ... הנהלת בתי־המשפט ושר ... את הכוח שנתן בידם החוק ... שבהם קיימות בארבע עיני... אישיות הולו בלפעול.

בעיית השופטים בכללות... כא שלא הדבר בו עד כ... חלה לגביו שתיקה כלא... כאמרי הסידרה נגעתי ב... רוק, שעה שהוא הדרש ב... ומצבה. יש לקוות כי... בעניין זה יותר מבכר ... (באשר אחרון בסיד... הקרים בעגלה הצדק ... על ליקוי בפיכה הוה.

מדריך לנבוכי הטלוויזיה

ההצגה הגדולה המתנהלת מאחורי המסך הקטן

מאת גדעון אלון

אחת „ההצגות" הטלוויזיוניות ה־מרתקות ביותר לא תוקרן לעולם על המסך. היא התרחשה בחודש האחרון בבניין הטלוויזיה בירוש־לים.

היה זה מחזה מורכב, מתובל ב־מכות איגרוף ובבידורים. נטלו בו חלק „שחקנים ראשיים" וניצבים, במאים ומושכי־חוטים מאחורי הק־לעים. למרות שהמחזה היה ארוך, מייגע וטראגי לעתים, הוא לא היה בשום פנים ואופן משעמם. בקיצו הוגש לציבור הצופים „הפי אנד" שלא לווה במחיאות כף, אך הזכיר השעות כבדים לדרוש נוספות ב־עתיד הנראה לעין.

בהצגה נטלו חלק דמויות רבות, שכל אחת מהן מילאה תפקיד חשוב. אלמלא מספרם הרב של השחקנים לא היה זוכה המחזה ל„הצלחה" ולתהודה כה רבה: סיעת גח"ל ב־כנסת כבר הגישה הצעה דחופה לסדר היום בנושא זה.

אלה הם, המשתתפים על־פי סדר הא"ב־בית:

✱ **אלמוג שמואל.** מנכ"ל ר־שות השידור זה שלוש וחצי שנים. עד למינויו היה מנהל הרדיו. עמד לסיים את תפקידו באפריל 1974. אגודת העתונאים תבעה שבמרים ה־מתנגל עתה ייצג הוא את הנהלת רשות השידור. בשלבים הקודמים לסיכסוך נמנע מהתערבות ישירה, והטיל את ניהול המשא ומתן על עוזריו.

✱ **אגודת העתונאים בירו־שלים.** כ־60% מחבריה הם עובדי רשות השידור. היא באותה להתערב בסיכסוך בין הנהלת רשות השידור לוועד עובדי הפקה — חדשות, לאחר פניותיו של מנכ"ל הרשות, ובהכשר שההנהלה תראה כמחייבת את מס־קנות כתב־הבוררות של ירוחם משל בדבר העבודתן של כל עובדי ה־הפקה לדירוג מיוחד.

✱ **בית־הדין הארצי לעבו־דה.** הנהלת רשות השידור תבעה ב־פניו את ועד עובדי הפקה־החדשות לאחר שהמרים בשבל, גם לאחר הוד־עבודתו של הממונה על יחסי עבודה במשרד העבודה, מר גדעון בן יש־ראל.

בית הדין קיים שתי ישיבות ב־השתתפות הצדדים, והוציא צו בר־ניים שחייב את העובדים לחזור לעבודה תקינה. מועצת העובדים התעלמה מצו זה, וחידשה את ה־סנקציות. לפי תביעת העובדים ו־אגודת העתונאים ביטלה ההנהלה את ההליכים המשפטיים בבית־הדין.

✱ **בן ישראל גדעון.** הממונה על יחסי עבודה במשרד העבודה. ני־סה מספר פעמים לתווך בסכסוך כ־שזימן את הצדדים לדיונים ארו־כים, אולם המשימה לא הושגה על ידו.

✱ **גל שלמה.** המהנדס הראשי של רשות השידור, אחראי על מכ־שירי הרדיו והטלוויזיה. כפוף ישי־רות למנכ"ל הרשות. אחד משלו־שת מנהלי המגעים מטעם ההנהלה עם העובדים. מועצת העובדים סב־רה כי הסית את הטכנאים להתנגד לביצוע מסקנות בוררות משל.

✱ **דירוג מיוחד.** מושג שנק־בע בפסק הבוררות של ירוחם משל, אשר תבע את החלתו על כל עוב־די ההפקה בטלוויזיה. אגודת העתו־נאים הסכימה כי דירוג זה יהיה ה־דירוג העתונאי, כיוון שמרבית עוב־די ההפקה מדורגים בו. ההנהלה תבעה שלא להעביר לדירוג זה את כתבי התמונה והתאורנים.

✱ **הוועד המנהל של הר־שות.** כולל שבעה חברים הממונים על ידי הממשלה. בראשם עומד חלמר איתן, לשעבר שגריר ישראל בצרפת. חברי הוועד הם למעשה נציגי מפלגות, ומתפקידם לדון ול־החליט בעניני הרשות, לקבל מ־המנכ"ל דו"ח על הפעולה השוט־פת, להבין את התקציב הרגיל ול־פקח על ביצועו. הוועד קיבל דו"חות על פרשת הסיכסוך מנציגי ההנ־הלה בלבד, ולא מצא לנכון להתע־רב ממשית בפרשה.

✱ **ועד הפקה־חדשות.** נב־חר לאחרונה על ידי מועצת העוב־דים, במקום שני ועדים נפרדים ש־כיהנו עד אז. הבחר נעשה על־פי דרישת אגודת העתונאים. ועד הפ־קה־חדשות ניהל את המשא־ומתן עם ההנהלה ונקט סנקציות על ידי הפסקת עבודת השעות הנו־ספות. נתבע על ידי ההנהלה להו־פיע בבית־הדין לעבודה. במשך ש־בוע ימים בלבד מילא את החלטות בית־הדין לגבי שידור תקין, ולאחר מכן התפטר כתכסיס, על מנת שלא יהיה פתח לתביעה משפטית על בזיון בית־הדין.

✱ **ועד עובדי רדיו־עתונ־אים.** הביעו תמיכה במאבקם של עובדי הפקה — חדשות וגילו הת־עומת בפני ההנהלה על שפנתה ל־בית־הדין לעבודה בטרם מוצו כל ההליכים.

✱ **מועצת העובדים.** מונה 17 חברים המייצגים את 180 עובדי הפ־קה — חדשות בטלוויזיה. גוף הבו־חר מתוכו ועד, שהוקם לפני כחו־דשים על־פי דרישת אגודת העתו־נאים. מורכב מנציגי המפיקים, עוב־די החדשות, הבמאים, הצלמים, עוב־די האולפן, עורכי־הפילם ואחרים. נכנסה למשא ומתן עם ההנהלה ל־אחר התפטרות הוועד, דרשה הפס־קת ההליכים המשפטיים וביקשה את התנצלותו של מנכ"ל רשות השי־דור. המשיכה בנקיטת סנקציות ו־יזמה שביתת אזהרה של יממה עד להתערבות אגודת העתונאים.

✱ **מוראל.** מושג שגור בפי לוקת בטלוויזיה. המנהל ישעיהו תו־מור, הודיע שלדעתו המוראל נמצא בקו עליה. בין עובדי הטלוויזיה ישנם המטילים ספק בכיוון הקו.

✱ **סומל אהרון.** סמנכ"ל ר־שות השידור לעניני אמרכלות זה ארבעה חודשים. הוא הסמנכ"ל ה־שלישי: קוהכין, אליעזר גורן ואר־בן צוקרמן, התפטרו מתפקידם. כפוף ישירות למנכ"ל. אחד משלושת נצי־גי ההנהלה במשא ומתן עם ועד עובדי הפקה־חדשות.

✱ **עתבי תמונה.** אחד מגורמי הסיכסוך. עורכים סימולטנית את ה־תמונות והאלקטרוניקה לפי הוראות ... על־ידי ... בדרגה המכבו לבמאים. כמה סכנ־ ... שולבו במקצוע זה בשנה ה־אחרונה, למרות שעבודת הנתב אי־נה מצריכה ידע טכני. תפקיד ספגות במאבקים והמשבות בטלוויזיה, כיון שבלעדיהם לא ניתן להפעיל שידור. במסקנות משל נקבע כי ה־כתבים יועברו לדירוג המיוחד, דבר לו מתנגדת ההנהלה.

✱ **סנקציות.** עובדי הפקה־חדשות בדירוג המינהלי נקטו בהן כשבכלל המשא ומתן לישום מס־קנות משל על ידי הפסקת עבודת שעות נוספות. העובדים הצהירו כי הסכם השכר עם עובדי האולפן אינו מחייב עבודה שעות נוספות, ולכן הפסקתן אינה סנקציה. ההנהלה סב־רה שהפסקת עבודת השעות הנוס־פות מהווה סנקציה, כיון שגרמה שיבושים בתכנית השידורים הרגי־לה, עקב אי־שידור מהדורת החד־שות הקצרה. לדעת העובדים לא גילתה ההנהלה יוזמה מספקת ל־שינוי לוח המשודרים בצורה שתי־מנע פגיעה כל שהיא בצופים. ה־עובדים טוענים שאי־התגלות ההנ־הלה למצב משתנה לא בא רק בשל מנכ"ל, אלא גם כאמצעי לחץ על דעת הקהל נגד העובדים. ההנהלה דוחה טענה זו.

✱ **פסק הבוררות של משל.** כלים מזכיר ההסתדרות ירוחם משל מונה כבורר לאחר שביתה של עוב־דים בטלוויזיה ב־1969. בפסק ה־בוררות נקבע, בין השאר, כי בשנת 1970 כל עובדי ההפקה המקצועי־יים יקבלו דירוג מיוחד ובכלל זה גם המסדרים ועתבי התמונה. כתבי הבוררות לא יושם, אולם הוסכם על דעת כל הצדדים שדירוג מיוחד זה יהיה הדירוג העתונאי. הבוררה הזאת לא יושם ככתבו וכלשונו. ה־הנהלה הסכימה לאמצו באופן עק־רוני.

✱ **שעות נוספות ועבודה יתי־רה.** הסכם השכר שנחתם לפני שנה קובע שעבודה נוספת בתחום עיסו־קו הרגיל של העובד תיחשב כשעות נוספות, ואילו עבודה נוספת שאינה בתחום עיסוקו תיחשב כעבודה יתי־רה, לפי תעריף רשות השידור ל־עובדי חוץ. העובדים האשימו את ההנהלה בהפרה חד־צדדית של ה־הסכם מזה חצי שנה, ולכן הפסי־קו לשתף פעולה עם במאים מב־חוץ, דבר שגרם לביטול כמה תוכ־ניות. ההנהלה הציעה לשלם גם עבור עבודה יתרה כפי שהיא מ־שלמת עבור שעות נוספות.

✱ **תאורנים.** העובדים הקוב־עים את תיכנון התאורה מבחינה ויזואלית, כצד הביצוע כיכול על החשמלאים. בתוכנות טלוויזיה קר־בת התאורן הוא ראש הצלמים. פסק־הבוררות כלל בשל קבע כיים את העובדים לדירוג מיוחד. ההנהלה מבקשת להשאירם בבטלל הקיזום של הטכנאים.

✱ **תומר ישעיהו.** מנהל הטל־וויזיה זה למעלה כשנה. הוא ה־מנהל השישי מאז קום הטלוויזיה לפני יותר מארבע שנים. תומר הוא סגן אלוף בצה"ל השוהה בחופ־שה. לאחרונה דחה הוועד המנהל את דרישת אגודת העתונאים לבטל את מינויו ולפרסם מיכרז פומבי למש־רת מנהל הטלוויזיה. ועדת המכר־זים איכרה את מינויו של הוד־ך למשך 3 שנים. היה אחד מ־שלושת מנהלי המשא ומתן עם ה־ועד. גם הוא כפוף ישירות למנכ"ל שמואל אלמוג.

מי אתה, יהודה המכבי

מאת תת־אלוף הרב [illegible]

כותב המאמר הוא הרב הראשי לצה"ל.

בהיבולה המאורעות הדרמטיים כל מלחמות הגבורה של החשמו־נאים ובין האישים הרבים הפעילים בזירה היהודית, הפוליטית והצבאית באותה תקופה נסערת, בולטת דמותו רבת ההוד והקסם של יהודה המכבי.

בפנינו תופעה נדירה בהיסטוריה העולמית. אישיה, באומית המגלמת באישיה סגולות רוח נדירות והכונות בעלה כל מנהיגות פוליטית וצב־אית. הופעת אישיות דינמית כזו, ברגע גדול והכרעי, כשהאומה תהיה על פרשת דרכים, כן ההכרה כהכנה באופן דראסטי את מהלך האירועים ההיסטוריים והטביע את חותמו לא רק על עיצוב דמותה של התקופה ההלניסטית המצומצמת בה היא פעלה ישירות אלא על תול־דות העם בכללותן.

בפרספקטיבה זו יש לבדוק את קווי דמותו של יהודה המכבי שהשכבתה הידיה אותו להיות מנהיגו ומצביאו של ישראל במלחמה הראשונה ב־תולדות האומה, שהתנהלה בעיקרה על רקע אידאולוגי־רוחני ולמען קיומו העצמאי של מצוות הדת. אם עקב הסנים שבהן החזיק יהודה המכבי בקלסון עסה להתקופה הב־רלית והבריתה בתולדות בית שני.

בכל ליבעד אינו קטסטרופה היתה פוקדת את האומה לולא הופיע על איזה משפחת גיבורים; בני מתתיהו בן יוחנן, ובראשם „יהודה הנקרא מכבי" (חשמונאים א', ב', ד'). זיכה זו באה לביטוי בספרות התלמודית בבלי: „בחנוכה תנא, לא כאבותם בימי כשדים כהעמידו להם דניאל, חנניה, מישאל ועזריה ולא גלהלים בימי יוונים שהעמידו להם שמעון הצדיק וחשמונאי ובניו ובימיהו כהן גדול..." (מגילה, י"א, ב').

חידושים בתורת הלחימה

אישיו של יהודה המכבי שהכשיר אותו לעמוד בראשה של האומה ה־יהודית, בשעות הקשות והכבריעות ביותר, באות לגלוי במבצעיו הצב־איים המזהירים ובנצחונותיו הכבי־ריעים. הישגים אלה שינו את פני המציאות המדינית מעידים בבהירות על רמתו הגבוהה כאסטראטג וכטקט־יקן, על יכולתו להוליש ולהוליך מהדירה בעלות אופי גודל ועל עוז רוחו הבלתי מצוי.

בנישור הצבאי יצר יהודה תורות מהפכניות בשיטות הלוחמה והקר־ביה. תורת הלחימה שפיתח יהודה באה לביטוי בעיקר בצירות מידבית, להבהה לילה, הגופה פתאמית, וכן בניצול מכסימלי של יתרונות הטופו־גראפיים. יהודה הצליח לנצל את העליונות ההתחלתית הכמותית של ה־אויב הסלווקידי.

דמותו הרוחנית של יהודה המכבי באה לביטוי בנאומיו הנלהבים ש־נאם לפני חייליו לפני הקרבות. לפני כל מערכה קשה ומכרעת פנה יהודה המכבי בנאום אל חייליו, כפי שאנו למדים מתוך ספרי החשמונאים א', ב', המוסרים את תוכן דבריו בהר־חבה. נוהג זה מראה עד כמה החד־שיב יהודה את טיפוח המטבעים ה־רוחניים והמוסריים בשורות צבאו.

באמונם אלה גם מבהירים את ה־רקע הדתי הברור של מרד המכבים, הנ־סיבות המיוחדות שבהן נאם יהודה וכן המניעים הרעיוניים בהם הש־... ליות של חייליו ועל מות ... בשבן כלשאה.

נאומי המלחמה

נאומי המלחמה של יהודה המכבי, כפי שהם מובאים בספרי החשמו־נאים, א', וב', דומים בקווים ה־כלליים. אולם יש שינויים במוטי־בים מרכזיים מסויימים בהתאם לתנ־אים ולמסיבות. את נאומו הגדול ה־ראשון נאם יהודה לפני הקרב נגד חיילי סירון שר צבא ארם שנערך במעלה בית חורון, לפי תיאורו של ספר החשמונאים: „ויגיע (סירון) עד מעלה בית חורון, ויצא יהודה לקראתו במתי מעט. וכראותם את ה־מחנה הבא לקראתם אמרו ליהודה איך נוכל אנחנו המעטים להלחם עם ההמון החזק הזה ואנחנו עייפים לא אכלנו היום. ויאמר יהודה נקל כי יסוגרו רבים בידי מעטים ואין מע־צור לפני שמים להושיע ברבים או במעטים. כי לא ברוב חיל נצחון המלחמה וכן השמים הגבורה. הם באים אלינו ברב גאוה ורשע להש־מיד אותנו ואת נשינו ואת בנינו ולבוז אותנו; ואנחנו נלחמים על נפ־שותינו ועל תורתנו, והוא יגוף אותם לפנינו ואתם אל תיראו מפ־ניהם. וכאשר כלה לדבר נפל עלי־הם פתאום ויגוף סירון ומחנהו לפ־ניו" (חשמונאים, א' ג', י"ד־כ"ג).

מוראל יהודי

הנאום מהווה דוגמה קלסית לפניותיו של יהודה. המוראל של חייליו ירד מאד כתוצאה מנחיתות באנשים ובנ־שק. עייפות אחזה צעירה כאומלה ונמנסכת. רצב כנראה בגלל לקו־יים באספקה. באמצעי להלהיב את חייליו, בליט יהודה את הבחינה המרכזית המשמשת רקע אידיאולוגי למרד: „הם באים אלינו ברוב גאוה ... בנינו ולבוז אותנו ... ואתם אל תיראו מפניהם" (שם). בפנינו, בואריאציה קלה בלבד, המוטיב המרכזי של נאומו של הכהן משוח המלחמה כפי שמובא בספר דברים כ' וביתר הרחבה ושב־שנות במשנה, סוטה פ"ח, מ"א: „...על אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם... כי ה' אלוקיכם ההולך עמכם, הם באים בנצחונו של בשר ודם ואנחנו באים בנצחונו של מקום" וכו'...!

רעיון הפתיחה בנאומו של יהודה שמטרתו להזים את הדעה המסוכנת כי הכח הצבאי והעדיפות המספרית הם הקובעים את גורלן של המערכות, מהווה אחד היסודות המוצקים ב־השקפת תורת ישראל בדבר ההכוונה האלוקית המסובבת את גלגלי ההיס־טוריה וקובעת גורלם של יחידים ו־עמים בהתאם לקטגוריות מטפיסיות של המוסר האלוקי. בשמענו את דב־רי יהודה: „...ואין מעצור לפני שמים להושיע ברבים או במעטים, כי לא ברב חיל נצחון המלחמה ומן השמים הגבורה" — אנו נזכרים ב־דברי תפילתה הקדומה של חנה: „...קשת גבורים חתים ונכשלים אזרו חיל... רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו כי לא בכח יגבר איש" (שמואל א', ב', ד', ט'), ובדומה לזה בספר תהילים: „אין המלך נושע ברב חיל, גבור לא ינצל ברב כח, שקר הסוס לתשועה וברב חילו לא ימלט, הנה עין ה' אל יראיו למיח־לים לחסדו" (תהלים, ל"ג, ט"ז־י"ח) וכן מכריז גם הנביא: „...לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות" (זכריה, ד', ו').

כן הראוי להביא כאן דברי תפי־לתו של יהושפט מלך יהודה לפני המלחמה בבני מואב ובני עמון: „...ויאמר ה' אלקי אבותינו הלא אתה הוא אלוקים בשמים ואתה מו־של בכל ממלכות הגויים ובידך כח וגבורה ואין עמך להתיצב. הנה הם גומלים עלינו לבוא לגרשנו מי־רושתך אשר הורשתנו. אלוקינו הלא תשפט בם כי אין בנו כח לפני ה־המון הרב הזה הבא עלינו ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו (דברי הימים ב', כ' ו־י"ב). ומילא אחריו יחזיאל בן זכריהו בן בניה בן־יעיאל בן מתניה הלוי מן בני אסף: „...כה אמר ה' לכם אתם אל תיראו ואל תחתו מפני ההמון הרב הזה כי לא לכם המלחמה כי לאלו־קים. לא לכם להלחם בזאת התיצבו עמדו וראו את ישועת ה' עמכם יהו־דה וירושלים אל תיראו ואל תחתו" (שם).

תפילות מלחמה

אך בידינו גם תפילות מיוחדות ש־חוברו על ידי יהודה לפני מערכות מכריעות. כזאת היא תפילתו של יהודה לפני המערכה בבית צור: „וירא את המחנה הכבד ויתפלל ו־יאמר ברוך אתה מושיע ישראל המש־בית עברות הגבור ביד דוד עבדך והמסר מחנה פלשתים בידי יהונתן בן שאול ונושא כליו. סגר כן את המחנה הזה ביד עמך ישראל ויבושו בחילם ובסוסיהם. תן להם מורך ו־שבור אומץ חוקם וינועו במשברם. הפילם בחרב אוהביך ויהללוך כל יודעי שמך בתודה" (חשמונאים א', ד', ל'־ל"ג).

לפנינו נוסח של תפילה בשדה לפני היציאה לקרב שודאי נאמרה באזני כל חיילי הצבא היהודי. ה־מאורעות ההיסטוריים המוזכרים ב־נאום זה — „המשבית עברות הגבור ביד דוד עבדך והמוסר מחנה פלש־תים בידי יהונתן בן שאול ונושא כליו" — כבר מנוסחים בחלקם על ידי הכהן משוח המלחמה „פלשתים באו בנצחונו של גלית, מה היה סופו, לסוף נפל בחרב ונפלו עמו" (סוטה, ח', א'). אולם נראה כי יהודה ציטט הפעם אירועים צבאיים שקרו בקרבתו הגיאוגרפית של המקום בו נערכו צבאותיו עתה, במגמה לנסוך בלב חייליו את התקוה והאמונה כי ה' שבא לעזרת ישראל באותה הסביבה ממש, בתקופות שעברו לא יטוש עמו גם הפעם במקומות אלה.

הרי בקעילה שהיא מערבית לבית צור הכה דוד את הפלשתים מכה רבה (שמואל א' כ"ג) והדו־קרב בין גולית לדוד נערך „בין שוכה ובין עזקה" בכיוון צפוני מערבי לבית צור הזה (שמואל א' י"ז). סביבה זו גם קשורה עם השלבים השונים של מנוסתו של דוד מפני שאול, עת הציל אותו ה' מכל אויביו. „וילך דוד משם וימלט אל מערת עדולם" (שמואל א', כ"ב). עדולם שוכנת אף היא צפונית מערבית לבית צור.

באמבי התפילה של יהודה הוד־רים אמונה עמוקה והוויית בטחון איתנה. אבל בבחינות הזכות החינוכי מהווים הם דוגמה מאלפת של שיטת חינוך והסברה המשתתת על ניצול מיבוי של אירועים צבאיים מופלאים בעבר של העם תוך נסיון ליצירת זיקה נפשית בין ההווה לאירועים ה־היסטוריים בעבר באותה סביבה.

דוגמה מעניינת של בחירת גם צבאי מתוך ההיסטוריה המקראית הקדומה, המתאים למציאות הצבאית שהיתה קיימת אז, מוצאים אנו בתפילה ש־ערך יהודה לפני ההסתערות על חו־מותיה המבוצרות של העיר כספין הבצורה: „והאנשים אשר עם יהודה קראו אל אדון העולם הגדול אשר בלי אילי ברזל ומכונות הפיל את יריחו בימי יהושע וישתערו כפריצי חיות אל החומה" (חשמונאים ב', י"ב, ט"ו).

כך ראה הצייר דורא את מתתיהו החשמונאי מזעיק את העם

כשלון חלומו של דה גול

לצרפת אין מעמד של מנהיגות במערב־אירופה

מאת אליהו מאייסי
סופר „הארץ" בצרפת

פאריס

דיפלומט צרפתי בעל נטיה „גוליסטית" אמר לי בהיוודע תוצאות הבחירות לבונדסטאג החדש: זה זמן כה רואים אנו מציאות חדשה. אנו הולכים לקראת אירופה גרמנית.

הערכה זו מוטרות, אך היא הקרבה את הגימה בדיונים הנערכים כרגע בין המוסמכים לבעיות הגדולות של זמננו. איש אינו יכול לקבל כלשונן את ברכות־התשובה של הנשיא פומפידו לקנצלר בראנדט.

הגוליסטים הקיצוניים, שמוטב לכנותם פומפידואיסטים קיצוניים, מפליגים. בימים אלה שלפני בוא הבחירות בצרפת בדברים מלאי בטחון עצמי: על מה יש לנו להתאונן?

דה־גול בערוב ימיו

אנו? תמיד דרשה צרפת, מאז הגנרל דה גול, מדיניות של הפגת מתיחות כלפי רוסיה, וכל העולם המערבי נאלץ ללכת בעקבותינו. עתה נעשתה זו מדיניותה של גרמניה. לא הגיוני להתאונן על כך.

כל זה טוב ויפה, רובם הגדול של עתוני צרפת קיבל קו זה. אך אין בכך כדי להטעות איש.

אף העקשנים ביותר נאלצים להודות שבחירתו מחדש של הקנצלר בראנדט על ידי הבוחרים הגרמנים מציינת את סופו של פרק גדול בהיסטוריה של מערב אירופה. יש לזכור את מסיבת העתונאים של הגנרל דה גול מ־14 בינואר 1963 שבה קיבל כאילו את גרמניה תחת חסותו, בתתו להבין שצרפת תעניק לה את מלוא־ידידותה בתנאי שתסכים לוותר על כל שאיפה מדינית ריאלית „במזרח, במערב, בצפון ובדרום".

פירוש הדבר היה שעל גרמניה להתגבר על כל רביזיה בגבולותיה. ב־23 בינואר, כמה ימים אחרי מסיבת העתונאים שלו, חתם דה גול באותו אליזה על החוזה המפורסם לידידות ולשיתוף פעולה בין צרפת לגרמניה. אותה שעה היתה ההתחבקות הראוותנית בינו לבין הקנצלר אדנאור, סימן לידידות שעתידה היתה לעשות הרבה מאד למען ההתפייסות בין צרפת לגרמניה וסמל מוחשי לשלום באירופה.

יחסי ארה"ב באירופה

באותו רגע לא אמללו — הגנרל דה גול פתוח „שמחליט" — שלטונו נועד להשיג כמה מטרות. קודם כל צריכים היו להקים ברית יבשתית גדולה בין צרפת לגרמניה, בקרב הקהילה האירופית ובקרב הברית האטלנטית. הסכם בין פאריס לבון על בעיה כלשהי פירושו יהיה כי שש החברות של הקהילה הכלכלית יצטרכו לקבלו. איטליה הבינה את הדבר מתחילה אז לדרוש בלי הרף את כניסת בריטניה לשוק המשותף, כדי להחזיר בו את שיווי המשקל נגד הצמד הצרפתי־גרמני.

באשר לברית האטלנטית, גילה דה גול את כוונותיו בפרשו מן הפיקוד הצבאי של נאט"ו ובגרשו מאדמת צרפת את כל הכוחות האנגליים, והאמריקאים הקנדים. ה„דוקטרינה" שהשמיע באותו זמן היתה בעלת עומק מחשבה פילוסופי: הרמסמס של טילים בין יבשתיים, מעמידה את ברית המעצמות ואת ארצות הברית באופן ישיר בסכנת הפצצה והשמדה. לפיכך לא תגגל ארצות הברית בשום תנאי מלחמה להגנת מערב אירופה, כי במקרה זה תסכן את שטחה. היא תצא למלחמה רק אם תהיה צפויה סכנה ישירה לשטח האמריקאי. בקיצור, אמינות ההגנה האמריקאית באירופה ירדה לנקודת האפס.

לפיכך הציע אז דה גול אלטרנטיבה: או המדיניות שהוא עצמו המליץ עליה ושהתבססה על הפגת מתיחות עם מוסקבה, בסיסמת־הקסם „אירופה מן האוקינוס האטלנטי עד להרי אוראל". פירוש הדבר היה ליצור את התנאים לאחדות היבשה האירופית ולהשאיר מן הצד את אלה המשתייכים לאנגלים שמעבר לימים.

מתוך גישה זו החל דה גול במדיניות של הפגת המתיחות עם מוסקבה, הניח לגרמניה להתבשל במיץ שלה: כי אדנאור עמד ליפול בקרוב, ולהיות מוחלף בלודוויג ארהארד, הנוח יותר לקבל את השקפות האמריקאיות. אך תוך כדי כך אמר דה גול לעצמו שהחתה שלו עם בון מאפשר לו „לנטרל" את הרפובליקה הפדראלית בעוד שמצד אחר מאפשרת לו התיאוריה שלו כדבר ריבונתן המוחלטת של מדינות אירופה להעמיד את צרפת בראש הארצות האירופיות המנהלות משא ומתן עם רוסיה, כיוון שגרמניה היתה כבולה (ולהלכה כבולה עד עתה) על ידי סמכויותיהן של ארבע מעצמות הכיבוש.

שאיפות הגוליסטים

צרפת צריכה היתה איפוא להתיצב בראש אירופה. הוגי הדעות המבוגנים „גוליסטים" פיתחו פילוסופיה פוליטית הדיפלומטית. דברה הצהיר שצרפת צריכה להיות בעלת 100 מיליון תושבים כדי שתוכל לשמור על מקומה. פומפידו עתיד היה לומר שיש להגיע תיעוש עד קצה גבול היכולת כדי להעניק לצרפת לפחות שוויון עם גרמניה בתחום הייצור התעשייתי. כיוון ששטח צרפת גדול יותר מכפליים מזה של הרפובליקה הפדראלית, של איטליה או של בריטניה, נראה היה שכל הקלפים הם בידיה.

אך לדה גול היתה תיאוריה גם במישור העולמי. לפי השקפתו לא היו שתי מעצמות־על, אלא רק אחת והיא ארצות הברית. מצב זה מחייב לדבריו את וואשינגטון לכפות את רצונה על העולם כולו, ועל כן יש להילחם בשאיפה זו להגמוניה (מעצמת־על) שאחרי 1967 השתמש דה גול בתיאוריה זו נגד ישראל, באמרו כי אין במזרח התיכון שתי מעצמות אלא אחת והיא ישראל, ועל כן יש להילחם בה כדי לבנות מבנה לכל עת את רצונה.

במעמד של מנהיגות במערב אירופה רצה דה גול במיוחד כדי להיות הפרטנר לשיחות עם מוסקבה של הבעיה העקרית — גרמניה. במוסקבה האחר כך בוחרשוב עתה דה גול מאמצים רבים כדי לשכנע את המנהיגים הסובייטיים והפולניים להסכים לאוחדת גרמניה. אך הוא נתקל בקיר אטום.

ב־1969 חלו גם פרישת דה גול וגם עליית בראנדט לשלטון. החל במדיניות המזרחית של בראנדט ועתה נסתיים הפרק הראשון שלה. פומפידו יודע דה גול הסיק מכנה בסקנה הראשונה ופותח את דלת השוק המשותף לפני בריטניה.

כוחה הפוליטי של גרמניה

כניסת בון לזירה הפוליטית בכל התחומים (למשל, כניסתה לאו"ם) תעניק לרפובליקה הפדראלית משקל שטרם היה לה כמותו. עד כה מוסכם היה כמערב גרמניה היא „ענק כלכלי וננס פוליטי". עתה אין תוקף לנוסחה זו, ויש להתחשב בגרמניה.

בינתיים פתחה צרפת במשימתה — תיעוש עד קצה גבול היכולת. ותיעוש זה צריך להימשך על אף כל תוצאותיו האנושיות והסוציאליות (הנובעות בעיקר כאינפלציה גוברת). מדיניות דה גול ששאפה להשיג בשביל צרפת תפקיד מיוחד במערב אירופה, נסתיימה ב־19 בנובמבר בכשלון ויש להחליפה במשהו אחר. במהו? בשיתוף פעולה עם האנגלים? פירוש הדבר יהיה הסכם גרעיני, הסכם צבאי, הסכם על הבעיות האירופיות; ולא בטוח שלונדון תשחק בקלף הצרפתי נגד בון.

בשיתוף פעולה עם ארצות הברית? וואשינגטון תדרוש מחיר, ועל כל פנים תתבע מצרפת לשוב לחיק המשפחה האטלנטית. השאלה בעינה עומדת: איזו מדיניות יציע פומפידו נוכח כשלון חלומו של דה גול?

סין בעיני כלכלן אמריקאי (א')

מתגבשת שיטה כלכלית יעילה

קיימת עדות להתקדמות גדולה בשיכונים, בתעשיה ובחקלאות

מאת ג'ון קאנאת גלבריית
מיוחד ל„הארץ"
ב„ניו־יורק טיימס"

הכותב הוא הכלכלן הידוע, נשיא האגודה הכלכלית האמריקאית. הוא עמד בראש משלחת של כלכלנים אמריקאים שהוזמנה לבקר בסין.

הוועדה של מדענים אמריקאים אירגנה השנה יחד עם האקדמיה הסינית למדעים ועם האגודה הסינית למדע וטכניקה ביקור של כלכלנים אמריקאים בסין. הביקור נערך בספטמבר. בהיותי כעת נשיא האגודה הכלכלית האמריקאית שימשתי כיושב־ראש נומינאלי של הקבוצה. כן השתתפו בה שני קודמי בתפקיד: פרופ' ג'יימס טובין מאוניברסיטת ייל, שתפס במשך שנים רבות מקום בראש בתיאוריה ובמדיניות מאקרו־כלכלית, והיה חבר צוות היועצים הכלכליים של הנשיא קנדי; ופרופ' ואסילי ליאונטייף מאוניברסיטת הארווארד שנתפרסם בתיאוריה של „התשומה־תפוקה".

מן ה־8 בספטמבר עד ל־22 בו רבינו בני הסינים תורה נרחבת אשר לכלכלתם — סמינריונים ודיונים, ביקורים במפעלי תעשיה, חנויות כלבו, בשווקים, בבתי־ספר, אוניברסיטות, בתי־חולים, קומונות. המאמרים הבאים הם תמונה כללית של כלכלתם כפי שנתגבשה אחר קורס דחוס זה, וההשקפות הן השקפותי שלי; אך בכל נקודה ספקו תועלה כשאלות חברי לביקור — וכמובן, מתשובות מארחינו הסיניים.

שאלות בסיסיות

כל תיאור של שיטה כלכלית נסב על התשובות — התשובות הנבונות — לתריסר שאלות בסיסיות. אלה הן: כמה גורם לאנשים לעבוד, כשלעתים קרובות אין הם נהנים משום שאין תעסוקה או משום שאין אהבים לעמל? ואילו מוצרים ייוצרו? ובאיזה ארגון? ועד היענות לאיזו הדרכה או בהתאם לאיזו תכנית? ומה כיוון הצלחתה של התוצאה?

במקרה סין יש לומר את המלה האחרונה על השאלה האחרונה דווקא. לא יכול להיות עתה ספק רציני שסין מגבשת שיטה כלכלית יעילה מאד. הפיתוח מתחיל מרמה נמוכה מאד של ייצור לנפש, וייצור עודו נמוך. עם המהפכה הקומוניסטית, הכבושה בכל מקום בסין עם „השיחרור", הגיעו לקצן עשרות שנים של מלחמה לאומית ואזרחית, שנים של שוד ואנרכיה בורית. עצם השבת הסדר, והרי שר תהיה השיטה הכלכלית הנוכחית, היתה מביאה להשגים כלליים.

אך קיימת עדות מאסיבית להתגרות התקדמות גדולה — שיכון חדש, מפעלים העסקיים חדשים, בניה חדשה במפעלים ישנים, המספרים הרשימים על הגידול בייצור ובתעסוקה המקומיים בתעשיה ובחקלאות האספקה של מוצרים בסיסיים בשווקים ובחנויות, האנשים המצוידים לקנותם, וההאמנדנים דבר עליות יחסיות, או עליות בשחורים, בייצור תוצרת חקלאית ומוצרי העשיה שונים. אין כל שאלה שלוקחים את הצגתו לראות את הטוב ביותר ומספרים לו על הטוב ביותר; אך בכל הנסיעות ראיתי הרבה שאין המבקרים מראים אותו, ופוטמקין, תהיה אשר תהיה זריזותו, היה מתקשה יותר לו היה לו ענין עם כלכלנים בעלי נסיון סביר.

היעדר נתונים

לעומת עדות חזותית זו יש העדר מוחלט כמעט של נתונים על התפוקה המוחלטת, בין של המשק בכלל בין של ענפיו או פריטים בודדים. אין מפרסמים את הנתונים. הכלכלנים הסיניים שעמם שוחחנו היו מוכנים תמיד לעזור, אך נראה שגם הם לא ידעו אותם. כלכלן אמריקאי מידידי, היושב כבר זמן רב בפקינג והבקיא בעניינים אלה, מנחש ששיעור ההתרחבות בתפוקה הסינית הוא בין 10% ל־11% לשנה. אין זה נראה בלתי־סביר בעיני, אף כי פירושו הישג המתחרה בזה של יפאן (יש לזכור תמיד את נקודת־המוצא הנמוכה). אך גם ידידי אינו בטוח.

אנשים עובדים מסיבות שונות. אצלנו בארה"ב מגלים על גם בני יותר המריצים חומריים, בעיקר את הרצון לעשות כסף. הסינים לא זהו תמריצים חומריים. כ־80% מן האנשים עודם קשורים לחקלאות. צוות הייצור, שהוא היחידה הבסיסית של הקומונה של העם, מקבל תשלום — בניכוי הוצאות ומסים — בצד כה שהוריות. החברים שותפים בייצור בהתאם לשעות העבודה שלהם, אך גם בהתאם לשיטה נקודה המיוסדת על זריזותם, כישוריהם, כוחם הגופני ו„גישתם לעבודה" שפירושה עד כמה הם חרוצים או עצלנים. נראה שבמפעלי מסחר או תעשיה לא קיימת שיטה דומה של תמריצים, אך נשאר דירוג צנוע של התמורה בהתאם לכישורים, לנסיון ולאחריות.

בצד ההתפתחות בחקלאות יש עידון ההרגשה בתחבורה

שיטה דינאמית

השיטה הכלכלית הסינית לא היתה מוצאת חן בעיני רוב האמריקאים או האירופים. היא עושה באופן ברור רושם שהיא מותאמת להנהגה המיוחדים בצורה גמישה יותר, מעשית ודינאמית יותר מזו של המדינות הסוציאליסטיות־קומוניסטיות באירופה. הסינים גם מצליחים יותר לשמור על איכות המוצרים. אך אחזור לשאלות.

אולם ברור שהסינים סומכים פחות — יותר משאר הכלכלות הסוציאליסטיות — על ארגון. השיטה הכלכלית היא גורם גדול שבו אחדים מנהיגים ורבים נענים, ויש הדגשה רבה על תחושת התכלית של המייל. אכן, חוקרים לאין מספר גילו שהסינים הם גאונים בתחום הארגון.

הגיון המהפכה

לראות את תפקיד הארגון פירושו להבין את ההגיון של המהפכה התרבותית הפרולטרית הגדולה, שהוא מתמיה (אותי וכן אחרים) בלי עד ראייה זו. ארגון הוא היררכי לפי עצם טבעו — הוא שיטה מסודרת שבה אחדים מפקדים ורבים מצייתים...

ציוה את עצמה. הבר המזמין את הפרק הבא. המהפכה התרבותית הקפה מגמה זו. לכאן הדגשתה את שיתופה מחדש של ההנהגה עם ההמונים, ובדרג המעשי יותר, הוצאתה של העילית שבהנהלה הממשלתית, החינוך והמוחנים אחרים, כדי שתעסוק בעבודות כפיים בעצמה. יש בתשובה הסינית רמז, כי בחברה מאורגנת כאן דרושה „התשה" לעתים מזומנות.

יש לציין שהמהפכה התרבותית מוסיפה להיות גורם הסוג בכל שיחה עם סינים. היו תגרות ממש במפעלי התעשיה וכן באוניברסיטות ובמקומות אחרים (נראה שהכפרים נפגעו פחות). הייצור התעשייתי התאושש במלואו; כמה מנהלי מפעלים סבורים, אולי תוך גאווה רבה יותר מדייקנות, שבמפעליהם היו התגרות בשעת שמירה לכשמירת העבודה. האוניברסיטות, או אחדות מהן, עדיין נראות כנתונות במצב של איסור. בבתי־הספר עדיין נוכחים בגיגים של החרושת, באוניברסיטאות ואף בבתי־צבא כמה מיצב.

עובדים קשה

דבר אחד אינו מוטל בספק: הסינים עובדים קשה, ביעילות ובאופן אינטליגנטי, ששה ימים לשבוע, ובאופן נורמאלי ללא חופשות. יש הרושם מכריע של מאמץ זריז — בעיר, בכפר, במקומות בניה, בבתי־ספר, בעבודות ציבוריות.

לעבודה ממד שני, והוא ההזדמנות: אם אין מקומות עבודה, אין כל חשיבות למידת רצונם של האנשים לעבוד. בארץ חקלאית בעלת אוכלוסיה צפופה כמו סין או הודו יש שלושה סוגי אבטלה, והם:

א) אבטלה במובנו של ריקארדו, פירושה שבגלל ריבוי האנשים ביחס לאדמה ולהון יש רבים שפשוט אינם יכולים לבוא במקומה עבודה שתמורתה תתן את שווי־הערך על שכר כדי מחיה;

ב) אבטלה חזרית, שפירושה כי בכח אופיין של רוב הפעולות החקלאיות יש הרבה שעות או ימים „מתים" שבהם אין מה לעבוד;

ג) אבטלה סמויה, שפירושה כי שניים או יותר אנשים ממלאים תפקיד שאדם אחד יכול היה למלאותו. המבחן לאבטלה סמויה הוא שאין הייצור יורד כשמסלקים את העובדים המיותרים.

אבטלה מסוג רביעי, הסוג הקיינסי הידוע, המציק לכלכלה המערבית, אינה רצינית כל כך. אבטלה זו היא תוצאה של מחסור בביקוש, וכדבר הזה מתרחש בדרך־כלל רק כשההכנסה והחסכונות הם גדולים.

הסינים מטפלים בכל שלושת סוגי האבטלה שלהם. אבטלה חזרית ואבטלה סמויה גם יחד הם יעד התקפה למפעלי התעשיה והמלאכה של הקומונה. מפעלים אלה משתמשים באנשים הבטלים מסיבות עונתיות או שאי־אפשר לנצלם באופן יעיל, או שאין בהם צורך לייצור יבולים. שום ארץ אחרת לא טיפלה בבעיית האבטלה החזרית והסמויה...

השאלה: מיהו אנטישמי

הבעיה היהודית המשתקפת במכתבי קארל יונג

מאת רוברט ואלטש

לונדון

קארל ג. יונג (1875—1961), פסיכולוג והוגה־דעות שיש לו השפעה גדולה על דרך המחשבה של זמננו בארצות רבות. היה בהתחלת המאה ה־20 אחד המלומדים הצעירים שהצטרפו לזרם החדש הקשור בשמו של זיגמונד פרויד, הידוע היום בשם פסיכו־אנאליזה. מה שהחל כענין רפואי מקצועי בתחום רפואת הנפש נהפך למעין השקפת עולם, עם השלכות מרחיקות־לכת בכל תחומי החיים הרוחניים. כתבי האישים הדוגלים באסכולה זו נקראים לא רק בין רופאים או חוקרים, אלא בחוגים רחבים של בעלי השכלה כללית. משום כך עורר ענין רב קובץ גדול של מכתבי יונג, שיצא עתה לאור בכרך ראשון משלושה כרכים מתוכננים.*)

במכתבים אלה מצאתי חומר מרתק מהרבה בחינות. מלבד ענינים מדעיים מגלים המכתבים גם יחסים אנושיים ענינים, המהווים מכבר עילה לבירורים ויכוחים, ביחוד היחס בין יונג ומורו פרויד. יחס זה נסתיים במחלוקת קשה ובפילוג המחנה, הקמת שתי אסכולות של פסיכואנאליזה שהיו אף עויינות זו לזו. אין אפשרות להיכנס לכל הבעיות האלה במאמר קצר. חליפת מכתבים בין יונג לפרויד, שאינה נכללת בכרך זה (חוץ מקטעים מעטים) הופיעה בקרוב לחוד.

*

הדבר המענין ביותר בשבילנו הוא הרקע היהודי של הקונפליקט, שהודגש משני הצדדים. העובדה המרגיזה ביותר בהקשר זה היא התנהגותו של יונג בעת עליית הנאצים, כשנתעורר הרושם כאילו הוא היה מוכן לשתף פעולה אתם, או לפחות לא להתנגד למדיניותם האנטי־יהודית מלכתחילה במוקף ובמורך, באופן עקרוני, שאינו משתמע לשתי פנים. סבך זה משתקף היטב בספר והמכתבים עוזרים לנו לראות את הבעיה כבחינה עקרונית.

אין צורך לקבוע שאישיותו של יונג נוכח הצעדים הקשים של הנאצים נגד רופאים ומלומדים יהודיים ב־1933 עוררה תימהון ועם אצל היהודים היתה אכזבה ואולמה מרטרית תמוהה ביחוד לתלמידי יונג היהודים. ולצוהים אחרים.

במכתבים המתפרסמים כאן אין שום זכר למה שמתרחש בגרמניה, חוץ אולי בעקיפין פעם אחת הערה קצרה על אי־הרציונליות המביאה אומות „לאמוציונאליות מיסטית שנחשבה לא־קיימת אחרי ימי הביניים". רק אחר כך הועמד גם יונג לפני בעיות מעשיות, בקשר עם האירגון המקצועי הבינלאומי. יונג, שהיה נוצרי נאמן, בנו של כהן־דת פרוטסטנטי, אזרח שווייצרי, נבחר ביוני 1933 לנשיא „האגודה הרפואית הכללית לפסיכותראפיה" שהוציאה גם בטאון בלייפציג, גרמניה. הוא נתקל ב„סיהור" כל האגודות בגרמניה. דאגתו היתה נתונה להמשך השתתפותה של האגודה הגרמנית באגודה הכללית, למרות המגמות הפוליטיות שנכפו עליה. הוא גרם, כי החברים הגרמנים, שנאלצו לציית לקו הרשמי (הנאצי), הם למעשה לחוסים לשמור על הקשר הבינ־

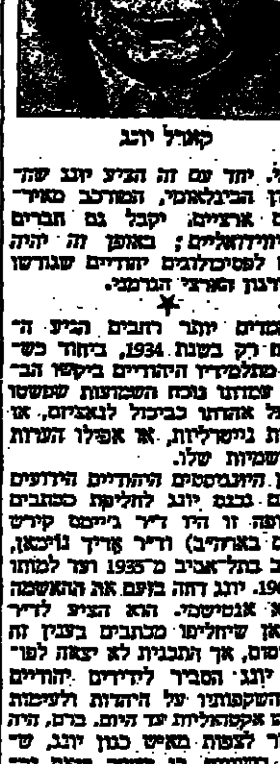

קארל יונג

לאומי. יחד עם זה הציע יונג שהאירגון הבינלאומי, המורכב מאירגונים ארציים, יקבל גם חברים אינדיבידואליים; באופן זה יהיה מקום לפסיכולוגים יהודיים שגורשו מהאירגון הארצי הגרמני.

*

למסמים יותר רחבים היה ההיכרות רק בשנת 1934, ביחוד כשכמה מתלמידיו היהודיים ביקשו הבהרת עמדתו נוכח השמצות שפשטו על אודותיו כביכול לנאציזם, או לפחות נייטראליות, או אפילו הערות אנטישמיות שלו.

בין היונגיסטים היהודיים הידועים שאתם נכנס יונג לחליפת מכתבים בתקופה זו היו ד"ר ג'יימס קירש (כיום בארה"ב) וד"ר אריך נוימאן, שישב בתל־אביב מ־1935 ועד למותו ב־1960. יונג דחה בזעם את ההאשמה שהוא אנטישמי. הוא הציע לד"ר נוימאן שיחליפו מכתבים בענין זה לפירסום, אך התכנית לא יצאה לפועל. יונג הסביר לידידים היהודיים את השקפותיו על היהדות ולציונות זה יש אקטואליות עד היום. כדם, היה אפשר לצפות מאיש כמו יונג, שישב בשוויץ, כי בשעה כזאת יעלה מעל הנטירה שבלבו נגד פרויד ואסכולתו „היהודית" ויעשה מעשי אבירי לסובבם. את זה לא עשה, ובזה הוא חטא. זה היה כחול מבדו.

שאלה אחרת היא אם הדעות שהוא הביע על היהדות הן נכונות. „יהודי שאינו יודע שהוא יהודי אינו יכול להיות אדם שלם, משום שחסר הבסיס שממנו ניתן לו להגיע לאנושיות מלאה... עצם העבודה שאני דיברתי על הבדל בין פסיכולוגיה יהודית ונוצרית מספיק כדי להאשים אותי שאני אנטישמי..." היהודים רגישים מדי, הוא אומר; למשל „כשאני מבקר את פרויד אומרים שאני מבקר את היהדות". פרויד עצמו במשנתו בפסיכולוגיה מתעלם מיהדותו ומבטל את שרשיו; זה סימפטומטי ליהודים מתבוללים, כה בה הוא גולה, עידן הרציונליזם, בורגות הקוסמופוליטית.

*

פרויד עצמו כתב בשלב הראשון (לפני הפילוג) אל חבר יהודי שהוא מברך את הצטרפותו של יונג משום שהוא נוצרי, ועל־ידי כך הוא מציל את הפסיכואנאליזה מן הסכנה שיראוה „כענין יהודי לאומי". מדוע מותר לפרויד להשתמש בסיגנון זה וליונג אסור? וגלינו לשאול את עצמנו: מדוע מותר לנו, דווקא ליהודי הלאומי המודרני, להניח כי יש הבדל בין פסיכולוגית היהודים ופסיכולוגית הגויים? הרי זה מקובל בסיגנון יהודי.

יונג מנמק את דעתו בהצביעו על העובדה שליהודים יש עבר תרבותי יותר ארוך ב־2000 שנה בהשוואה ל„ארים". וכי הוי צלבון? אלם נכון הוא כי לרוב היהודים, לרבות ציונים (שיצאו מהנחה אחרת לגמרי) נדמה שעליהם להסתיר את יהדותם או לבטל את חשיבותה, כפי שהיה נהוג במאבק על אמנסיפאציה, כשהטקטיקה היהודית היתה לטעון, כי אין כל הבדל יסודי בין יהודים וגויים, כולם בני־אדם, כל השאר הוא טפל. מצד שני לעתים קרובות מאשימים יהודים (לרבות ציונים) בני עמים אחרים שהם אנטישמים, רק משום שהם מבדילים יהודים ולא־יהודים במידה אחת.

איך אפשר שיהודים עצמם טוענים שהם מקרה מיוחד בהיסטוריה, הופעה שונה מאחרים, יחד עם זה נעלבים כשאחרים אומרים אותו הדבר ואף גורסים שעל היהודים להיות נאמנים למוצאם מטעמים הנובעים מן הצורך להגיע לשלמות אנושית? בשניות זו תלויה גם יהדות זמננו, המכריזה על אנטישמיות חוזר והתריע, עד שהעולם יהיה חסין גם לגבי תוכחה זו. הרי כשדורשים יהודים מאחרים לתמוך בהם גם כשהצדק אינו „גראוהי" מוקיעים כאנטישמים את אלה שאינם מוכנים לכך, נהפכת כל משמעות המושג אנטישמיות.

לפי דעתי הערך הגדול של ספר זה בשבילנו הוא, שהוא מדרבן לבחינה עצמית ולמחשבה לגבי עמדתנו בין הגויים. המקרה של יונג הוא דוגמה חריפה אולם לא בלעדית. יהדות זמננו, שהתחילה במחשבה חופשית ובלתי־תלויה, זקוקה למיהור, נוכח הפראגמאטיזם המתפשט שאינו עשוי להשביע את רצונו של הנוער הטוב ביותר. אגב, הספר שלפנינו מצטיין בהערות והסברות למופת, שהוכנו על ידי ועדת העורכים המורכבת עתה משני יהודים, אחרי שהחברה השלישית, בתו של יונג, מתה ב־1965.

*) C.G. Jung : Briefe : Herausgegeben von Aniela Jaffé, Zürich, in Zusammen arbeit mit Gerhard Adler, London. Erster Band 1906—1945. Walter Verlag olten Schweiz, 1972, 530 pp. SFc 52.—

חדש!

עבוד את החורף בשקט!
אל תתן לרוח להוציאך משלוותך, שלוט ברוח, בחלונות ובדלתות ההזזה שבביתך; התקן עוד היום „אל־רעד" השיטה המהפכנית לבלימת זעזועים בדלתות וחלונות הזזה. להשיג בסופרמרקטים, בתי כל־בו, חנויות כלי בית, חנויות לחמרי בנין וכו'.
אל־רעד
מיוצר ע"י „גילגם" פלסטיק, ת"א. טלפון ‎266380
פרסום קורן

הידעת כי
עובדי משרד הבטחון
נהנים מהנחה ניכרת
מדמי המנוי
ראה מודעה בעמוד 21
הארץ

650 שקופיות !!!
לשמחתנו קבלנו שוב את „סדרני השקופיות" לאחסנת 650 שקופיות
שזכו לאהדה גדולה בקרב לקוחותינו
40 אגורות — גלויות 9/12
בשחור—לבן !!!
פוטו־ברדר

ה. מגידו ושות'
מהנדסים בע"מ
אילרם חברה לבנין בע"מ
בשותפות עם קבוצת לואים משקיעים
בישראל משיקגו ארה"ב
בונה דירות איכות
ברמת־גן ברחוב האצ"ל
3, 3½, 4, 4½ חדרים ודירות גג
כניסה ינואר 73, אוקטובר 73
דירה לדוגמה
פתוחה כל יום בשעות 7.00—19.00
בשבתות וחגים בשעות: 9.30—14.00
ריהוט, בדים ואביזרי תאורה: פיני־ארט החשמונאים 88 תל־אביב
בהשתתפות:
שטיחים: שטיחי כרמל — תנור וגז: פטרולגז
וילונות: „מרסל" — ציוד ביתי: „אמפא"
טפטים: ט.פ.ך — אוגר חום: „אלקטרה"
דיזנגוף 290, טל: 446584
הרואה 17 רמת־גן טל. 721301

עכשיו תוכל לקבל
יותר ריבית
יותר הצמדה
יותר פטור ממס

בתכנית החיסכון
מתמיד
של בנק הדואר
אין צורך בבול!
שלח ותקבל פרטי התכנית
לכבוד
בנק הדואר
רח' צאלח א־דין, ירושלים.
אבקש לשלוח לי פרטים על תכנית החסכון החדשה „מתמיד".
שם____
כתובת____

הדבק מודעה זאת על גלויה, או מעטפה, ללא בול, ותקבל לביתך פרטים על כל יתרונות תכנית החסכון „מתמיד". כן תוכל לפנות טלפונית:
ירושלים — 88259
תל־אביב — 621008
חיפה — 522207

הודעה
דחופה
לחוסכים
בתוכנית
„אגור"
של
בנק דיסקונט לישראל
ובנק ברקליס דיסקונט

כל החוסכים בתכנית „אגור" שקבלו חנוכיה כשי לקראת חנוכה, מוזהרים בזה שלא להשתמש בחנוכיה ולא להדליק בה נרות בעקבות גילוי פגם בייצור („צלחות" המתכת שבתוך הקנים מתחממות בשעת דליקת הנרות וניתקות ממקומן, דבר העלול לגרום לנזק).

כל החוסכים בתכנית „אגור", יקבלו שי אחר בתמורה, תוך זמן קצר, והודעה על כך תפורסם בעתונים.

ועם חוסכינו הצעירים הסליחה!

هكذا من الأصل

[مكتوب من الأصل]

מכון ויצמן למדע

מודיע על

סימפוזיון מדעי צרפתי - ישראלי (בשפה האנגלית)

שיתקיים ביום ראשון, כ"ז כסלו תשל"ג (3.12.72) החל משעה 9.00 בבוקר, באולם ויקס, רחובות

ישיבת בוקר

יושב־ראש: ה. מ. מר פרנסיס הורא
שגריר צרפת בישראל
ד"ר רוברט ארון־ברונטייר
נשיא הועד הצרפתי למען מכון ויצמן למדע

פרופ' אלברט ב. סבין — דברי ברכה
נשיא מכון ויצמן למדע

ה. מ. מר פרנסיס הורא — דברי פתיחה

ד"ר רוברט ארון־ברונטייר — דברי הקדמה

פרופ' אנדרה מ. לבוף
חתן פרס נובל, מכון הסרטן, צרפת
ירצה על:
"PASTEUR AND EXPERIMENTAL MEDICINE"

פרופ' ליאו זקס
המחלקה לגנטיקה, מכון ויצמן למדע
ירצה על:
"MEMBRANES, CELL DIFFERENTIATION AND CANCER"

פרופ' שלום מנדלברויט
קולז' דה פרנס, צרפת
ירצה על:
"A PRINCIPLE OF HARMONIC ANALYSIS"

ישיבת אחר הצהרים (החל משעה 14.00)

יושב־ראש: פרופ' יגאל תלמי
דיקן הפקולטה לפיסיקה, מכון ויצמן למדע
פרופ' מיכאל סלע
דיקן הפקולטה לביולוגיה, מכון ויצמן למדע

פרופ' אלפרד קסטלר
חתן פרס נובל, מרכז לאומי למחקר מדעי, פריס
ירצה על:
"HOW MAX PLANCK CAME TO WRITE E = HV"

פרופ' ברנרד פולמן
מכון לביולוגיה פיסיקוכימית פריס
ירצה על:
"QUANTUM STUDIES ON THE CONFORMATION OF BIOLOGICAL MOLECULES"

פרופ' אפרים קצ'לסקי
המחלקה לביופיסיקה, מכון ויצמן למדע
ירצה על:
"NEW PERSPECTIVES IN ENZYME ENGINEERING"

ד"ר רוברט ארון־ברונטייר — סיכום
פרופ' אלברט ב. סבין — דברי סיום

— הציבור מוזמן —

סופרי "ניו־יורק טיימס" מדווחים מיוחד ל"הארץ"

המלך הוא עירום

פרופ' הרברט דינגל, הטוען כי תורת היחסות של אינשטיין בטעות יסודה, עומד על תגובת המדענים לדעותיו

מאת אירווינג מארדר
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

הקשיש קטן־הקומה קירב את כסאו אל האח והחזיק את ידיו מעל הגחלים הלוהטות. אף כי היה אור־שמש בטרקלין הנוח והמרווח הנשקף על גן, שרר כפור בבוקר. בזירת חליפתו הכהה, מגבון בעליו השחורות והגבוהות תאמו את דמותו של אלמן בן 82, בדימוס, המתגורר בגפו בקוטג' במרחק נסיעה של חצי שעה מלונדון, ועמו עוזרת־בית.

אולם הדרוס־שכלו התייפות האינטלקט שלו עשויות היו להפתיע, אלא אם שמו — הרברט דינגל — מוכר לך.

דינגל הוא פרופסור בדימוס להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע באוניברסיטת לונדון. הוא האיש שהניח פצצת עומק תחת הקהילה המדעית העולמית כאשר הצהיר — ולדעתו גם הוכיח — כי תיאוריית אינשטיין מ־1905 — תורת היחסות המיוחדת, היא כוזבת בעליל. עקב

פרופ' הרברט דינגל

זאת נשפך זעמו של העולם לא על אינשטיין שמת ב־1955, אלא על פרופסור דינגל.

זה עתה פירסם דינגל את הספר „המדע בצומת־דרכים" (בהוצאת מארטין בריאן אנד או'קיפי, לונדון) שעליו אמר: „יותר מ־13 שנה ניסיתי להשתמט מכתיבתו..." מה ראה הפרופסור לבסוף להוציא לאור את הספר? הסיבה לכך היא שתיאוריית היחסות המיוחדת של אינשטיין, שלדעת דינגל היא כוזבת, משמשת למעשה בסיס לכל הניסויים הפיסיקליים, ומשום שבהתחשב בטיבם של הניסויים האטומיים החדישים, הרי שאם היא כוזבת, עלולים תוצאותיהם להיות הרי־אסון.

עמיתו של אינשטיין

בין הסיבות לפירסום הספר אין פרופ' דינגל מונה את העובדה שמאז 1960 — משהחל לפרסם ברבים את מסקנתו כי אינשטיין שגה, נשפכו עליו קיתונות רבים של לעג וקלס והיה לצחוק ולשנינה בפי עמיתיו. [illegible]

שאלה: מיהו, לדעתו, שהוא כמו לערער על אינשטיין?

מסתבר כי דינגל סבור שהוא האיש שעורכי „מי ומי" כתבו עליו: מדען בעל שם ללא דופי, מחבר של כמה עבודות־מופת, מרצה בכיר באוניברסיטת הארווארד ב־1936, מחברו של הערך על היחסות באנ־

אלברט אינשטיין

ציקלופדיה בריטניקה — ועמיתו של אינשטיין עוד משנות השלושים המאוחרות, כשהשניים השתתפו בסמינר אחד באוניברסיטת קליפורניה.

אין כל צד אישי בערעורו על המדען היהודי־גרמני. „הוא היה גאון, אין כל ספק בכך", אומר פרופ' דינגל שהגה את מה שכתב־העת נייצ'ר גינה במאמר מערכת ב־1967 הגדירו „הסתירה של דינגל".

אולם — מוסיף פרופ' דינגל — אינשטיין שגה בתיאוריה המיוחדת שלו, והכרח להמשיך למלא את חובת השמירה על שלמותו המהלכת של המדע.

„תופעה אירונית היא", כותב פרופ' דינגל במבוא לספרו, „שדווקא בתחום שבו המדע טוען לעליונות על התיאולוגיה — למשל בהדנתקות מן הדוגמה והענקת חופש אבסולוטי לביקורת — נתחלפו היוצרות. המדע שוב אינו סובל ביקורת על תורת היחסות המיוחדת, ואילו התיאולוגיה מדברת עתה באופן חופשי על מותו של אלוהים, על בצורת נטולת־דת וכיוצא באלה".

אין תחליף

פרופ' דינגל מסביר כי בבואו להרוס את התיאוריה המיוחדת של אינשטיין, אין הוא מתיימר להחליפה בתיאוריה חדשה משלו. פרופ' דינגל (הטוען: „אינני מתימטיקאי, אף־על־פי שאני מסוגל לנסח את המשוואות") תוקף לא את המתימטיקה של אינשטיין, אלא את הלוגיקה שלו.

כמטרה מיוחדת להתקפתו משמש „פאראדוכס השעון" הנודע. „לפי תיאוריה זו", אומר פרופ' דינגל, „כאשר לפניך שני שעונים, א' וב' הזהים בדיוק זה לזה, ואחד נמצא בתנועה ביחס לשני, מתחייבים הויים לפעול בשיעור שונה. כלומר, זה מפגר לעומת זה. אלא שהתיאוריה גם מחייבת שלא תוכל להבחין איזהו השעון „הנע"; נכון לקבוע כי א' נח בעוד ב' נע באותה מידה שנכון לקבוע כי ב' נח וא' נע. לפיכך מתעוררת השאלה: כיצד יש לקבוע, בהתאם לתיאוריה, איזהו השעון המפגר? אם לא תינתן תשובה לשאלה, מחייבת התיאוריה בוודאות כי א' יפעל לאט יותר מב' וב' יפעל לאט יותר מא' — ואין צורך באינטליגנציה מופלגת להבין שהדבר אינו אפשרי".

לשון אחרת, א' פועל הן מהר יותר והן לאט יותר מב' ולהיפך. ממשיך פרופ' דינגל: „ברור איפוא שתיאוריה המחייבת מצב בלתי־אפשרי לא ייתכן שתהיה אמיתית, והשלמות המדעית תובעת איפוא כי תינתן תשובה לשאלה שהוצגה לעיל, או כי נכיר ונצהיר שהתיאוריה כוזבת..."

כיצד מסביר הוא עצמו מדוע המימסד המדעי עוצם את עיניו מלראות את מה שנראה לו כעובדה המתחייבת מאליה שהמלך עירום הוא? פרופ' דינגל מייחס תופעה זאת לפילוג שבין ענפי־המדע — מתימטיקאים מזה ועורכי ניסויים פיסיקליים מזה. לדבריו, כאשר ניצבים המתורגנים בפני ערעור, הריהם מודים שהתיאוריה „שטותית"; אך חלקם מוסיפים כי הם מקבלים אותה משום שהמתימטיקאים מאשרים אותה, וחלקם אומרים כי הם מקבלים אותה כמוכחת במידה מלאה בידי אחרים ולפיכך הריהו בסיס בטוח לניסויים שלהם.

השיחה נסבה אל שלטון הדוגמה ומנושא זה אל הדת, בלוותו את אורחו אל הפתח, מעיר פרופ' דינגל כי אביו היה מיתודיסטי, ומעיד על עצמו שהוא כעת קוויקר. „מוצא חן בעיני שאמונה זו אינה כתובה, וזה משאיר אותך, במובן, חופשי מבחינה אינטלקטואלית".

הווארד יוז ב־1947

הווארד יוז מבקש לצאת מבדידותו

מאת ג'רמיה אוליר'י
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו יורק טיימס"

מאנגואה, ניקרגואה

המולטימיליונר הווארד יוז מודה עתה כי הרחיק לכת בחיי הבידוד שגזר על עצמו, אך אינו מצליח למצוא דרך לחזור לחיים תקינים.

זה מה שאמר לשני אנשים שהתראו עמו בשבועיים האחרונות: שגריר ארה"ב בניקרגואה טארנאר שאלטון והאיש החזק של ניקרגואה — הארץ באמריקה המרכזית שבה נסתגר יוז — גנרל אנאסטאסיו סומוזה.

יוז מתגורר בקומה השביעית הסגורת שבמלון קונטיננטל הבנוי בצורת פירמידה. בניגוד לידיעות שנפוצו, הריהו יוצא לפעמים מדירתו, כשהוא נקי מתוצאים. יוז יוצא להיפגש עם סומוזה, שהוא שותפו בעסקים, באחד ממעונותיו של הגנרל אנאסטאסיו סומוזה.

סומוזה ושאלטון מתארים את יוז כיצור הרבה יותר אנושי כשתיאורהו עתונאים שלא הצליחו להביע את מנגנון האבטחה של יוז.

הוא גבוה וכחוש במידה שלא תיאמן, סיפר שאלטון. אבל לחיצת ידו איתנה ונראה שבריאותו מצוינת, אף כי אינו נראה צעיר מכפי 68 שנותיו. שמיעתו לקויה והוא בצור באמצעי־שמע. שפמו וזקנו אפורים אך גזוזים היטב וקצרים, בנוסח ואן דייק.

כל מה שנתפרסם על צפרניו הארוכות הוא איוולת גמורה. ציפרני אצבעותיו עשויות היטב, כשלי או כשלך.

שיחות הטלפון שהפריעו בעבודה

השיחה עם יוז נסבה עד מהרה לשנים שבהן גזר על עצמו בידוד מן העולם, בחדרי מלונות בלאס־וגאס, באיי בהאמה, בוואנקובר ובמאנאגואה. יוז הוא שהעלה את הנושא ברוח טובה.

הוא הסביר לנו, אמר שאלטון, כי נגרר בהדרגה לחיי בידוד כמשום שהיה עובד שקדן שהפריעוהו בלי הרף בשיחות־טלפון ובביקורים לא רצויים. יוז העיד על עצמו שעבד כמעט כמוכה דיבוק עד 18 שעות ביום ונוכח שמטרידים אותו 30 פעמים ביום ויותר. אחרי שניתח הפרעות אלו גילה, לדבריו, שאף אחת מהן לא תרמה דבר וכולן היו בזבוז זמן.

לפיכך הורה יוז לעובדיו — לפני שנים, בטרם החל לרכוש נכסים רבים בבאהמה — להתחיל לבודד אותו ממבקרים ומשיחות טלפון. אחרי שההטרדות צומצמו ל־10 ביום או פחות מכן, נתברר ליוז שחיי הבידוד מוצאים חן בעיניו עד שהחליט על בידוד מלא.

עם זאת אמר יוז לסומוזה, כמעט בעצב, שקרוב לוודאי שהרחיק לכת למעלה מהמידה, ואינו יודע כיצד לצאת מתוך הקליפה שיצר במו ידיו.

נודע שהבידוד שגזר עליו הוא הה־צדדי: הוא דאג להתקין סביבו מערכת תקשורת מתוחכמת המקשרת אותו כהרף עין על פי רצונו לכל נקודה שהיא על כדור הארץ. אבל השיחות הנכנסות עוברות סינון כדוקדק כתמיד.

העסקה עם ניקרגואה

יוז וסומוזה התקשרו ביניהם בעיסקה הנראית מועילה לשניהם. תמורת 25% מן המניות בחברת התעופה של ניקרגואה, לאניקה, מכר יוז לחברה, שבשליטת סומוזה, שני מטוסי קונבאר 880. העיסקה נעשתה ביולי 1972, וכנראה שימשה בסיס להחלטת יוז לעקור לכאן.

ליוז מעניקה העסקה קוי תעופה בקליפורניה לפנמה, לפורטו ריקו, למיאמי ולמכסיקו־סיטי לארצות אחרות באמריקה המרכזית — והכסוי של דבר לאירופה.

אשר לסומוזה וללאניקה, היא מצלה את חברת התעופה הלאומית מגדר 'מפעל לטיסות פניביות ומיזות תובלה אזורית לחברה במעמד בין־לאומי.

הנסיון המיני „הצנוע" של הנערות הכושיות

מאת ג'יין ברודי
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

ניו־יורק

עוני כשהוא לעצמו אינו מסביר את העובדה שנערות כושיות עשויות יותר מנערות לבנות, לקיים בגיל צעיר יחסי מין שלפני הנשואים, כך מסתבר ממחקר מיוסד על סקר שהכינו ד"ר ג'ון קאנטנר וד"ר מלווין זלניק, סוציולוגים באוניברסיטת ג'ון הופקינס, ושפורסם בגליון האחרון של הרבעון „פרספקטיבות של תכנון המשפחה" היוצא מטעם הפדרציה לתכנון המשפחה של ארצות־הברית.

נתברר שנערות כושיות עירוניות בגילים שבין 15 ל־19 עשויות יותר מנערות כושיות אמידות לקיים לפני הנשואין יחסי מין. אך בקרב נערות לבנות לא נמצא יחס כזה בין מצב חומרי לנסיון מיני. אדרבא, אם בכלל יש בקרב צעירות לבנות קשר כלשהו בין המעמד הסוציאלי־כלכלי ובין הפעילות המינית, הרי דומה שהוא בכיוון הפוך: ממצאי הסקר הראו שצעירות לבנות בלתי נשואות שהן קרובות לקו העוני או מתחת לו, עשויות פחות להיות בעלות נסיון מיני מן הבנות למשפחות אמידות.

מחברי המחקר הגיעו למסקנה, כי אין להסביר בקלות הבדלים בנסיון המיני לפי חלוקה גזעית והבדלי מעמד אך הם הוסיפו שהסיבות להבדלים הן ללא ספק „סוציולוגיות" ולא גנטיות.

המחקר מיוסד על ממצאי סקר שנערך אשתקד בכל רחבי ארצות־הברית, בקרב 4611 נערות בגילים שבין 15 ל־19, ש־92% מהן לא היו נשואות מקודם. בניתוח קודם של ממצאי הסקר העלו החוקרים, כי ל־28% מן הנערות הלא־נשואות בקבוצת גיל זו היה איזה נסיון מיני, ושעד שהגיעו לגיל 19 היו יחסי מין לקרוב למחצית מהן. חלק הכושיות בעלות הנסיון המיני הזה בממוצע, כפליים מזה של הלבנות — בכל הגילים. עם זאת נמצא שבקרב הנערות שאינן בתולות מקיימות הכושיות יחסי מין לעתים פחות קרובות מן הלבנות, ועשויות יותר מהן להגביל אותם לגבר אחד.

הדו"ח החדש מציין שמספר [illegible] בקרב בנות־עשרה [illegible] בגיל צעיר יותר [illegible] בנות־עשרה גדל הולך. על סמך המידגם הכולל של נשים [illegible] מעריכים עורכי המחקר [illegible] כי לפני חמש שנים נמצאו רק 3% מן הנערות שבגיל 15 שלא היו בתולות, לעומת מינימום של 9% בשנה שעברה.

בכמו ממצא אחד של המחקר [illegible] מסתבר הפתעה מסויימת: [illegible] צעירות הזינות בקבוצות (לרוב [illegible] שינה של קולגים) [illegible] נסיון מיני „צנוע". [illegible] הפעילות המינית לא היה הבדל רב בין נערות אלה ובין נערות הגרות בבית עם הוריהן.

באשר למקום המגורים הראה המחקר, כי האחוז הגבוה ביותר של נסיון מיני לפני הנשואים [illegible] ביותר על סכנת ההריון [illegible] שנים של מחזור הוסת, מצויים אצל נערות [illegible] רים כפריים [illegible].

באותן כללי בוחו בעלי המחקר, כי בקרב כל הקבוצה [illegible], כולל הנערות [illegible] הנסיון המיני, נמצא [illegible] ב„עובדות בילוגיות בסיסיות". החוקרים מציינים: „הטעות הנפוצה ביותר, בקרב כושיות ולבנות כאחד, היא שתקופת הסכנה הרבה ביותר (של הריון) היא כמעט לפני הוסת, בשעת הוסת או מיד אחריה — וזו אמונה מסוכנת". קרוב למחצית מן הנערות הביעו אמונה [illegible]

גזור ושמור

השבוע בבית־הסופר בירושלים

הרובע היהודי, כבר בתי מחסה, טל. 88128

יום א' 3.12.72 כ"ז בכסלו
5.00 אחה"צ — סדנא יוצרת - שירה, עמיד
8.30 בערב — הרצאה וסרט „מה יפית עמק נוי"
מרצה: ד"ר ישעיהו נין

יום ב' 4.12.72 כ"ח בכסלו
5.00 אחה"צ — סדנא יוצרת - דרמה, ב. צמח — א. דב

יום ד' 6.12.72 א' טבת
8.30 בערב — פגישה עם סופרים חדשים בירושלים — ירושלים: בן־ציון יהושע, בלפור והרצל חקק.

דברים: חתני הערב, א. ת. אלחנני, יונתן גורי, אריה ליפשיץ.
קריאה: יהודה עצבה.
בשיתוף עם המחלקה לתרבות, עיריית ירושלים, אגודת הסופרים העברים, ירושלים.

הרצאות ודיונים במוסד ון ליר בירושלים
דצמבר 1972

ראג'ה ראו
סופר ומרצה לפילוסופיה הודית באוניברסיטת אוסטין, טקסס
ירצה (באנגלית) על הנושא:
„מדוע נטש הבודהיזם את הודו"
ביום שלישי, כ"ט בכסלו
5 בדצמבר, ב־8.30 בערב

*

הרצאות חנוכה

פרופ' נתן רוטנשטרייך
ראש המכון לפילוסופיה באוניברסיטה העברית בירושלים
ירצה
„על ראדיקליזם"
יו"ר: פרופסור שמואל נ. אייזנשטדט
ביום רביעי, א' בטבת
6 בדצמבר, ב־8.30 בערב

*

פרופ' מקס בלאק
המחלקה לפילוסופיה באוניברסיטת קורנל
ירצה (באנגלית) על הנושא:
„קומוניקציה בין בעלי חיים — ושפת אנוש"
ביום שלישי, ז' בטבת
12 בדצמבר, ב־8.30 בערב

*

במסגרת הרצאות מוסד ון ליר על התברה והתרבות הערבית (הרצאה ראשונה בסדרה של שתי הרצאות על החינוך הערבי במדינת ישראל)
ירצה
ד"ר סמי מרעי
מביה"ס לחינוך של אוניברסיטת חיפה
על הנושא:
„החינוך הערבי בעבר ובהווה"
ביום ראשון, י"ב בטבת
17 בדצמבר, ב־8.30 בערב

*

ד"ר שבתאי אונגורו
המחלקה להיסטוריה של המדע באוניברסיטת אוקלהומה
ירצה על הנושא:
„דיאלקטיקה ומדע"
ביום שלישי, י"ד בטבת
19 בדצמבר, ב־8.30 בערב

רח' ז'בוטינסקי 43, ירושלים.
הציבור מוזמן

דמי חנוכה - ספר לילדים

ספרי פז
ספרי ורד
ספרי פלא
במחיר מיוחד של
1.70 ל"י לספר
במקום 2.20 ל"י

ספרי הילדים מלאי העניין המודפסים בצבעים מרהיבים
המחיר בתוקף עד 15.12.72

הוצאת עמוס
הפצה סטימצקי

האגודה הישראלית למדעי הגרעין

בהמשך לכנס האגודה הישראלית למדעי הגרעין, תשודר בשבת, 2 בדצמבר 1972, בשעה 09.05 במסגרת תכניתו של יוסף טרגין „עולם המדע" בקול ישראל תכניה על:

„תחנות כח גרעיניות בישראל"

בהשתתפות:
ד"ר י. ארצון — לשעבר מנכ"ל האוצר וכיום יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל.
אינג' י. אהד — הועדה לאנרגיה אטומית.
אינג' מ. בלקר — חברת החשמל.
ד"ר א. דגני — משרד הבריאות.
[illegible] יפתח — הועדה לאנרגיה אטומית, הטכניון, חיפה — מנחה.

התכנית תשודר בשנית ביום רביעי, 6 בדצמבר בשעה 21.30 ברשת א' של קול ישראל.
המעוניינים מוזמנים להאזין.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

יום „בית פתוח"

יתקיים בקרית הטכניון ביום השישי ב' בטבת תשל"ג ה־ 7 בדצמבר 1972 החל בשעה 10.00 בבוקר.

האירוע מיועד לתלמידי כיתות י"א וי"ב של בתי הספר התיכוניים ובוגרי בתי ספר תיכוניים.

בתי ספר ותלמידים המעוניינים לקחת חלק ביום ה„בית הפתוח" מתבקשים להודיע על כך לאגף לקשרי ציבור, קרית הטכניון, טלפון 235195 או 225111 שלוחה 642.

התחבורה לקרית הטכניון תצא ביום האירוע מתחנת הרכבת ב... „אגד" החל משעה 9.15.

על התלמידים להגיע ל„בית הסטודנט" בקרית הטכניון עד 10.00.

אוניברסיטת חיפה

שני סמינרים
ביישום מסחרי למחשבים

בהנהלת מר פול הלפר, סגן נשיא חברת Bradford Computer & Systems, Inc.
יתקיימו באוניברסיטת חיפה:
1. למנהלים ובעלי תפקידים בכירים בבנקים — ביום א', 24 בדצמבר 1972.
2. למנהלים ובעלי תפקידים בכירים במפעלים תעשייתיים וחברות מסחריות — בימים ב' וג', 25—26 בדצמבר 1972.

הסמינרים יתנהלו בשפה האנגלית.
פרטים והרשמה: המחלקה להשתלמות, אוניברסיטת חיפה, טל. 254611, שלוחה 33.

המכון הישראלי למוסיקה דתית

מיסודה של המחלקה לתרבות תורנית במשרד החינוך והתרבות ומשרד הדתות

הכינוס השנתי ה־15 למוסיקה דתית
תפילת גלויות ושירת גאולה

מושב א' — ביום ראשון, ב' דחנוכה, כ"ז בכסלו תשל"ג (3.12.72), בשעה 9.00, בהיכל שלמה, ירושלים.

מושב ב' — יום שני, ד' דחנוכה, כ"ח בכסלו תשל"ג (4.12.72) בשעה 10.00, באוניברסיטת בר־אילן, באודיטוריום הקטן (בנין המנהלה).

מושב ג' — ביום שלישי, ה' דחנוכה, כ"ט בכסלו תשל"ג (5.12.72), בשעה 13.30, בהיכל שלמה, ירושלים.

הכינוס נערך בשיתוף עיריית ירושלים, המכון לתרבות תורנית, החוג למוסיקולוגיה באוניברסיטת בר־אילן והפונותיקה הלאומית באוניברסיטה העברית.

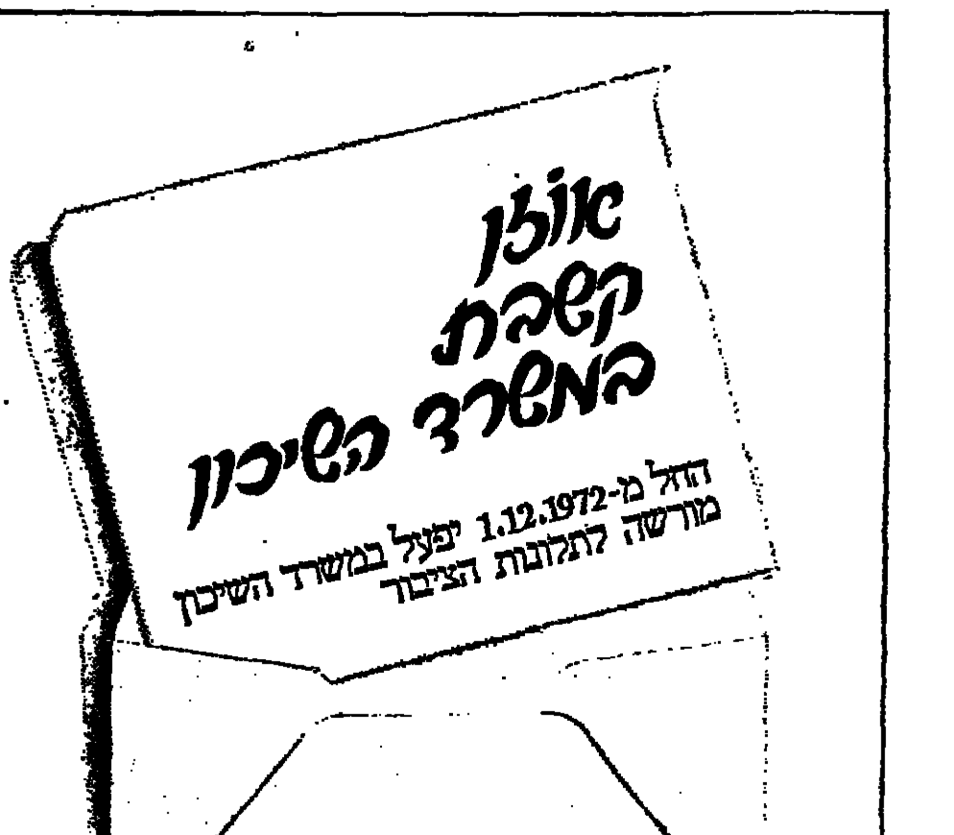

פניות יתקבלו בכתב בלבד
לפי הכתובת:
מורשה לתלונות הציבור, משרד השיכון
ת.ד. 7021 תל־אביב

יש לך כתובת במשרד השיכון

אוניברסיטת הנגב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מודיעה

כי כל אלה אשר סיימו לימודיהם בתשי

וזכאים לקבלת התואר „בוגר"

ואשר לא קיבלו על כך הודעה ממזכיר הפקולטה,

מתבקשים להתקשר טלפונית למזכיר הפקו־ למדעי הרוח והחברה, טל. 057-5294 שלוחה מס. (או בכתב לת.ד. 2053 ב"ש) לא יאוחר מ־2.72.

דודי הסקה
[illegible]

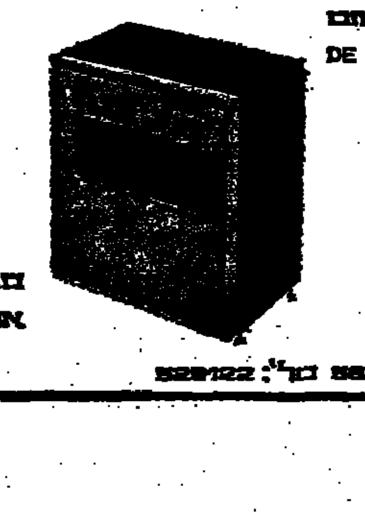

מבערי שמן
CARLIN

DE DIETRICH

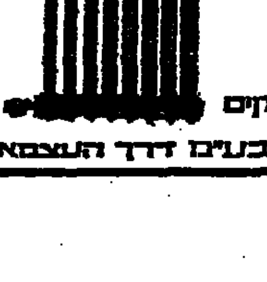

רדיאטורים יצוקים

אורן
ציוד חמום בע"מ

משאבות סחרור
ARMSTRONG

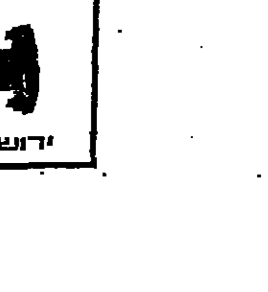

ירושלים – ... טל': 33126 – 533844 · חיפה ... דרך העצמאות 88 טל': 522122

כדאיות ההשקעה בגילאי 3 — 4

מאת עדה אושפיז

השנתונים החדשים בני גיל זה ישנו ההרכב הדמוגרפי

אחת התוצאות הבולטות של תקופת השגשוג הכלכלי והרגיעה הבטחונית לאחר מלחמת ששת הימים, היתה גידול הילודה בשכבות המבוססות. הרגשת הרווחה שלאחר המלחמה, גרמה בארץ לאותו מיפנה דמוגרפי שחל בארה"ב לאחר מלחמת העולם השניה: נוצרו נורמות חברתיות חדשות במשפחות המעמד הבינוני, ואופנת ארבעה ילדים ויותר במשפחה דוחקה את אופנת שני הילדים. השנה החלו להגיע לגנים השנתונים המגדלים הראשונים של גילאי 3—4—5. התהוות של ההרחבות השנתונים בשלוש השנים הבאות לשכבת הקיפה המצומצם של מערכת הגנים, עורר חשש שאלפי ילדים יעמדו כול שוקת שבורה, ואילצו את משרדי החינוך והאוצר להבטיח משאבים ותוכניות לקליטת הזרימה המוגברת של ילדים למערכת החינוך.

השנה מונה השנתון של גילאי 3—4 110 אלף ילדים, מהוכם נקלטו בגנים מוכרים של משרד החינוך כ־70 אלף ילדים. אחוז ניכר מהנקלטים הם משכבות סטטוס־סוציו־אקונומי, ממשיכים לגנים בהשבה עד כה לשימה עדיפה. בשנה הבאה תחזים גידול השנתון בכ־10,000 ילדים, ושנתיים שלאחר מכן בכ־24 אלף ילדים. בתשל"ז יתייצב היקף השנתון ויגיע סביב כ־144 אלף ילדים לשנה, וכדי להדביק את הגידול בצרכו הגנים לקלוט במשך ארבע שנים מספר ילדים הזהה לזה שקלטו בעשור האחרון.

שר החינוך הודיע השבוע שהמערכת לא תהייה מסוגלת לעמוד במאמץ החד־פעמי זה, ולכן גובשה תוכנית הדרגתית להכללת כל גילאי 3—4 במשך שמונה שנים. הכוונה היא להרחיב את שירותי החינוך לגיל הרך, בהתאם להמלצות ועדת [illegible], על בסיס של שכר לימוד מודרג. אולם החידוש העיקרי שהשמע בדבריו הוא שהריבוי הסבעי הפנה את תשומת־הלב לגיל הרך ולכיתות הראשונות של החינוך היסודי. שטיפוחם חיוני להבראת השתית של מערכת החינוך.

פוטנציאל עצום

לאחר השלכת הרפורמה בחינוך, עשויה לנצר את המערכת בצוואר בקבוק שלה (כיתות ז'—ט') ולהרחיב את הפרוזדור מהחינוך היסודי לעל־יסודי, הגיעה העת להפנות כתשובה ומאמצים להעלאת רמת התכנית של הגיל הרך והחינוך היסודי. חקרים בשנים האחרונות הוכיחו גילאים נבוכים משנתיים ובצלה בודכים בפוטנציאל עצום של כושר תפיסה וקליטה, וניצולם היעיל — לי לפגוע בהתפתחותו הרגשית של הפעוט בגרות בטרם עשוי להכשיר את הקרקע להקמת תוכניות הלימודים מהעל־יסודי והיסודי לגן, וכן להעמדן בהתאם להתפתחויות המדעיות החדשות.

תוכניות לימודים להכרת מושגים מדעי הטבע והחברה כבר הוחדרו לגנים בארץ במהכנות ניסוייות מוריבה, וקיים גם ניסוי להוראת קריאה, שהצלחתו ניכרת. בשנה הבאה מתכנן המשרד ניסוי ב־10 גנים ובתי־ספר יסודיים להקמת חטיבה צעירה, שתכלול כיתות גן וכתות ראשונות של החינוך היסודי, במטרה ליצור רציפות חינוכית ולימודית בין הגן לבית־הספר. תוכניות אלה עדיין מאולתרות וסובלות בעיקר מחוסר גננות ברמה מתאימה, ואם כי המעלות הלימודיות בגיל הרך אינה מקיפה ומגובשת, ראוי לברך על יוזמתו של שר החינוך בעידודו מתוך נכונות לראות בשיפור מסגרות הגיל הרך אחד הצרכים המועדפים של מדיניות החינוכית.

חשוב לזכור שהתרחבות השנתונים של גילאי 3—4—5, בגלל ריבוי טבעי בעיקר במשפחות יוצאות ארצות אירופה ואמריקה, אינה מכסיחה רק גידול כמותי של מערכת החינוך בעשור הבא. בהרכם של בני שנתונים אלה לחינוך העל־יסודי, הם ישכשו בעשור הרביעי למערכת החינוך את הרכבה הדמוגרפי הנוכחי לשנים הבאות. פירוש הדבר דילדול מספר יוצאי ארצות אירופה ואמריקה בכיתות חטיבות הביניים, וגידול אחוז התלמידים יוצאי ארצות אסיה ואפריקה לא כתוצאה מקידומם הלימודי, אלא משום שחוק לימוד חובה פותח בפניהם את שערי החינוך העל־יסודי באופן מלאכותי, והפער בריבוי הטבעי נותן להם יתרון מספרי.

תהליך זה, העובר עתה על החינוך העל־יסודי בארץ, מעמיד את מערכת החינוך בפני הצורך הגובר בגיבוש תוכניות לימודים ושיטות הוראה מותאמות לקידום האוכלוסיה שטעונה טיפוח, שתציף את חטיבות הביניים. תהיה זו הזדמנות רצינית לפעול לקידומם של שכבות אלה לא בשיטות הטיפוח המסגרתיות, אלא באמצעות גיוון המסגרות והתוכניות ולימודים אינדיבידואלית, שיגיעו לפצות את יכולתו של כל תלמיד. לקראת העשור הבא מבטיחים השנתונים החדשים לאזן במידת־מה תהליך זה, ומבחינה זו הם מעין מכללי דלק הורבים, שלאחר תקופה יעזב בחינוך העל־יסודי יש סיכוי שיתנו לו תנופה ויעלו את רמתו במידה ניכרת.

שינוי הדרגתי של קטבי המחזור הדמוגרפית במערכת החינוך, יחייב אולי את משרד החינוך להגמיש את מסגרותיו, ואם הדבר ילווה במאמץ רציני להפיק את המכסימום מאוכלוסיית התלמידים ההטרוגנית, יקדם הדבר גם לצימצום הפער העדתי. ההשקעה בשנתונים אלה כדאית, איפוא, לא רק משום שהגיל הרך צריך להיות המוקד החדש של שיפורים במערכת החינוך, אלא גם משום ששנתונים אלה הם חומר גלם בעל פוטנציאל רב מבחינת הרמה, לקידום מערכת החינוך בטווח זמן של עשר השנים הבאות.

אמת המים למבצר דגון החשמונאי

מאת יהודה אריאל

הורדוס שיקם את כל מבצרי המדבר החשמונאים

על ההר ממערב ליריחו יש חורבה. השם המקובל הוא ראס־קרנטל. מרבית החוקרים מזהים את המקום עם המבצר החשמונאי הידוע לנו מהמקורות בשם דוק או דגון.

במאה הרביעית לספירה הוקם במרומי ההר כנזר ביזנטי שנקרא על שם המבצר החשמונאי ונקרא דוקה. הצלבנים מכת הטמפלרים בנו סמוך לדוק את המצודה קסטלום דוק. על פסגת ההר עמדת־תצפית מצויינת. מערבה רואים עד ג'יבל מונטר, הר הזיתים והר הצופים. בצפון, עד סרטבה ובמזרח עד הרי מואב וגלעד.

מבחינת המיקום והשרידים מזכיר האתר מבצרים חשמונאים־הורדיאניים כמו אלכסנדריון (סרטבה) והורקניה. ד"ר זאב משל מאוניברסיטת תל־אביב, שהיה מראשוני החוקרים את האזור מיד לאחר מלחמת ששת הימים, מטעים שראס־קרנטל הוא האתר המבוצר הגדול ביותר באזור יריחו. המבצר שולט על יריחו ועל דרכים היורדות אליה מן ההרים.

לדברי הד"ר משל שוקמו כל מבצרי המדבר החשמונאים על ידי הורדוס, אבל לגבי מבצר דוק לא ברור הדבר, גם לא מוזכר במקורות, אם כי לפי ההרסים המצויים במקום היו כאן בתקופה ההרודיאנית. כן אומר הד"ר משל שלא עלה בידו למצוא את אספקת המים למבצר דוק פרט לבור שבואדי אל־מפגיר הנמצא עמוק מדרום לפסגת ההר ושאלה היא אם בורות כה מרוחקים שימשו את המבצר.

המבצר על דגון

ואלה תולדות מבצר דגון (דוק) כמתוב בספר המקבים (א, טז, יא—טז): "ותלמי בן חבובו (חתנו של שמעון בן מתתיהו הכהן) הופקד שר צבא בערבות יריחו, ויהי לו כסף וזהב הרבה כי היה חתן הכהן הגדול ויגבה לבו ויחפוץ לכבוש את הארץ ויעץ במרמה על שמעון ועל בניו לאבדם. ושמעון היה עובר את הערים אשר בארץ וידאג לצרכיהן וירד ליריחו הוא ומתתיהו ויהודה בניו, בשנת שבע ושבעים ומאה בחודש אחד עשר הוא חודש שבט (התאריך הוא לפי מנין שטרות והשנה היא 135 לפני הספירה) ויקבל אותם בן חבובו במרמה אל המבצר הנקרא דוק אשר בנה, ויעש להם משתה גדול ויחבא שם אנשים. וכאשר השתכר שמעון ובניו, קם תלמי ואשר אתו ויקחו את נשקם ויבואו אל שמעון אל המשתה וימיתו אותו ואת שני בניו ואחדים מנעריו".

את המשך השתלשלות המאורעות אנו מוצאים אצל יוסף בן מתתיהו בספר מלחמות וגם בקדמוניות. "ותלמי מיהר לברוח אל אחת המבצרות ממעל ליריחו הנקראת בשם דגון. הורקנוס (בנו השלישי של שמעון) ירש את הכהונה הגדולה, אשר היתה לאביו, והקריב זבחים לאלקים ואחרי כן מיהר לרדוף את תלמי למען הציל את אמו ואחיו. הוא הגיע אל המצודה וצר עליה בחיילים. אבל צרות לבו [illegible] היו לו למכשול. כי מדי פעם בפעם כשקשתה המלחמה על תלמי, צוה להביא את אם הורקנוס ואחיו על החומה למקום רואים ולהדוש את בשרם לעיני השמש. גם היה הולך עליהם איומים, כי ישליך אותם מראש החומה, אם לא יעבוהו יוחנן (הורקנוס) לנפשו חיש מהר.

"לשמע הדברים האלה כבשו רוח מי הורקנוס והחזו את כעסו ועברתו. ואמו לא שמה לב ליסורים ולאימת המות הרשה את ידיה אל בנה והשביעה אותו לבל יחוס מהר דרון הנעשה לה, ולא יחמול על הרשע, כי ינעם לה מותה בידי תלמי מחיי בתחים, אם רק יתן הוד את הדין על כל הרעה אשר עולל למשפחתו. כאשר השיב יוחנן אל לבו את אומץ רוח אמו ושמע את תחנוניה, מהר להתנפל על המצודה. אבל בראותו אותה לקויה ומרודה נמוטה, שוה נפשו מעצם מכאוביו. על כן ארך המצור זמן רב, עד אשר הגיעה שנת השמיטה, אשר בה שובתים היהודים אחת לשבע שנים, כדרך שבת השבוע ובעבור זה נפדה תלמי מהמצור והמית את אחי יוחנן עם אמם, וברח לו אל זינון המכונה קוטילא העריץ, המושל ברבת עמון".

גילוי בין הסלעים

המצודה בראש ההר שעמדה במצור, לא יתכן שלא היו בה מיתקני מים עצמאיים. בסוף אוגוסט השנה יצאה קבוצת חיילי גולני בהדרכת מר דוד עמית מבית הספר שדה בכפר עציון לראס־קרנטל לחפש את מיתקני המים. הוקדשה תשומת לב מיוחדת למבנה הטופוגראפי. ההבה נגלה בשלוחה הצפונית קטע של אמת־מים הצובה בסלע הבאה ממערב המשיכה דרומה אל המצוקים והתלולים שבמזרח ההר.

תוך הליכה מסוכנת גילה ראשון ההולכים בין הסלעים פתח מרובע הציץ פנימה ונרתע. הוא צעק: מערת עטלפים. בדיקה הוכיחה שכאן בור מים מסוג הבורות המוכרים ממבצרי מדבר אחרים. מיד החל בסריקה מדוקדקת בכל הסביבה, כי לא יתכן שבור אחד יזין מבצר שלם. ואכן נמצאו זה אחר זה תשעה בורות חצובים שפיתחים שמורים בין הסלעים. כל הבורות מטויחים. גדלם 7—11 מטר אורך, 3—5 מטר רוחב, 5—8 מטר עומק. לפי הערכה ראשונה התפוסה הכללית של הבורות היא כ־2,000 מ"ע מים. שהוזרמו לכאן על ידי אמת מים, שבדרכה מוסתרת, מהואדיות שממערב למצודה. נתברר שבית לא היו בראשותו של דוד הבורות, כי בשניים מהם נמצאו כתובות ביוונית שאחת מהן גם נראה שאת תאריך של המאה הקודמת כבראה נרשמו על ידי נזירים יוונים מהמנזר הסמוך שבואדי קלט.

אמת המים ארוכה כחצי קילו, בחלקה בנויה במדרונות הסלעים ובקטעים אחרים היא חצובה. היא מטויחת לכל אורכה. רוחבה משתנה מ־60 עד 80 ס"מ. שרידיה נמצאו [illegible] שרידים רבים. נראה [illegible] הבורות, [illegible] אמת המים אל הזוהם.

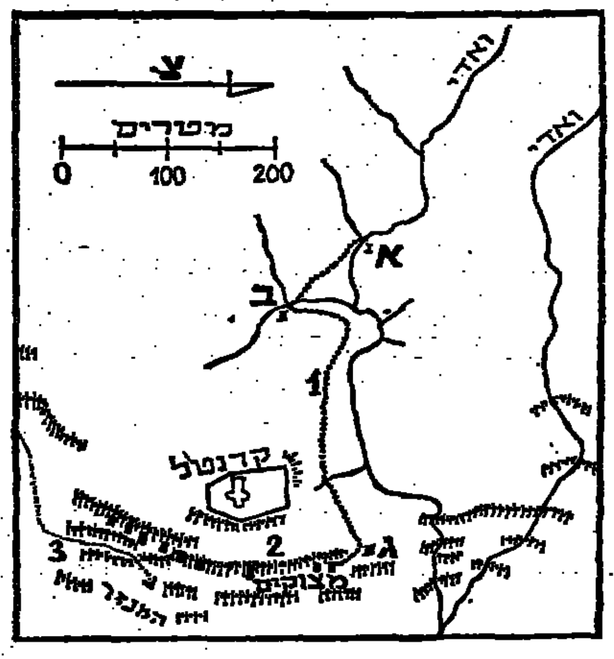

1: אמת המים הקדומה. (א) נקודת ההתחלה בואדי הבא ממערב. (ב) נקודת איסוף עדוי משנה. (ג) הפניה אל אזור הבורות. 2: שורת בורות המים בראש מצוק המצוקים. 3: אמת מים מאוחרת המוליכה מואדי מפגיר אל בבור קרנטל.

הניסים של חנוכה

מאת משה גרטנר

כמה גדול נס חנוכה! הרבה ניסים קרו לאבותינו — אבותינו ממש — פותח איש שיחי.

הדבר היה ב"נר ראשון" של חנוכה. לפי המנהג בתימן חוזרים הביתה מבית הכנסת אחרי תפילת מנחה, להדליק נרות חנוכה מבעוד יום. שמנים לא היו ליהודים. פרט לערבי עשיר שיצא פעם בחייו אל מחוץ לגבולות תימן וחזר עם שמן. לכן הדליקו את הנרות בהתאם להלכה "עד שתכלה רגל מן השוק" וחזרו לבית הכנסת לתפילת מעריב.

איש שיחי שהיה אז ילד, ליוה את אביו בדרכו הביתה להדליק נר ראשון והפציר בו לספר לו משהו על חג החנוכה. ענה אביו: נדליק ואספר לך מה שקרה אותי פעם בערב יום החנוכה.

*

הרבה שנים לפני שנולדת, יצאתי בערב יום החנוכה מכפר בו עשיתי יומיים־שלושה, כשכלי עבודתי על שכמי וצעדתי בחפזון כדי להגיע הביתה מבעוד יום. בדרכי עברתי כפר בו היה גר שריף מסוים, המיד דרכו להסטין על ישראל.

השריף ידע את מנהגי ישראל וידע שערב חנוכה היום ורצה להכשיל אותי בקיום מצוות הדלקת הנר הראשון. כמלאל, אמר השריף, תמיד אתה הולך לאט. היום אתה רץ. למה? אמרתי לו: אל תפריע לי היום. מחר אגיד לך. עמד השריף בדרכי וביקש תשובה דווקא עכשיו. ידעתי שאין תועלת בדיבורים ואמרתי לו: אבקש ממך בשם ה' אל תפריע לי. אם תפריע לי, מן השמים יסמאו לך את העינים.

פתאום נשבה רוח ומצאתי עצמי רחוק מהישמעאלי. שמעתי את קולו: היום אצלכם עיד אל אורץ — חג האור. אתה רץ להדליק נרות. מחר לא תינקה ממני. צעקתי לו מרחוק בצעקה: למחר יתרחש גם אתר ולא תוסיף לראות אותי.

הגעתי הביתה, סיפרתי מה שקרה לי והדלקתי נר החנוכה.

למחרת חזרתי למקומות עבודתי. הלכתי בדרך עקיפה כדי לא לעבור את הכפר בו גר השריף, והלכתי בקרבתו. כשהייתי בקרבת הכפר שמעתי צעקות, יללות ובכיות — השריף מת.

ישמעאלי אחד שראה אתמול אותי ואת השריף מדברים אמר לי: אתה יהודי מסוכן. השריף הספיק להגיד לפני מותו שהקללות שלך פעלו בזכות חג האור וציוה עלינו לא לנגוע בך לרעה.

*

גם אחר קרה — ממשיך איש שיחי — שנים רבות אחרי־כן ואני כבר נער גדול וראיתי זאת בעיני.

בעיר שלנו חנו חיילי האימאם באורח קבוע. החיילים אהבו — כיותר הישמעאלים ולהבדיל כמו היהודים בתימן — פלפלים חריפים. אמא גידלה פלפלים — כרגיל בתימן — על הגג. היו החיילים באים ומבקשים. לא נתנו, לוקחים בכוח. הדבר חזר ונשנה עד אין סוף.

פעם אחרי שהדלקנו את הנר האחרון של החנוכה והיינו שרויים בשמחה נכנס חייל חדש, בפעם העשרים, פלפלים. סירבה אמא לתת. הצביע החייל על נרות החנוכה וצעק: אתם עוסקים במעשי כשפים. אספר זאת למפקד. רצה אמא לשכך את רוגזו ולתת לו.

היה אז אתנו דוד שהיה ידוע כרותח — עלה אתנו לארץ ונפטר בארץ — עלה הדוד על הגג, עקר מהאדמה צמח פלפל על שרשיו וזרקו בפני של החייל. זה כידוע עלבון גדול לחייל האימאם. כולנו היינו צפויים למאסר ארוך.

החייל יצא את הבית מלוכלך באדמה ואמר: מחר אנקם בכם. כל הלילה היינו שרויים בפחד, אבל בזכות נרות חנוכה הדבר נסתיים בכי טוב. באמצע הלילה הגיעה פקודה מהאימאם להעביר את החיילים לעיר אחרת ובמקומם באו אחרים.

כמה גדול נס החנוכה — סיים אבא את סיפורו.

הוצאת ספרים ידועה
מוכנה לעיין בכתבי־יד (פרוזה בלבד) לקראת הוצאתם לאור.
נא לשלוח תקציר היצירה ופרק אחד לת. ד. 9047 ת"א.
[illegible]

בחנוכה ספרים לילדים
בהנחה של 25%
דרוש פרוספקט בחנות הספרים או אצל הסוכן. אם לא תיענה פנה אלינו והפרוספקט יישלח לביתך.
הוצאת דביר ת. ד. 149 תל־אביב

מולד
יצאה לאור חוברת כפולה מס' 25—26 וזה תכנה:
זקן על שפת הנהר — ג. ספריס בתרגום ש. הלקין; חמשה שירים — אמיר גלבע; הצעקה — ש. אייכנבאום בתרגום חיים גורי; מנהיגות בישראל — אברהם קריב; הערה בין דת ומדינה — י. ליבמן, א. דון־יחיא; הנצרים במדרון — נסים רגואן; העצק התולה (רשמי ארצות הברית) — בנימין אקצין; המשטר הקוקפי במדינת ישראל — זאב צור; פגישות עם אמין אל־ריחאני — אליהו אילת; הדרך אל מחוץ — ישראל אפרת; אהבה במקרא — מ.א. ענה; פרקי איטליה — ישורון קשת; רשימות הסיד אגנוסטיקן — רבקה שיין; אחדות המורשה לפי אחד־העם — י. גוטשלק; על מרגריתה זוסמן — אליעזר בירזין; קודש וחול במשנת הרב קוק — צבי ירון (דינור); רשימות — יוסף שכטר, דוד כהן; בקורת ספרים — דוד פלוסר, רות קרטון — בלוה.
מחיר החוברת הכפולה — 6 ל"י. דמי המנוי לשנה — 18 ל"י.
ההתימה מתקבלת במנהלת „מולד", רחוב פינסקר 2, תל־אביב.

תנ"ך
מפורש עם תמונות ומפות צבעוניות
הזדרזו לרכוש נכס תרבותי ראשון במעלה
פירוש פר' הרטום בשיטת פר' קאסוטו
צילומים מקוריים ומפות הסטוריות בשלל צבעים
מיבצע פרסים
פרס ראשון
טיסה ללונדון ללא מיסים
ההגרלה הגדולה ב־ט"ו בשבט 18.1.73

המחיר 395.- ל"י
עד 18.1.73 מהדורת פאר ב־15 כרכים 360.- ל"י בלבד
הוצאת "יבנה"
ת"א, רח' אלנבי 80, טל. 625098
ת"א, רח' מזא"ה 4, טל. 611356

„עמיחי"
הוצאת ספרים בע"מ
תל־אביב, רח' יוסף הנשיא 5, טל. 284990
מבצע חנוכה תשל"ג
הנחה 25% לקונה
על כל הספרים של הוצאת „עמיחי" מכל הסוגים: ספרי מדע פופולריים, ספרי עזר, ספרי קריאה לילדים ולנוער, ספרות יפה, ספרי עיון (פרט לספרי לימוד וחתימה).
נצל את ההזדמנות הניתנת לך עתה להעשיר את ספרייתך, ואת ספרית ילדיך בכל הגילים ולהגיש לילדי רעיך שי־חנוכה — ספרים מן המבחר מתוך הקטלוג של ההוצאה.
להשיג בחנויות הספרים, אצל המפיצים ובהוצאה.

יצא לאור ונמצא למכירה
הספר
טעמי המקרא
ספר עזר ללימוד טעמי המקרא לכ"א כתבי הקודש ולטעמי אמ"ת — ע"י שמחה ליפמן זושא, עפ"י גאוני הלשון הקדמונים ובעלי המסורת.
הספר מלווה בשתי טבלאות צבעוניות גדולות (כל אחת בגודל 70×50 ס"מ).
בתוספות דלקמן:
א) מדור להדגמת הקריאה בטעמים (תרגילים ע"י סימנים מיוחדים).
ב) שיר בזל לרית ד"ל לחוקי טעמי המקרא (מכתי"י) עם באור רחב.
ג) פולמוס ומחקר רחב לתלונות עניני „טעם העליון" ו„טעם התחתון" — ע"י גאוני הלשון זצ"ל.
ד) צורות האותיות לכתיבת סתים.
ה) מחקר על צורות האותיות הלפופות המשונות שבתורה, ועוד.
ו) מדור להוי בגינה של טעמי המקרא ולקריאות מיוחדות, לפי מנהגי כל העדות הנוסחאות.
— מחיר הספר — 14 ל"י בלבד (עד אחרי חנוכה) —
המזמין ישר מן ההוצאה יקבל את הספר בביתו ללא תשלום דמי דואר.
הכתובת: הוצאת „אשכול", ת.ד. 5202, ירושלים

ספרית־פועלים
ספרים חדשים
שלמה ניצן
שעה גנובה
חייה של אלמנה המקלעת בין בעלה שנפל במלחמה לבין אחיו התאום, החי. שעתו של האח־התאום היא שעה גנובה האחיו המת רודף אותו אל הוך הלומותיה של האשה.
השעה הגנובה היא גם השעה הכללית — כל שעה שאיננה מלחמה הופכה מוות.
ז'אן פול סארטר
כתבים נבחרים
בשני כרכים
פילוסופיה • אסתטיקה
פסיכולוגיה • חברה
בעריכת מנחם ברינקר
האוניברסיטה העברית תל־אביב וירושלים
* * *
מתנה לילדים בחנוכה - 3 ספרי ילדים חדשים!
אני אוהב לצייר
צייר נחום גוטמן כתבה מירה מאיר
ספר מיוחד במינו, שנכתב בעקבות ציורי הילדים של הצייר הידוע ובהשראתם. הספר מופיע בפורמט אלבומי במחיר רב ובצבעים מלאים. מתאים לילדים מגיל 7 ועד בכלל.
יצחק בשביס־זינגר
גדא וביש־גדא
עברית: דוד בן־נחום
ציורים: כרמלה טל
אגדה יהודית מקסימה, של הסופר היהודי הנודע, אודות תם, הנער העני, שבעקבות התערבות בין גדא — שר המזל הטוב, וביש גדא — שר המזל הרע, עולה לגדולה, מציל את המלך ממחלה אנושה ונושא את בתו והיא היפהפיה לאשה. הספר מלווה ציורים צבעוניים של הציירת כרמלה טל.
יוסי מרגלית
כיצד מצילים חתלתול
ציורים: יקי קאופמן
סיפורים קוהי ילדי בית־הספר במושב דבים בעולמו הקרוב של הילד, ביחסיו עם חבריו, הוריו ומוריו — במגעיו עם עולם המבוגרים ועם עולמו הוא. מתאים לבני כתות ד'—ו'.
מפעל חנוכה - לספרי ילדים
רכוש מהמבחר העשיר של ספרי הילדים בהוצאתנו ממיטב ספרות הילדים בארץ שזכו להמלצות משרד החינוך וזכו בפרסים ספרותיים
בהנחה של 25%

הידעת
כיצד דגים מייצרים חשמל?
כיצד נוצרת קרן לייזר ומה המיוחד בה?
מהי גראפולוגיה?
כיצד מרוכבים חומרים פלסטיים?
כיצד נפתור את בעיית המים של המדינה?
מתי וכיצד התפתחו השפות השונות?
„לדעת" - מדע לנוער המתבגר
משיב על שאלות אלה ואחרות בעזרת טובי המדענים שבמדינה.
רכוש מנוי על „לדעת" כמתנת חנוכה לך ולידידך
מחיר חוברת בודדת 75 אג', דמי מנוי לכרך ב' (10 חוברות) 6 ל"י.
חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.
יוצא לאור על־ידי
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה.
גזור ושלח
לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
ת"ד 801
ירושלים 91000
אבקש לחתום על כרך [א] [ב] [ג] אוגדן לכרכים א—ב
(סמן עיגול סביב המשבצת המתאימה).
מחיר כל כרך 6 ל"י ומחיר האוגדן 1 ל"י.
מצ"ב ____ ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.
השם ____ הכתובת ____ מיקוד ____

בית־הלל
באוניברסיטת חיפה
רכז קליטה —
אגודת הסטודנטים
יריד הספרים
באוניברסיטת חיפה יתקיים יריד לספרים משומשים, שהכנסותיו תוקדשנה לשכונות עוני בעיר.
אנו פונים אליך לתרום ספרים למפעל חשוב זה.
המעוניינים יתקשרו לטלפון 87557 ו/או 251970 ונשלח לאסוף את הספרים מן הבית.

זה עתה הופיע
JEWISH ART & CIVILIZATION
Edited by **GEOFFREY WIGODOR**
בהוצאת וידנפלד וניקולסון.
ספר מהודר בשני כרכים, המוקר את החיים היהודיים בארץ ובתפוצות במשך שנות קיומו של העם היהודי: יותר מ־400 איורים, חלקם בצבעים.
הצעה מיוחדת - בישראל בלבד - 170.- ל"י במקום $75.- !!!
ניתן להשגה אצל —
עמנואל בראון	חנות ספרים „העתיד"	חנות ספרים „ספרי"
בתי מכתר למפרים		
אלנבי 35 ת"א טל. 54082, 59049	התבצלת 2 ירושלים	מרכז הכרמל, חיפה
בהלת בנימין 48 ת"א טל. 53276	טל. 232131	טל. 82515
שלומציון המלכה 9, ירושלים טל. 234807		

גלרית אמני יפו
כיכר קדומים 3, יפו העתיקה
מציגה תערוכת יחיד של אקורלים חדשים
משל הציירת קליר סילארד
התערוכה תפתח מחר מוצ"ש 2.12.72
ותנעל — 23.12.72

תן „מדע" כדמי־חנוכה
לפנים הדליקו נרות ורכבו על פילים בעת קרב; בימינו, מייצרים חשמל בכורים גרעיניים, טסים לירח, שותלים לבבות ומפתחים מחשבים. על כל המתרחש בתחומים אלה ובתחומים רבים אחרים, תוכל לקרוא בכתב־העת
מדע עתון מדעי לכל
היוצא לאור ע"י
מוסד ויצמן לפירסומים במדעי הטבע והטכנולוגיה
המיועד לתלמיד, לסטודנט, למורה, למשכיל ולכל שוחר־דעת. בעזרת „מדע" תוכל להרחיב את השכלתך במדעי־הטבע וידיעותיך בתחומי הטכנולוגיה ותוך כדי כך תוכל להבין רבים מן המהלכים הפוליטיים, הכלכליים והתרבותיים המתרחשים כיום בעולמנו, שהוא עולם המדע והטכנולוגיה.
הענק לעצמך ולידידך שי לחנוכה — מנוי שנתי על „מדע".
דמי החתימה לכרך י"ז — 15 ל"י; מחיר החוברת הבודדת — 3 ל"י. חוברת מס' 2 בכרך י"ז הופיעה וניתנת לרכישה.
לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
במדעי הטבע והטכנולוגיה
ת"ד 801, ירושלים 91000
☐ אבקש לחתום על כרך י"ז של „מדע".
☐ אבקש לשלוח כרך י"ז של „מדע" בשמי, כשי חנוכה.
שם משפחה ____ שם פרטי ____
הכתובת ____ המיקוד ____
מצ"ב סך ____ ל"י (בשיק או בהמחאת דואר לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים).

هكذا من الأصل

אורי מאב

„מעוז צור — ספר חנוכה" בעריכת ש"י עגנון

לפני זמן מה נפל לידי קובץ מאת גרשם שלום, שיצא בגרמניה לפני כשנתיים, העוסק בעיקר בנושאים הקשורים ליהדות בגרמניה וליחסים שבין יהודים לגרמנים. בחלקו השני של הספר, הנקרא „יודאיקה ב'", מופיעים מאמרים של מ. בובר ואלטר בנימין, שהשפיעו על התרבות הגרמנית יותר מאשר על תרבות עמם. כן מתפרסמים כאן שני מאמרים על ש"י עגנון: האחד, דברים שאמר פרופ' שלום במסיבה שערך נשיא המדינה לש"י עגנון לרגל הענקת פרס נובל, והשני, נאום שנשא באוניברסיטת לונדון. בשני המאמרים, מעלה ג. שלום זכרונות מתקופת ראשית היכרותו עם עגנון בגרמניה, בשנים 1913 עד 1924. בימי מלחמת העולם הראשונה פגש ג. שלום לראשונה את עגנון והיה לחברו עד ימיו האחרונים. הם אף פירסמו את חיבוריהם באותו בית הוצאה — ה„יודישר פרלאג" בברלין. ג. שלום מספר, כי „עגנון פירסם אז לפחות שני ספרים, שראו אור בגרמנית בהוצאת הספרים הנ"ל: „ספר יהודי פולין" (1) ו„מעוז צור, ספר חנוכה" (2) (באחרון השתתפתי כבר כמתרגם). אני זוכר שפגישתי הראשונה עם הספר הקבלי המפורסם „חמדת ימים" (מאת נתן העזתי, נביאו של שבתאי צבי, א.ס.), נבעה בשיחה שהיתה לי עם עגנון על תיאור חג חנוכה, המופיע בספר זה. בספר „חמדת ימים" תואר בדיוק כיצד צריך יהודי להתנהג, אם ירצה לנהל חייו לפי חוקי הקבלה".

במאמר השני מזכיר ג. שלום את הספר „מעוז צור" בקשר לאנתולוגיות אחרות שערך עגנון ומייחס להן חשיבות רבה: „ימים נוראים", „אתם ראיתם", „וספר סופר וסיפור", שנדפס בקיצור רב ובמהדורה מצומצמת ביותר. וכן פירסם, אולי, עגנון עוד ספר שהוא כעין אנתולוגיה. המדובר בקובץ „בדיחות יהודיות" בגרמנית, אשר פורסם, לפי ה„יודיש לכסיקון", בדפוס פרטי, בשנת 1908 (זה לא ייתכן, ואולי צריך להיות: בשנת 1918). ואנציקלופדיה הזאת היא המקור היחיד לידיעה זו.

עגנון אף השתתף באנתולוגיה נוספת, הדומה מאוד לשתי האנתולוגיות האחרות בגרמנית. הכוונה לספר בשם „חד גדיא, ספר פסח", שיצא לאור בברלין ב־1914 בעריכת הוגו הרמן. בסוף הספר מצאתי הערה זו: „בעיקר מודה אני למר ש"י עגנון אשר הגיש לי עזרה רבה בבחירת הטכסטים ותרגומם. בלעדיו לא הייתי מצליח לערוך את הספר". אלה דבריו של הרמן, שהיה גם שותפו של עגנון בעריכת הספר „מעוז צור".

*

האנתולוגיה „מעוז צור, ספר חנוכה" לא היתה ידועה לביבליוגראפים העוסקים של עגנון ואף בקטלוג של בית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים, שם נמצאים עותקים של הספר, לא צוין שמו של עגנון כעורך. (עתה, לאחר שהערתי על כך, תוקן הדבר). הספר ראה אור בברלין בתום מלחמת־העולם הראשונה, בשנת 1918. בשער הספר לא צוין שם העורך, אך בסופו, בסעיף ההסברים, מופיעה הערה מעניינת: „עוד לפני המלחמה התחילו ש"י עגנון והוגו הרמן להכין את הספר „מעוז צור", שהיה צריך לצאת לאור בחנוכה של שנת תרע"ה, דהיינו בסוף 1914. ביולי 1914 כבר היו מוכנים לדפוס החלקים הבאים: „אל קברי המקבים", סיפור מאת דוד שמעונוביץ, „מגילת אנטיוכוס" וכן „מאמרי חכמה מספרות חז"ל". בשל פריצתה הפתאומית של המלחמה, נפסקו עבודות ההכנה. רק בקיץ השנה (1918, א.ס.) חודשה העבודה. מהפרקים שעל פרסומם הוחלט אז, נשארו רק מעטים מאוד: קטעי ספר יוסיפון וספר המקבים. וכן חלקים מ„דברי חכמים וצדיקים". כל השאר הוכן על־ידי בית־ההוצאה בעזרת האדונים ברוך קרופניק, משה מארקס וי. ה. ואגנר". אין בספר זה סיפור או תרגום מאת עגנון עצמו. לא ידוע לנו שעגנון עצמו כתב סיפורים בגרמנית או תירגם לשפה זו, אך גרמנית כשפת דיבור וקריאה לא היתה זרה לו, „אף־על־פי שהגרמנית של עגנון היתה די מוזרה, עם מבטא גאליצאי וניב של סיפורי חסידות" כפי שזוכר ג. שלום.

ספר „יהודי פולין" הנ"ל, שנערך בהשתתפות עם אליאסברג, וספר „מעוז צור", עשויים בנויים באותה התכונה ואפילו בצורתם החיצונית הם דומים זה לזה. באשר לצילומים, התמונה היתה שצורפו לטכסט. יש מקום להביא כלפני כעם אחד נבדה.

במאמרו שצוטט לעיל כותב ג. שלום: „עד כמה שידוע לי, התקיים עגנון בזמן מלחמת־העולם הראשונה מעבודתו כיועץ ספרותי בבית־ההוצאה של ד"ר א. אליאסברג, ה„יודישר פרלאג". כן נודע לי שעגנון התקיים, בתקופה מסוימת, מהוראת השפה העברית למ. בובר ולבנו כ„מורה־בית"".

*

בפתח הקובץ „מעוז צור", ספר חנוכה" שני תיאורים היסטוריים של מלחמת המקבים. התיאורים שבחר עגנון מוכרים ומפורסמים: קטעים מ„קדמוניות היהודים" ליוסף בן מתתיהו, וקטע מספר המקבים, מה„ספרים החיצוניים". שני הקטעים עובדו וקוצרו בידי העורכים; הושמטו מהם כל החלקים שהעידו על חילול שבת ועל מחלוקות בתוך מחנה המקבים. ביסוד ההשמטה היה, כנראה הרצון להציג את בני התקופה כיהודים מאמינים ותמימים, כמופת ליהודי גרמניה באותן שנים. אחר כך בא קטע אשר תרגומו כבר היה מוכן בזמן שעגנון הצטרף לעריכת הספר, והוא סיפור קצר מספרותנו החדשה: „אל קברי המקבים" מאת דוד שמעונוביץ (שמעוני), אידיליה בסגנון תחילת המאה, שהיום שוב אינה לטעמנו — הגיבור עורך טיול ברגל דרך מדבר יהודה, עוברים קופצים לברכו לשלום; כשהוא בשפה צמא, מופיעה ערביה יפהפיה המגישה לו מי מעיין. לבסוף הוא מגיע לקברות המקבים ובדמיונו חוזר ילדה של הערביה לגיבור יהודי, כמין יהודה המקבי. התרגום אחרי חיילים רומאים בשמורי התהילים של שמחי.

גם שני הפרקים הבאים תורגמו מעברית: מגילת אנטיוכוס, שהתפרסמה במיוחדת של בער, ופרקים ל' ו־ע"ט מספר תהילים. בהמשך — קטעים מתוך סידורים, מדרשים וקיצור שולחן ערוך.

החלק הספרותי מסתיים בקטע מעניין במיוחד: קטע מ„ספר יוסיפון" ביידיש, כמות שהוא, אבל מועתק לאותיות לטיניות, מותאם לקורא גרמני שאינו קורא אותיות עבריות. העובדה שבספר כזה מופיע קטע ביידיש מפתיעה מאוד, שהרי אנשי ההשכלה בברלין ויורשיהם התנגדו בחריפות לשימוש ביידיש, שנקראה בלעג „ז'רגון" או „גרמנית קלוקלת". העתקה מיידיש גם לא היתה לרוחו של מ. בובר, יוזם התנועה של „שיבה למקורות", ובתרגומיו מכתבי החסידות השתמש בובר בסגנון ובשפה גרמנית נשגבת ביותר. בבואו לעבד את המקורות העממיים של היהדות המזרח־אירופית, בובר הפך את הסיפורים החסידיים העממיים ליצירות ספרותיות „כמו־קלאסיות", כפי שבשלום לא היו במקורם. לעומת זאת, ההעתקה מיידיש לאותיות לטיניות, תוך שמירת האופי הלשוני, מסמרת בעיני הקורא הגרמני את רושם העממיות של הסיפורים הכתובים האלה, הנראים כסיפורים מימי־הביניים. כוונתו של עגנון בהבאת קטע זה בצורתו המיוחדת היתה, כנראה, לפתוח פתח ליהודי הגרמני המתבולל ולהחזיר אותו לערכים האמיתיים של יהדות שאינה משפעת מתוק. היהודים הגרמנים חשבו עצמם סובים יותר, משכילים־מודרניים יותר כאחיהם המזרח־אירופיים, דוברי היידיש, עד כדי כך שהתביישו בראותם יהודי פולני. עגנון ובובר רצו, כל אחד לפי דרכו, להחזיר ליהדות גרמניה ערכים שישמשו אותם יהודים נאים שאינם מתביישים ביהדותם. עגנון רצה להראות את היופי שביהדות ובלשון היהודית — יידיש, ולעשות זאת באמצעות הרגש; ואילו בובר רצה להציג אותה מסורה בדרך השכלית. כדי להבין היטב את כתבי החסידות בעיבודו של בובר, יש להפעיל את השכל, כי בובר הגיש את החכמה המוסר שבהם, בעוד שעגנון הגיש את הרגש והיופי הספרותי־הלשוני, בלי להופיע כמורה ומחנך.

הפרק הבא בספר „מעוז צור" הוא כאמור מדעי כביכול, הסוקר את תולדות עיצובה האומנותי של המנורה, מתקופת המקרא ועד ימינו אנו. מובאים בו צילומים היסטוריים מכל הזמנים, המעידים על מסורות שונות של הסמל החשוב ביותר על הקצוות, והוא מסתיים כך: „בכל הזמנים היתה המנורה אחד הסמלים החשובים של היהדות, יותר מן המגן דוד, שהיום מרבים יותר להשתמש בו, למרות שמשמעותו אינה ידועה מבורה כל־כך. היום יותר מתמיד, יש לנו סיבה טובה להשתמש במנורה כסמל לתחיית העם היהודי ועל־ידי כך לתת למנורה קיום חדש בתרבות עבבר".

בהמשך מובאות כמה אמרות של חסידים בתרגומו של גרשם שלום. כמו באנתולוגיה השניה, „יהודי פולין", מובאת גם כאן הדפסה כיוצאת, יוצאת דופן. זהו דפוס של גליון נגוד, יבה, בגרמנית, תיאור של חנוכה. הידוע עץ המראה את המנורה, כמה מלים בעברית שאי־אפשר לקוראן, בגלל הצגת הקטנה, ושני אנשים השומרים משני צידי המנורה. זהו הכרזה של איש מהאמבורג, ששמו מופיע כאן בראשי־תיבות. הדפוס זה נעשה בשנת 1741, והיה בשנת 1918 ברשותו של מר פ. קירשטיין. מסופק אני אם אוספו של מר קירשטיין עדיין קיים היום, ולכן אביא כאן תרגום של אותו מסמך בשלמותו.

1) Das Buch von den polnischen Juden Hersg. S. J. Agnon und A. Eliasberg, Jüdischer Verlag, Berlin 1916.

2) Moaus Zur, ein Chanukkabuch. Hersg. H. Herrmann und S. J. Agnon, Jüdischer Verlag, Berlin 1918.

תרבות וספרות

המנורה

זאת הצורה והתמונה של מנורת הזהב הקדושה, אשר ציוות משה, עבד ה', לעשותה מזהב טהור במשקל ככר שקלים. עשאוה בצלאל ואהליאב, ככתוב בספר שמות פרק ל"ז, וגם בפירושים, ותכונותיה התכונות שייחסו לה רבנים והמקובלים. אפשר לכנות מנורה זו מנורת־פלא, וזאת משלוש סיבות. ראשונה, בזכות מקורה הנפלא. הרבנים כותבים שמשה לא ידע כיצד לעשות את המנורה הזאת, והוא נצטווה מפי ה' להשליך ככר זהב טהור לתוך אש, ומתוכה יצאה המנורה הזאת, שלא נבראה בידי אדם. וכך גם סיפרו על אהרון, הכהן הגדול. לדבריהם, לא עשה אהרון את העגל מן הזהב שבו חטאו ישראל, אלא לקח את הזהב אשר הביאו לו הנשים. הוא השליך את הזהב לתוך האש ויצא ממנה העגל הזה. אם אלה הם דברי־הבל מאת הרבנים אם לא — לא עלינו להחליט. אך כיון שלא נכתב על כך בכתבי־הקודש, יש לנו סיבה טובה לכתוב על נושא זה.

הנה פרשה אחרת, מקרה השמן. או ליתר דיוק, את־התמיד, של המנורה, כמסופר בתולדות חורבן ירושלים בזמן מתתיהו בן יוחנן כוהן גדול. כאשר כבש המלך יוחנן הרשע את ירושלים, שרף את בית־המקדש וטימא את השמן הקדוש. ואירע באותו זמן דבר פלא זה, שנותר רק שמן למנורה ליממה אחת בלבד, אבל צריך היה להספיק לשמונה ימים, עד שאפשר יהיה להביא שמן קודש חדש. ואז קרה הנס, שהמנורה דלקה שמונה ימים

תצלום הדף המיוחד ל„ספר חנוכה"

ושמונה לילות, עד שהביאו שמן אחר. ועד היום הזה חוגגים היהודים את חג החנוכה. הם קוראים לחג הזה בשם העברי חנוכה, ומזכירים את ימי משה אשר בנה את אוהל העדות ואת כל הכלים הקדושים, וקידש אותם בצו אלוהים. את חג החנוכה הזה חוגגים בכל הזמנים ביום כ"ה בחודש כסליו, ויום זה חל, בדרך־כלל, בחודש כסליו. היהודים חוגגים את חג החנוכה הזה משלושה טעמים: ראשית, בגלל חנוכת אהל העדות, שנית בגלל נס שמן, כפי שהזכרתי למעלה, לכן מדליקים היהודים בחג החנוכה שלהם אורות בכל בית ובכל מקום. כן מדליקים נרות־שעוה או מנורת־שמן, כיון שהנס קשור בשמן.

בבית־הכנסת של היהודים מדליקים במנורה כזאת נרות־שעוה גדולים הדולקים עשרים וארבע שעות, ובכל ערב מוסיפים אור אחד, עד שמספר האורות מגיע לשלושים ושישה.

בזמן שהאורות דולקים בבתיהם, אסור להם לעשות כל עבודה אלא רק לשיר ולהתפלל כל הזמן. אבל כאשר כבים האורות, מותר להם לעשות כל מיני עבודות, אבל ברוב המקומות היהודים מבלים את שמונת הימים האלה במשחקים ובתענוגות. אולם בשעות היום מותר להם לעשות את מלאכתם, כמו בשאר ימי החול.

שלישית: היא נקראת מנורת־פלא בגלל התכונות שייחסו לה הרבנים והמקובלים. הם אמרו שהמנורה היא סגולה טובה כנגד סכנת שריפה, וזאת בגלל מקורה הנפלא, וכן בגלל אותיות המלה „מנורה", שבגימטריה הן „אש" — ערך כל מלה 301.

בנוסף לזאת, ובעיקר בגלל ארבע המלים הקבליות הכתובות על רגל המנורה, שהן סגולה בדוקה שכבר נבחנה כמה וכמה פעמים בסכנת שריפה. לקחו לחם וכתבו עליו את ארבע המלים הקבליות והשליכו את הלחם לתוך האש כאשר היתה עזה מאוד, ואז חדלה האש לשרוף ולא הוסיפה. והנה, גם אין שומעים הרבה על ברק היורד על בית יהודי או על בית יהודי העומד בסכנת שריפה. אם במקרה פורצת שריפה בבית יהודי, משתמשים בסגולה זו ומבריחים משם את האש. את משמעות המלים הקבליות הסמויות האלה רק המקובלים עצמם, הבקיאים בחכמת הקבלה, יכולים לפרש לנו. וכך ידוע לנו בוודאות, שזאת סגולה טובה נגד שריפה. גם לנצרות משמשת המנורה הקדושה מופת אמיתי, כפי שנוכל ללמוד מכתבי־הקודש. לפי הכתוב בישעיהו ס', אמר ה' האב, לבנו המשיח: „ונתתיך לאור גויים". וגם בבשורה הקדושה על־פי יוחנן נאמר: „האור האמיתי המאיר לכל אדם, שהיה בא אל העולם", בגלל האור של החכמה האלוהית הבאה ממנו.

דברי ה' נקראים גם אור, לפי תהילים קי"ט: „נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי".

גם השליחים נקראים נרות בגלל תורתם המאירה, אשר הפיצו בכל העולם (מתי ה'). כל הנוצרים המאמינים ובני האלוהים נקראים גם הם נרות (אל הפיליפים ב'): „עשו כל דבר בבלי תלונה ובבלי מדון. למען תהיו זכים ותמימים כבני אלוהים, בבלי כתם בתוך דור עיקש ופתלתול, אשר תאירו ביניהם כמאורות על־הארץ".

גם דעת אלוהים האמיתית והאהבה נקראות אור משום שהן כאורות כבים טובים: „תאירו את אורותיכם לאנשים, כדי שיראו את מעשיכם הטובים".

האור הזה, אני מקווה בכל לבבי, שיאיר בי ובכל הנוצרים המאמינים, כדי שכביכול לא רק נראה את דברי אלוהים, אלא גם נשמע אותם מרצוננו ונהיה עליהם. דברי אלוהים אליכם אינם לשווא, אלא הייתם שווא. וזאת השמיע יקירכם, האיש משה, עבד אלוהים, בעיר חכמה באוזני בני־ישראל, שבו התאמץ מאוד להביאם לידי אהבה והשכלת התמונה ביראת ה'.

כתוך זה אין להבין רק את חיי החולף שלנו בעולם מלא חטאים, אלא בעיקר את חיי השמיר הנצחיים, הניתנים במתנה לכל נוצר מאמין וישר מידי יהוה, אלוהים אדוננו, ובנו ורוח הקודש, אמן.

יהא מה שמבקש בכל לבו איש יהודי, אשר התנצר, מוסר בשם י. כ. ר. מהאמבורג, בשנת 1741

דוד רוקח

שלושה שירים

עיוור העץ

דעת המקום
והשממה,
נשמתם של ורדי־בר
הקמלים בסמוך לגדר —
עטופה שלג חרמוני

דעת המקום:
יום־יום עם האדרכת
בהורימה עצמה לילכית
לתוך חלוני הקיצים

דעת עתים
מקוצנים דאשתקד
שנתעצו ברוחות קדים
במורדות בואך בית שמש

המקימני משנתי
לחוש בריחת סמיך הבא מעצי
הדר: שלום צומח בי
וממני כואב ונואל
כנצת למותים

עור העץ העומד בפריחה
עור הפרי המבשיל ורק גלעיניו
יודעים את הולד

מלים

מלים באתכסיא
נשמות בכבדות כאלהים בקרקעית היכ.
מלים הולכות באנפילאות קטיפה
על מדשאות באביב. הליכה חתולית
עם עינים ורהעות בחשך
טעון נבואות. מלים ככלי־הקשה
בידי סתתי האבנים, ירושלים,
לשכך רגשתי המהות כרוח
מביאה חול משהרה. מלים בלי מלים
כשתיקה אוהבים

הבא אתי

הבא אתי
בסוד רעה יחול את בצרי ההר
האת בצרי הים. יפרוש רשת ירקה
על תולות עדרים לבען לא יגדו עוד.
יברך את השותקים
ואת המבואים אל כליהם
על כי מעטים הנה בארץ הזאת
ומרפקי־שררה להם אין

אביגיל הייני

נרות חרס יהודיים

הקטלוגים הקשורים בתערוכה במוזיאון ישראל כתובים לעתים קרובות בצורה המשווה להם ערך כספרים בפני עצמם; כך הוא, למשל, „כיצד לומדים את העבר ז"ל"[1] ו„נרות חרס מעוטרים, אמנות יהודית בימי הבית השני"[2].

החיבור הראשון, שהגיע לידי בימים אלה, קשור בתערוכה להכרת יסודה הארכיאולוגיה, שנערכה בשעתו על־ידי אגף הנוער של המוזיאון. בבואו להוברת נאמר: „החוברת נתנה לרבים אפשרות עזרה לביקור המוזיאון, לתערוכה ולהבאה לתוכה"; אך בבדיקה הזכיר לי, יצאה החוברת זמן ניכר אחרי נעילת התערוכה, כך שנראה כי זו נוצרה בעיקר כדי להציג את הרציון להחדרה־על־כל־פנים. אין זה מדריך לתערוכה, אלא ספרון כתוב בצורה ברורה מתאימה לבני־הנוער, המקנה להם קצת מושגים ראשונים בארכיאולוגיה בכלל ובזו של הכותל הקדמון בפרט.

בהתאם לציבור הקוראים אשר לו היא מכוונת, יש בחוברת שלל איורים (אם כי ניתנה האמת להאמר שהאיורים הם הבהירים בכל חיבור על ארכיאולוגיה) וכן פרק־משנה „עבודה לחובב הארכיאולוגיה הצעיר", פרק שנקודתי כתוב איורים „הילדות ארצי לפי ביטאי הארכיאולוגיה". הרשימה כתיאורים האוספים בהתק למוזיאון ישראל, שבהן לראות בהם עתיקות, ואחרי עתיקות פתוחים לקהל. החיבור יכול להביא תועלת גם לציבור הרחב בארכיאולוגיה.

בניגוד ל„כיצד לומדים את העבר ז"ל", המבוא „נרות חרס מעוטרים" בשעת התערוכה. היא נערכה לפני יותר משנתיים במוזיאון ישראל והוצגה בה קבוצה נרות מעוטרים (כהם בדגמים יהודיים אופייניים), מהתקופה שבין חורבן בית שני עד לאחר מרד בר־כוכבא, ובהם בעיקר מדרום־הר חברון. עבר הוסיף להתקיים אחרי החורבן וישוב יהודי הרכם. תערוכה זו והקטלוג שלה כבר נבקרו בשעתם („הארץ", 26.7.70). עתה הורחב הקטלוג על־ידי המחברת, ורדה זוסמן, לספר בשם „נרות חרס מעוטרים מימי החורבן בית שני עד לאחר מרד בר־כוכבא"[3], או, ליתר דיוק, כדבריה, „חלק מעבודה זו שימש לי יסוד לקטלוג לתערוכה" (10).

כי שמכיר את הקטלוג ואינו מעוניין להתעמק התעמקות יתרה בנושא הספציפי על נרות בני פרק זמן מצומצם, ימצא את עיקר העניין בספר בפרק שנוסף לו ואינו מצוי בקטלוג: „התפתחות נרות החרס בארץ־ישראל" ובחלק מן הפרק העוסק המובא בפרק „נרות החרס היהודיים"; כי „שורשיה (של האמנות היהודית המתבטאת בנרות בני התקופה הנזכרת — א.ה.) נעוצים בסמלים היהודיים המסורתיים מימי החשמונאים" (27).

עם־זאת בשאר הנושא הנידון בספר הנרות היהודיים שבין החורבן בית שני לסוף מרד בר־כוכבא, אף כי אינני רוצה לחזור על דברים שכתבתי בבקורתי הנ"ל, כדאי לעמוד על חשיבות התקופה זו באמנות היהודית מכמה בחינות, המודגשות בהקדמה לספר: (א) „מעטים היו עד לזמננו הממצאים הארכיאולוגיים כשרוח מן התקופה שמחורבן הבית השני עד סופו של מרד בר־כוכבא. לפיכך נחשבה התקופה של חושך־יצירה. כל תגלית מתקופה זו חשובה, איפוא, מאוד ומסייעת להשלמת הידיעה ההיסטורית והארכיאולוגית" (9). „הובאו נרות עם סמלים יהודיים מובהקים המופיעים כאן לראשונה באמנות היהודית ובעיקר בבדיקת הזמן מחודשים, כגון המנורה שהיתה בקדושה ביהוד בתקופה זו עד כי נחשבה לאסורה בתיקוי, הלולב והאתרוג וכלי הביכוריה..." (שם).

בפרק־המבוא „הנרות היהודיים" (28/9) מציינת המחברת, כי „בניגוד לתקופה ההלניסטית אין אנו יכולים להצביע על נרות מסוימים כייחודים ליהודים או להרכיח שנעשו לשימושם של יהודים... והתנהגות הפוליטית והדתית של היהודים (בבני ההלניזם, א.ח.) התבטאה בראש־וראשונה בתרבות ההבדיה, בייחודם של נרות־חרס בי סוג אחר, שהיו משמשים את היהודים. נרות אלה... הם מסוג הנר „החשמונאי"...". אך לא מצאתי בפרק־המבוא מה מציין נר כיהודי, אם אינו מעוטר בדגמים יהודיים טיפוסיים (אגב, ברבים מן הנרות המעוטרים שתצלומיהם מובאים בספר, ואולי ברובם, אין מוטיב יהודי טיפוסי). המתכוונת המחברת לומר, שעצם העדרם של מוטיבים אליליים דיים לאפיין נר כיהודי? קשה להניח זאת. או שמא מכריחים לסמוך על העדות הנסיבתית — למשל, נר מעוטר ללא מוטיב יהודי במערת קבורה המקשטת במוטיב כזה?

הוספה חשובה בספר, לעומת חוברת־הקטלוג, היא, כאמור, הפרק „התפתחות נרות־החרס בארץ־ישראל", הסוקר בין השאר את התפתחותם הטיפולוגית של הנרות. מעניין, שבניגוד להמצאות חשובות אחרות, הומצא הנר, כנראה, רק באחד ממרכזי התרבות הגדולים של המזרח הקדום, בארם נהריים (13 ו־18), והוא הובא ליוון רק מאוחר יותר. הספר סוקר את התפתחותו מן הקערה הרגילה המכילה שמן, דרך הקערה בעלת השקע להנחת הפתיל (בסוף האלף ה־3 לספה"נ), לנר הפתוח המובהק ועד לנר הסגור, שראשיתו בנר האסי.

לא הוזכר בספר נר קדום מיוחד במינו השמור ב„מוזיאון תל־אביב לעתיקות" ב„שטח הגדול" לשעבר, המייצג שכלול טכני חשוב: שתי קערות זו בתוך זו המחוברות ביניהן, שהחיצונית מלאה מים והפנימית שמן. [illegible]

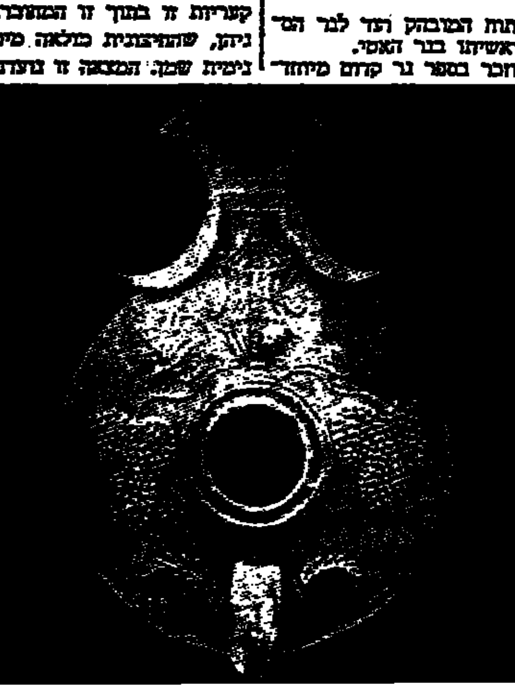

דמי הנר — אסכולות העקבים הטיפוסיים, בבדיקה קלי בפן

1) „כיצד לומדים את העבר ז"ל", נכתב לידי נחמה פרסטר ואילה גורדון. הוצאת מוזיאון ישראל, אגף הנוער בשיתוף עם החברה לחקירת א"י ועתיקותיה. ירושלים תשל"ב.

2) ורדה זוסמן: „נרות חרס מעוטרים, אמנות יהודית מימי המשנה". הוצאת מוזיאון ישראל, ירושלים, קיץ תש"ל.

3) ורדה זוסמן: „נרות חרס מעוטרים מימי חורבן בית שני עד לאחר מרד בר־כוכבא", מוסד ביאליק והחברה לחקירת א"י ועתיקותיה, ירושלים, 1972.

ראובן סיון

כוחו של דיבור

חמישים שנה למותו של אליעזר בן־יהודה

ככל שגבר מרוחקים מאותם ימים ראשונים [illegible] לשון הקודש [illegible]

אליעזר בן־יהודה

[illegible]

אהוד בן עזר / מספרי הדורות הקודמים

בית חפץ לדב קמחי

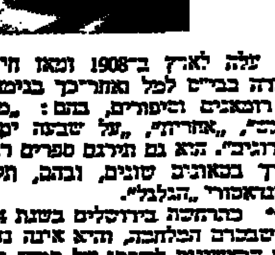

דב קמחי (1889—1961) עלה לארץ ב־1908 ומאז חי כל ימיו בירושלים. הוא היה מורה בבי"ס למל ואחר־כך בגימנסיה העברית בירושלים. פירסם רומאנים וסיפורים, בהם: „מעבר רחוב", „ספר הכלבים", „אבנים", „אחרית", „על שבעה ימים", „בירידים בעולם נכבה" ו„אתרוגים". הוא גם תירגם ספרים רבים, מבחר ספרות העולם, וערך כתבי עת שונים, ובהם, תקופה מסויימת, את עתון הרדיו והאנציקלופדיה „הגלגל".

עלילת הרומאן „בית חפץ"* מתרחשת בירושלים בשנת 1914; עולמו של הספר הוא עולם שכבר הולך וכבה, והיא איננה נזכרת בו כלל. [illegible] כמו בשאר ספרי הארץ־ישראליים שקראתי („אחריה", „על שבעה ימים") מורגשת גם כאן קירבה רבה של המספר לדמויות, שאותן הוא מתאר. [illegible] אבל להכביח את הבלתי־ידוע?

בית חפץ הוא ביתה של אחת המשפחות הוותיקות בירושלים. האב, נחמן, הוא ספרדי, האם, נחמה, אשכנזיה. ר' נחמן חפץ שייך בכוחותיו לאריסטוקרטיה הוותיקה של משפחות הספרדים המכובדות בירושלים. הוא ומשפחתו מתפרנסים מדורי־דורות מן החלוקה, לעבוד אינו רגיל. [illegible]

שונה כמנו כן הקצה אל הקצה אשתו נחמה חפץ. היא אשכנזיה, תמלטנית, מסדרת את חיי כל בני המשפחה, [illegible] אשר כל מי שמוזמן אליו רואה לו זאת ככבוד גדול.

ולא רק כבוד יש בהתהפשות בעל בית חפץ, אלא גם בנות. ארבע בנות יש לזוג. על שתיים מהן, שהן נשואות וחייהן מתנהלים בנחת, אין המספר מוסר לנו דבר, אפילו לא את שמותיהן, וכל עיקר העלילה נסב על־אודות האחות הבכירה, חוה, והצעירה שבאחיות, דבורה. חוה היא אשה קטנה וקוקטית, היא נראית כיאפאנית, כי פניה סגלגלות; [illegible] בתקופה ליבודיה היא מתאהבת במורה שלה, הפיזיקן אלכסנדר גיל. היא נישאת לו וגם בת נולדת להם, גילה. [illegible]

את הנקיבה לתוך המאפל ובגלל את האבן על פי המערה לשלושים, ארבעים או חמישים שנה. היא, מה חפץ הולה, מבקשת לברוח מן המערה הזאת, [illegible] היא יודעת אך את האהבה היא אינה יכולה לשמור על [illegible] שהשיגה אותם. [illegible] (עמ' 34). [illegible]

*) ד. קמחי: בית חפץ. מוסד ביאליק, ירושלים, 1951. 304 עמ'.

ספרים חדשים

מקור

[illegible]

כתבי־עת

[illegible]

לועזית

O ISRAEL — by Ben-Chorin. A mystic on Yitzhak Luria, the Ari of Safed. Mashal Publi..., Jerusalem, 121 pp.

תרגום

[illegible]

העורך: אברהם יבי

אמנון ברזל

ציור הקיר של אברהם אופק

בבניין הדואר המרכזי, ירושלים

ציורי־הקיר באתרים ציבוריים מממשים את הרעיון של אמנות לעם, רעיון שהאמנות בת־זמננו אימצה אותו. היציאה של האמנות מעבר לחומות המוזיאון, אמנות הרחוב או האמנות בחלל הפתוח, ריבוי התצוגות בדרכי זרימת ההמון בערים הגדולות — עשויה, אולי, לשמש סימן־היכר לקשר שבין האמנות לעם בשליש האחרון של המאה. פריחת תרבות הדפוסים והמיכפלים, שקיבלה דחיפה רבת־משמעות על־ידי אמני הפופ, אף היא מצטרפת להסטת מוצרי האמנות מעילית מצומצמת, אינטלקטואלית וכלכלית, לעבר ההמון הסואן, המסרב ברמתו ואף למטה מזה באמצעיו הכלכליים.

בכל שלושת התחומים האלה: ציורי־קיר, אמנות בחלל הפתוח והמיכפלים, נראה שציורי־הקיר עדיין לא קיבלו את המיכל הראוי להם במגמת הדוק הקשר בין האמנות לחיים. אולי משום שבמערבית ארצות־המערב רואים אמנים רבים בקיר קישוט ולא ביטוי. במקסיקו היא עדיין חורג ד מקור־השראה מבחינה זו. פחות מכך ציורי דורא־אירופוס ועוד פחות — ציורי הקיר העממיים בעיר העתיקה של ירושלים על משקופי בתיהם של החוזרים מן העלייה לרגל למכה.

אברהם אופק ביצע לפני כשנה ציור־קיר בכפר־אוריה. הפעם — הוא יצר את ציור־הקיר הגדול ביותר בישראל: באולם בית־הדואר המרכזי בירושלים. גישתו של אופק לפרסקו היא כאל ציור־שמן. מצויים כאן המנות־ראוי בצד קטעים סימבוליים. שילובם של אלה באלה, עם קטעי נוף וקבוצות הדמויות ה„מצטלמות" — יוצרים אותה התחושה מודרנית של ריאליזם מוצק, המרוחק על־ידי סממנים של השאלה: ראשים פרופים ושערם קשור יחד; ציור מטפסת מן הקיר לעבר מרישי התקרה. הציור נקרא מימין לשמאל. בגלל מימדיו הגדולים, הוא כולל את מושג הזמן שבו עובר הצופה מקצה אחד לשנהו.

בעל לדוכני הדואר, באורך של שלושים מטר, בוצע ציור־הקיר בצבעי אקריליק, על גבי הקיר הצבוע. אין זה א־פרסקו בתהליכים המסורתיים, על גבי הטיח הלח. אופק ניצל כוצר של הטכנולוגיה החדישה במקום להיאחז צמוד לשיטות־עבר זה בעלות הילה היסטורית, שפותחו בן רב לפני הולדת האקריל.

הציור בנוי מחמישה נושאים, הד־ מסגרת המאחדת אותו היא שמים בכחול קר, והאדמה בגוני החום החם.

ידי קבוצות הדמויות. גוני האפור, החום העקר מופתעים על־ידי כת־ מים החודרים בקבוצות: כחול, צהוב.

הדמויות עשויות בקנה־מידה טב־ עי, וקטעי הנוף הולכים ומתרחקים, עד כדי יצירת תחושה מתוה של מציאות מצקה המהולה בחלום. הר־ ריאליזם, על רקע זה, נראה כדוקו־

אברהם אופק: קטע מציור־הקיר בדואר המרכזי בירושלים

(א). מימין מרתפת קבוצת ראשים ושערם קשור, בקדמתם סוס עם רוכבו, המצביע על הדרך, וקבוצת הולכים. (ב). פורצי הדרך — גוש אדם וזרועותיהם מונפות מעבר לצוק רב־זוויות, אפור. (ג). חומת העיר בסגול המתפתלת ומטפסת מן הקיר אל אדני תקרת האולם. בתוך ההר־מה, מבנה שבבסיסו זקן ונערה בצי־הוב. מעליהם — משפחת האמן. (ד). על רקע אדמה חומה, שמסתרגים בה שבילים, כשורשים, בולטים מבנים בהירים(מעברה, כפר ערבי), בעיצוב המוכר לנו מציורי־השמן של אופק. בחזית הנוף, קבוצה הרמטית של שלושה גברים ושתי נשים, „המצ־טלמים" עם ארגזי פרי (מיתולוגיות אישיות?). (ה). בתוך עלווה ירוקה נבלעים הקוטפים, סולמות ואורנות. סוגרת את מחזור התמונות, קבוצת הבונים.

קצבו של ציור־הקיר נקבע על־

העיבוד ברצף קווי־מכחול דקים יוצ־ רית, מקנים לציור תחושה ניפחית, ומיגוון של הצללות.

מנטאציה היסטורית, שמעולם לא נכ־ תבה, אלא התרחשה בתודעתו האי־ שית של האמן.

שולמית הבר־שילם

גלריה לאמנות הגראפיקה, תל־אביב

התחריטים של שולמית הבר־שילם, תלמידתם של ארדון ואשחים, הי־ מתגוררת בבוסטון, מעלים אווירה מופנמת והוויה, בשני הסגנונות המוצגים כאן. קבוצה אחת של תחריטים עשויים בקוויות דקה, מער־ דנה, ברצף של נגיעות חרט העושות הדפס שבו העצמים שקופים וחוד־ מים, שיש בהם כעין התגבלות על שהם מפריעים לזרימת האור, לרצי־ פותו של החלל.

קבוצת עבודות אחרות הם תצרי־ בים גושיים, בחלוקה החלטית של מישטחים כהים, כבדים ואטומים ליד אוורים בלתי־מעובדים על הדף הלבן. טבע דומם מהווה תבריך לבניית מופשטות, שאיכותם מוכתבת על־ידי טכניקה הצריבה. מהעברה של עצ־ מים באווירה לירית, פונה שלומית הבר־שילם ליצירה בשפה פלאסטית חומרית: מן הכהה אל הבהיר, מן הקו אל הכתם.

מספר רישומים מגוונים מפשטים צורות אריכטקטוניות (כיפה, פתחים בקיר) על־ידי אמצעים מינימאליים, היוצרים תחושת נפח ואשליית עומק.

„עירום"

ביתן האמנים, תל־אביב

ן שהורי

נראה לי, שתערוכות אגודת הצי־ יירים החוזרות להיות כפי שהיו בעבר הלא־רחוק: אוסף מקרי, וסריאופי ומבולבל. כי מה היא ערוכה קבוצתית? וביחוד, „תע־ רוכה על נושא"? בתערוכה כזאת ש לצפות לתצוגה של אנסמבל סויים ולכבנה משותפת, המאחד את משתתפים. שיתוף זה יכול להת־ מא בסגנון אחיד, או ברמה דומה, ו בנושא משותף. כשם שמוצדקת צוגה קבוצתית בעלת אידיאה ד יון אבנותי מוגדר, כן מוצדקת צוגה של בעלי סגנונות וגישות ונות, בתנאי שלפחות תהיה אחי־ דה סבירה ברמתם ובנושא התצו־ ה. בה שמוצג עתה על קירות ב־ ן האמנים אין בו גם שמץ מכל לה.

אגודת הציירים היא גוף דמוקרא־ , ומטבע הדברים שביתן משלה יה ביתו של כל חבר וכל אחד חבריה יהיה זכאי להציג בו. אר־ ם, דמוקרטיה, כבראי איננה חלה קנה אחד עם איכות אמנותית ומי מתיימר לארגן תערוכה, שיהיה מה ראות בה, חייב לעמוד בלחצים. שיש בכך אי־נעימות רבה ד יל אפילו אקט אנטי־חברותי מוב ק. אי אפשר ליהנות מכל העול־ ות בעת ובעונה אחת. אי אפשר מלא את החובה הציבורית כלפי ילים חדשים ובו בזמן לשאוף ל־ צוגה „בוחרנית". אי אפשר לספק ת שאיפתם המוצדקת של חברים בים להציג ועם זאת לשמור על יכות. אי אפשר להסתפק בהגדרת נושא כבכבה המשותף, שעה שב־ ערוכה לא נמצאת כמעט אף עבו־ ה אחת המתייחסת מהותית לנושא.

„נושא" הוא אלמנט טכני, שניתן שות בו שימוש בשלושה דרכים: יגר להתמודדות האמן, גורם מא־ בין גישות שונות ואמצעי ל־ יתוף אמנים המתמסרים לנושא זה. רשם בתערוכה הנוכחית הוא, ש־ עט כל המשתתפים צריו עירום ורק כדי להשתתף בתערוכה זו. ראשית, עירום, ארוטיקה והאב־ לוגיה אינם דבר אחד: שנית, ר מופשט, שיש בו רמז מעורפל זה האשה, תבליט של אבר־מין נערות בבגדי־ים אינם, לפי סב הבנתי, עירום דווקא. העירום ושא הוא מרתק ומקסים, ובעשור וארון אף קיבל משמעות חדשה שום ה„איקונוגראפיי" העיצובי כ־ ר. ניתן היה לארגן תערוכה כאה, ה יוצגו גישות שונות לנושא, ל: בריאליזם האקאדמיסטי דרך כספרסיוניזם והפאנטאסט ועד ל־ יסות החדישות יותר. נוסף לכך, ירום הוא אתגר צורני ועיצובי, יש בדרך ההתייחסות אליו גם ובעיות נוספות — חברתיות ד וראות. מכל זה לא נמצא כמעט ר בתערוכה. רק הפסל דני בפרי ציור רפי מינץ מתייחסים לעי־ ב בדרך מסורתית, בצורה שיגר־

תית ולא מלהיבה. גדי תיק תציה סביר מגגים כהים, איש־איש בסג־ נונו, באכספרסיוניזם פרוע מעט. מי־ כל אורבוך מציגה תמונת עירום, הנ־ ניצבת על סף ההפשטה והמבוססת על משיכות־מכחול פרועות חריפות, אך בתבליטיה הסילואטה של העי־ רום איננה רלבאנטית, וציור זה היה יכול להיקרא „עץ", „בית" או „פרח" באותה מידה. דברים אלה אמורים גם לגבי עבודותיהם הכמעט־מופש־ טות של פיטה רובין ובוריס פנסון. גם בפסלו הגדול והמעושה של אלי אילן מוטגם העירום הוא משני ב־ החלט. אהרן מרבר, מרק דיטנציקי ואלי שמיר משתדלים להשתלב ב־

נושא בכל מחיר בנוסח אינפאנטילי של אכספרסיוניזם מיושן, שאין בו גם משום הוכחת יכולת ציורית. ני־ צה בן־ארי, בפסלים מופשטים, בע־ לי אסוציאציות ארוטיות מובהקות, מרדכי פן, בתבליט גדול ומישל אופטובסקי, באובייקט עשוי תריס פלאסטי וצילום עירום, עונים לכי־ וון סאכסולוגי ברור. ה„תריס" של אופטובסקי היה יכול להיות מרשים יותר אילולא הצילום המעודן הה־ מטושטש שמאחוריו. תבליט הקל־קר שלו לוקה בסתמיות ובמשמעות. זק מורי־קתמור, ב„אנדרטה" ובקולא־ ז'ים של צילומי עירום, ויעקב פר ליאקוב, בציור בצורת מצלמה, קרו־ בים לרוח ה„פופ" המקובל בעבר דוחיהם הנקיות.

ג'ואן גיסקין

גלריה בית ליזריק, תל־אביב

צזוריה. הקסמם של גיסקין הן בבולותנה מה שמקובל לקרוא „פיר־ סי"; צבעוניות עמומה, מתגבור־ סית ועברורית מתפורת על פני מש־ רך צורני שטוח עם רמזי משולשים הרבה כתמים אמורפים. עברוריות

ה„מוצגות לא מעט בשל שימוש ב־ צבע שמן על נייר או בצבע מכולל על דיקט. יש בגיסקהרקה, אר־ האווירה הלירית המהוהרת של פול קלי, הדמיון ליצירתו בולט גם ב־ תכנים הצורניים והצבעוניים של ציוריה.

ג'ואן גיסקין: ציור

נורמן קולקין

העין השלישית, תל־אביב

השימוש במצלמה כאמצעי אמנו־ תי נפוץ היום בדרכים שונות. קול־ קין מצלם, או משתמש בתצלומים מוכנים, ומוסיף להם אלמנטים ציו־ ריים — רישום צבעוני, כתמים מת־ משכים וצורות פרספקטיביות, השוב־ רים את המיקום הצילומי. בחלק מהעבודות נוצר המתח בשל עימות בין תצלום לתצלום על דף אחד, כמעשה־חיבור מקרי בין עולמות זרים ומנותקים זה מזה. בעבודות אחרות מתבטא הדבר בעקרון „ה־ סדרה האין־סופית", המקובלת מאז הדפסיו המפורסמים של אנדי וור־ הול. בעבודות אלה יש כעין הקפאה סטאטית של עקרון קולנועי. למרות היומרות הפילוסופיות, המתלוות מדי פעם לסוג יצירה זה, עבודותיו הן, בסופו של דבר, אלגאנטיות, אסתי־ טיות ומוכיות. טעם טוב והכשר־ המצאה. רק חבל שמידותיהן הזעי־ רות מונעות מהן כל עוצמה חוו־ יית.

בעולם הספרות והאמנות

ספר חדש על או'ניל

של יוג'ין או'ניל כתובת הסופרת האמריקאית הצעירה ג'ויס קארול אוטס: „העובדה כי המחזאי הר־ מעלה ביותר שלנו הוא אולי הסופר המדכא ביותר. שהופיע בספרותנו וכי ברוב יצירותיו הוא עוסק בני־ תוח עצמו ובניתוח הגורמים של העבר שעיצבו את אישיותו, עוב־ דה זו מספרת לנו כמה דברים מסב־ חים חשובים על עצמנו". כך פו־ תחת ג'. ק. אוטס את רשימת ה־ ביקורת שלה על ספרו של טראבים בוגארד „מיתאר בזמן — מחזותיו של יוג'ין או'ניל" (הוצ' אוכספורד יוניברסיטי פראס). במחקרו המע־ מיק המשתרע מספר בוגארד, כיצד כתב או'ניל מחזה אחר מחזה מתוך צורך כפייתי לבסס את זהותו, למ־ צוא את שורשי מצוקת הנפש ש־ לו — ומחזותיו נעשים מעין „מסע יום ארוך אל־תוך הלילה". למעשה, זה המחזה אשר אליו שאף ואשר אותו ביקש לכתוב. ומחזה זה הוא ההישג הגדול ביותר של התיאטרון הריאליסטי באמריקה. על מחזה זה כתב בוגארד שהוא נולד מתוך מצוקה וכי בו מצא סוף־סוף או'ניל את זהותו. הפרקים הטובים בספרו של בוגארד הם אלה העוסקים בה־ גלו של או'ניל להסתכל כל חיין ב־ מראות ובמיתוס על דבר הכפיל ה־ דאמוני.

או'ניל מת ב־1953, בגיל 65, ל־ אחר שזכה בפרסים רבים, ביניהם פרס נובל, ונחשב כאחד המחזאים הגדולים של זמנו. ואף־על־פי־כן הישגו הוא „מלנכולי ונבע בעיק־ רו", שבבוגארד מגדיר בהשאלה מ־ פיני לנער מתבגר. או'ניל הרבה מאוד לכתוב, ומעולם לא היה מרוצה כמה שעשה. סיפור־חייו נקרא כמחזה מאת או'ניל — הצטברות עקיבה של אכזבות ואסונות, כולל כשברים משפחתיים: התאבדות בנו הבכור, והתמכרותו לסמים של הבן הצעיר. הוא נמשך תמיד למצבים ולאנשים שאך יכלו להגביר את מצוקתו ולהעמיק את הפסימיות ש־ לו בכל הקשור „לחיים והצורך מ־ בני־אדם". בגיל 24 ניסה או'ניל ל־ התאבד, ושנה שלאחר־מכן החל ב־ קריירה שלו כמחזאי. אחד הדברים המלאים במחקרו של בוגארד הוא שהקורא מחויב לראות שוב ושוב, כיצד שאל או'ניל נושאים, טכניקות ודמויות מסופרים כמו ג'אק לונדון, ניצשה, קונראד, איבסן, שו, האופט־ מן ובעיקר סטרינדברג.

או'ניל התפרסם לאחר שכתב את מחזהו „הקיסר ג'ונס" ב־1920. ה־ מחזות האכספרסיוניסטיים למחצה שלו, שנכתבו בהשפעת המחזאים הגרמנים, הם „הקוף השעיר", „ה־ אל הגדול בראון", „מרקו מיליו־ נים" ו„לאזארוס צחק". אחד הדב־ רים המאפיינים את מחזותיו הוא שהרכיב טכניקות נסיוניות על תו־ כן נאטוראליסטי. רק על־ידי ייתום מחלות התברת אל האני, היה או'־ ניל מסוגל להמחזין. וכך החל ב־ 1934, לכתוב מחזור של מחזות על ההיסטוריה של אמריקה, שלא הס־ תיים מעולם. בשנת 1953 שרפו הוא ואשתו את כתבי־היד הללו.

„מיתאר בזמן" הוא ספר סודר מנוחה מבחינות רבות, משום שב־ התעכבו על כשלונותיו של או'ניל הוא עשוי להמעיט מערכו ומהערכת הקורא למחזותיו („ניו־יורק טיימס בוק רוויו").

ג'ון קייג' בן 60

דומה שאין אמן אמריקאי שהיתה לו בעשרים וחמש השנים האחרונות השפעה כה גדולה על חיי התרבות כמו לג'ון קייג' — קומפוזיטור חד־ שני ונועז, שבארצו הוא עדיין רואים אותו בעיקר כליצן בעל־השראה.

בימים אלה מלאו לג'ון קייג' 60 שנה, וה„ניו־יורק טיימס" מקדיש מאמר גדול לאיש ולמפעלו. קייג' מהווה בעיה מבחינת המבקר משום שמצד אחד אי אפשר להתעלם מ־ השפעתו על דור שלם של מוסי־ קאים באמריקה ובאירופה, ומצד שני ניתן להטיל ספק בכך אם יש ביצירותו ערך קיים לדורות הבאים.

קייג' הוא חלוץ של טכניקות כמו „הפסנתר המוכן", השימוש בקוביות ותחבולות דומות להפקת צלילים, ניצול האלקטרוניקה במוסיקה, הד־ גשת הרעש והשקט כיסודות מוסי־ קליים, הכללת הסקס והמהומות ביצי־ רת מוסיקלית. רבות מיצירותיו ער־ בות לאוזן — כמו הסונאטות והאינ־ טרלודים לפסנתר המוכן — אולם דומה שחשיבותו איננה כמלחין. אלא דווקא כמשחרר: הוא לימד מה היא מוסיקה, או מה צריכה מוסיקה להיות — תפישה ופתיחה לאפשרויות. הוא עזר למוסיקה להשתחרר מכבליה, ועל־כן ייזכר.

דת התבונה (ב)

ברשימתנו הקודמת הבענו לכך, שכנראה ראוי להבדיל בין המעמד הפורמלי של „יידוע" הנסמך לבין ה־ צד המשמעי־תיפקודי. מבחינה פור־ מלית יש חוק הקובע, שאין להקדים ה"א ידיעה לנסמך. קביעה זו מתפ־

טור הלשון

רשת — של סמך דוגמאות מסויימות — כך, שהנסמך לעולם מיודע יידוע משמעי, והמילא אינו יכול לשמש לביטוי אבר שאין לו יידוע. אם נקודת המוצא בדוגמה שלפנינו היתה, שצריך להבחין בין Die Religion der Vernunft ובין Religion der Vernunft הרי ה־ שימוש במסבה הסמיכות מטשטש בדיוק את נקודת ההבחנה.

דומה, כי במסגרת העברית החד־ שה פטרנו עצמנו מלהעמיק בבעיה זו מסיבות שלא קשה לגלותן. שהרי כך אנו אומרים — ושוב זה, נשמע קצת כמו פרודיה של מה שאנו כו־ תבים בספרי הלימוד שלנו. לרשותנו עומד גם המבנה של לשון המקרא — היינו שהוא שליט יחיד במקרא — וגם המהותק בלשון חז"ל. בל־ שון המקרא יש, כאמור, בעית ני־ טול בייידוע הנסמך. ומסיבות רבות קיבלה העברית את המבנה הלועזי בסיבי בשמחה. החוה אומר: אם רצונך להשיג את הגיוון הרצוי שא־ נו מחפשים אותו, הרי אין קל מזה. יש לנו מבני 'של־', ומבנים אלו יכו־ לים לבטא בדיוק מה שמתבקש. הלא לגביהם אין מניעה פורמלית. אם כן, העברית החדשה אין לה בעי־ ית כלל. ברצותה להבחין תאמר: הדת של התבונה / דת של התבו־ נה / דת של תבונה. הרי לך מבחר עשיר — והכל בא על מקומו בשלום.

מניח אני, כי הקורא שעקב אחרי דיוננו עד כאן נותר קמעא למקרא ההצעות האחרונות. כלום באמת כך: אם במקור הלועזי יש יידוע לפני שני האברים, הרי נאמר בעברית: הדת של התבונה? איך זה נשמע? האם זה לגבינו באמת אותו הדבר כמו 'דת התבונה'? הלא לפני רגע טענו כי היינו הך. והנה אוזנינו שומעות, שלא כן.

אין ביכולתי לנהוג את מה שרגש הלשון חש כאן — ובדין. אנו לומ־ דים מתוך שקילה על קצה הלשון, כי לגמרי לא היינו הך, כי הזהוי הפור־ מלי של הצורות לעניין היידוע אין בו די. הקדמנו ואמרנו: בניגוד לכל מה שרוצים ללמד אותנו, הרי כבר נוצר מישחק תפקידים מסוים בין מבני סמיכות ובין מבני 'של', ואי אפשר לנהוג מנהג של דקדוק פורמלי צחור. הראיה: כלום אפ־ שר כך: אם רוצים לבטא בעברית המבנה Religion der Vernunft, הרי יש התרגום: דת של התבו־ נה? כלום יעלה על הדעת לומר כן?

אפשר להאריך בהעמדת אפשרו־ יות כאלה — אבל דומה, כי נוכל להתקדם צעד. לפנינו בעיה של אי־ זון כפול. מצד אחד כפל המבנים שבעברית; מצד אחר תיפקוד היידוע בלשון הלועזית שאותה רוצים להד־ ריך לכלי עברי. ברשימתנו הקוד־ מת כבר התקשינו בהרקה מגרמנית לאנגלית בכל מה שנוגע ליידוע. והנה: כל הדיון מבוסס על ההב־ חנה כי לפנינו מערכת ביטויי מש־ מע מוגדרים בתחום היידוע. אבל [illegible] מיועד ללמד גרמנית. רק נוכל לר־ מוז למי שיודע גרמנית (המעט אר־ תו דבר נכון לגבי יידיש העוד), שלגבי מלה מוחשית כמו שולחן יש באמת ניגוד ברור: אני מקדים למלה כמו 'טיש' תוית יידוע או תוית אי־יידוע. זה פשוט. אבל אין זה כך לגבי מלה כמו Religion, Vernunft; יש שתוית אי־יידוע נמ־ צאת בכלל הניגוד הוא בין תוית יידוע ובין 'לא־כלום'.

הקיצור: אם השבנו, כי אפשר להעמיד בפשטות תוית כנגד תוית בין לעז לעברית — טעינו טעות יסודית. דווקא משום שמבני 'של־' נדמים עלינו כאילו הם הופפים אפ־ שרות התבחירית לתצית, עלינו לפ־ סול מראש כל דרך תרגום שוה: דת של התבונה — זו טעות בלשו־ נו.

אין ברצוני להאריך כרגע בנושא זה, חרי בהפלאת הבעיות. למדנו כמה דברים: למדנו, כי יש להיז־ הר מאד בטענה, כאילו כל נסמך מיודע יידוע 'משמעי'; למדנו שאם משתמשים במבני 'של־' אין בי־ טחון, כי תרגום עוזר של תויות יעזור לנו, מכיוון שהמשחק בתוך הלעז יכול להיות מסובך יותר; ל־ מדנו כי בכל מקרה ומקרה יש לשקול לא רק שיקול תחבירי אלא גם שיקול סגנוני, איזו מן האפש־ רויות בראית הולמת. זה שיקול ל־ גופו — ולא כלל תחבירי מופשט. ולמען לא יטענו כי לא השיבותי לגופו של עניין: לאור כל השיקו־ לים, אילו הייתי צריך לבטא ב־ עברית של ימינו דווקא את הגוון ה־ מיוחד יש Religion der Vernunft (בלי יידוע) קרוב להוציא שהייתי מכריע לטובת מבנה שלא הכרעתיו כלל: דת של תבונה. ומי שעקב אחרי אולי יבין, מדוע דווקא מב־ נה זה יהיה עדיף.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קוראים בבעיות לשון שיש בהן ענין לכלל. את השאלות יש להפ־ נות למדור „טור הלשון", מערכת „הארץ", ת"ד 233, תל־אביב.

פרס גונקור ופרס ראנודו

פרס גונקור 1972 הוענק לסופר ז'אן קארייר על ספרו „הנץ של מאהי". פרס ראנודו 1972 הוענק לכריסטופר פרנק על ספרו „הלילה האמריקאי".

ז'אן קארייר נולד בנים (1932) למשפחה של מוסיקאים. את הקארי־ ירה שלו החל כמבקר מוסיקלי ב־ פאריס ב־1953. הוא הושפע מן הסו־ פר ז'אן ג'יונו עד כדי כך שעזב את פאריס והתיישב בקירבת מקום מגו־ ריו של הסופר הנערץ עליו, במאנוסק. ג'יונו השפיע עליו לפרסם שניים מסיפוריו בכתב־עת מקומי. לידידות בין השניים היתה תוצאה נוספת: קארייר כתב את הביוגראפיה של ג'יונו שלא התפרסמה עדיין. כן ערך עם ג'יונו מספר ראיונות, ששודרו ברדיו. ב־1967 פירסם את הרומאן הראשון שלו „בחורה לאוזאוג", שזכה בפרס האקאדמיה הצרפתית. השנה הופיע ספרו „הנץ של מאהי" שזכה, כאמור, בפרס גונקור. העולם שעליו כותב קארייר הוא עולם שבו [illegible] יות קשור עם האבן השמים, האדמה והעצבים. הוא חייב להיות נאמן להם עד מוות. חלקו הראשון של הספר מספר את תולדותיה של נפילה, ממ־ שית וסמלית. סמיאל־ג'יונק, אחד מ־ בניה של המשפחה הנורה המתגו־ ררת במאה, נוטש את כפרו ושובר את רגלו. נפילה־שבירה זו פוגעת גם בנפשו. הוא מאבד את אמונתו, יל־ דותו והמימונותו. החלק השני של הס־ פר מרמז על תנועה הפוכה. בשמתו של אבשל, איש פרא וטמוס, קבוע אינסטינקט מיסטורי שהוחמר לירות בנץ.

הרומאן כתוב בצורה מרתקת ו־ נפלאה, מתוך כורח פנימי.

כריסטופר פרנק, חתן „פרס ראנו־ דו", הוא אנגלי, שנולד ב־1942 ב־ ביקונספילד לאם צרפתיה ולאב אנ־ גלי. הוא למד בבית־ספר תיכון בצר־ פת ואחר־כך שימש כשחר במאי וכבמאי בתיאטרון „רויאל קורט" בלונדון. לאחר שנים מספר השתקע בפאריס ועבד בסרטבות לצילום עיתונאי. שניים ממחזותיו, „מותו של הלורד צ'סטרלי" ו„גובדואל", הועלו בפא־ ריס. „הלילה האמריקאי" הוא הרומאן הראשון שכתב וכו הוא מספר על תיאטרון בדרך של צלם, ובתוך כך הוא מתאר את חיי היומיום של העולם האינטלקטואלי והאמ־ נותי של הרובע הלטיני.

(„לא מונד")

יורם ברונובסקי

דפי יומן

לונדון

17.10.72

איזה ספר הייתי הכי רוצה. מבין אלה המונחים בארונות [redacted] ירוקים, אדומים וכחולים, „המעטרים את ראשי הפסקאות בהב־ היסודות התחר־הדמים של אבות־הכנסייה" (מתוך „האגדה על־ אודות העלמה המתעשקת").

ראו זה פלא, באילומינאציה לפרק ג' של הבשורה על־פי מתי (הטבלת ישו). הנקן של ישו הוא אפור, ישו הוא מסכן גדול. עומד במים, מי הירדן הבהירים (אל הציפור) ויוחנן מטביל אותו. הוא יוחנן שמאכלו הארבה הדבש היער. כל הזן ביותר.

(אני לת. פ.: „נו, נראה אותך גונב פעם משהו רציני, לא שטויות, סתר רציני ממשי". הוא אלי: „נראה אותך", וגו'). אחר־כך רוצה אני את עמוד הפתיחה ל„בלי סוד אין אהבה" של לופא דא ואגא בהמימות יהו. ועוד — אבל מה, צייפתי.

ראיתי תערוכה קלודרה (מאתיים להולדתו). נבבתי שני קטלוגים. אתמול על־יד קינגס קרוס מצאתי עשרה פאונס על האדמה. צריך תמיד ללכת עם העיניים באדמה. מכמה סיבות טובות.

22.10.72

סאנדיי טיימס. ריימונד מורטימר מתחיל את הרצנזיה שלו על הביוגראפיה של וירג'יניה וולף מאת קוונטין בל: „לביוגראפיה המצוינת של קוונטין בל, שהושלמה עתה, יימצאו אלפי קוראים המתעניינים בוירג'יניה וולף וחוגה מבלי להתעניין בספריה". אני בין אלה: (המתעניינים בוירג'יניה מבלי להתעניין בספריה) — כל נסיון לקרוא רומאן שלה השאיר אותי משועמם עד מוות. לעומת זאת אני נהנה לקרוא על חוג בלומסבורי ודי אוהב את המסות שלה.

זה כל־כך נורא להתעניין בסופר מבלי להתעניין בספריו? הפורטיסאגיות של הניו־קריטיסיזם יוצאת לי מהאף. אותעניין במה שאני רוצה ושישקו לי. ובסופו של דבר — האם „חיי ג'ונסון" אינה יצירת־המופת הוראית של... ג'ונסון? בוסוול?

עכשיו רק תשע וחצי בבוקר. עוד שעה הולכים לת. ואולי נעשה טיול. בפינות היותר נסתרות של העיר האידיאלית (ער־ ריאלית?).

24.10.72

אני רואה פעם שניה את „ו. ר. מסתורין של האורגאניזם". לא הייתי הולך במיוחד פעם שניה, אבל פ. לא ראתה את זה ולא איכפת לי ללכת עוד פעם. הסרט מוצא חן בעיני פחות מאשר קודם ואפילו מרגיזה הכלומיות היסודית שלו, שהקצב המפתיע והאמצאות השופעות מצליחות בתחילה להפות עליה. מה, בעצם, רוצה הבמאי היוגוסלאבי הזה? אני מתחזק בדעתי שהוא עצמו אינו יודע בדיוק. האם הוא שם ללעג את וילהלם רייך — מה שיכול היה להיות יותר טוב — או שהוא באמת בעד שיטותיו? ומרגיזה קלות־הדעת בענין הפאשיזם־קומוניזם. הצעקות של המאוננים לפי שיטת רייך מתחלפות בצעקות של המעונים במחתרי־העינויים הסטאליניסטיים. כלומר: הוא עורך הקבלה בין הצעקות. כלומר: הוא נגד רייך. אבל הוא גם נגד המטגפות של הקומוניזם, וכו' וכו' — בלבול עצום בתחומים כאובים מאוד. אפשר לקבל את זה רק כמין „מונדו קאנאי" — אבל — הם... סר טעם.

בדרך בחזרה מהסרט, באוכספורד סטריט, חשבתי על מור־ סיני, ואיכשהו בא לי רעיון לאיזו עבודה קצת יותר גדולה על חידושי מלים בעברית — על האוכסמורוניקים שבין המחדשים. מין גאלריה של דמויות: בן־יהודה, יחיאל מיכל פינס, מור־ סיני — ועוד, כולל רטוש ושלונסקי. משהו כזה ובוי־למטני הפו־ לקלורי. משהו כזה. אולי.

25.10.72

בשמים.
צלילים.
תבניות.
אקלימים.

„שעה איננה שעה — זהו גביע מלא בשמים, צלילים, תבניות ואקלימים" (מרסל פרוסט).

בודלאר השתמש באנגליציזם „ספליך" — והוא שהוצאים לו ביותר — דומה שסבור שאין בצרפתית מלה מספיק טובה לתרגם את ספליך —

האנגלים אוהבים את המלה הצרפתית ennui — שכאילו אין לה תרגום אנגלי וכו'. למה כל הבלבול? כי „ספליך" בשביל הצרפתי ו„אנואי" בשביל האנגלי (סיריל קונולי כת על המלה הזאת) כוללים גם זרות ורצון־להיות־זר.

מה היה היום? גשם.

26.10.72

סתיו, רציני ביותר. עלים, בערימות, מרשרשים תחת הרג־ ליים ומסתבכים בשערות בהייד פארק. מין יום לדבריי כזה. בשם דקיק ורוח ויפה להפליא בגן ופינות עצרות־נשימה האף לבכות רוצים — ואס־אס יורדת השתיקה ההאוטה... שכח את השתופים (גריי).

מציק עלי:
א) שעוד שבוע שלם אהיה בחו"ל.
ב) שבעוד שבוע כבר אהיה בארץ, מאכל לעוף השמים.
ג) שגנבתי ספר.
ד) שלא גנבתי עוד כמה ספרים.
ה) שהרבה אנשים הם לא בסדר כלפי וזה נראה כאילו אני לא בסדר.

תלא הדי מלכתוב.

פורד מאדוקס פורד

„פורד מאדוקס פורד — המורשה הביקורתית" בעריכת פרנק מאק שיין (הוצ' „רוטלאדג' אנד קאגן פול"), הוא אסופה של ביקורות ומכתבים הנוגעים ליצירתו של פורד, שכתב יותר משבעים ספרים, אשר רק כ־ תריסר מתוכם הם בעלי ערך של ממש. השאר הם תוצאה לא מוצ־ לחת של הצורך של לבדות בדיות ולקדם את קיומו שלו. ספרים אלה הם כיום בבחינת קוריוזים, שעשויים לעניין רק את מעריציו של פורד. מעניינת העובדה כי אותם ספרים של פורד שנחשבים כיום שוליים וגרו־ עים, נחשבו כאלה גם בשעתם, ואילו הספרים המצויינים שלו עוררו הער־ כה מיד עם הופעתם. בבריך מא־ מרים מאת רבקה ואסט, ל.פ. הארט־ לי, גרהאם גרין, שהיה תמיד אחד ממעריציו הגדולים, עזרא פאונד הכו־ תב על שירתו. („ט.ל.ס.")

פרס לאה גולדברג

נוסד ע"י צילה גולדברג יחד עם ספרית־פועלים (שנה שלישית).

א) מטרת הפרס היא לעודד ו־ לציין הישגים בתחום תורת־השירה תוך זיקה ליצירה העברית בישראל, ו/או ביקורת השירה העברית ביש־ ראל, ברמת מחקר או ציון ראויה לשמה. עדיפות תינתן לעבודות־בי־ כורים מאת מחברים צעירים.

ב) הפרס יוענק לחיבור עברי ש־ בכתובים. בצורת מסה (או מסות), כדי ארבעה גליונות־דפוס לכל ה־ פחות. את החיבור יש להגיש כתוב במכונת־כתיבה, בשני עותקים לכל הפחות, שניהם נוחים לקריאה.

ג) הפרס יש בו שני חלקים, 1. מענק כספי למחבר; 2. פירסום החיבור (על־ידי ספרית־פועלים).

ד) את החיבורים המוצעים לפרס אפשר להגיש באמצעות לשכת ספ־ רית־פועלים, תל־אביב, אלנבי 73. או ת.ד. 526 — לידי המזכירות.

ה) לעיונו של חבר־השופטים יובאו ההצעות שיגיעו עד סוף שבט — 1 בפברואר 1973.

המבקש חיבור לפרס יכול לקבל עותק התקנון בלשכת ספרית פועלים.

כתב לעורך

ירושלים מודרנית או שמורה אנאכרוניסטית

במאמרו („תרבות וספרות", 24.11) סה ד"ר נסים מבורך, ואף מצליח, ים ללעג אותם האנשים או הגו־ ים הנלחמים בחירוף־נפש נגד כל של פיתוח ובנייה בירושלים. ל בעשותו זאת, עבר, נדמה לי, הגבול הנביע לקיצוניות ההפוכה, ר אם תיושם, לפי קצב הפיתוח וכחי והצפוי, תביא, לדעתי, להרס ים מהערכים העושים את ירוש־ ם מה שהיא.

בחינת כסוג הוויכוח על הבנייה ירושלים, אשר מעורבים בו רג־ ת ואינטרסים בעלי צביון לאומי, מני, דתי ונוסטאלגי, קל מאוד יגרר להכללות ולהגזמות מערפ־ ת, ולכן כדאי להגדיר את המטרות שר גם עליהן יכול, כמובן, להיות וח) ואחר־כך לנסות ולראות, מה הדרכים אשר בהן אפשר להת־ ב להשגת המטרות.

המטרה, שאותה, אני מאמין, היה ב הציבור הישראלי רוצה להשיג, א פיתוחה של ירושלים כעיר־בי־ ה בעלת תדמית ההולמת את בירתו ל העם היהודי ומדינת ישראל, כ־ יר חיה ותוססת, אהובה על תוש־ ה, כעיר קוסמופוליטית שהיא בה־ חשוב גם של האיסלם והנצרות, יר השומרת על ערכי העבר שבה ועל רקמתה האורבאנית שהתפתחה במשך דורות רבים.

מובן מאליו, שבעצם הגדרת המט־ רה טמון הניגוד, הגובל בפאראדוכס: פיתוח לעומת שימור. אך למען ה־ אמת, לא בכל תקופה ותקופה בתול־ דות המין האנושי היה ניגוד זה ני־ גוד ובוודאי שלא פאראדוכס. קצב הפיתוח בתקופות שלפני מלחמת־ העולם השנייה היה פונקציה של מערכות כלכליות וסוציולוגיות שו־ נות לחלוטין מהמערכות של ימינו, וההלחצים שקצב זה יצר על הרקמות העירוניות לא היו כבדים כמו אלה הקיימים היום.

עובדה זו נכונה בדרך־כלל ברובן הגדול של הערים, אך בירושלים יש לה משמעות מיוחדת בבינה. איחוד העיר אחרי מלחמת ששת הימים היה תופעה חד־פעמית מבחינת כוח־המ־ שיכה האדיר שהיא הפעילה על העם היהודי, כוח־משיכה אמוציונאלי ש־ שאב תיזוק וסיוע מכוחות פוליטיים ולאומיים. כוח־משיכה זה הפעיל כו־ חות כלכליים בקנה־מידה המקוזה אותגר, אשר המערכת המינהלית והת־ תכנונית מתקשה מאוד לעמוד בפניו. כלומר, הסיסמה האורבאנית, הכו־ ללת בנייה פרטית, תחבורה, בנייה ציבוריות ושירותים, המתחייבת כתוצ־ און לכוחות המשיכה הקיימים כיום ושבוודאי יוסיפו להתקיים ולהתגבר, היא בקנה־מידה כזה, שישנה ללא ספק את המירקם הקיים של העיר.

אם נראה במה שנאמר כאן תקציר ההפשטה של בעיות הניגוד בין פי־ תוח ובין שימור, נוכל להגיע למס־ קנה, שבמידה שייפתחו הסכרים לפי־ תוח בלתי־מבוקר, שיתן תשובה למ־ שיכה האדירה של העיר, תיהרס במשך זמן קצר יחסית המהות של ירושלים, כפי שהיינו רוצים לשמור אותה. ואם נסגור את העיר בפני פיתוח נוסף, נהפוך אותה למוזיאון חסר־תקדים ונתגבר לשאיפות הלגי־ טימיות של העם.

הדרך היחידה, לדעתי, העשויה ל־ תת פתרון לניגוד זה היא יצירת שתי מערכות עירוניות שונות, שתחיינה תקופה ארוכה זו בצד זו. המערכה האחת — של העיר הקיימת, תקבע קצב פיתוח אטי יותר, המוגבל על־ ידי תוקת בניין קשיחה, שתבטיח ש־ לא יבוצעו עבודות העלולות להרוס את דמותה של ירושלים, כפי שאנו מכירים אותה ורוצים לשמרה. המע־ רכת השנייה תקום ע"י יצירת עיר שכנה, מרוכזת ומבונה ללא כל ה־ „קומפלכסים" המלווים כל מבצע הנ־ דסי בעיר הקיימת (בניית אבן, סכנו־ לוגיה מיושנת, מערכת כבישים פרובלמטיות, וכו'). הצעתו של אר־ ריכל רייפר („הארץ", 13.10.72) בד־ רגת תשובה לגישה עקרונית זו היא ראויה לעיבוד מפורט. הצעה זו, ה־ ממליצה על בניית „ירושלים חדשה" בפלאטו הצפוני שבין רמאללה ובין ירושלים הקיימת, ואפשרי המשך פיתוח מבוקר ומאוזן בחלק הקיים של העיר ויצירת „פרוורו" מחבר. הכו־ לל פונקציות כלל־עירוניות בין שני חלקי העיר, שבסופו של דבר יתחברו ויהיו ליחידה אורבאנית גדולה ומגו־ בשת אחת.

המצב הקיים של תפיסת שטחים פנויים באשר הם ובניית שכונות ב־ פריפריה, של ירושלים ללא קונספט תכנוני כולל הוא גורם שלילי במס־ לול הפיתוח של העיר. מן הראוי ש־ מוסדות המדינה יקבעו בהקדם מדי־ ניות חד־משמעית בנושא זה, משום שהמגמה הקיימת כיום גוררת אחריה תהליך של הרס מהיר של כמה מה־ אזורים הרגישים של העיר, ואת תוך העמדה קשיים רבים בדרכם של המוסדות הפרטים, המנסים לפ־ תור את בעיות הבנייה והפיתוח של העירה.

יעקב רכטר
תל־אביב

תמונות

יצירות קלסיות, באיכות מעולה:

● 1852 — 1911 E. CALANDRA צייר איטלקי בסגנון "genre". תמונות נוף והאורעות הסטוריים, הערוכות יחיד במילנו, פירנצה, רומא וטורינו.

● 1818 — 1870 F. JENSEN מהאמנים הבולטים של של נורווגיה במאה הי"ט. בין היתר, תמונותיו מוצגות בגלריה הגדולה של ברגן.

● KOCH (LUDWIG) אמן אוסטרי, נולד בוינה ב־1866, התפרסם בציורי קרב ומלחמה. תמונותיו זוכות במחירים גבוהים בכל המכירות הפומביות באירופה.

* * *

ליטוגרפיות:

ISRAELS, L. PISSARO, KUBIN, MULLER, KRAYN, EBERS, JAQUE LIPSCHITZ, ROBERTS, ETC...

נא לבקר

רוז

גלריה לאמנות

Rooz

סמטת בית השואבה 1 (פינת אלנבי 94) תל־אביב, טל. 613924

שעות עבודה: 9.30—13.00, 16.30—19.00

חוג למדע־הרוח אנתרופוסופיה
תל־אביב, ת. ד. 16073
עונת 1972/73
הרצאות על הנושא:
מדע / אמנות / דת
השורש המשולש של חיי־הרוח
בעבר, בהווה, בעתיד
תוצאות של מחקר מדע־הרוח
שנערך על־ידי רודולף שטיינר
המרצה: ברציון בנגו וולקוביץ
החל מ־4.12.72, כל יום ב', בשעה 20.15, תל־אביב, רח' זכרון יעקב מס' 7, דירה מס' 1 (בקירבת בית לסין, קרוב לפינת רח' ארלוזורוב ורח' ויצמן)
דמי השתתפות בהרצאות: 1.— ל"י להרצאה

בית הניצוץ

מאת: אברהם רגלסון

ספר אגדות וסיפורים לילד ולנער מאת המשורר, מחבר הספר המפורסם „מסע הבובות לתל־אביב" וחתן פרס ביאליק תשל"ג

בחנויות במחיר מוזל 5.60 ל"י

הוצאת דביר

הופיע

שדמות

גליון מ"ט חורף תשל"ג

מן החומר המתפרסם בחוברת:
פרקים מן ההיסטוריה האינדיאנית, מאת די בראון; תרגומים משירי לאונרד כוהן ומיקיס תאודורקיס; ראיון עם יצחק אורפז; פגישות עם ש. גרודזנסקי ז"ל, מאת עליזה לבנברג; וכן משל ש. ה. ברגמן, דבורה הירשפלד, יריב בן אהרון, אמנון בקה, יוחנן גליל, רוברט גולדי, ועוד.
הפצה: בית עלים, רח' קרל נטר 3, תל־אביב. ובחנויות הספרים המובחרות.

המכון הישראלי לפרסומים תלמודיים ירושלים

הרב שלמה זוין שליט"א
עורך האנציקלופדיה התלמודית:
„נסיון מוצלח"
נתרשמתי מאוד מהסברתו בשפה מובנת את יסודות ה־ דברים. יחד עם „פירוש המ־ לות" והביטויים הרגילים המיוחדים, הוא מכניס את המעיינים אף לעומק הסב־ רות והוא מוליך ומביא או־ תם לחדרים הפנימיים של התלמוד ומקנה להם ידיעות יסודיות של הבעיות הנידו־ נות. עשוי פירוש זה לחבב את התלמוד על ההוגים בו, לעניין את קוראיו במידה מרובה, להרגילם ולהמשיכם להתעמקות בלימוד התלמוד. איחולי הכנים למחקר היקר, שיעלה בידו לגמור את אשר החל ויגדיל תורה ויאדירה.

נשיא אגודת הסופרים בישראל
הסופר הדגול חיים הזז:
זו מתנה יקרה לכלל ישראל ודבר בעתו לדור אחרון זה שאינו במשנה ובגמרא לה־ בין דבר לאשורו. תתברך מן השמים ותזכה לעבוד בשלום את ים התלמוד כולו מסופו ועד סופו.

המכון הישראלי לפרסומים תלמודיים
טל: 226668 ת.ד. 1458 י־ם

התלמוד הבבלי
מנוקד ומבואר ע"י
הרב עדין שטיינזלץ
בקרוב מסכת פסחים כרך ז'
הכרכים שאזלו והודפסו מחדש
ברכות כרך א'
שבת חלק א' כרך ב'
שבת חלק ב' כרך ג'
ערובין חלק ב' כרך ה'
פסחים חלק א' כרך ו'
להשיג בכל בתי מסחר ספרים המעולים בארץ
ת. ד. 1458 טל: 226668
ירושלים

פליסי פיזנר־צלפין
תערוכה
דצמבר 2־28 1972
„עדידן"
גלריה נעץ
רח' נעץ 4 ירושלים

שימו לב:
הכל ללא גיהוץ
מפעל בריליין בכל הגדלים, מצעים לפי מידה, בכל הגדלים שמיכות וחוטי המגות בכל הגדלים קראוס, פינסקר 4 (בבנין קפה נוגה). קומה ב', טל. 56421 פתוח בשעות 10.00—13.00; 16.00 — 19.00

הכל בכל בכלוב
בלוח הככול

לודביג מאיר
בע"מ
בימ"ס ספרים
רח' שלומציון המלכה 4
ירושלים
טל. 222628, ת.ד. 1174

חלון השבוע

ספרים על
היסטוריה

هكذا من الأصل

[مكذا من الأمل]

שתי הקרבות מלכה

שחמט
מאת משה צ'רניאק

אם נערוך משאל: איזה מסע בשחמט הוא הנערץ והמלהיב מכולם? תזכה הקרבת מלכה ברוב מכריע. יש בה משום אומץ וגבורה ואין מסע אחר אשר מפגין בצורה כה בולטת את „נצחון הרוח על החומר".

אולם יש להבדיל בין שני סוגי הקרבות מלכה.

א. הקרבה טקטית

המקריב את מלכתו בדרך זו מסוגל לחשב עד תום את תוצאות פעולתו. בין אם יביא הדבר למט כפוי ובין אם יזכה במדרגה בתמורה חומרית כה ניכרת עד כי ההקרבה עצמה הופך לעסק כדאי. כמובן, אם הקרבה כזאת היא נכונה, השחקן שיזמה ראוי לשבח על חישוב מדוייק של כל מסעי הפעולה. וככל שתהליך הפעולה נמשך יותר וקשה יותר לחשב מראש את תוצאותיה, כך גם עולה ערכה של התחבולה.

הרי דוגמא להקרבה טקטית המביאה למט.

סיום משחק מס' 788
פירמנס 1933
ליאנהרט

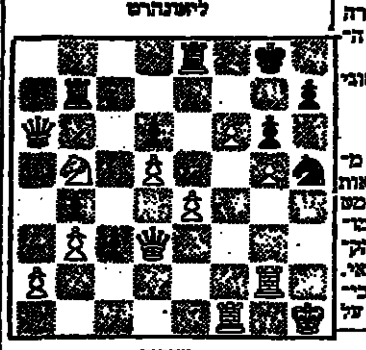

שחור
תורו של לבן

הפרש הלבן רתוק ומאויים אך אסור להכותו כל עוד קיים האיום ת+. הלבן יכול לזכות בעדיפות־מה אם ימשיך: 1. ת7+, צ:ת; 2. צ:ה, מ:ז; 3. מה—ז3+ ובעקבותיו 4. פ—ז7. אולם אז ישאר לשחור הרגלי המסוכן — ג3.

אך יש לו ללבן תחבולה אשר המביאה לנצחון מיידי.

1. פ—ז7!!

מסע באזה זה מקריב מלכה על־מנת לנתק ולו „לרגע אחד" את הצריח השחור מהגנה על ה. ההמשך — כפוי ומרשים גם יחד — אינו טעון הסבר.

1... מה:ז7; 2. ה7+, מ—ה; 3. ה8=מה+!, צ:ה8; 4. פ—ה6+, מ—ו8; 5. צ:ו8×.

לאחר שגולה רעיון התחבולה (ובכך טמון הקושי היחידי בהבנה) השחקן מחשב את מסעיה עד הסוף. אם אין הוא טועה, הם מביאים למט כפוי. במקרה שראינו ההקרבה היתה גמולה סיכון.

ב. הקרבה איסטרטגית

סוג שונה של הקרבה, בה לא ניתן לחזות את תוצאותיה מראש. משום כך היא מהווה סיכון של ממש, : בעיקר אם הכלי שהוקרב הוא בעל ערך רב כמלכה. בדרך כלל המקריב אינו מקבל בחזרה אלא חלק מן החומר שהוקרב ו־אילו השאר ניתן לו בצורת יתרונות „פוזיציוניים", כגון: לחץ על עמדות היריב, שליטה בטור פתוח, אפשרות התקפה על מלך היריב וכדומה.

הקרבה איסטרטגית מהווה „השקעה לטווח ארוך" ורק בעל אינטואיציה מפותחת והבנה מעמיקה יכול לקבוע מראש כי אמנם העיסקה היא כדאית. משום כך הקרבות אלה הן נדירות וערכן השחמטאי עולה על זה של הקרבות טקטיות.

סיום משחק מס' 789
אליפות קבוצות, בריה"מ 1962
צ'רניקוב

נז'מטדינוב
העמדה אחרי 11... ר—ו6

העמדה שלפנינו ידועה מכמה משחקים שנמשכו כרגיל כך: 12. מה—ו6 (12. מ—ו3!, מה:ג3;) 12... ר—ז7; 13. מה—ו5 עם תיקו במעשה.

אך השחמטאי הטאטארי, תדירות בעל כשרונו הטקטי הרב, אינו מתחשק בהמשך שיגרתי.

12. מה:ו6!!!

הקרבה פוזיציונית; מסוג מסעים ששחמטאי בכלל אינו מביא בחשבון.

12... פ—ה7+;

מנסה להרחיק את הפרש הלבן מנקודה ד5, אליה הוא שואף להגיע.

13. פ:ה6, ת:ו6; 14. פ—ג3, צ—ה8;

מה קיבל הלבן בעד מלכתו? שני כלים קלים והאיום המתמיד על ו6 (פ—ד5, ר—ז4). ועוד: השחור טרם הספיק לפתח את כליו.

15. פ—ד5, פ—ת7; 16. ר—ז4, צ—ו6;

במקרה כזה הגנה סבילה איננה נשק יעיל. אך מה יכול השחור לעשות? על 16... צ:ה4; יבוא 17. ר—ג3! ואחריכן 18. פ:ו6 עם איום כפול. כנגד 16... צ—ה5; (כדי להילך במחיר „טיבי") יבוא 17. פ:ו6!, 18. ו4, בשלב זה מתגבשת אצלנו הדעה כי הקרבת המלכה לא היתה פסולה כלל וכלל.

17. ג—א—ו1, ו6; 18. צ—ד3, ר—ו7; 19. צ—ו3, ר—ה5; 20. ר—ג3, מה—ד8;

השחור כפוי להסיג את מלכתו למקום מסוכן.

21. פ:ו6, ר—ז7;

לכידת הצריח ו1 היתה מאפשרת המשך נאה: 22. פ:ת7+, ו6; (22... מ:ת7; מביא למט) 23. ר:ה6, מ:ת7; 24. ר:ו6 וזוכה.

22. פ:ת7+, מ—ו8;

לא 22... מ:ת7; 23. צ:ת7+ וזוכה.

23. צ—ה3, צ—ה2;

הלבן איים 24. פ—ו5, כנגד 23... ר—ו5; היה מכריע 24. ר:ה6, ר:ה6; 25. פ—ו6+ ובעקבותיו 26. ו4.

24. ו4, ר:ו1; 25. מ:ו1, צ—ה3;

מפסיד גם 25... צ—ה5 בשל 26. פ—ו6+.

26. ר—ו4, פ—ו5; 27. מ—ו5, צ—ג2; 28. ר:ה7+!, צ:ה7; 29. צ—ה8+, מ:ה8; 30. פ:ה7+, מ—ה7; 31. פ:ו8, צ:ו8; 32. פ—ו6, צ:ו4+; 33. מ—ה2, השחור נכנע.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה הפתעות רבות נפלו ב־5 הסיבובים הראשונים ב־אליפות בריה"מ. בוביל האמן מרחין (שניצח את ברונשטיין) עם 3 (1), כששאריו: סבון (אלוף בריה המועצות אשתקד) 3, ליין, גופלד (1)2½, זיידיקוב 2½ (ניצח את באלאשוב) באגירוב, ואסיוקוב, זילברשטיין 2(2). אחוז משחקי תיקו גבוה מאד: 30 מתוך 43 משחקים עם־תיימו עד כה ● נמשכת התחרות בסאן־אנטוניו שבטכסאס (ארה"ב). משתתפים 10 רבי אמנים: פטרוסיאן, קרס, קיפוב (בריה"מ), לרסן (דנמרק), פורטיש (הונגריה), גליגוריץ (יוגוסלביה), אבנס (אוסטרליה), בראון (ארה"ב), הורט (צ'כיה) ומקינג (בראזיל). במחזה הקודם הובאו שמות אחרים בלבד. כמו־כן משתתפים 4 אמנים בינלאומיים: האמריקאים ד. ביזן וסיידי, סאסטס (קנדה) וקפלן (פורטו־ריקו). אלוף מכסיקו, קמפוס לופס, שנחשב כ„ספק־קוטאי", סיים בתיקו עם פורטיש ועם אבנס ● באליפות בריה"מ לנשים אחרי 13 סיבובים: לוריטינה (האלופה הידיעה) 8½, קוזלובסקיה, קונופליבה 8 כ"א, בוריסנקו 7½(2), באלגובה 7½ ● לפני כשבועיים נסתיימה התחרות בינלאומית בגוריבטה (יוגוסלביה). ניצח יאפאנסיביץ' (אושבים) עם 12 נק' (מתוך 15). אחריו: בנקו (ארה"ב) 11, איווקוב, פלאניוק (שניהם יוגוסלביה) ומינצ'ב (בולגריה) 9½ כ"א ● צ'כוסלובקיה וגרמניה מזרחית התמודדו בדו־קרב ידידותי (לגברים ולנשים), הגברים סיימו בתיקו 9:9 ואילו הנשים הצ'כיות ניצחו 4:5. הצטיינו הצ'כים הורט והמייקל הגרמני אולמן ● לפי הידיעות המאוחרות, רב־האמן הצ'כי לחק פכמן הצליח להגיע לגרמניה המערבית לאחר שגילה זאת מעבים מספר. פכמן היה כלוא במשך שנתיים בכלא הצ'כי על התנגדותו למשטר הקיים שם בארצו.

שחמט בישראל

ידיעות בקצרה בתחרות חצי גמר אליפות ת"א הנערכת במועדון „לסקר" מוביל אחרי 6 סיבובים ג. כץ עם 5½ נקודות. אחריו: פלאס 4½, יונתן, כרמלי 4, וולפינגר, י. בורשטיין, ברשירה 3½, קופלוביץ, א. בורשטיין, פיקלני, בנק 3(1) ● מספר המשתתפים באליפות הפתוחה (באר־שבע, 6—16 בדצמבר) עלה ל־60 עקב הרשמתם של כמה מועמדים בכירים (תמגליס, מליק, ברב), מצפים כי עוד 2—3 אמנים יצטרפו ברגע האחרון ממש ● תחרות מרכז הנוער נסתיימה בבכורתו המשכנעת של משה צוקרמן, אשר צבר 9 נק' ב־11 משחקים. במקום השני פוס עם 7½, שלישי — אבניר 7, אחריהם: ינקל, קופלוביץ, פלצמן, פיקלני 6½ כ"א, גזלי 5, ציגר 4, בריפני, דוד גוטליב 3, הלצר 1½ ● במשך הדו־קרב גרוס—כבעלי לקביעת המכבה באליפות רמת־גן. גרוס מוביל 1½:½ לאחר שהפסקו השני נסתיים בתיקו ● הסלידייה הלימודית מארגנת יום עיון למדריכי שחמט (יום ב', 5 בדצמבר בשעות 10—14). יודגמו כמה משדרי שחמט (סדרה ב') ותערך „תחרות למציאת המסע הטובי" בהשתתפות קבוצת נערים ● 13 קבוצות הולו בהתמודדות השנתית במסגרת „ליגה למקומות עבודה" בתל־אביב. אחרי הסיבוב הראשון: בליל 4, אל־על והתע"ש 3½.

הבטיחות קודמת

ברידג'
מאת ג. גשרי

יד משבוע: מחלק צפון, הכל פגי עים.

צפון
♠ A Q 5 4
♡ J 10 9 6
◇ A Q 3
♣ J 5

מערב
♠ 9 7 6
♡ Q 7 3
◇ 10 8 6 4
♣ K 4 2

מזרח
♠ K J 8 3
♡ K 8 5 2
◇ K 9 5
♣ 7 3

דרום
♠ 10 2
♡ A 4
◇ J 7 2
♣ A Q 10 9 8 6

בכמשחק רעים (על רבה גבוהה למדי) הגיעו צפון־דרום לחוזה סופי של „3 בלי שליט" (כנגד דרום) לאחר מהלך הכרזה שיגרתי. בהמשך ההכרזה קרא צפון את סדרות הספייד והפארט הדרום הכריז רק קלאב.

מערב התחיל את ההגנה עם ה־4 דיאמונד. הכרוז שם דיאמונד נמוך מהדומם, בתקוה לזכות בשלוש לקיחות דיאמונד. (באם מערב יצא בהתה ל־K דיאמונד). אולם מזרח זכה בלקיחה עם ה־K דיאמונד והר בהארט נמוך. הכרוז שם את ה־4 הארט (בתקוה לקטור על ה־A הארט לצורך כניסה לאחר שיוגבחו קלפי הקלאב). הלקיחה נלכדה על־ידי ה־Q הארט ביד מערב ששזר שוב בהארט. מזרח לא החזיק לשים את ה־K הארט על ה־9 הארט מהדומם, והלקיחה נלכחה ביד הכרוז עם ה־A הארט. כעת שיחק הכרוז דיאמונד ל־A דיאמונד בדומם, ד־המשיך משם עם ה־J קלאב. מזרח שם את ה־7 קלאב בידו, ומערב הירשה ל־J קלאב מהדומם לזכות בלקיחה. הכרוז קלאב מהדומם איפשר לכרוז לבצע את העקיפה עם ה־10 קלאב בידו. כעת הופיע ה־K קלאב ביד מערב זוכה בלקיחה, בעוד הכרוז האומלל מחזיק את קלפי הקלאב הגבוהים בידו בלי אפשרות כניסה. מערב חזר בדיאמונד אל ה־Q דיאמונד בדומם. הכרוז ביצע רק ספייד נמוך מהדומם אולם מזרח היה עירני והכה בלקיחה עם ה־J ספייד. הוא משך את ה־K הארט הדביק את הכרוז לדומם באמצעות ההארט הרביעי שנלקח בדומם עם ה־10 הארט. הכרוז שיחק שוב ספייד נמוך מהדומם שנלקח על ידי ה־K ספייד. הכרוז זכה אמנם בשתי הלקיחות האחרונות בספייד בדומם, אך בינתיים היו למגינים כבר שש לקיחות (שתיים בספייד, שתיים בהארט, אחת בדיאמונד ואחת בקלאב), וביצוע החוזה הוכשל, אי־פוא, בהפרש של שתי לקיחות.

ההגנה אמנם שיחקה בצורה יעילה, אך „קיביצר" שישב ליד השולחן העיר, כי הכרוז עצמו אשם בכשלונו. הוא ציין, כי „כרגילבגבוהה המקראה של הכרוז כבר בלקיחה הראשונה. כאשר מערב יצא עם ה־4 דיאמונד צריך היה הכרוז לעלות עם ה־Q דיאמונד ולא עם דיאמונד נמוך. זה היה אמנם מבטיח רק שתי לקיחות בדיאמונד, אך יחד עם אלה גם מבטיח את ביצוע החוזה. מזרח היה זוכה בלקיחה עם ה־K דיאמונד. העבר שוב בהארט נמוך. כעת אין הכרוז צריך למשוך ויכול לעלות מיד עם ה־A הארט. כי יש לו כניסה בטוחה נוספת עם ה־J דיאמונד. הכרוז היה משחק דיאמונד נמוך מידו אל ה־A דיאמונד בדומם, ועוכה את העקיפה כל ה־J קלאב. כערב היה זוכה רק בהזדמנות השניה עם ה־K קלאב וחוזר בהארט. המגינים היו יכולים אמנם לזכות בכתוי לקיחות נוספות בהארט (ה־Q וה־K), אך זה היה מביא להם רק ארבע לקיחות. הכרוז היה חוזר לידו באמצעות ה־J דיאמונד ומשיג ארבע לקיחות נוספות בקלאב, ביחד עם ה־A ספייד היו כלליות בהצלחה את ביצוע החוזה.

[13]

להלן אימרה של סופר אנגלי. מתחת לאימרה רשום שם הסופר. האימרה ושם אומרה רשומים בספרות ומספרים שכל אחד מהם מייצג אות מסויימת. למטה נתונים כמה שוויונים חשבוניים באותיות, שכל אחת מהן מייצגת סיפרה מסויימת מאלה המופיעות באימרה ובשם. השוויונים האלה, אם תפענחם נכונה, על דרך ההגיון, יעניקו לך מפתח ספרות לגבי שש אותיות. רשום את שש האותיות שבשוויונים מעל לספרות המתאימות. את האותיות המתאימות ליתר הספרות והמספרים עליך למצוא בדרך ההגיון והניסוי.

האימרה

15 7 4   1 5 15 5 18   9 15 2 13 1   12 8 5 18

12 6 3   15 8 4 9   15 13 6 ;8 12 16 15 5

12 6   5 5 18 9   15 13 6 ,13 15 14 16 15

,13 12 16 10 15 7 4 16   13 12 16 13 15 11 4

12 6   8 15 17 16 9   15 13 6 16

13 12 17 15 12 2

(13 16 0 13 16 19   7 6 16 9 0)

השוויונים

משל = לש×לש; מ = ל+ש
אשה = מ×ל×ש
כסא = אשה — משל
הפתרון בשבוע הבא

פתרון „פענח את הצופן 12"

אנו חדורים רגשי דת במדה מספקת כדי לשנוא, אך לא כדי לאהוב איש את רעהו.

(יונתן סויפט)

השוויונים
62—26=36=6
62×26=1612
16×3=12×4=48

בול היינה בגרמניה

גיס התנוכה הזושה, מעשה ידי הבול בגודל 24.5X34.5 מ"מ ב־צבעים כחול, חום, שחור וכסף בדפוס במהדורה בת חמישה מיליונים עותקים, בגליונות בני 30 בולים (6X5) כ"א.

הדואר האוסטרי יגפיק בחודש הראשונה של 1973 בול זכרון בדר במלאת 100 שנה להולדתו של ד"ר אוטו לוי, שנולד בפרנקפורט ב־1873 ומת בניו־יורק לפני כעשר שנים. ד"ר לוי, ביוכימאי במקצועו, היה גם פרופסור לפרמקולוגיה באוניברסיטת גראץ מ־1909 עד ל־1938 וב־1936 זכה בפרס נובל לרפואה ופיסיולוגיה.

הדואר המערב גרמני יגפיק ב־מתכונת דצמבר בול־זכרון בחוד ל־זכרו של היינריך היינה, הסופר והמשורר היהודי־גרמני. הבול ב־תבנית מלבנית־אופקית יוצא במלאת 175 שנה להולדת היינריך היינה בדיסלדורף.

על הבול, שערכו הנקוב 40 פניג, דיוקנו של היינריך היינה. הבול בגודל 25.5X43 מ"מ, צוייר בידי קרל אוסקר בלאזה הודפס בשיטת דפוס־שקע (אופסט) אצל הבלימים הממשלתי בברלין המערבית.

בול לקונגרס רואי־חשבון

בול שציורו נראה מתוכן למדי, מתאר השוכבת־כדור (בה בתגו ל־השתמש מנהלי חשבונות בדור הד־קודם) הקשורה לכפירת בחשב מודרני על ידי ספרות הגבסללות את התמהות התכבונות מודשונים פסותם ובסיסים עד לחשבון מודכב.

בול זה שהבניתו מלבנית־אופקית הערכו הנקוב 7 פזט, הנפיק של ידי הדואר האוסטרלי לכבוד הקונגרס הבינ־לאומי העשירי של רואי חשבון, שיערך לארשכבר באוסטרליה.

„אמנות הרכיבה" בצ'כוסלובקיה

באוקטובר 1972 הונפקה ע"י הדואר הצ'כוסלובקי סדרה בת 6 בולים בנושא „אמנות הרכיבה", ב־ערכים שונים. הציורים לבולים נלקחו מציורות קרמיקה המכילה של אמנים בלתי ידועים, הנמצאות במוזאונים בצ'כוסלובקיה.

על בול בערך 30 הלר אביר סוני, הלקח מציור קיר מן המאה ה־18.

על בול בערך 60 הלר שופר סותקי רכוב על סוס. הלקוח מציור זכוכית מהמאה ה־19 הנמצא במוזאון העירוני בפראג.

על בול בערך 80 הלר אגדת מרטין הקדוש המסמלת את בוא המורף ב־ציכיה (ציור זכוכית).

על בול בערך 1.60 קרונות ציכיות אגדת גיורגי הקדוש אשר גרש את הדרקון.

על בול בערך 1.80 קרונות שומר אציל בוהמי מציור זכוכית.

על בול בערך 2.20 קרונות ציור קיר אפייני מסלובקיה מן המאה ה־19.

הבולים, המצויירים בססגוניות, הודפסו בדפוס־שקע (פוטוגרביורה). צורתם מלבנית־אנכית, גודלם 30X49 מ"מ.

ביום הופעתה הנפיק הדואר הצ'כי „מעטפת יום ראשון" בנושא הרכיבה.

תחנה לקליטת שידורי לוויינים בבלגיה

כמו ישראל, הנפיק גם הדואר הבלגי בול־זכרון בזה, בערך נקוב 3.50 פראנק, לכבוד הפעלת התחנה לקראת שידורי לוויינים בבלגיה.

על הבול, בתבנית מלבנית־אנכית, ציור סמלי של קליטת שידור לוויני.

MATCHMAKERS

מצ'מייקרס לשרותך

אם יש לך דירה למכירה או להשכרה בירושלים
לנו יש קונים דורשים — בארץ ובחו"ל
„השדכן" באמצעותנו
תן לנו למצוא בשבילך את הקונה המתאים.
התקשר היום וזכה לטיפול אישי,
שירות מסור, פתרון מהיר ותמורה גבוהה

מצ'מייקרס — נכסים והשקעות
ת.ד. 606 ירושלים 91000 טל. 80661/2/3

יום עיון

הנושא

ניהול מלאי באמצעות המחשב

יתקיים ביום ב' 12.12.72 החל משעה 8.30

במלון הילטון בתל־אביב

הנושאים:
* מבנה המחשב ואפשרויות השימוש בו
* שיטות במערכות מלאי
* תאור מערכות לניהול מלאי באמצעות המחשב
* תיכנון מוקדם והשלכות ארגוניות של הסבת מערכות ניהול מלאי למחשב.

בירור פרטים נא לפנות:
ת"א: רח' דוד המלך 39 ת"א טל' 261688, 261687
חיפה: רח' הנביאים 20 טל' 666182
ירושלים: רח' ישו 68, בית סולכור טל' 233367.

המרכז להשתלמות מקצועית משולבת
משרד העבודה
אורט ישראל

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו
תיק עזבונות 4594/72
הזמנה
בענין: ירושת המנוח יהושע ריבוק ז"ל (ת.ז. 6876412) מקרית גדראו 257/2, נתניה, שנפטר ביום 6.2.67 (כ"ו שבט תשכ"ז).
המבקשת: רות ריבוק, מגוריה, קרית גדראו 257/2,
להודי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המצהיר על ידי שת המנוח הנ"ל הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח להגיש, תוך חמשה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, להתנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד זקן, שופט
רשם בית המשפט

הסקה מרכזית בשיטה האמריקאית

חום אחיד בכל הדירה

התנור מספק מים חמים לדירה ולגופי החימום הנראים למעלה (Baseboard Convectors). הקונבקטורים מותקנים בחדרים מעל הפנלים, באורכים הדרושים לכל חדר ומפזרים חום אחיד בכל הדירה. מעים נוח, דקורטיבי, תופס מינימום של שטח, לא מפריע לעיצוב פנים הדירה (ראה תמונה למטה). תנור Malibu המופעל על סולר, מתאים גם למתקני הסקה מרכזית אחרים המבוססים על מים חמים.

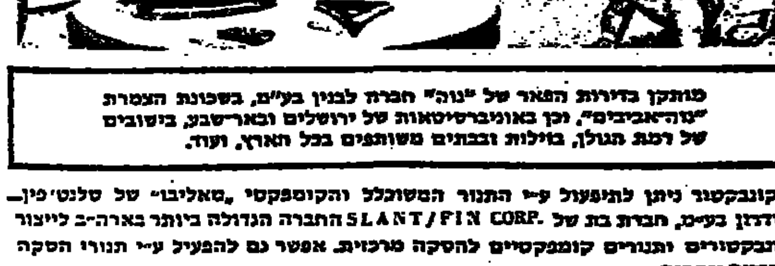

מותקן בדירות הפאר של „נוה" חברה לבנין בע"מ, בשכונת הצמרת „נוה־אביבים", וכן באוניברסיטאות של ירושלים ובאר־שבע, בישובים של רמת הגולן, בוילות ובבתים משותפים בכל הארץ, ועוד.

הקונבקטור ניתן לתיפעול ע"י התנור המשוכלל והקומפקטי „מאליבו" של סלנט־פין־הידרון בע"מ, חברת בת של SLANT/FIN CORP. החברה הגדולה ביותר בארה"ב לייצור קונבקטורים ותנורים קומפקטיים להסקה מרכזית. אפשר גם להפעיל ע"י תנורי הסקה מרכזית אחרים.

ייעוץ חינם, ללא התחייבות ניתן ע"י מומחי החברה לקבלנים, בעלי בתים, אדריכלים ומהנדסים יועצים — במשרדנו.

סלנט/פין־הידרון בע"מ
שדרות בן ציון 7, תל־אביב, טל. 288717, 288969
סניף ירושלים: טל. 231996

פסנתרי Grotrian-Steinweg
גרוטריאן־שטיינווג
הפסנתרי הטוב ביותר אך לא היקר ביותר —
להשיג בתצוגה המתאים עתה עם רוות מקצועי אצל המומחה הכוסמר הבאתי

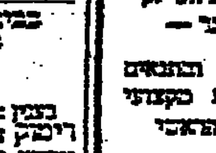

גורן
ירושלים
טל. 226544
רח' כנפי 12

משרדים במרכז ת"א בבנין רב קומות
תהולך ונבנה,
למכירה רק קומות שלמות של 600 מ"ר כ"א.

בהצעות רציניות בלבד לפנות לת"ד 2826, תל־אביב

מלון שלום

נופש חנוכה בירושלים

—.70 ל"י לאיש, חדר ופנסיון מלא, כולל מיסים.
מעתה ועד ל־22 בדצמבר, ומהחמישי לינואר ועד הראשון במרץ.
מספר המקומות מוגבל.

* שירות סדיר ממוניות המלון, רח' הלל ירושלים.
* כשר למהדרין
* הזמנות: טל' 02—533131

ארגמן
מפעלים לצביעת טקסטיל
בע"מ

הודעה

לבעלי מניות רגילות בנות 8 ל"י למוכ"ז
ולבעלי מניות רגילות מבוכרות בנות 8 ל"י למוכ"ז

בהתאם לתשקיף שפורסם ע"י החברה ביום 30.11.1972 בדבר

הנפקה

של
312,500 מניות רגילות בנות 1 ל"י רשומות ע"ש
ו־205,078 מניות רגילות בנות 8 ל"י למוכ"ז

המוצעות לבעלי המניות
במחיר של 180% מערכן הנקוב

מודיעה בזה החברה לבעלי מניות רגילות בנות 8 ל"י למוכ"ז ולבעלי מניות רגילות מבוכרות בנות 8 ל"י למוכ"ז כי הם זכאים לרכוש מהה נפקה הנ"ל מניה רגילה אחת בת 8 ל"י למוכ"ז בגין כל 4 מניות מהסוגים האמורים המוחזקות על ידם.

את טופסי הבקשות לרכישת המניות ועותקים מהתשקיף ניתן להשיג בסניפי בנק לאומי לישראל בע"מ, בבנקים אחרים ואצל סוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

את טופסי הבקשות בצירוף התמורה המלאה עבור המניות המבוקשות יש להמציא לחברה באמצעות בנק לאומי לישראל בע"מ, הסניף המרכזי רח' הרצל 19, תל אביב — במישרין, או באמצעות בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

כמו כן על בעלי מניות רגילות למוכ"ז לצרף לבקשותיהם את התלוש מס. 12 ועל בעלי מניות רגילות מבוכרות למוכ"ז לצרף לבקשותיהם את התלוש מס. 19 המחוברים לתעודות מניותיהם.

המסחר בזכויות בבורסה יתקיים בימים 20 ו־21 בדצמבר 1972.

הבקשות למיצול הזכויות תתקבלנה לא יאוחר מאשר עד ליום 24 בדצמבר 1972.

אין לראות הודעה זו כהזמנה לציבור לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

מדוע שובתים בדואר־הנדסה

העובדים מצביעים על תקשורת לקוייה במשרד התקשורת

אנשי דואר־הנדסה בהופעתם אתמול בבית הדין לעבודה בתל־אביב

מאת אמנון ברזילי

מהומה כביש היה שלשום בבית הדין המחוזי לעבודה בתל־אביב. בטרם סיים פרקליט המחוז עו"ד זמר פלפל את דבריו, נשמעו קריאות מבין הקהל: „שב כבר, תפסיק לקשקש ותגמור לדבר". השופט הראשי כנתם הרניב, התעלם מקריאה זו.

אחרי כן, בעוד פרקליט המחוז מחזיק בידיו הודעות על בזיון בית הדין נגד חברי הועד הארצי של עובדי דואר הנדסה השובתים על אף צווי המניעה שהוצאו נגדם, נשמע קולו של בא־כח העובדים עו"ד יהודה כרמי „עכשיו תתחלקו מן האולם". עוד לא הספיק עורך הדין לסיים את דבריו, וכבר החלה מנוסה כללית מן האולם, ספסלים התהפכו ואנשים נדרסו. האולם המוצף בו הצטופפו כמאה איש, כולם עובדי הדואר השובתים, נתרוקן כמעט.

הישיבה בבית הדין לעבודה, האופייני כאל למוסד זה, היא רק חוליה אחת בסכסוך הממושך בין עובדי הסיבה ההנדסה במשרד התקשורת לבין הנהלת המשרד. השביתה שפרצה ביום שלישי והמשביתה את שידורי הטלויזיה ואת עבודות הפיתוח של משרד התקשורת, מעידה ביחסי עבודה מורעלים בין ועד העובדים לבין ההנהלה וזיכוחים מתמידים סביב הסכמי השכר.

סעיף־מוקש בהסכם השכר

המוקש הגדול ביותר הבאים עתה כל השרותים הציבוריים במדינה הוא סעיף 27 של הסכם השכר שנחתם ב־12 בחודש בין הסתדרות עובדי המדינה לבין הממשלה. הוא קובע כי „הסתדרות עובדי המדינה שומרת לעצמה את הזכות להגיש תביעות נוספות המתייחסות לתנאי עבודה ספציפיים המיוחדים רק למקומות עבודה מסויימים ושאין להם השלכה על מקומות עבודה אחרים בשרות המדינה".

פירושו של סעיף זה הוא כי אחרי ה־12 בנובמבר, יום בו נחתם הסכם השכר המקיף כ־55 אלף עובדים בשרות המדינה ושהבטיחו תוספת שכר של כ־15%, יש מקום לפתוח מחדש על תביעות נוספות „מקצועיות". הרסיסים הראשונים של מוקש זה התעופפו השבוע במלחמת חטיבת ההנדסה של משרד התקשורת ומעובדי הטעמה המחוזית.

בכללות סעיף זה לתוך ההסכם לא היתה כהפתעה. סעיף דומה היה גם בהסכמים קודמים של עובדי מדינה והוא תוצאה של לחצי ועדי עובדים על ההסתדרות. התופעה שחוזרת על עצמה אחת לשנתיים היתה דיון מחודש עם כל משרד ממשלתי ודיונים במשרדים על תביעות שכר נוספות. כך היה במשרד התקשורת לפני כשנה וחצי. אז זכו עובדי חטיבת ההנדסה להישגים ניכרים והסיבה שבעד התביעות „הספציפיות" זכו לתוספות שכר כפולות מאלו שהשיגו בעקבות הסכם השכר של הסתדרות עובדי המדינה.

הציבורי נצחון מהצלחה זו, החלו העובדים בהכשרת הקרקע לקראת חידוש המו"מ על הסכם השכר לשנים 1972/73. בעוד הסתדרות עובדי המדינה, שהיא הנציג הבלעדי של העובדים בשרות המדינה, מנהל מו"מ אסי ומייצג עם נציגי הממשלה על תביעות השכר, ערכו עובדי ההנדסה רשימת תביעות משלהם וכבר ב־1 באפריל השנה היו אלה מונחות לפני הנהלת משרד התקשורת.

התביעות עוררו תדהמה

תדהמה אחזה את ראשי המשרד נוכח התביעות. הרשימה כללה יותר מ־50 דרישות. ביניהן: קיצור שבוע העבודה לחמישה ימים, הפיכת חטיבת ההנדסה לחברה ציבורית לשרותי טלפון, אי תשלום „אגרת רדיו וטלויזיה, אי תשלום שיחות טלפון, קיצור שעות העבודה עקב גיל, חינוך תיכון חינם לילדי העובדים, הטלת שכר עידוד על חושובי הפנסיה, בנק חופשות לימי מחלה ותוספת סיכון בשטחים. אלו הם רק הצימוקים ברשימת התביעות. יש בה עוד תביעה להעלאה סיסטמטית בדרגות של כל העובדים, קידומים אוטומטיים ורוויזיה כללית בכל טבלת השכר שתוסיף עוד כהנה וכהנה לירות לכיסי העובדים.

במשרד התקשורת הביעו את ההשערה כי דעתם של העובדים נטרפה עליהם. איש לא חשב לרגע להתייחס ברצינות לתביעות ועד מהרה הן נכנסו למגרה ונגנזו. השקט והשלווה היחסיים המשיכו לשרור במשרד התקשורת. המו"מ על הסכם השכר בשרות המדינה התנהל לאטו וב־12 בנובמבר הושקו כוסיות לחיים עם החתימה על ההסכם. באותו יום החלו הסנקציות של עובדי חטיבת ההנדסה בדואר. העבודה בשעות נוספות וכן העבודה לפי פרמיות, נורמות ושכר עידוד, הופסקה כליל.

חטיבת עובדי ההנדסה במשרד התקשורת היא מקבוצות הלחץ החזקות במדינה. הם עומדים בשורה אחת עם עובדי התעופה, פועלי הנמל ועובדי חברת החשמל שעל ידי הפעלת מספר מתגים יכולים לשתק את כל אמצעי התקשורת הפנימיים והחיצוניים של המדינה. עובדה זו בהירה היטב לראשי משרד התקשורת. משום כה מתקבל הרושם כי השאננות של ההנהלה תרמה לא במעט לשביתה.

יותר משבעה חודשים חלפו מאז הגיעו התביעות להנהלה עד לישיבה הראשונה והאחרונה של מנכ"ל המשרד מר שמחה סורוקר עם נציגי הועד. עד אז שמרה ההנהלה על „דממת אלחוט". הכל נוקק לעבודה של ההסתדרות וכל בקשה של העובדים לדיון בתביעות נדחתה בטענה כי המו"מ יתנהל באמצעות ההסתדרות בלבד.

נציג ההסתדרות במו"מ עם עובדי ההנדסה מר משה לוי מצדיק את עמדת ההנהלה. לדבריו לא יתכן כי 350 ועדי העובדים במשרדי הממשלה ינהלו מו"מ ישיר עם ההנהלות. לשם כך קיימת ההסתדרות. הוא מעיד על עצמו כי קיים עשרות ישיבות עם עובדי ההנדסה על התביעות שהציגו עד לבירור עם ההנהלה. מר לוי סבור כי רק הרגשת הכח של העובדים גרמה לכך שיגישו תביעות כה רבות ומגוזמות.

טענות השובתים

העובדים בחטיבת ההנדסה מצביעים על התקשורת הלקויה במשרד התקשורת. לדבריהם מתחמקת ההנהלה משיחות עקרוניות על התביעות. הפגישה עם המנכ"ל שהתקיימה ב־20 בחודש ארכה כארבע שעות ובה נפסלו אחת לאחת כל התביעות שהוגשו. הישיבה התקיימה בעיצומן של הסנקציות וכאשר האיום בשביתה גשלה כבר למכונה על יחסי העבודה. יו"ר הועד מר אהרון זלצר טוען כי למרות זאת לא טרח הממונה להיפגש עם חברי הועד כדי למנוע את השביתה.

השביתה של עובדי משרד התקשורת מעוררת הרהורים לגבי השימוש בצווי מניעה נגד השובתים. פעולה זו נעשית על סמך התיקון שהוכנס השנה בחוק ליישוב סכסוכי עבודה לפיו שביתה שפרצה בשרות ציבורי לאחר חתימת הסכם שכר אינה מוגנת. ההרגשה בקרב העובדים היא שהנהלת משרד התקשורת מנצלת את התיקון בחוק וממהרת להסתייע בבתי הדין עוד בטרם מוצו כל ההליכים ליד שולחן הדיונים. הרגשת התסכול זו היא שגורמת להפרת הצווים ולבזיון בית הדין.

קנסות שבית הדין עשוי להטיל על חברי הועד עקב בזיון בית הדין אינם מרתיעים יותר. בחטיבת ההנדסה יותר מחמשה אלפים עובדים שיכולים לחלק ביניהם את הקנס. הפעלת סנקציות אחרות על ידי בית הדין, כגון מאסר, נראות בלתי אפשריות. היא עלולה לגרום שביתות אהדה בכל המשק ונזקים עצומים.

מצב עגום זה מעורר את השאלה אם לא דרושה רפורמה מרחיקת לכת בדרכים ליישוב סכסוכי עבודה.

חללי האדמת

מדיניות משרד הבריאות גרמה אלפי הפסקות־הריון

מאת עוזי בנזימן

שר הבריאות ויקטור שם־טוב מסר לועדת השירותים של הכנסת עובדה יבשה: כתוצאה ממגפת האדמת שפקדה השנה את המדינה היו הפסקות הריון בהקף כה גדול, עד שלא מסתמן הגידול השנתי המקובל במספר האוכלוסים. הפסקות הריון למה? מאז שנת 1968 מצוי תרכיב חיסון נגד אדמת, המקובל בשימוש המוני במדינות המערב. במשרד הבריאות הישראלי דנו ארבע שנים(!) בסוגייה איזה שימוש יעשה בתרכיב ובסוף שנת 1971 נמנו וגמרו להתיר יבוא הפסי של התרכיב והפצתו בבתי מרקחת פרטיים. וגם החלט אז לחסן נערות בנות 12. שערי האדמת היא מחלה. הפגיעה בעוברים וחיסון חלקי מידות בתות ד' יבשית, כי בהגיען לפרקן יהיו פטורות מאימת המחלה. ההחלטה נפלה לאחר שנפסלו שתי אפשרויות נוספות: לחסן נשים לפני היכנסן להריון או לחסנן מיד לאחר לידה.

בגלל יעילותו הקלושה של משרד הבריאות לא יצאה עדיין ההחלטה אל הפועל. היתה צריכה לפרוץ מגפה המונית שהקיפה 60 אלף איש ופגעה באלפי נשים בהריון, כדי שפקידי המשרד יטולטלו מהרהוריהם.

*

המגפה, שהחלה בינואר השנה, לא היתה צריכה להפתיע. במארבים רפואיים בישוד כי תופיע. ידוע על מחזוריות של 8—10 שנים למחלת האדמת. בפעם שעברה פקדה המחלה את ארצנו בשנת 1962 (אז חלו בה 30,000 נפש). השנה קיבלו רופאי נשים הוראות להעביר לבדיקות מעבדתיות את דמן של נשים מעוברות. 16 אלף בדיקות ביצעו המעבדות המרכזיות של משרד הבריאות ואותרו למעלה מאלף נשים שנגעו בנגיפי המחלה. היה עליהן להפסיק את ההיריון.

מספרים אלה אינם משקפים את ההקף המלא של הפגיעה. ההערכה היא, כי אלפי נשים נוספות ביצעו הפלות שלא בידיעת משרד הבריאות. במעבדותיו ממילא אינן נעשות אלא 70% מהבדיקות, וכן מלאו ידי הגניקולוגים בעבודה. במספר בתי־חולים מרכזיים בוצעו הפלות בסרט־נע, כשהרופאים שומעים בחרדה את הודעות משרד הבריאות, כי אין מדובר במגפה.

יש הסבורים כי ניתן היה להתמודד עם פגע האדמת בדרך שונה. שלטונות הבריאות היו צריכים להתריע מפניה. יכולים היו להפיץ מידע על קיומם של תרכיבי חיסון ועל הדרך הנכונה לשימוש בהם. למנוע תדעה נשים לחסן עצמן עוד לפני תחילת ההריון. אלא שראשי משרד הבריאות כלל לא חשבו בכיוון כזה, כפי שמשתמע מהסבריו של ד"ר חיים גריכטר, מרכז הועדה הגינקולוגית במשרד. כשהם נעזרים במומחים מחוץ למשרד פסלו הצעה לבצע חיסון המוני. ההסבר שהוא נותן: היה חשש, כי מבצע כזה יעביר נגיפים לנשים מעוברות בלי שיופיעו עליהן סימנים קליניים. היה חשש נוסף שחיסון המוני יגדיל את מספר ההפלות הצפויות, שכן אמינותו של החיסון מותנית בהמנעות מכניסה להריון בתקופה של חודשיים מאז בוצע. ד"ר גריכטר וחבריו לא סמכו על הישראליות שתדענה להמנע מהריון לא מתוכנן בתקופה של חודשיים. ד"ר גריכטר מודה, כי היה גם קושי ארגוני לערוך בדיקות מעבדתיות ל־80 אלף נשים ולאתר את הזקוקות לחיסון.

בהנחה שחיסון המוני היה בלתי־אפשרי, קשה להבין בכל זאת מדוע לא הודיע משרד הבריאות לנשים מעוניינות, כי קיים תרכיב חיסון בבתי מרקחת פרטיים.

— זה לא מקובל בעולם — משיב ד"ר גריכטר. ושנית, הנשים לא היו מסכימות להתחסן.

מלבד זה מצויים ברשותו שני פרסומים — האחד במדור הנשים של „הארץ" והשני בבטאון קופת חולים, בהם הופיעו מאמרים (בספטמבר 1971 ובפברואר 1972) המכריזים על מציאותם של תרכיבים בבתי המרקחת. קשה לומר, כי יש בכך כדי לענות על הצורך בהסברה מקיפה ונמרצת.

*

מדיניותו של משרד הבריאות אמנם מנעה גל של ילודים פגועים (נתונים מדויקים אין. במשרד הבריאות אין מנגנון מעקב אחר ילודים בעלי מום ואין לדעת אם הצליחה המדיניות לאתר את כל הנשים בהריון שלקו באדמת, הגם שההערכה הרווחת היא, כי אכן הצליחה). אולם היא גם מנעה הולדת אלפי תינוקות. החיסון היה מן הסתם חוסך עמל מגינקולוגים וסבל מנשים רבות. אמנם בימינו הפסקת הריון היא תופעה שאינה שונה מכאב גרון. בכל זאת ישנם זוגות רבים הנפגעים כמעט מהצורך לבצעה. הפסקת הריון המונית — מלבד הסבל הכרוך בה לנשים ולמשפחותיהן — אף גורעת ממכמון האוכלוסים הלאומי.

אגודת גולשי־החרמון

כוונה להנהיג לימודי סקי כמקצוע בחירה באוניברסיטות

יום יום בצפון

מאת נחמן פביאן

בטרם שככו הדי ההפגנות בצפון הגולן, החליטו חברי הישוב נוה אטיב שבאזור רמת שלום, סמוך לחרמון, על הפעלת הרכבל בימי החנוכה הקרובים. מחיר העליה לאורך 1120 מ' להפרשי גובה של 400 מ' נקבע ל־5.5 ל"י לאיש. עתה כבר יורד השלג בחרמון ויתכן שבחנוכה יוכלו גולשים לעסוק בספורט הסקי. מגרשי חניה ליד האתר יוכלו לקלוט השנה עד 700 כלי־רכב פרטיים. דמי החניה נקבעו ל־2 ל"י לשעה. לעומת זאת בוטלו דמי הכניסה להר.

מועדון הסקי הישראלי יקיים בימים הקרובים פגישה בתל אביב כדי לדון על התארגנות המועדון לקראת עונת הסקי הבאה. באותה הזדמנות ישמעו חברי המועדון דיווח מפי מר יעקב פזי, שהשתתף השנה בקורס מדריכי סקי שנערך באוסטריה, ויוחו בסרטים.

השנה קם למועדון הסקי גוף מתחרה המתקרא אגודת גולשי החרמון, בהשראת אנשי נוה אטיב, המבקשים כנראה להיות ספקים וצרכנים כאחד של ספורט החורף. מטרות האגודה החדשה לעודד לימודי הסקי בקרב בני נוער וילדים מהגליל העליון ובעיקר מעיירת הפיתוח קרית שמונה והצור, להנהיג לימודי סקי בקרב תלמידי אוניברסיטאות כמקצוע בחירה מוכר לפעילות ספורטיבית ולארגן קבוצות לטיולים מודרכים בחרמון.

*

מושבים בגליל העליון קובלים על הקבוצים

עשרת המושבים הנמצאים כיום בתחום שיפוטה של המועצה האזורית הגליל העליון פנו בימים אלה אל הממונה על מחוז הצפון בבקשה להתיר להם הקמת מועצה אזורית נפרדת, שתטפל במושבים בלבד. רכז תנועת המושבים בגליל ומנהל ארגון הקניות של מושבי הצפון מר רענן נעים, חבר מושב רמות נפתלי, הסביר לי כי נציגי הקבוצים השולטים במועצת הגליל העליון מפלים את המושבים לרעה ואינם נענים לפניות של המושבים לסיפוק צרכים כיוציולים, בעיקר בתחומי הרפואה, החינוך והתברואה. מר רענן נעים אמר, כי ההחלטה לפרוש מהמועצה האזורית נפלה עוד לפני כשנה וחצי, אולם התערבותם של אישים מצמרת המרכז החקלאי ובראשם מר יוסף שיין, מי שהיה מזכיר ארגון המועצות האזוריות, מנעה את הפרישה והושג אז הסכם פשרה. מאחר ולא נתמלאו התנאים ובשל הגברת המתיחות לאחר סכסוך אלים בין מושב שפר לקבוץ רמת הנשיא על חלקת מטע אבוקדו, החליטו המושבים לפרוש.

כפי שנודע לי אינו נוטה משרד הפנים לאשר הקמת מועצה נפרדת, כי הדבר יהיה בניגוד למדיניות המשרד שלא להתיר פיצול השלטון המקומי. לעומת זאת הוחל במגעים לצירוף המושבים ממועצת הגליל העליון למועצת מרום הגליל, שבה רוב למושבים.

*

החלה פריצת דרך נוספת בבקעת הירדן

תושבי הגליל, עמק הירדן ועמק בית שאן יוכלו לנסוע, בעוד זמן מה, בדרך חדשה שתעבור דרך הר־אזורות גתית עד גב ההר שמעל לבקעת הירדן. מר מאיר שמיר, מנהל מינהל פיתוח הקרקע של הקרן הקיימת לישראל הודיע, כי בימים אלה הוחלה פריצת קטע ראשון של 7.5 קי"מ של דרך שאורכה יהיה 20 קי"מ, כאלטרנטיבה לכביש הנוכחי של בקעת הירדן, המקשר בין בקעת בית שאן בצפון ויריחו בדרום. הכביש יעבור בין ההאחזויות בקצה ועשרות הקיימות ובין ישוב נחל גתית וישוב נוסף בשם כור, שיוקם כאשר ועדת השרים לענייני שטחים תחליט סופית על מיקומו.

*

הכנות לתיירות חג המולד

בתי המלון המסעדות בנצרת, בטבריה ולאורך הכנרת נערכים בימים אלה לקבלת אלפי הצליינים הנוצרים שיתחילו להגיע בתחילת דצמבר. לפי התחזיות יגיעו השנה אלפי עולי־רגל נוצריים לנצרת ולגליל. בעלי מסעדות ובעלי בתי מלון יהודים למוד כבר מנסיונם בשנים קודמות את הלכות הכנת עץ אשוח המקושט ומילוי תרנגול הודו לארוחת־חצות בליל חג המולד. עובדים ערביים נוצרים משמשים כיועצים.

מר אנטואן שהין, מנהלה הנמרץ של הלשכה הממשלתית לתיירות בנצרת, אמר לי כי הטכסים בעיר מאורגנים השנה על־פי „פקודת מבצע" שהוכנה מבעוד זמן. חגיגות המולד בנצרת מצטיינות בשנים האחרונות בארגון למופת ומושכות קהל רב, נוצרי ויהודי.

*

עוד 100 דונם לחורשת טל

עונת הביקורים של 1972 בחורשת טל נסתיימה ברווחים, לעומת שנים קודמות שבהן היו גרעונות בתקציב המפעל הפארק, שעבר לרשות הגנים הלאומיים. מנהל הרשות מר יעקב יגאל מסר לי, כי הרווח מהשנה החולפת בצרוף הלוואה ממשרד התיירות והשקעות נוספות, המסתכמות יחד בסך חצי מיליון ל"י, יושקעו בעבודות פיתוח נוספות בחניון ובשטח הגן. העבודות יבוצעו על־פי תכנית האדריכל ליפא יהלום, שעיקרה הרחבת השטח ב־100 דונם שממזרח לנחל דן. יותקנו אגם מלאכותי לדיג ושיט, בריכת שחיה, מסעדה וחנות כלבו.

עבודות הפיתוח יארכו חמש שנים ורשות הגנים מעבדת בימים אלה את פרטי התקציב. עד תחילת העונה הקרובה יותקנו במקום, כך מבטיחים אנשי רשות הגנים הלאומיים, חדרי קרון (קרוונים) וצריפים (בונגלוס) דו־עונתיים שתוכננו על־ידי האדריכל דן סבאי, עם חימום בעונת החורף ואיוורור בקיץ. אם יצליח הנסיון תינתן לגולשים בחרמון ובשאריים ללינה באיזור אפשרות של איכסון במחיר נוח, לעומת מחירי בתי הארחה של הגליל העליון.

המאבק לחיים של שי פריש

דרך הייסורים מלאת התקווה של הצנחן שהלך לעולמו

מאת א. קרן

אותה עשרה שנה נאבק שי פריש במר גורלו בגבורה, עד שהכריעו המוות. היו אלה אותן עשרה שנות מאבק להיות ככל האדם, מאבק שבו פעל כח רצון עז להמשיך ולהיאחז בחיים ולא לוותר כל עוד לא תמה התקוה.

שי פריש שמת השבוע נפצע בעת שירות מילואים ביחידת צנחנים. פגז בזוקה אותו נשא על גבו, התפוצץ בעת הסתערות על גדר שהקיפה את היעד של התרגיל. כתוצאה מפציעתו התעוור שי בשתי עיניו ואיבד את יד ימינו. אולם לא איש כשי ישבר.

מספר אביו, חיים פריש, ממיסדי שדה הארבע: אחרי שסיים את הסירוגות הופיע לפתע בבית וביקש את [illegible] שאינני מסכים וכי עליו למלא את חובתו במקום אליו יישלח; שי כנראה הבין את עצמו לשיחה והסביר לי, כי גם אני התנדבתי בעלותי ארצה ב־1929 כחלוץ; מובן שלא יכולתי לעמוד נגד הערה זו. בסוף הסכמתי.

שירותו בצבא היה בתקופת פעולות התגמול והפשיטות. שי השתתף בפעולת קלקיליה ובאחרות, אותן לא גילה לי מעולם. הוא התקדם והגיע להיות מדריך סיורים. עם שחרורו ב־1958, כאשר לא היו לו תכניות מיוחדות החליט, כי עליו להיות חלוץ. הוא נתקבל לעבודה בחברת „נפטא" שם עסק בקידוחים, אם כי לא היה זקוק לכך מבחינה כלכלית.

ב־1960 נקרא לשירות מילואים ואז נתקבלה ההודעה על פציעתו. אביו ביקר בבית החולים. שי לא ידע עד כמה חמורה פציעתו. הוא סיפר כי „היתה התפוצצות ונעשה לי שחור בעיניים". הוא לא ידע אותה שעה, כי התעוור, איבד יד, כי ראשו וכמעט כל אברי גופו פצועים. „היה לו בטחון" המשיך האב, „כי זו לא יותר מהפציעה. הרופא אמר לו שיבריא ואפילו יוכל לנהוג במכונית". במשך הזמן הוברר לשי מצבו אך הוא לא התלונן. „היה לו בטחון לקראת העתיד".

עם שחרורו מבית החולים נשלח למוסד „מגדלאור" לחינוך עוורים בחיפה, שם שימש דוגמה לעוורים אחרים להם ידע לספר על העולם שכולו אור. הוא אמר אז לאביו: „אבא, צריך לעזור לאנשים אלה ואני חושב שאוכל לעזור. הם לא כל כך מסכנים כמו שחושבים עליהם".

שי פריש בחברת אשתו אילנה ואחת מהבנות

בתום הכשרתו במוסד החל להכין את עצמו לבחינות הבגרות, בעזרת משרד הבטחון. באותו זמן עבר לגור בתל־אביב, אחרי שהמטפלים בו יעצו לו שלא להמשיך להתגורר בבית אביו. „בהתחלה לא הבינותי" אמר האב „אך זה היה כדי שיתחיל להיות עצמאי". מדי זמן נהג לבקר במועדון עיוורים בתנועה, שם הכיר את אילנה שעתידה להיות אשתו. משגילה לאביו (הוריו נפרדו בהיותו בן שלוש) את כוונתו להינשא „היתה זאת מכה בשבילנו" מספר האב. „הספק לנו ילד אחד עוור ולא רצינו שגם אשתו תהיה עוורת. לא גלינו לו זאת וחיפשנו סיבות לשכנעו כי לא כדאי להינשא". אולם לא שי יתפתה. תשובתו היתה חד־משמעית: אם יתחתן עם אשה שאינה עיוורת היא לא תהיה שותפה לגורלו. „עיוורת תבין אותי יותר וגם אני אבין אותה". תשובה זו שכנעה את האב, כי בנו צדק מה גם „שראינו כי היא רוצה ללוותו בחיים".

חיי הנשואין החלו ברגל ימין, והזוג היה באושר ושי החל בהגשמת תכניותיו — המשך לימודים — כדי שיוכל לקיים את עצמו ומשפחתו. מזמן לזמן נפל למשכב בגלל רסיסים שנשארו בגופו אולם מעולם לא הרשה למחלתו לשנות את תכניותיו. הוא למד באמצעות רשמקול, אותו נהג להציב לפני המרצה. שלא כעוורים אחרים לא יכול היה שי להשתמש בכתב ברייל. בהיותו גידם, אולם אשתו, הבקיאה בכתב זה, עזרה לו. גם את תשובותיו הקליט וכך המשיך בלימודיו וגמר את התואר הראשון בסוציולוגיה ובמדעי המדינה. את רצונו ללמוד, בהפסקות שבין מחלותיו, תרץ תמיד בכך שברצונו שילדיו „ידעו שהוא לא אבא מסכן, אלא אבא שגמר ללמוד ויכול לקיים משפחה".

אותו זמן הוצע לו ללמוד משפטים, מקצוע בו האמין, כי יוכל להיות מועיל. בעת זו התעורר בו שביב תקוה, כי טיפול מסויים בארצות־הברית יוכל להחזיר לו את הראייה בעין אחת. האמנם שי נסע אז לבוסטון, כשבארץ נשארו שלושת ילדיו שנולדו בינתיים. שם, „בעולם שהיה חשוך בשבילו", בילה חודשיים אולם ללא תוצאות. מסע זה גם קבע את עמדתו הסופית כלפי החיים, בידעו כי אין לו תקוה לראות. עליו להמשיך לחיות עם גורלו.

אולם נראה כי כל אשר עבר עליו לא עבר מבלי להשאיר סימנים. הרסיסים התחילו להציק ושי הועבר לבית החולים. הרופאים ניסו להימנע מניתוח אולם כשנוכחו לדעת, כי אין מנוס — נותח.

„אולי הפרופסורים לא יסכימו עמי" ממשיך האב „אך זה בא כנראה מפני שכל מיני אברים ועצבים נפגעו. ידו השמאלית שנותרה לו לאחר הפציעה החלה לגלות סימני שיתוק ובאחרונה ניכר בו, כי הוא משותק כמעט לחלוטין, אולם מוחו פעל עד לרגע האחרון. הוא זכר את כל עברו, עמו זכר את ימיו האחרונים".

כשנוכחו הרופאים לדעת כי לא [illegible], הוא הועבר למרכז השיקום [illegible]. „התעניינתי מה סיכוייו" אמרו לי, כי רק גם יוכל לעזור, אבל וגם לא בא".

המטפלת שטיפלה בו במרכז השיקום עשתה כמיטב יכולתה לעזור לו, היא התקשרה עם כל האנשים אותם נהג להזכיר וביקשה שיבואו לבקרו. סגן־אלוף מרסל טובייאס, שתחת פיקודו שירת שי, שלח לו את תמונתו „ולאחר כמה ימים קראנו כי נהרג. שי ידע זאת ומאוד הצטער". האב ציין בהוקרה הופעה יחיד שערך למען שי השחקן גדי יגיל, שהופיע לפניו במרכז השיקום והגיש לו תכנית מיוחדת. „אנחנו חייבים לו תודה בעד זה".

שי בילה את ימיו האחרונים בנדירה ו„עד לימים האחרונים אף פעם לא יכולתי להוציא ממנו מילה של יאוש". לשאלה מה שלומו ענה תמיד „בסדר". כשהחזיר את נשמתו לבוראו קרא בשם אביו.

בבית קטן בדרך ההדרים 1 במושב שדה ורבורג נשאר אב שכול. אותן עשרה שנים נשא בליבו תקוה לראות שוב את בנו יחזור כאחד האדם, אותו בן שאיבד את מאור עיניו אולם היה בין הראשונים שקנו מכשיר טלוויזיה כדי שילדיו לא ירגישו שהוריהם שונים מהורים אחרים ולהם דאג לבל יחסר להם דבר.

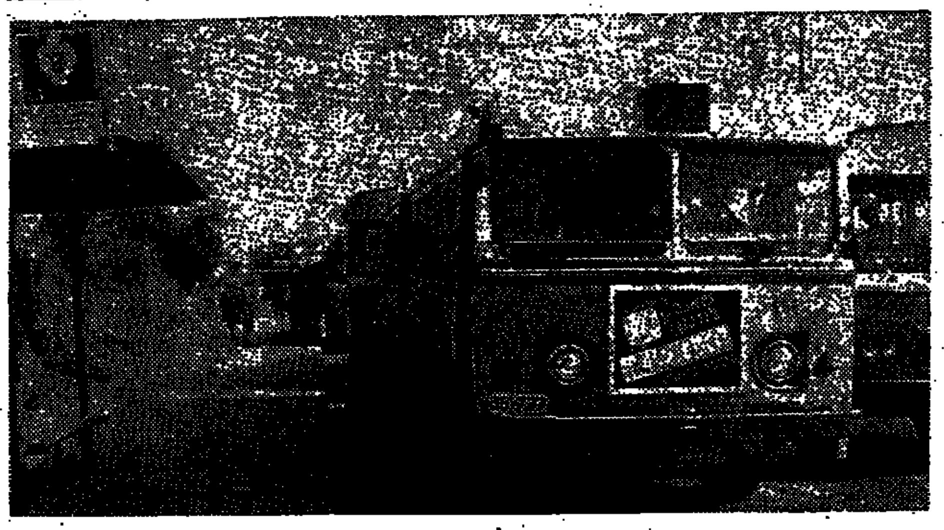

תחנת המוצא של קו 25 ברמת־אביב

קו הסבל — 25

השרות גורם התמרמרות שהולידה זעם ואלימות

מאת שלמה גרבר

שירות האוטובוסים החדש של דן בקו 25, פועל זה שמונה ימים. קו זה נפתח במסגרת הריאורגניזציה בתחבורה הציבורית בתל־אביב, אך תלונות הנוסעים מתרבות והולכות מיום ליום. קו זה, המחבר את בת־ים דרך יפו לרמת־אביב, נועד להקל על הנוסעים, אולם מן התלונות עולה כי לא רק שהוא מכביד עליהם אלא גם גורם להתמרמרות וזעם שכבר הגיעו לידי אלימות וחסימת הדרך בפני האוטובוסים.

התלונות הן, כאמור, רבות. הנוסעים נאלצים להמתין עד 15 ו־20 דקות בתחנות הביניים. לעתים קורה שהאוטובוס מלא ואיננו אוסף אותם, או שמגיעה שיירה ארוכה של שלושה ואף ששה אוטובוסים בבת־אחת. גם משך הנסיעה לאורך הקו התארך בכ־5 עד 10 דקות, כך שכל נוסע, בין אם הוא עובד או תלמיד, חייב להקדים יציאתו לעבודה או לבית־הספר בחצי שעה כדי לא לאחר, והוא אף מגיע הביתה באיחור של כחצי שעה.

נקודות תורפה בקווים

מורות מצפון תל־אביב, המלמדות בבתי הספר ביפו ועצמות, הן אמהות לילדים וכל דקה בבוקר היא יקרה להן. עובדי עיריית תל־אביב הגרים באיזור יפו — זועקים מרה. ביטול קו 7, בו נהגו לנסוע, גרם להם לאחר לעבודה. סטודנטים באוניברסיטת תל־אביב ברמת־אביב מתלוננים כי הם מאחרים לשיעורים בכחצי שעה.

על כל אלה נתוספה גם העלאת דמי הנסיעה מעל ומעבר למתחייב מהעלאת התעריפים הארצית. נוסעים ששילמו 30 אגורות בעד נסיעה מאיזור גן־החשמונאים עד לאיזור השעון ביפו, נדרשים לשלם 40 ו־45 אגורות, כלומר העלאה של 33% ו־50% (חמישים אחוז!) זאת לאחר שדמי הנסיעה הורדו כבר, בלחץ הנוסעים ומשרד התחבורה כ־65 אגורות.

אין להתפלא, איפוא, שמסיבת עתונאים שנערכה ביום ד' עם סגן שר התחבורה, מר גד יעקובי, הוקדשה ברובה לבעיות הריאורגניזציה בתחבורה הציבורית בתל־אביב ולנעשה בקו 25 החדש. טען מר יעקובי: „שני הקווים הראשונים שהופעלו במסגרת הריאורגניזציה (43 ו־74) פועלים כתיקנם מה־5 בחודש, ומהווים שיפור ניכר בתחבורה. קו 25, שמבחינת תיכנונו הוא חיוני ביותר, נמצא בהרצה. הוא מבוסס על מהלכים של שני קווי דן — 7 ו־25, שבוטלו. פתרון טוב יותר לחלק מן הנוסעים יהיה כאשר נפעיל קו נוסף מבת־ים — יפו, דרך שוק הכרמל, בנין־יהודה, בניין העיריה וצפונה לו (קו זה יופעל רק בעוד חצי שנה).

בקו 25 החדש יוצאים 280 אוטובוסים ביום, ובשעות השיא 20 אוטובוסים בשעה, כלומר אוטובוס בכל שלוש דקות. מתוך נסיעה בקו זה שלשום, התרשם כי קיימות שלוש בעיות עיקריות: בשדרות ירושלים ביפו — רכב חונה באין חניה או עצירה, עגלות החוסמות את המעבר, ואי־אכיפה מספקת של חוקי התנועה. הפקק השני הוא ברחוב גרונברג, בו הרמזורים מאפשרים מעבר מוגבל של רכב וגורמים לעיכוב בזרימת הקו. קיימת גם בעיה של חניה אסורה. נקודת התורפה השלישית היא רחוב יהודה המכבי.

הסכם עם המשטרה

מר יעקובי מסר כי שוחח על כך עם ניצב־משנה א. אלמן, ראש מחלקת התנועה במטה הארצי של המשטרה, וסוכם עמו על פעולה מיידית של המשטרה לאכיפת חוקי התנועה בשדרות ירושלים וברחוב גרונברג. נוסף לכך נשקלת האפשרות להגביל ברחוב גרונברג תנועת אוטובוסים בלבד. כן תיאסר תנועת רכב ללימוד נהיגה ברחוב יהודה המכבי — דבר שסוכם עליו עוד לפני כמה חדשים עם העיריה, אך לא בוצע עד היום.

מר יעקובי הביע תקוה כי עם נקיטת אמצעים אלה, תוגל הקלה ניכרת בזרימת התנועה בנקודות התורפה השונות, והדבר יאפשר לאוטובוסים נסיעה רצופה ללא עיכובים או השהיות, ויפתור את בעיית ההמתנה הממושכת בתחנות הביניים.

מר יעקובי הודיע כי יערך בירור נוסף לגבי דמי הנסיעה בקטעים השונים לאורך קו 25, בהתחשב בתלונות על העלאתם ב־33% וב־50%. הודגש השום על עריכת „בירור נוסף", כי כבר נערך בירור כזה שנסתיים ללא תוצאות.

קווי אקספרס

בשיחה עם המפקח על התעבורה בדרכים, מר דן אבידן, הוא מסר כי בעקבות התלונות של עובדי העיריה, יונהגו קווי אקספרס בשעות השיא מבת־ים ועד לבניין העיריה. נוסף לכך הועמדו לרשות פקח התנועה של דן 10 אוטובוסים רזרביים להכוונה בשעות השיא לתחנות ביניים שיהיו עמוסות, כדי להספיק את זמן ההמתנה. טען מר אבידן: בכל קו חדש, ובמיוחד בקו מטרופוליני כמו 25, דרוש זמן מסויים עד לייצוב הקו. בתקופה זו של ההרצה, מתגלים ליקויים שונים. אנו ערים לליקויים ומחפשים דרכים לסלקם. אולם בשום מקרה לא נוכל לענות על צרכי כל הנוסעים. תמיד יהיה מיעוט שייפגע ויצעק. אולם רוב הנוסעים יהנו מקו החדש שהוא חיוני ביותר.

על קובלנות כי [illegible] המופעל על ידי „דן" [illegible] לרמת־אביב, יש ליקויים ותקלות, השיב מר אבידן כי הבעיה בקו זה היא מחסור באוטובוסים. בשעתו נקבע כי בקו זה ישרתו 51 אוטובוסים, אך התברר כי המספר אינו מספיק. לאגד אין די אוטובוסים כדי להפנותם לקו זה ולהגדיל בכך את תדירות הנסיעות, אולם הפעלת הקו אינה נתקלת בבעיות קשות.

בינתיים עברו עשרה ימים להרצת קו המטרופוליני, ונראה שצריך יעברו ימים נוספים עד שיונהגו השיפורים המתוכננים כדי להסיר את הליקויים השונים שהתגלו תוך כדי הפעלת הקו. השאלה היא אם אי־אפשר היה למנוע אותם מלכתחילה על ידי בדיקה יסודית של מסלול הקו החדש ותכנון מדוקדק יותר. הרי מצב התנועה הקשה לאורך שדרות ירושלים בגלל חניה אסורה ועגלות החוסמות את הדרך, הוא נתון ידוע מזה זמן רב לכל בעל רכב העובר במקום; גם קצב פעולת הרמזורים ברח' גרונברג ידוע. אשר למצב התנועה ברחוב יהודה המכבי, גם הוא היה ידוע ואף פורסם על כך בעתונים כמה וכמה פעמים. השאלה היא כיצד נעלמו נתונים אלה מעיני המתכננים של הקו החדש בעת התיכנון, מה גם שהם הגדילו את מספר יציאות האוטובוסים מ־230 ל־280.

כלום אי אפשר היה לנקוט לקראת הפעלת הקו החדש אותם האמצעים שעומדים לנקוט בהם עכשיו, כגון אכיפת חוקי החניה, איסור תנועת העגלות ורכב ללימוד נהיגה, הקצאת רח' גרונברג לאוטובוסים בלבד וכו'. יעברו ימים ואולי שבועות עד שהדבר יבוצע. נוכח מה שאירע בקו 25 מתעוררת המחשבה שמא צדקו אלה שמתחו בשעתו ביקורת על תוכנית הריאורגניזציה, שעובדה, לדברים, על ידי כלכלנים וסטטיסטיקנים, ולא על ידי מהנדסי תנועה בעלי ידע ונסיון.

שלושה קווים נוספים

ויש גם לומר משהו כלפי המשטרה, שהבטיחה להגביר את הפיקוח על החניה בנקודות התורפה לאורך הקו. בעיה דומה קיימת גם ברחוב דיזנגוף מזה חצי שנה, מאז הונהגה בו חניה חד־סיטרית לרכב פרטי. היו כמה פניות אל המשטרה בעניין זה, והיא הבטיחה בכל פעם לנקוט באמצעים ולגרור רכב חונה לאורך הרחוב. עד היום לא נעשה דבר ואיש אינו יודע מדוע. יש הזוקפים זאת להתנגדות המשטרה בשעתו להסדרי התנועה החדשים ברח' דיזנגוף, ויש הזוקפים זאת למחסור בכוח אדם במשטרה. מה הערובה כי המשטרה אמנם תפעל לסילוק הרכב החונה לאורך מסלול הנסיעה של קו 25?

סגן שר התחבורה, מר גד יעקובי, מסר עוד כי השלב הבא של הריאורגניזציה בתחבורה יופעל בראשית מאי 1973, כלומר בעוד חצי שנה, וכי בקרוב יתחילו הדיונים בנושא זה. המדובר הוא בשלושה קווים מטרופוליניים נוספים: ממזרח בת־ים למערב תל־אביב דרך תוכנית ל' לרמת אביב; ממזרח בת־ים דרך מרכז העיר לרמת־אביב; וממערב חולון דרך מזרח העיר לרמת־אביב. יש רק לקוות כי מתכנני קווים אלה ילמדו לקחים מהפעלת שלושה הקווים הראשונים, ובמיוחד מהפעלת קו 25 הגורם עדיין סבל רב לנוסעים הזקוקים לו.

גזור לפי הקו המרוסק, קפל לפי הקו הפנימי, הדבק ושלח ללא בול ומעטפה.

דמי הדאר שולמו ע"י המען סניף הדאר הראשי ברח' אלנבי תל־אביב, אשור 6205

דאר עסקי

לכבוד
הארץ
מחי ההפצה המנויים
ת.ד. 233
תל־אביב — 61000

1.12.72

שם פרטי ____ שם משפחה ____

הכתובת ____ טלפון מס' ____

נא לשלוח לי את פרטי ההסדר. סמן ב־x במשבצת המתאימה:

□ עובדי מדינה — יה"ב
□ עובדי משרד הבטחון על כל שלוחותיו
□ צבא קבע — מתי"ש
□ עצמאי או שכיר במקום עבודה כלשהו
□ סטודנט □ זוגות נשואים

קפל פנימה

הערה: תגזירים מהודקים בסיכה או תגזירים בלתי דבוקים או פתוחים מכל צד שהוא של התגזיר — לא יגיעו לתעודתם באמצעות דאר ישראל.

*

סבון באלי

צמחי טהור, סבון קוסמטי שי לעור

*„באלי־טריו" - כולל 2 באלי ובאלי פרש
באריזה אחת ובמחיר מבצע

هكذا من الأصل

[هكذا من الأصل]

עבור מפעל מתכת ביפו
דרושים רתכים
תנאים טובים
טל' 822825 826451

לאגודת פרדס בע"מ
אזור בית אריה המרכזי
להדרים קדימה
דרוש
מרכז פעולות חקלאיות
על המועמד להיות בעל ידע מעודכן ונסיון בשטח עבוד פרדסים, בעל רשיון נהיגה ולאחר שרות צבאי.
בא לפנות בכתב עם פרוט הידע והנסיון לת.ד. 461 ת"א.

מיקרואלקטרוניקס בע"מ
מפעל לרכיבים אלקטרוניים
MICROELECTRONICS LTD.
דרוש מנהל חשבונות מדופלם
לתפקיד אחראי ועצמאי במחלקת הנהלת-חשבונות ממוכנת.
כישורים — מנהל חשבונות סוג ה', בעל ידע בביקורת פנימית, נסיון של עד 5 שנים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
לפנות בכתב עם קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח-אדם, רח' הפמ"ש 4, איזור ה־ תעשיה חולון.

מפעלים המלח בע"מ
דרושים הידראוליקאים
לעבודה במפעלים בסדום
כישורים:
1. לאחר שרות צבאי.
2. בוגר בי"ס טכני של חיל־האויר במגמת ממ"ס או בוגר בי"ס מקצועי אחר.
3. יעדף מועמד עם נסיון מעשי בהידראוליקה.
4. למועמדים מתאימים שאינם מן האזור קיימת אפשרות של עזרה בדיור.
על המעונינים לפנות לאגף כח-אדם ומנהלה סדום, ת.ד. 75 באר-שבע

לחברה גדולה בחיפה
דרושה
כתבנית
עברית אנגלית
עם נסיון
ליום עבודה מ־0800—עד 1600.
נא לפנות טלפונית 528255 חיפה.

למשרד תכנון הנדסי
בחיפה
דרוש
מהנדס אזרחי
- בעל נסיון של 2—3 שנים בנושאי הנדסה אזרחית, עבודות עפר, דרכים, מסלולים וכבישים.
- תנאי שכר טובים למועמד מתאים
- המעונינים יפנו בכתב ובפרוט נסיונם המקצועי הקודם לת.ד. 4666 חיפה.
- סודיות מובטחת

דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול
דרושים
מפעילים
למתקני
הייצור
רצוי בעלי השכלה של 10 שנים
אפשרויות לקידום ותנאי שכר טובים
נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם לת.ד. 10036 חיפה.
— סודיות מובטחת —

למפעל לעיבוד שבבים בחולון
דרושים:
1) **כרסם**
2) **מסגרים מעולים**
להתקשר לטלפונים: 267068, 263857

חברה מסחרית בתל-אביב
מחפשת
מנהל/ת חשבונות
רצוי עם נסיון במיכון
לפנות בציון תולדות חיים ונסיון לת.ד. 16284 עבור „מנהל/ת חשבונות"

לחברת רהוט
דרושה
שרטטת-מוכרת
בעלת נסיון
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 33008, תל-אביב

למפעל מתכת בתל-אביב
דרושים
עובדים לא מקצועיים
אחרי שירות צבאי
בא לפנות אישית: — „רפאלי" הכרמל 12, ת"א

למפעל בירושלים
דרושות
1. **פקידה כתבנית עברית**
הדרישות:
הדפסה מעולה במכונת כתיבה עברית.
ידע בעבודות משרד כלליות.
2. **פקידה כתבנית אנגלית**
השלטה יסודית בהדפסה והתכתבות באנגלית.
לפנות בכתב יד לת.ד. 3684 ירושלים

למכרות נחושת תמנע בע"מ
TIMNA
דרושים
צעירים רווקים יוצאי צה"ל
בעלי רשיונות נהיגה סוג ג'
ללימוד מקצוע הקידוח
תנאים טובים למועמד המתאים
מועמדים מתאימים יפנו אישית למשרדי החברה בת"א הקריה, רח' ט' (מול קול ישראל) או בכתב למח' כח-אדם דאר אילות בימים א' ב' ד' ה' מצוידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

דרושים לנו:
- **מנהל תחזוקה** — רצוי מהנדס חשמל
- **עובדי תחזוקה** — חשמלאים
- **מנהל קבלה**
אפשרות מגורים במקום

מלון פאן אמריקן ים-המלח בע"מ
★★★★★ חמישה כוכבים

נא לפנות אישית או בכתב (עבור „עובדים פאן-אמריקן") למשרד „ארד" שד' רוטשילד 66, ת"א, טלפון 625955
סודיות מובטחת

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרושה
מזכירה קורספונדנטית
בעלת כשורים במגעים עם ציבור ומוסדות עם נכונות ליום עבודה מפוצל.
מועמדות בעלות נסיון קודם בעבודה עצמאית ובעלות אופי זהה, יגישו מועמדותן לת.ד. 1736 תל-אביב, עבור מס. 60.

מהנדס אזרחי
בכיר
חוזר מארה"ב
מחפש תפקיד מתאים
בוגר הטכניון, 16 שנות נסיון מגוון בארץ ובחו"ל
להתקשר 750731 ת"א

למשרד גדול בת"א
דרושה פקידה ראשית
לאחר שרות צבאי
בעלת ידע בעבודות משרדיות למיניהן
המעוניינות מתבקשות לטלפן 03-611008

לחברה לניהול, תיאום ופקוח על בניה
דרוש
מהנדס בנין
לתפקיד תאום ופקוח על עבודות בניה
הכשורים הדרושים: 5 שנות נסיון
מקום העבודה: ירושלים.
תנאים טובים למועמדים מתאימים
בפרטים נא לפנות לת.ד. 2705 רמת-גן (למס' 37)
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול
דרוש
רואה חשבון צעיר
לתפקיד
עוזר למנהל חשבונות ראשי
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה ודרישות שכר לת.ד. 3226, תל-אביב, עבור „עוזר למנהל חשבונות ראשי".

דרושה מיד
מרכזנית ופקידת קבלה
מרכזיה 5×20
שעות העבודה 8.00 — 16.00
אוירה נעימה
רצויה תושבת חולון בת-ים
[illegible] רח' קפלן 50 חולון
טל. 840191

דרוש צעיר כאחראי
על מחסן השליחויות
לפנות: „תבדים" רח' פינס 26 ת"א
מ־14.00 — 16.00

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול
דרושות
1. מזכירה-כתבנית לבית-ספר
2. מרכזנית.
לפנות בכתב: הכפר הירוק 60974

החברה מחוץ לארץ
דרושים
פועלים מקצועיים לאבני חן
כל הכבוד דבל החלקים.
תנאים טובים
טל: 737847

חברה מסחרית גדולה בת"א
מחפשת
מנהל יבוא
בעל נסיון
לפנות בכתב בציון קורות חיים לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 64

למפעל הלנה רובינשטיין
במגדל העמק
דרוש
עובד אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי במסגרות מכנית, בעל נסיון באחזקה כללית, רצוי תושב הסביבה
בא לפנות בכתב בציון פרטים אישיים, נסיון קודם, ומשכורת מבוקשת, לת.ד. 1, מגדל העמק.

לחברה בחיפה
דרושים:
✶ **מנתח מערכות בכיר**
עם נסיון של שנתיים לפחות בשיטות מסחריות בהנהלת חשבונות, פיקוח מלאי ומכירות. נסיון בתכנות רצוי.
✶ **תכניתן**
עם נסיון בשפות Cobol או Neat/3
בא לפנות לת.ד. 4868 חיפה עבור מספר 178

למפעל למזון **ויטה** ברמת-גן
דרושים
לאחזקת ציוד אוטומטי משוכלל
1) **מכונאי אחזקה** מעולה
נסיון באחזקת מכונות אוטומטיות הכרחי
2) **מכונאי אחזקה**
בוגרי בתי-ספר מקצועיים.
3) **מסיק דוודים**
עם נסיון קודם
למועמדים המתאימים מובטחים קידום מקצועי והשתלמויות.
בא לפנות בכתב לת.ד. 267, רמת-גן, ולציין קורות חיים.
סודיות מובטחת

ל־UNIVAC חברה למחשבים
דרושים:
מנתחי מערכות
מתכנתי מערכות...!
לפרויקטים בעלי אתגר בישראל ובחו"ל
בעלי רקע הנדסי רב והבנה במערכות/תכנות — מינימום של 4 שנות נסיון עבודה.
קיימת הכוון במערכות גדולות/כוללות באפליקציות ON-LINE, REAL-TIME הקשורות.
הנתן עדיפות לבעלי נסיון במערכות UNIVAC שליטה מלאה באנגלית רצויה.
לקביעת ראיון בא להתקשר ל־58924 / 03-53714. מועמדים מתבקשים להביא, בצורה מפורטת, קורות חיים, נסיון עבודה והמלצות מקצועיות אישיות.

חברת רכב ארצית
מחפשת
איש מכירות
בכיר
✶ נדרש נסיון קודם במכירת כלי רכב
✶ השכלה מקצועית רצויה
✶ נדרשת שליטה בשפות: עברית, אנגלית
✶ מקום העבודה: באיזור תל-אביב
✶ התנאים יקבעו בהתאם לנתוני המועמד —
יש לפנות בכתב בציון קורות חיים לת.ד. 959 חיפה.
— סודיות מובטחת —

לחברת אפריקה ישראל להשקעות בע"מ
אגף פיתוח ובנוי
דרוש
עוזר למהנדס ראשי
התפקיד המוצע כולל:
1. תיאום עם ארדיכלים, מהנדסים ויועצים ובדיקת תוכניות.
2. טיפול ברשויות, ועדות מקומיות ועדות מחוזיות.
3. תיאום ופיקוח כולל עריכת חוזים וגמר חשבונות.
מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 29280 ת"א
מיקוד 65-514 סודיות מובטחת

למוסד ציבורי גדול
דרוש
מהנדס בכיר
לעריכת התקשרויות עם אדריכלים ומתכננים
מקום עבודה: תל-אביב.
תנאי שכר: לפי כישורי המועמד.
על המועמד להיות בעל כושר ניהול מחיים כרגע בכיר ובעל ידיעות טובות בשטחי הדרושה שונים.
- הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 תל-אביב למס' 15 (082) עד לתאריך 15.12.1972.

למפעל מתכת ותיק
באזור חולון
דרושים:
מסגרים רתכים
יוצאי צבא, מסיימי בי"ס מקצועי במסגרות
רצוי בעלי מקצוע עם נסיון בתחום זה, אפשרי גם בלי נסיון קודם.
מובטחים תנאים, מסלול קידום, בטחון וקביעות בעבודה, הדרכה והכשרה.
פנה לטל. 849111 או ת.ד. 1944 ת"א ותוזמן ע"י נציגנו לשיחה.

למוסד ציבורי גדול
דרוש
טכנאי בנין
לתפקיד: פקוח על ביצוע עבודות מגורים בקנה מידה גדול.
מקום עבודה: אילת.
תנאי שכר: יקבעו לפי כישורי המועמדים וכן תובטח דירה למגורים.
על המועמדים להיות בעלי ותק מקצועי של כמספר שנים.
דרוש: רשיון נהיגה וכושר ניידות.
- הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 ת"א למס' 15 (081-ב') עד לתאריך 15.12.1972.

למוסד ציבורי גדול
דרושים
מהנדסי בנין
לתפקידי פקוח על ביצוע עבודות מגורים בקנה מידה גדול
מקום עבודה: אילת.
תנאי שכר: יקבעו לפי כישורי המועמדים וכן תובטח דירה למגורים.
על המועמדים להיות בעלי ותק מקצועי של כמספר שנים.
דרוש: רשיון נהיגה וכושר ניידות.
- הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 תל-אביב, למס' 15 (081-א') עד לתאריך 15.12.1972.

למוסד ציבורי גדול
דרוש
מהנדס מכונות
לתפקידי פקוח על ביצוע עבודות מכניות בשטח מזוג אויר, קרור וחמום בקנה מידה גדול.
מקום עבודה: סיני.
תנאי שכר: יקבעו לפי כישורי המועמד.
על המועמד להיות בעל ותק מקצועי של כמספר שנים. דרוש: רשיון נהיגה וכושר ניידות.
✶
הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 תל-אביב למס' 15 (083-א') עד לתאריך 15.12.1972

מזוג אויר
דרושים
שרטטים וטכנאים
למשרדנו בירושלים ובת-א
בעלי נסיון של שנתיים לפחות
המעונינים מתבקשים לפנות ל: ש. אופיר ושות' מהנדסים יועצים בע"מ
טלפון 242031; 239711 תל-אביב

לחברת בניה ארצית
דרושים
1) **מהנדס בנין**
2) **הנדסאי/טכנאי בנין**
בעלי נסיון של שלוש שנים לפחות במשרד קבלני
לפנות 057/2786 בין השעות 8—15.00

לחברת ספנות גדולה
דרושה
פקידה
כתבנית
כישורים:
✶ הדפסה מעולה בעברית וידיעת השפה האנגלית.
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 5 תל-אביב, עבור חברת ספנות.

מדינת ישראל
משרד הבטחון — אגף הנוער והנח"ל
מחלקת גדנ"ע
אגף הנוער והנח"ל, משרד הבטחון מודיע על
משרות פנויות
באיזור הדרום למדריכי
בפקוד הגדנ"ע בשנת הלמודים תשל"ג
כישורים נדרשים:
1. קצינים וסמלים משוחררים מכוחות ס...
2. בעלי נסיון בהדרכה.
3. עדיפות תנתן לבעלי נסיון בהדרכה במקצועות הגדנ"ע
מקומות הפעילות המוצעים:
1. בית ספר חקלאי — „ספיר" (משרה מלאה)
2. [illegible] (משרה מלאה)
מועמדים בעלי נתונים מתאימים יפנו בציון קורות חיים ונתונים ויציינו את המשרה הרצויה להם.
בא לציין כמספר אישי ודרגה צבאית. המועמדים המתאימים יוזמנו לראיון בפני ועדת קבלה באגף הנוער והנח"ל/ מחלקת גדנ"ע. על ההפניות להגיע לאגף הנוער והנח"ל מחלקת גדנ"ע, הקריה, רחוב ב' בת"א, לא יאוחר משבעה ימים מיום פרסום המכרז.

למוסד ציבורי גדול
דרושים
מהנדסי במוי
לבדיקת כתבי כמויות ובקורת חשבונות של עבודות הנדסיות שונות
מקום עבודה: תל-אביב.
תנאי שכר: יקבעו לפי כשורי המועמדים.
על המועמדים להיות בעלי ותק של כמספר שנים בבדיקת כמויות וחשבונות של עבודות הנדסיות.
- הצעות בכתב בליווי קורות חיים מפורט של השכלה, נסיון ורקע יש להגיש לת.ד. 7061 תל למס' 15 (084) עד לתאריך 1972

אלתא
התעשיות אלקטרוניות בע"מ
אשדוד
דרושים
חשמלאי תעשייתי
בוגר בי"ס מקצועי, בעל נסיון בא כתקני חשמל תעשייתי. נדרש רשיון חשמלאי מוסמך או ראשי.
מכונאי אחזקה
לצורך אחזקה והקמה של מכונות שבבי, משאבות ומדחסים. רצוי בעל בעבודות מסגרות.
טכנאי קירור / מזוג אויר
בעל נסיון בהקמת מערכות קירור ומזוג תעשייתי. רצוי בוגר בי"ס מקצועי.
מכונאי אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי. בעל נסיון בארגון ובנושאי אחזקה. רצוי מכונאי מכונות.
קיימת אפשרות הסעה למבקשים
- על המעונינים לפנות בכתב אל מח' התעסוקה של „אלתא" — אשדוד.

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המערך הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 97 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 238521, 238401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

תדיראן

לתדיראן דרוש
רכז מועדון
העבודה היא בשעות אחה"צ והערב, שלוש עד ארבע פעמים בשבוע.
מועמדים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת"א

תדיראן תדיראן

למוסד ציבורי דרושים
* מנהל חשבונות
סוג ג' עם נסיון בעבודה עצמאית של 3 שנים לפחות למשרד הראשי בתל-אביב
* מנהל חשבונות
סוג ד' עם נסיון בעבודה עצמאית של 3 שנים לפחות למשרד בשרון

*

דרגת השכר תיקבע בהתאם לכישורים לפי סולם הדירוג האחיד.

הצעות נא לפנות עד יום 7.12.72 לת. ד. 33157 ת"א עבור מס' 618.

סודיות מובטחת

מפעל תעשייתי
מחפש
עבור המשרד הראשי בת"א
מזכירה
השולטת בשפות גרמנית, אנגלית ועברית

מועמדות מתאימות מתבקשות להתקשר טלפונית 59480 ת"א.

דרוש
עובד לחנות ספרים
לועזיים-מדעיים

ידיעת השפה העברית והשפה האנגלית — הכרחית.

פנות: לטלפון 611431, תל-אביב, ת.ד. 526

הנדסת התפלה לישראל
(תהליך זרחין) בע"מ
דרוש עובד
למחלקת הנהלת חשבונות
לטיפול בחשבונות ספקים

דרישות המשרה:
1. ידיעה בהנהלת חשבונות
2. נסיון בתחום זה — יתרון

תנאים טובים לעובד המתאים
נא לפנות בכתב ת. ד. 18041 ת"א

חברה גדולה בענף הרכב
דרושים
1. מחסנאי
לחלקי חילוף
עדיפות למשתחררי חיל חימוש
2. פקידה
ידיעת השפה הצרפתית הכרחית

לפנות טלפונית אל 39871, ת"א
שעות 8.30 — 13.30 15.30 — 16.30

דרושים
* מהנדס מכשירים
בעל נסיון של 5 שנים לפחות במכשירי בקרה תעשייתיים
לחברה העוסקת בהרכבה ובמכירה של ציוד כב"ל.
* מכשירן מנוסה
בציוד בקרה תעשייתי אלקטרוני ופניאומטי — הגיש לשם הרכבה ושירות.

אפשרויות קידום לאדם המתאים

סודיות מובטחת

נא לפנות בצירוף תולדות חיים לת.ד. 246 תל-אביב

תדיראן

למפעל התקשורת בפ"ת
דרושים
פועלי ייצור
מועמדים המעוניינים בתנאים טובים, יתקשרו לטלפון 918585 או למפעל ברחוב הסיבים 18, פתח-תקוה.

תדיראן תדיראן

דרושה פקידה - כתבנית
לאחר שרות צבאי

שעות העבודה: 7.30—14.30

● נא לפנות טלפונית 828006 ת"א לפנה"צ.

מ.ר.ב. פקוח הנדסי בע"מ
לעבודה בצפון הארץ
דרוש
מהנדס אזרחי
לפנות בכתב לת.ד. 44550 חיפה

דרושה סטודנטית
בחיפה
לעבודה חלקית
בשעות בלתי קבועות
לפנות ת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 59.

דרושים מיד
* מראיינים/ות
לביצוע סקר בכל איזורי הארץ
* פוקדים/ות
לביצוע מפקד תושבי תל-אביב, נתניה וחדרה.
* מראיינים/ות
בעלי כושר שכנוע ומכירה, לעבודה בפרוייקט פרסומי ממדרגה ראשונה.

העבודה בכל הארץ.

לקביעת פגישה נא לפנות לטלפון 449932 ת"א.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרה פנויה של:
ראש מדור סיוע במחלקה למינהל תלמידים
מכרז מס' 242/72

תיאור התפקיד — ניהול מדור סיוע לתלמידים ב־מסגרת המחלקה למינהל תלמידים העוסקת בחלוקת מילגות לתלמידי התואר הראשון והמרכז ללימודים קדם־אקדמיים, הלוואות לכלל תלמידי האוניברסיטה וטיפול במקרים מיוחדים. אחריות לתקציבי הסיוע וההלוואות לסוגיהם: תיאום עם קרנות צבוריות ומשרדים ממשלתיים בכל הקשור לסיוע לסטודנטים; קיום מגע שוטף עם הפקולטאות, בתי הספר וגופים אקדמיים ומינהליים מרכזיים בכל הקשור לסיוע לסטודנטים; עיבוד הצעות לנוהלים ותקנות בענייני הסיוע; ריכוז עבודת ועדת הסיוע האוניברסיטאית; יו"ר ועדת הלוואות.

דרישות התפקיד — השכלה אקדמית; כושר ניהול מו"מ ברמה גבוהה; נסיון של 3 שנים לפחות בניהול צוות עובדים, ידע והתמצאות במערכת הפעלת באמצעות מחשב; נסיון בעבודה עם סטודנטים והכרת מבנה מוסד להשכלה גבוהה; ידיעת עברית ואנגלית על בוריין, רצויה ידיעת שפה נוספת.

הדרגה — ג—ב בדירוג ממ"ש.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 10.12.72 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 242/72".

תדיראן

לתדיראן דרושים
מנהלי חשבונות
בעלי סוג ג' ד'
1. למפעל רישום חשבונות ספקים ותאום עם מוסמכי החברה.
2. להתאמות והכנת כרטיסי הנה"ח, בעל נסיון של 3 שנים.

נא לפנות לת.ד. 648 ת"א או טלפונית לטל: 267272.

תדיראן תדיראן

למפעל מתכת בתל אביב
דרושים
רבולבריסטים
טלפון מס' 820811

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות
1. פקיד/ת משכורת
נסיון של 2 שנים לפחות בהכנת משכורת, רצוי בשיטות מיכון.
מועמדים חסרי נסיון בשיטות מיכון יקבלו הדרכה מתאימה.
2. כתבנית עברית מעולה
פניות בכתב — בצירוף קורות חיים, ופרטים על נסיון בעבודה, יש להגיש לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב.

למפעל מתכת בתל אביב
דרושים חרטים
בעלי נסיון
טלפון מס' 820811

דרושות תופרות לקונפקציה
במקום — „בית-שורדין"
קומה ב', רח' העבודה 39,
איזור התעשיה רמת־השרון, בהם
אוטובוסים 83, 85.

בנימינוביץ ובנו בע"מ
מפעל לייצור מדחסי אויר
רח' בלפור 4, בת-ים, טלפון 864439
דרושים
פועלי ייצור משוחררי צבא
1. מסגרים
2. חרטים
3. רתכים

תנאים טובים למתאימים

מועמדים מתאימים בעלי נסיון יפנו בשעות העבודה בצרוף המלצות ותעודות.

— סודיות מובטחת —

---

1. מתכנת
ל־R.P.G. רצוי עם נסיון של שנתיים
2. מפעיל
ל־360/20 עם דיסקים.

מפעל גדול באיזור חיפה
מציע עבודה טובה ומעניינת

נא לפנות לת.ד. 1371 חיפה למחל' כח אדם.

— סודיות מובטחת —

אנו מחפשים עבור לקוחנו,
מפעל תעשייתי באזור חיפה
חשב
השכלה מקצועית בחשבונאות ותמחיר תעשייתי חיונית.
יתרון לבעל השכלה בראיית חשבון או כלכלה.
יועדף בעל נסיון בשטח זה בתעשיה.

נא לפנות בפרוט קורות חיים ונסיון
לפנות ת.ד. 1256 חיפה.

סודיות מובטחת.

דרושה מזכירה
למנהל החברה
ידיעת הדפסה בשפה העברית והאנגלית חובה

ידיעה טובה בשפה האנגלית
תנאי שכר טובים.

שעות העבודה 8.00 — 15.30

● נא לפנות טלפונית — 259785

האוניברסיטה העברית בירושלים

ביה"ס לחקלאות ע"ש לוי אשכול — הפקולטה לחקלאות ברחובות

מודיע על משרות פנויות של:
טכנאי ציוד מעבדתי
מכרז מס' 473/72

תיאור התפקיד — פיקוח על הציוד במעבדות להוראה; טיפול באחזקתו התקינה; הפעלת עזרי לימוד אור־קוליים ואחזקתם התקינה.
כישורים דרושים — בוגר בי"ס תיכון מקצועי 4 שנתי; ידע ונסיון קודם באחזקת ציוד מעבדתי והפעלת עזרי לימוד אור־קוליים.
הדרגה — ד'—ג' טכנאים.
הערה — התחלת העבודה משעה 12.00.

מנהל חשבונות — ½ משרה
מכרז מס' 474/72

תיאור התפקיד — רישום מסמכים חשבונאיים ב־מערכת הנהלת חשבונות תקציבית והכנת מקורות יומן; התאמות שוטפות והשוואת רישומים עם הנה"ח המרכזית בירושלים; קיום בירורים הקשורים לתקציבי מחקר והכנת מצבי חשבון ודו"חות תקופתיים; בדיקת חשבונות ספקים והוראת תשלום וקיום כיסוי תקציבי לתשלומים ולמנויים.
כישורים נדרשים — השכלה תיכונית; סוג ג' ב־הנה"ח; נסיון קודם בעבודה בהנה"ח; ידיעה טובה בשפה העברית וידע בסיסי בשפה האנגלית; כתב יד קריא.
הדרגה — י"א—י"ג בדירוג האחיד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 10.12.72 אל: הפקולטה לחקלאות ת.ד. 12, רחובות. נא לציין על המעטפה „מועמד למשרה מס'..." (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

לחברת בנין ארצית
דרושות באיזור תל־אביב
קבוצות ברזלנים וטפסנים
המעונינים מתבקשים להתקשר אל רחל דניאלי מח' כח אדם טל. 62 22 11, תל-אביב.

הסוכנות המקומית של מפעל פרמצבטי חשוב באירופה
מחפשת
תעמלן רפואי מנוסה

הכשורים: יכולת לקלוט ידע מדעי על קשת רחבה של מוצרים פרמצבטיים דיאגנוסטיים, ולהעבירו בשיחה ובכתב ברמה גבוהה;
ידיעת השפה העברית והאנגלית, רצוי גם גרמנית;
גיל בין 25 ובין 45 שנה;
נכונות למגע אינטנסיבי עם רופאים בבתי חולים ובמרפאות פרטיות בכל מקום שידרש;

אנו מציעים: תנאי משכורת טובים, רכב צמוד הוצאות נסיעה.

נא לפנות בכתב בלבד ל־כמיטריד קופל ושות' בע"מ מחלקת התרופות, ת. ד. 29832, תל־אביב, תוך ציון הפרטים האישיים, הנסיון השפות.

למוסד ציבורי גדול
דרוש
טכנאי מכונות
לתפקידי פקוח על בצוע עבודות מגוונות בשטח מיזוג אויר, קירור וחמום בקנה מידה גדול

מקום עבודה: סיני.
תנאי שכר: יקבעו לפי כשורי המועמד.
על המועמד להיות בעל ותק מקצועי של מספר שנים.
דרוש: רשיון נהיגה וכושר ניידות.

● הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת. ד. 7061, תל־אביב למס' 15 (083—ב') עד לתאריך 15.12.1972.

דרוש
SALES MARKETING EXECUTIVE
האיש שאנו מחפשים הוא בעל גישה שווקית לבעיותיו של הלקוח — בדרך כלל חברה גדולה — ועל ידי כך אפקטיבי כאיש מכירות לדרגים הבכירים ביותר בחברות לקוחות.
הוא יהיה אחראי כלפי מנכ"ל החברה למכירות שוטפות בהיקף ניכר ויעמוד בראש מחלקת המכירות.
האיש שאנו מחפשים הוא בעל נסיון בתפקידי ניהול מכירות או שווק בדרג בכיר, בעל השכלה אקדמאית בתחומי מינהל ושווק, ואדם בעל יזמה אישית, תנופה וכושר שכנוע. אלה הם נתונים הכרחיים.
המעונינים יפנו בכתב תוך ציון פרטים מלאים לת. ד. 29494, תל־אביב, עבור מס' מס/100.

דרוש
מחסנאי
למחסן חלקי אלקטרוניקה
בנתניה

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת. ד. 410 נתניה.

לחברת בניה ארצית
דרושים
מנהלי עבודה
עם נסיון מעולה לפרויקטים גדולים.

מוצעים תנאי שכר טובים.

לפנות 057/2786 בין השעות 8.—15.00.

לחברה לאלקטרוניקה
דרוש
מנהל מדור הרכש
בעל הבנה, ידע ונסיון ברכש חלקי ומוצרי אלקטרוניקה, בעיות יבוא ורכש חו"ל וקניות מקומיות. ידיעת אנגלית הכרחית. בעל רכב.

נא לפנות בצרוף פרוט מלא של קורות חיים ונסיון עבודה קודם לת. ד. 826, גבעתיים.

עבודה מעניינת, אתגר, אפשרויות קידום ותנאים טובים למועמד המתאים.

סודיות מלאה מובטחת

לתיכון בוקר דרושים
מורים
למשרות חלקיות במקצועות אלקטרוניקה, אנגלית, מתמטיקה, פיסיקה
לפנות ת.ד. 2246, ת"א

דרוש מפעיל
לטרקטור 955
תנאים מצויינים
+ רכב
טל. 916793

א. דרושים פועלים למכונות עבודות בשתי משמרות.
ב. דרושות פועלות לאוברלוק.

סריגי ציביאק בע"מ
קיבוץ־גלויות 23, ת"א

---

* מנתח מערכות בכיר
* מתכנן בכיר

דרושים
לפתוח מערכות נהול
ממוכן בחברה גדולה.

נדרש נסיון של שנתיים לפחות בתחום תכנון לעבוד נתונים.
תנאים הולמים, בהתאם לכישורים.
הפניות: אל ת.ד. 36381, תל־אביב בצרוף קורות חיים ולציין (במידת האפשר) מספר טלפון.

סודיות מובטחת בהחלט

לדורינא בע"מ
ביח"ר לאופנה
דרושה
דוגמנית בית
גודל 40

שעות העבודה 4 — 8

נא לפנות: דורינא בע"מ, אבא הלל 25 ר"ג טל. 733238.

דרושים
אנשי מכירות
לאולם תצוגה ומכירה של ציוד סטריאופוני מעולה דרושים מוכרים בעלי נסיון במכירות של ציוד אלקטרוני בדורי ביתי.

נא לפנות בצרוף פרוט מלא של קורות חיים ונסיון קודם אל: ת.ד. 16480, תל־אביב, עבור „מכירות".

סודיות מובטחת

דרוש
למפעל בשטח המיקרומכניקה, אלקטרוניקה מדי זמן ושעונים
באיזור ירושלים
מנהל כללי
המועמד המתאים יהיה בעל נסיון וידע נרחב בשיווק מוצרי צריכה ובעל רקע אדמיניסטרטיבי חזק.

ילקחו בחשבון רק מועמדים בעלי נסיון ניהולי בדרג דומה.

לפנות לת.ד. 33157 ת"א עבור מס. 620.

סודיות מובטחת.

מכתשים באר-שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים
למחלקת האחזקה

מהנדס מכונות
בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בתפקיד אחזקה במפעל, רצוי מפעל כימי. בעל ידע בתחזוקת מערכות ציוד זכוכית, צנרת, משאבות, מערכות ייבוש, טחינה וכו'.

טכנאי מכונות
לתפקיד מעניין ובעל אתגר.

הכישורים: בעל ידע בתחזוקת מערכות ציוד של מפעל תעשייתי, רצוי מפעל כימי.

סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת. ד. 60 באר־שבע.

هكذا من الأصل

[هكذا من الأصل]

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

האגודה למען שירותי בריאות הציבור
על-יד משרד הבריאות

דרושה
אחות מוסמכת

לטיפול בקשישים עם קורס מלא בבריאות הציבור. העבודה כוללת טיפול מונע ומעקב של של הקשישים בבית־שמש.

הדרגה — י"ג (30 נקודות של הדירוג האחיד). הד עבודה שתתקבל, תהיה מועסקת לפי חוזה במשך שנה עם אפשרות של הארכה. המעוניינות מתבקשות לפנות אל האחות המפקחת בלשכת הבריאות המחוזית ירושלים, רח' יפו 86.

דרושים

בתל־אביב! חיפה! וירושלים!

צעירים

עד גיל 27 לאחר שרות צבאי

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית
* ידיעה טובה בשפה האנגלית

נא לפנות בכתב יד תוך ציון קורות חיים לי. א. מיטוך ובניו בע"מ עבור מכרה 3—11 ת.ד. 1089 תל אביב.

— סודיות מובטחת —

למחלקת מודעות בעתון גדול

דרושים:

1. **פקיד טכני**
יוצא צבא. עדיפות לבעלי נסיון קודם. תנאים טובים לאדם המתאים.

2. **רוכשים**
לרכישת מודעות לעתון ולמדורים.

★

לקביעת ראיון נא להתקשר אל־: גב' מרים, טל' 623321, ת"א, בין השעות 13.00—08.00

כיתן דימונה בע"מ
עבור משרדנו בתל-אביב (הדר יוסף)

דרושות

1) **פקידה כתבנית מעולה**
לתפקיד מזכירה
הכישורים המבוקשים:
* השכלה תיכונית
* שליטה בהדפסה במכונת כתיבה בעברית
* רצויה ידיעת השפה האנגלית
* רצוי נסיון קודם במזכירות

2) **פקידת רישום**
הכישורים המבוקשים:
* השכלה תיכונית
* כתב יד ברור
* רצוי ידע בהדפסה בעברית.

מקום העבודה לשני התפקידים בתל-אביב (הדר יוסף).

על המעוניינים לפנות בכתב יד לת.ד. 2147 תל־אביב, עם פרוט קורות חיים, בציון התפקיד על המעטפה, או טלפונית למספר 773132, בשעות לפנה"צ.

נציבות שירות המדינה
מודיעה על פרסום
מכרז קיבוצי מס' מק/15/72

ל־25 משרות מפקחי מס הכנסה

באגף מס הכנסה ומס רכוש, משרד האוצר כמפורט להלן:

המשרות הן בדרגות יב—טז של הדירוג האחיד או בדרגות ו—ג של דירוג האקדמאים למדעי החברה והרוח.

מקומות העבודה ומספר המשרות:

ירושלים	— 7 משרות	כפר־סבא	— 2 משרות	עפולה	— 2 משרות
תל־אביב	4 משרות	נצרת	— 1 משרה	רחובות	— 1 משרה
באר־שבע	4 משרות	צפת	— 1 משרה	רמלה	— 1 משרה
עכו	1 משרה	טבריה	— 1 משרה		

מועמדים בעלי רשיון בראיית חשבון וכן מועמדים בעלי השכלה אוניברסיטאית מושלמת בכלכלה או במשפטים אשר יסיימו את הקורס ואת תקופת הנסיון בהצלחה, ישובצו בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח בדרגה מקבילה לדירוג האחיד.

תיאור התפקידים של מפקחי מס ההכנסה:
א. עריכת ביקורת של נישומים ושל מפעלים גדולים כדי לעמוד על הכנסותיהם לצורך חישוב שומת המס;
ב. בדיקת ספרי הנישום וחשבונותיו, בדיקת המלאי והפחת;
ג. עריכת בירורים עם נישומים ועם מנהלי החשבונות שלהם;
ד. מסירת דו"ח על הביקורת והסקת מסקנות מהבירורים שנתקיימו לשם קביעת השומה.

דרישות המשרה:
א. השכלה של 12 שנות לימוד (ועדיפו מועמדים שסיימו בחינות ביניים בראיית חשבון או תלמידי האוניברסיטה בראיית חשבון);
ב. ידיעה בהנהלת חשבונות ברמה של סוג 2 של משרד העבודה.
ג. ידיעה בביקורת חשבונות;
ד. נסיון בהנהלת חשבונות;
ה. התמצאות בבעיות מסחר ותעשייה והכרת המשק הישראלי;
ו. ידיעת שפות מדוברות בארץ;
ז. כושר לקיים מגע טוב עם קהל; כושר לנהל משא ומתן;

המועמדים יידרשו לעמוד במבחן בכתב ובבחינות בעל־פה
המבחן בכתב יכלול את התחומים הבאים:
כושר תפיסה והבנת בעיות כלליות;
ידיעות בחשבון;
ידיעות וכושר הבעה בשפה העברית (לעולים החדשים תינתנה הקלות);
ידיעות בהנהלת חשבונות.
ידיעות בביקורת חשבונות.

השתתפות בקורס למפקחי מס ההכנסה
א. המועמדים שייבחרו יתחייבו לשרת לפחות שלוש שנים באגף מס ההכנסה ומס הרכוש. הם יצאו לקורס מרוכז בתנאי פנימייה שיתקיים בירושלים לתקופה של 4 חודשים, לאחר מכן לתקופה של 4 חודשים, להתמחות מעשית, המהווים חלק בלתי נפרד מהקורס.
ב. תכנית הקורס תכלול לימודים עיוניים ותרגילים מעשיים בנושאים: חוק מס ההכנסה; הנהלת חשבונות; חוק החברות והשותפויות; מתנות מאזנים; חישוב עלות; ביקורת לצורכי מס ההכנסה; סדרי שלטון ומשפט; יחסי ציבור, וכדומה.
ג. למשתתפים בקורס, שאינם עובדי המדינה, יינתנו במשך הקורס כלכלה ודיור במקום, וכן ישולמו להם דמי כיס חודשיים בשיעורים הבאים:
1. משתתף רווק או נשוי בלי ילדים שאשתו עובדת —.350 ל"י;
2. משתתף נשוי בלי ילדים שאשתו אינה עובדת או רווק התומך בהוריו אשר, אילו היה בשירות המדינה, היה זכאי לתוספת משפחה בשביל הורים —.525 ל"י;
3. משתתף נשוי ואב לילד —.700 ל"י.

מדמי הכיס של המשתתפים בקורס, שאינם עובדי המדינה, בתקופת הלימודים העיוניים, ינוכו מסים בהתאם לחוק, ותקופה זו לא תיחשב כתקופת עבודה לאיזה צורך שהוא (גם אם עבדו המועמדים בשירות המדינה במעמד ארעי, ערב השתתפותם בקורס).
ד. לעובדי המדינה המשתתפים בקורס יינתנו כלכלה ודיור במקום, וכן תשולם להם במשך חודשי הקורס משכורתם הרגילה. עובדי המדינה, המשתתפים בקורס, תיחשב להם תקופה זו כתקופת עבודה לכל דבר, וממשכורתם ינוכו הניכויים הרגילים.
ה. הנהלת משרד האוצר ונציבות שירות המדינה שומרות לעצמן את הזכות להפסיק את המשך השתתפותו בקורס של מועמד אשר לא ישיג את הרמה שתיקבע.
ו. מועמד שיסיים בהצלחה את הקורס, את תקופת ההתמחות ואת תקופת הנסיון הבאה אחריה, יוצב לעבודה באחד ממשרדי מס ההכנסה בהתאם להחלטת הוועדה ובכפיפות להודעת נש"מ מיום 11.2.72 בדבר מסלול הקידום למפקחים במס הכנסה.
ז. מועמד, שאינו עובד מדינה ואשר ייבחר להשתתף בקורס, יהיה חייב להמציא מקופת חולים או מהרופא המטפל בו תעודה המעידה על מצב בריאותו התקין לשרת בתור עובד המדינה.
ח. ועדת הבוחנים בתום הקורס תהיה רשאית להחליט על הארכת ההתמחות לתקופה של עד 6 חודשים נוספים ותקופת ההתמחות הנוספת תהיה חלק בלתי נפרד מהקורס.
ט. כל מועמד מתבקש לציין בטופס הבקשה למשרה פניה את מקום העבודה הרצוי לו, מבין מקומות העבודה שצוינו לעיל.

הערה: העובדים שיבחרו ישובצו במשרות אם ולאחר אישורן ע"י אגף התקציבים ונציבות שירות המדינה.

הגשת בקשות

בקשות יש לשלוח בטופס מדף 1061 בצירוף תעודות השכלה לנציבות שירות המדינה בירושלים, הקריה, רח' קפלן 3, קומה ג', חדר 429, או לאחת מלשכותיה המחוזיות, בחיפה, בית הממשלה, או בתל־אביב, הקריה, רחוב ה' מס' 5, או בבאר שבע, משרד הפנים, רחוב השיאים.

המועד האחרון להגשת בקשות הוא ז' בטבת תשל"ג (12.12.72)

אל הטובים ביותר:
דרושים לנו

★ טכנאי אלקטרוניקה ומכניקה
★ רכש טכני
★ מחסנאי טכני
★ מזכירות כתבניות עברית-אנגלית

לפנות בצרוף פרטים אישיים אל ת.ד. 23004 תל־אביב.
סודיות ותשובה מובטחות

דרוש טרקטוריסט

משוחרר בצה"ל
למפעל לבטון — אספלט בפתח תקוה
למתאים עבודה קבועה בתנאים טובים.
לפנות: לאספלטונים נתיבים בע"מ
טלפון: 9—263168 אחה"צ.

דרושות

1. **מזכירה**
ידיעה בהדפסה וקצרנות באנגלית

2. **פקידה כללית**
כתבנית בעברית וידיעה בסיסית באנגלית כולל תרגום.

נא להתקשר לטל. 440466 ת"א
איסטרוניקס בע"מ
מקום העבודה בתל-ברוך

למפעל תעשייתי בדרום
דרושים

★ **מנהל ייצור**
בעל הכישורים הבאים:
1. נסיון רב בניהול ייצור, עדיפות תינתן לבעל נסיון במפעל כימי בתהליכים המשכיים
2. מהנדס כימאי/ייצור

★ **מהנדס מפעל**
בעל הכישורים הבאים:
1. מהנדס מכונות
2. נסיון מעשי של 10 שנים
3. נסיון רב בארגון, תכנון וביצוע באחזקה.

★ **לתפקיד ניהול בייצור**
בעל הכישורים הבאים:
1. הנדסאי כימיה/מכונות/ייצור
2. נסיון בניהול עבודה בייצור
3. כושר אירגון ומנהיגות
4. עדיפות תינתן לבעלי נסיון בתהליכי ייצור המשכיים במפעלים כימיים.

*

עדיפות תינתן לתושבי הדרום (באר־שבע והסביבה). תנאים טובים למתקבלים המתאימים, במקרים יוצאים מן הכלל תינתן אף עזרה בדיור.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33157 ב"ש עבור מס. 616

אוניברסיטת הנגב

באר שבע
מכרז מס. 72/24
אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרה פנויה:
1. במחלקת ארגון ושיטות

תכניתן
הכישורים הדרושים:
1. מתכנתים נסיון בשפת קובל. עדיפות תנתן לבעלי נסיון בתכנות ואחזקה של תכניות משכורת.
2. שליטה בשפת עברית ואנגלית.
הדרגה המוצעת: בהתאם לכישורי המועמד.

ב. במחלקת המנגנון

פקיד משכורת
תיאור התפקיד:
1. עזרה בביצוע הכנת משכורות וכל התשלומים האחרים אשר מקבלים העובדים באמצעות תלוש המשכורת, ואת בסיסות מיכון.
2. הכנת דוחות כספיים הקשורים בהכנת המשכורת, בהצעות פקיד משכורות בכיר.
3. עזרה בהכנת פקודות תשלום לבנקים ורשימות מקבלי המשכורת.
4. משימות מיוחדות כפי שיוטלו ע"י ראש המדור.

הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית.
2. רקע בהנהלת חשבונות והכנת משכורות.
3. נסיון של שנתיים לפחות.
4. רצוי הכרה בסיסית של חוקת העבודה ודיני מיסוי.

כל המשרות הינן מלאות

למועמדים מחוץ לבאר־שבע בדרגות מעל י"ג בד' דרוג האחיד והדרגות המקבילות — תנתן עזרה בדיור.

פניות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד ליום ו' 8.12.72 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת הנגב ת.ד. 2053 באר־שבע.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

כיתן דימונה בע"מ
עבור מפעלינו בתל-אביב (הדר יוסף)

דרושה
תופרת מעולה

בעלת נסיון בתפירה, קונפקציה אופנתית להבנת קולקציה, קיימת אפשרות של משרה חלקית (6 — 5 שעות ביום)

למועמדת המתאימה מוצעים תנאים טובים

מקום עבודה בתל-אביב (הדר יוסף)

על המעוניינות לפנות למפעלינו בהדר יוסף (אוטובוס 23 כתחנה הסופית) בשעות לפני הצהרים או טלפונית למספר 773132.

סודיות מובטחת

חברה ישראלית לקופסאות פח בע"מ
אזור תעשיה פתח־תקוה

דרושים

2 מנהלי חשבונות
נסיון של 3—2 שנים.
נסיון בנקאי אפשרי
שליטה בעברית, ידיעת השפה האנגלית או גרמנית רצויה

מפעיל מחשב
I.B.M. 360/20 למשמרת
רצוי נסיון
לחסרי נסיון תינתן הכשרה ב־מקום; דרושה השכלה של לפחות 10 כתות.
סודיות מובטחת

הצעות נא לפנות בכתב יד לאגף כח אדם בציון התפקיד, לת.ד. 2248 ת"א.

למפעלנו בלוד
דרושים

1. **פקיד טכני**
לעבודה במשרד התכנון בניהול ובקרת הייצור.
● בוגר בית־ספר מקצועי ו/או בוגר קורס ספסיים בצה"ל.
● בעל נסיון של 3 שנים בעבודה כזאת, רצוי נסיון באחזקה מכנית במפעלים באמצעות מחשב.

2. **מחסנאים**
לעבודה במחסני החברה בתפקידי קבלה, אחסון והוצאת ציוד.
● יועדפו בעלי נסיון קודם בעבודות כאלה, רצוי בוגרי קורס ספסיים בצה"ל.
● ידיעת השפה העברית הכרחית.

3. **מפעיל למחשב 360/20**
בעל נסיון קודם בעבודה במחשב. העבודה כרוכה במשמרות יום, ערב ולילה.

4. **עובדי אחזקה**
● בוגרי בית־ספר מקצועיים במגמה מכנית או אלקטרומכנית.
● בעלי נסיון בטיפול בציוד מכאני ואלקטרומכני.

5. **מבלטנים, כרסמים, משחזים**
לעבודה אחזקה במפעל.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, לתלרד, במחלקת כח אדם, ת.ד. 50, לוד.

תלרד

תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ
לוד, ת.ד. 50 - טלפון: [illegible] - מברקים: טלרד לוד - טלקס: [illegible]

לצעירים מוכשרים
תושבי תל־אביב, הרצליה, ראשון לציון

מוצע להשתלב בעבודת שרות טכנית הכרוכה במגע עם ציבור לקוחות

הכשרה מקצועית תינתן ע"י המפעל

מועמדים בעלי רשיון נהיגה אחר השחרור מצה"ל, בגמר השרות יפנו בכתב ויציינו קורות חיים ונסיון לת.ד. 3336 ירושלים עבור "שרות".

סודיות מובטחת.

דרושה פקידה כתבנית

הדפסה מעולה
(רצוי גם הדפסה באנגלית)
לעבודה משעה 15.00—8.00
לטלפן 614461 תל־אביב

לחברת
יבמ
דרושים/ות

1) **תכניתנים לעבודה זמנית**
הכישורים הדרושים:
* נסיון של שנתיים בתיכנות בקובול

2) **מתאמי ביצוע**
הכישורים הדרושים
* השכלה תיכונית
* נסיון במיכון כמתאמי ביצוע או תכניתנים
* נסיון ב־360/OS יתרון

3) **אחראי לספרית קבצים מגנטיים**
הכישורים הדרושים:
* נסיון בשטח המיכון
* השכלה תיכונית או השכלה מקבילה
* אחריות ודייקנות

4) **נקבניות**
בעלות נסיון של למעלה משנתיים. הד עבודה לפי שעות. שעות העבודה תותאמנה במידת האפשר לנוחיות הפונה.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל י.ב.מ. ישראל בע"מ מח' כח־אדם ת.ד. 20210, ת"א

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות: —

במבדקה הכימית
טכנאי כימיה
הכשירויות הדרושות:
בוגר בי"ס לטכנאי כימיה.
נסיון של 3 שנים לפחות באנליזה מעבדתית אינסטרומנטלית.
מכרז מס' 116/72

במרכז לחקר אוירונוטי
שרטט מכונות
הכשירויות הדרושות:
בוגר קורס שרטוט ונסיון מכני חלקי מכונות.
מכרז מס' 135/72

במרכז למחקר בהנדסה סביבתית
מהנדס
לעבודת מחקר
עדיפות תנתן לבעלי תואר ראשון בהנדסה אזרחית או הנדסה כימית.
קיימת אפשרות השתלמות לקראת תואר גבוה.
מכרז מס' 136/72

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת הכבגנות, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, קרית הטכניון, חיפה עד יום ו' 8 בדצמבר 1972 בציון מס' המכרז המתאים.

בעל רכב

עם ידע וקשרים
מקצוע מכונות רצינית לאזור הדרום
הצעות לפנות: ת.ד. 8 באר־שבע עבור "מוקד"

דרוש(ה) עוזר(ת) למנהל חשבונות

בעל/ת ידע ונסיון בהנהלת חשבונות (סוג ג') ובעבודה משרדית. רצוי באופן מיוחד ידע בהכנת החשבונות יבוא ידיעת השפה האנגלית. נא לפנות בכתב בצרוף פרטי נסיון לת.ד. 628 ת"א.

ישראמקס ISRAMEX

חב' ישראמקס בע"מ
נציגויות
לציוד מדעי ותעשייתי

דרושים לקידום מכירות
1) מהנדס אלקטרוניקה
2) הנדסאי אלקטרוניקה
עם נסיון

תנאים טובים, עבודה מעניינת, אפשרות להשתלמות בחו"ל.
בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת.ד. 6014 ת"א. סודיות מובטחת

מדריכי רחוב
דרושים

לחצי משרה לשעות הערב
באזור הרצליה
טל. 251126, תל־אביב

ACRILAN Monsanto
סיבים כימיים ישראליים בע"מ
חברת בת של מונסנטו ארה"ב

למשרדנו בתל־אביב
דרושה
מזכירה
למנהל פרסום וקידום מכירות

כישורים:
ידיעת עברית ואנגלית על בוריין.
כתיבה במכונה בשתי השפות.
נסיון בפרסום וקידום — רצוי.

המעוניינות מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 19 אשדוד.
סודיות מובטחת.

המכללה
בית ברל
דרוש
עוזר לענינים אדמיניסטרטיביים

הכישורים:
* השכלה על תיכונית
* נסיון בניהול משרדי
* ידיעת השפה האנגלית
* הבנה בתקציבים ובכספים
* רצוי נסיון בעבודה בבית ספר או במוסד חינוכי.

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים והמלצות למזכירות האקדמית בית ברל

למפעל גדול באזור ת"א
דרושות

← **מזכירה כתבנית**
שליטה בעברית ואנגלית, גרמנית רצויה.

← **כתבנית עברית, אנגלית**

← **כתבנית עברית**
ידיעת השפה האנגלית דרושה.

תנאים הולמים למועמדות המתאימות.
סודיות מובטחת
בהצעות נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33011 תל אביב

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושה
פקידה מפעילה
לנשיונל 32
לעבודה זמנית

— ניתן גם לעבוד משרה חלקית

מועמדות תפנינה בכתב בציון נסיון קודם, למחלקת כח אדם, ת.ד. 60, באר־שבע

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו': 1.20 ל״י לשורה

„שמש״
עבודות מתכת
דרושים הרסים
רח' ברזיחואי 23, תל־אביב, טלפון: 821326.

דרוש
מהנדס בנין מנוסה
לניהול מחי הביקות
בחברה גדולה
טל. 734554

דרושות
דוגמניות ערום
לשעורי אמנות במוסד להשכלה גבוהה
לטלפן 723359 או 73644 ת״א,
לגבי מלי, בין השעות 9.00—12.00

לבית מסחר לאימפורט
יוסף פקלמן בע״מ
רח' זבולון 2, תל־אביב
דרושה קורספונדנטית
בצרפתית ובאנגלית
שעות העבודה 8—13
לפנות טלפון 822169 תל־אביב.

אוניברסיטת חיפה
דרוש
חשב משכורת
הכישורים הדרושים: מנהל חשבונות סוג ג' או ד', השכלה תיכונית, נסיון בהכנת משכורות חישובי משכורות, רצוי נסיון בהכנת משכורות ממוחשב.
הצעות מועמדות נא לפנות למחלקת כח אדם אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל.

לדורינא בע״מ ביח״ר לסריגה
דרוש
פקיד משלוחים
אין צורך בנסיון קודם
אפשרי עבודה חלקית
נא לפנות: דורינא בע״מ, אבא הלל 25 ר״ג
טל. 733238.

למפעל תעשיתי גדול באזור ת״א
דרושים
דפסי אופסט
בוגרי בי״ס מקצועי. רצוי בעלי נסיון באופסט. אפשרי גם נסיון בסוגי דפוס אחרים שיקבלו הדרכה במקום.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
סודיות מובטחת
הצעות נא לפנות לת.ד. 10071, ת״א
עבור „דפסים״

לבי״ס תיכון איזורי חקלאי
ויצו עפולה טלפון 065־23027
דרושה אם בית (מטפלת)
לחברת התלמידים מ—ף
בהיקף של משרה מלאה.
רצוי נסיון קודם בעבודה עם נוער.
אפשרות מגורים במקום.
לפנות בשעות לפנה״צ למזכירות.

אסם
תעשיות מזון בע״מ
דרושים
● נהגים
● לאספקת סחורה לחנויות
בעלי רשיון נהיגה ג׳־3 עם ותק של שנה אחת לפחות.
● מקום מגורים: ת״א, ר״ג, בני־ברק, גבעתיים, פתח־תקוה.
● המעונינים מתבקשים לפנות למחלקת המכירות, רחוב החשמל 5, תל־אביב, בין השעות: 9.00—11.00, ו־15.00—17.00.
— סודיות מובטחת —

דרושה
מזכירה
לחברה
דינמית
דרישות המשרה: —
● שליטה מלאה בעברית ואנגלית.
● הדפסה ב־2 השפות.
● נסיון בעבודות מזכירות של כשלש שנים לפחות.
● נסיון בטפול ביבוא.
נא לפנות בכתב בציון נסיון קודם, אל ת.ד. 7082 תל־אביב חברת „אסטרגל״ בע״מ. טל: 262049—269303.

מיפרומאל מפעלי רוממה בע״מ
דרושים עבור עבוד שבבי/כרסום
מסגרי מכניקה עדינה
נא לפנות בכתב לת״ד 3531 טל. 522201 ירושלים למר כהן

למוסד ציבורי דתי ארצי,
רב היקף בירושלים
דרושה
מזכירה בכירה
בעלת נסיון של שנים מספר
בעבודה מינהלית
מועמדת מתאימה מתבקשת לפנות לת.ד. 8141 בצירוף תולדות חיים והמלצות.
סודיות מובטחת

לחברת „אלובין״
איזור התעשיה קרית־ביאליק
דרושה פקידה כתבנית
למחלקת היצוא
כישורים: ידיעת הדפסה בשפות עברית — אנגלית. רצויה גם ידיעת השפה הצרפתית. בעלת נסיון של לפחות 3 שנים.
לקביעת ראיון: נא לפנות טל. 04—713287 למר' המנגנון, או בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 1710, חיפה

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחינוך ולתרבות בגולה
דרושים מדריכי/ות
לעבודה עם קבוצות תלמידי תיכון מבתי״ם יהודיים בגולה
1. מיום 29.12.72 עד 14.2.73
— לדוברי עברית מארגנטינה
2. מיום 2.1.73 עד 19.2.73
— לדוברי עברית מארגנטינה
3. מיום 8.1.73 עד 27.2.73
— לדוברי ספרדית מצ׳ילה
4. מיום 14.2.73 עד 4.4.73
— לדוברי אנגלית מאנגליה
התנאים הדרושים: ידיעת שפת התלמידים על בוריה, נסיון רב בהדרכה, גיל 20—28.
מועמדים העונים לדרישות הנ״ל להתפנות מכל התחייבות אחרת בתקופות הנ״ל מתבקשים לפנות אל ת.ד. 7273 ירושלים ולצרף תולדות חיים ופירוט הנסיון המקצועי־חינוכי.

TEVA
דרושה
כתבנית
אנגלית—עברית
למשרה מלאה,
השולטת היטב בשתי השפות
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, למחלקת יבוא ויצוא
„טבע״ בע״מ ת.ד. 1142 ירושלים.

לבית חרושת גדול למזון
במרכז הארץ
דרושים
1) מחלק של תוצרת המפעל
באיזור נתניה וחדרה
נהגים בעלי משאיות סגורות (5 טון)
2) נהג לחלוקת תוצרת המפעל
באיזור המרכז
בעל רשיון ג׳ ובעל נסיון.
המעונינים יפנו לת.ד. 267 רמת־גן.

למפעל תעשייתי בתל־אביב
דרוש/ה עוזר/ת
למנהל חשבונות ראשי
בעל/ת נסיון
לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם, גיל וקורות חיים: אל ת.ד. 2854, ת״א עבור עוזר.

● מחסנאי טבני
בעל נסיון
● מסגר ראשי
דרושים למפעל תעשייתי ותיק, בסביבות תל־אביב.
לפנות טל. 842659 או בכתב לת. ד. 2905 תל־אביב.

דרושה
פקידה
עוזרת למנהל חשבונות
לפנות: חברת מגדן
בשעות מ־9 עד 12,
רחוב הרצל 146, ת״א

לבתי האופנה
י. שנידמן ובניו
דיזנגוף 128, ת״א
דרושה מזכירה
כישורים:
* שליטה מלאה בעברית ואנגלית
* ניהול משרד

מפעל בתל־אביב מחפש
פקיד
צעיר אחרי שרות צבאי
עם ידע בהנהלת חשבונות
המעונינים יפנו טלפונית 623319 לדליה ששון.

דרושה
פקידה־מרכזנית
שעות העבודה 16 — 8
לפנות: אחים מילצין בע״מ
ת״א, רחוב קרליבך 29 טל: 285282

למפעלי ניר חדרה
דרוש לעבודה במשרדים בתל־אביב
מנהל חשבונות מדופלם
כישורים: בעל נסיון וידע מקצועי
ידיעת השפות עברית ואנגלית.
נא לפנות אל משרדינו בתל־אביב
רחוב קרליבך 15, טלפון: 280251

לחברת בניה ארצית
בסניף חיפה ומחוז הגליל
דרושים דחוף
1) מהנדס או
טכנאי בנין בכיר
לתפקיד אחראי במשרד מכני
2) טכנאי בנין
להישוב כמויות והכנת חשבונות
לטלפן בשעות העבודה 04—524003

מיכלי כרמל
תעשיות קרטון גלי בע״מ
אזור התעשיה טירת הכרמל
דרוש
תמחירן
הכישורים הדרושים:
בוגר קורס תמחירנים
נסיון של 3 שנים לפחות
נסיון במיכון.
מועמדים רציניים יפנו טלפונית 04—538261 לאגף כח אדם או בכתב לת.ד. 860 חיפה.

משרד הבריאות
דרושה
מרפאה בעיסוק
במשרה מלאה עבור המחלקה הפסיכיאטרית בביה״ח רמב״ם
באות בחשבון גם מועמדות לחצי משרה.
על המועמדות לפנות למחלקת המנגנון של ביה״ח רמב״ם.

לבית הוצאה כתר
כריכית וינר
לרגל התפתחות המפעל
דרושים
מקפלים
מנוסים
במכונת קיפול
על המעונינים לפנות בכתב למח׳ כח אדם, ת.ד. 7145 ירושלים. או טלפונית למס׳ 02—521201.

דרושים נגרים
לפנות
רח׳ הבנאי 27
איזור התעשיה חולון
טל. 841168, לעמוס
בשעות העבודה

דרוש קבלן
להפעלת מטבח פועלים
לארוחות בוקר וצהרים
מספר העובדים כ־100 איש.
בדבר פרטים לפנות לטלפון 03—924531.

מפעל פרטי בענף החשמל
מחפש
חשמלאים
לחיווט לוחות חשמל
לפנות בכתב לת.ד. 10159 מפרץ חיפה או טלפונית 725081 (04).
למתאימים מובטחים תנאים טובים
— סודיות מובטחת —

לחברת „אלובין״
איזור התעשיה קרית־ביאליק
דרושים
1. טכנאי בנין או מכונות
2. שרטט(ת) בנין או מכונות
נא לפנות טל. 04—713287 למחלקת המנגנון או בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 1710 חיפה.

דרוש
כודגר בעל נסיון
המעונינים יפנו
לאגודת בית־יצחק שער־חפר
דאר בית יצחק
טלפון 053—23271/2.

לחברה ארצית
דרוש
איש מכירות
* תושב תל־אביב
* בעל רשיון נהיגה
* רצוי נסיון קודם במכירת מכשירי רדיו, טרנזיסטורים, רשמקול וכו׳.
העיסוק כרוך בנסיעה בכל חלקי הארץ
מועמדים רציניים יפנו בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3336 ירושלים.
סודיות מובטחת

לטכנו תריס בע״מ דרושים:
1) מרכיבי תריסים מעולים עם רכב וכלים
2) מרכיבים לוטרינות, דלתות כניסה וחלונות באלומיניום.
להתקשר טלפונית: 825853

לחברה ציבורית
דרושים
מפעילים למחשב 360/40
בעלי נסיון של שנה אחת לפחות
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 33091 ת״א עבור „מפעילים למחשב״.

דרושים
מנהלי
חשבונות
לעבודה ליום שלם
(או לחצי יום)
בשכר גבוה.
לפנות: „מנטאואר״
רח׳ ברנר 8, ת״א
טל. 284128
בשעות:
08.30 — 14.00

NATIONAL
חברת האלקטרוניקה הגדולה בעולם ביפן
דרושים
1. מנהל מעבדה
2. טכנאי סטריאו
3. פקידת קבלה למעבדה
לפנות טלפונית בין השעות 08.00—16.00
לטל׳ 255464.

דרושים עובדים
להכנת מסגרות
לתריסי אלומיניום
רצוי קבוצה מאורגנת בעלת נסיון לעבודה קבלנית בפתח־תקוה.
— • —
לפנות: טל. 908483

דרוש
מנהל
חנות
ספרים
גדולה
מועמדים רציניים בעלי נסיון בארגון וידע בספרים הכשפות
מתבקשים לפנות בכתב תוך ציון השכלה ונסיון קודם לת.ד. 1125 תל־אביב, מספר 113.
המשרה מקנית תנאים טובים למועמד המתאים

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת המנגנון
משרה פנויה: 10/72
תואר המשרה: **טכנאי חדר מכונות וחשמל**
מקום העבודה: ירושלים
הכישורים הדרושים: השכלה מקצועית מושלמת. נסיון קודם. חברות באיגוד הטכנאים.
הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 15.12.72
הצעות מועמדות נא להגיש לחטיבת המנגנון
ת.ד. 92, ירושלים

למוסד ממשלתי
דרושים מיד
עובדי אחזקה
למערכות חשמל ולוחות פיקוד או בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל או במגמת מיזוג אויר
* מקום העבודה — איזור תל־אביב
יועדו:
* בעלי נסיון באחזקת מתקנים גדולים.
* בעלי ידיעה באחזקה של מערכות מיזוג אויר ו/או דיזלים.
תנאי עבודה ושכר:
* עבודה במשמרות.
* תנאי שכר לפי דרגה ד'—ג' בדירוג הטכנאים בהתאם לרמה המקצועית של המועמד, תשלום נוסף עבור עבודת משמרת או שעות נוספות.
הצעות בכתב בצירוף תולדות חיים, השכלה ונסיון בעבודה יש להגיש עד 15 דצמבר 1972 לפי הכתובת: ת. ד. 2126, רמת־גן. סודיות מובטחת!

מכון שוקן למחקר היהדות,
ירושלים
דרושה מזכירה־ספרנית
(מתחילה)
במשרה שלמה לעבודות מזכירות, הנהלת חשבונות ועבודות שוטפות בספריה.
ידיעת השפה האנגלית (כולל הדפסה במכונת כתיבה) רצויה.
נא להתקשר בטלפון 31288 — לקביעת ראיון.

דרוש/ה שרטט/ת בנין
למשרד בצפון תל־אביב
ת. ד. 16433, תל־אביב.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרה הבאה הפנויה:
במרכז המחשבים
מזכירה/כתבנית
הכשירויות הדרושות:
השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית, כולל הדפסה, על בוריה; ידיעה טובה באנגלית; נסיון קודם בעבודות משרד.
מס׳ המשרה: מ.מ.ג/74
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב לאגף כח אדם קרית הטכניון, בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום ו׳ 8.12.72, בציון מספר המשרה.

לחברת אמישראגז דרושים
טכנאי שרות
בת״א ובעפולה
הכישורים הדרושים:
יוצאי צבא, בוגרי בי״ס מקצועי, בעלי רשיון נהיגה לרכב מסחרי.
על המעומדים לפנות לסניפנו בת״א, רח׳ אחד העם 34, למחלקת הסגל.

למשרד בירושלים
דרושים
* מזכירה—כתבנית
עם נסיון בעבודות משרד שונות, השולטת היטב בעברית. רצויה גם ידיעה באנגלית.
מכרה מלאה. שעות עבודה מפוצלות.
* נער—שליח
עם קטנוע או כלי רכב אחר.
לפנות בכתב לת.ד. 2160 ירושלים,
עבור מס׳ 39.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון
משרה פנויה 98/72
תואר המשרה:
מתאם חשבונות עצמאי (3 משרות)
מקום העבודה: תל־אביב.
תיאור העבודה: בדיקה וניתוח של חשבונות, השוואתם ותיאומם; עריכת דו״חות כספיים, תקציבים, רכוש ואינוונטר; אישור חשבונות, חלוקת השקעות וסכומי התחייבויות; ניהול עבודת צוות מקצועי, בדיקת עבודתו ופיקוח עליו; בירורים, דיונים ומו״מ עם מתישבים ומוסדות בעניני חשבונות, תקציבים השקעות והתחייבויות.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, מקצועית בהנהלת חשבונות ובקורת חשבונות; ידיעת השפה העברית הבעה בכתב; כושר לנהל צוות, מו״מ ומגע עם קהל; נסיון של 3 שנים בהנהלת חשבונות, בקורת חשבונות או בעבודה דומה.
הדרגה המוצעת: י״ג—י״ד של הדירוג האחיד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 12.12.72.

משרה פנויה 99/72
תואר המשרה:
אדריכל עצמאי (5 משרות)
מקום העבודה: ירושלים, תל־אביב, צפת
תיאור העבודה: תכנון פיזי של ישובים כפריים (קבוצים, מושבים, מרכזים כפריים) או תכנון פיזי של פרויקטים במסגרת תכנון אזורי.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית במסגרת אדריכלות, בנוי ערים; כושר לנהל מו״מ; יתרון: מועמד בעל נסיון.
הדרגה המוצעת: תקבע לפי כישורי המועמד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 12.12.72.

הצעות מועמדות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת.ד. 92 ירושלים

עץ לבוד בע״מ ETZ-LAVUD LTD דרושים
* מפעילים ללוחות בקרה
אחרי שרות צבאי — 10 שנות לימוד מינימום
ההכשרה תינתן ע״י המפעל — העבודה במשמרות
* מנהלת חשבונות
בעלת נסיון וידע בכתבנות
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב או לטלפן, לשם קביעת ראיון, למח׳ כח אדם ת. ד. 38 פתח־תקוה, טלפון 914931.

هكذا من الأصل

הלוח הכפול · הארץ · ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

לחברה בירושלים
דרושה
א. מזכירה מוסמכת למשרה שלמה
ב. כתבנית עברית — אנגלית
על השמלית
אפשרי חצי משרה
טלפון, 02—232073

לחברה גדולה בת"א
דרוש/ה פקיד/ת
נדרשת ניסיון בחישובים וידיעה בסיסית בי הנהלת חשבונות.
נא לפנות בכתב לת.ד. 628, תל-אביב

ת.א.ת. תעשיות אביזרי תעופה בע"מ
דרושים
חרטים
נסיון של 3 שנים לפחות
נא לפנות בטלפון 7—6—785125

משרד החקלאות
המרכז לשיתוף חקלאי בינלאומי
משרד החוץ
המחלקה לשיתוף בינלאומי
לפעולות הסיוע החקלאי בארצות מתפתחות
דרושים מועמדים
לתקופת שרות בחו"ל לפחות שנתיים עם אפשרות הארכה במדינות הדוברות צרפתית או אנגלית

משימה מס. 14/72
ראש צוות חקלאי
תאור המשימה:
— אחראי לתכנון וביצוע פעולות התישבותיות חקלאיות בהיקף ארצי, תאום עם הרשויות המוסמכות במקום, הכנת תכניות עבודה שנתיות להדרכה ונסיונות לצוות ישראלי ומקומי והכשרת כח אדם מקומי.
— בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 5 שנים בחקלאות או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בחקלאות.
— ידע ונסיון בניהול כ"א עם מוסדות, ניהול צוות עובדים, גידולי שדה, בעל ושלחין, כוסדות המושב וניהולם, וארגון הדרכה.
— ידיעת השפה האנגלית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים הכרחית.
— בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 15/72
מומחה לייעור
תאור המשימה:
— הכנת פרויקט לייעור, הקמת משתלה, הכנת שטחים לייעור, נטיעה והחזקה. בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים ביערנות או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 8 שנים ביערנות.
— בעל ידיעות רחבות בכל הקשור בנושא היערנות, כולל החזקת משתלות, הכנת שטחים לנטיעה.
— בעל כושר ארגוני ומנהלי, כושר לקיים קשרים עם גורמים מקומיים ובינלאומיים בכתב ובעל פה בכל הקשור לנושא הייעור.
— ידיעת השפה הצרפתית.
— בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 16/72
ראש צוות חקלאי
תאור המשימה:
— אחראי לתכנון והפעלה של חוות נסיונות, הדרכת כפרים שבסביבה, בגידול שדה, בעל ושלחין וארגון כפרי, תאום עם הרשויות המקומיים והכשרת כח אדם מקומי.
— בעל השכלה אקדמאית חקלאית עם נסיון של 5 שנים בחקלאות או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם 10 שנות נסיון.
— ידע ונסיון במחקר חקלאי וארגונו, הדרכה חקלאית, ארגון כפרי, כולבי, גידולי ירקות, גידולי שדה, בעל ושלחין.
— ידיעת השפה הצרפתית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים הכרחית.
— בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 17/72
מומחה להדרכה חקלאית
תאור המשימה:
— הדרכת חקלאים בכפרים בגידולי שדה, בעל ושלחין, וירקות, עריכת ימי הדגמה בכפרים חקלאיים וימי עיון למדריכים בקורסים, הכנת תכניות הדרכה שנתית והפעלה בהדרכים מקומיים.
— בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 5 שנים בגידולים הנ"ל, ידיעת הגבבה והארגוני, ניהול החשבונות והאחראי בביצוע, ידע ונסיון בהשקייה, עריכת ימי הדגמה ותכנון הדרכה.
— ידיעת השפה הצרפתית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים.
— בעל רשיון נהיגה.

משימה מס' 18/72
מומחה לגננות
תאור המשימה:
— תכנון וביצוע נסיונות ותצפיות בירקות וגידולי שדה, בעל ושלחין, הכוללים מבחני זנים, שיטות עיבוד, צריכת מים, דישון, הדברה וכו'.
— בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 5 שנים במחקר חקלאי ובנסיונות או השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים, בעל יכולה לעריכת הכנת נסיונות שנתית, סיכום וניתוח תוצאות הנסיונות והפקת המסקנות.
— ידיעת השפה הצרפתית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים.
— בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 19/72
מומחה להדרכת הדרים
תאור המשימה:
— ניהול חווה והדגמה הדרכה איזורית בגדול הדרים, ביצוע נסיונות, הכשרת כ"א הדרכה בנטע ההדרים באיזור.
— בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בניהול פרדס וצוות עבודה או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בנהול פרדס וצוות עבודה.
— בעל ידע ונסיון במשתלות, שתילה, הרכבה מחלות ומזיקים, רצוי נסיון בגדולי שדה, כושר הדרכה ונהול בביצוע ההדרים.
— בעל כושר ביטוי בכתב ובע"פ ותאום עם רשויות מקומיות ובינלאומיות.
— בעל ידיעת השפה הצרפתית.
— בעל רשיון נהיגה.

הערה:
1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר להשכלה, שכר, נסיון וכו', ניתן להשיג במזכירות המרכז לפי הכתובת: רחובות, רח' הרצל (ליד פסי הרכבת) טל. (03)950-984
2. המועמדים יוזמנו בפני ועדה מקצועית ועדות המלצה, אשר מתפקידן להמליץ בפני הרשויות המוסמכות על המועמדים לבחירה. על המועמדים ע"י הועדה האמורות לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית בכל הקשור לשליחות, לרבות בענפי החקלאות המתאימים ובתחומים אחרים.
הרשויות תבחרנה את המועמדים למשימות לפי המלצות ועדת ההמלצה, הנצאות ההשתלמויות והמבחנים שהמועמדים יעברו בתנאים נוספים.
עם המועמדים שיבחרו — יערכו חוזים.
3. המועד האחרון להגשת הבקשה הוא: 15.12.1972

תדיראן
למפעל התקשורת בפ"ת
דרושים
מסגרי מבנים
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת"א או טלפונית החל מיום א' לטל': 918585

לאמישראגז דרושות
פקידות קבלת קהל
לאחר שרות צבאי
לסניפינו בהרצליה, תל-אביב, יפו ורמת-גן
נא לפנות אישית למחלקת הסגל רחוב אחד העם 34 תל-אביב

● מרכזנית / כתבנית
● פועלים ופועלות
לעבודה קבועה גם במשמרות.
רצויים נשואים בעלי משפחה.
דרושים למפעל ותיק בסביבות ת"א
תנאי משכורת טובים.
לפנות טל. 842659 או בכתב
לת. ד. 2905 תל-אביב.

במחלקה למיזוג אויר
דרושים
מהנדסי מכונות
עדיפים בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה קבלנית בארץ
המעונינים מתבקשים לפנות בציון פרטים מלאים לת.ד. 1969 תל-אביב עבור מיזוג אויר.
תדהש

לחברת בניה בירושלים
דרושים
א. מהנדס ביצוע
(אפשרות עם אחזים).
ב. מנהל עבודה
(לשלד וגמר)
לפנות ת. ד. 7622 ירושלים או טל. 84531 בין השעות 11.00 — 9.00 לפנה"צ.

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרוש
מזכיר חברה
הכישורים: עורך דין צעיר בעל נסיון בתחום הנ"ל, שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית.
מועמדים רציניים המעונינים בתפקיד מעניין ואחראי יפנו לת.ד. 33157 ת"א עבור מס. 621.
תנאים טובים לנבחר. סודיות מובטחת

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש למשרד הראשי בתל-אביב
מנהל חשבונות ראשי
בעל ידע ונסיון רב,
כושר ניהול צוות עובדים
פניה בכתב יש להפנות ת.ד. 875 תל-אביב עבור התכב

דרוש למפעל מתכת
ליד באר-שבע
מנהל טכני
כישורים נדרשים:
1. בקיאות בהפעלת מכבשים ומבלטים.
2. נסיון של 5 שנים לפחות בהרצת ציוד לעבוד וגיבוש מוצרי מתכת.
3. ידיעה בתכנון מתקנים.
4. נסיון בתכנון והפעלת מערך אחזקה.
תנאים מכים למועמד המתאים,
לרבות עזרה בדיור-רכב.
אפשרות העסקה בחוזה מיוחד לשנתיים.
נא לפנות בכתב לת.ד. 23048 למס' 23 בצרוף תולדות חיים ותעסוקה קודמת.
— סודיות תשמר —

לחברת בנין גדולה בחיפה
דרוש
מנופאי אחראי
עם נסיון ב"ריו"
לאחר שרות צבאי
לעבודה במבנה נייד הדש בארץ
עבודה קבועה ומעניינת
לפנות בכתב בציון קורות חיים ומשכורת מבוקשת לת.ד. 828 חיפה, עבור "מנופאי".

למפעל תעשייתי דרושה:
פקידה
ידיעת השפה האנגלית כולל הדפסה — הכרחית.
רצויה ידיעת השפה הגרמנית
להתקשר לטל. 781161
לקביעת ראיון.

למגאסון אלקטרוניקה בע"מ
למפעל באיזור התעשיה בפ"ת
דרושים
✱ טכנאי אלקטרוניקה למחלקת ייצור
✱ נערים למחלקת ייצור
נסיון קודם אינו הכרחי
לפנות לקביעת ראיון
טלפונים: 726850 723001

למוסד בנקאי
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ד'
הכישורים: השכלה של 12 שנות לימוד. נסיון בעבודה של 3 שנים לפחות. ידיעה טובה בשפה העברית. ידיעה בשפה האנגלית רצויה.
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1462, ת"א, עבור 357.

לרהיטי הזורע
דרוש/ה פקיד/ה למחסן רהיטים
אחריות על ניהול ובצוע הזמנת רהיטים
עד גיל 50
תנאים טובים לבעלי נסיון
לפנות ל"רהיטי הזורע" בגרשוב 47 ת"א בין השעות 7 — 6 בערב
סודיות מובטחת

ל"אסיא"
מעבדות ביוכימיה בע"מ
אסיא
דרושים
1) טכנאי/הנדסאי מכונות — בעל נסיון בתכנון, כרטוס ותקנות על הקמה של צנרת וקונסטרוקציות.
2) טכנאי או כימאי צעיר — דרושה ידיעת השפה האנגלית, וכן נסיון של מספר שנים בכימיה אורגנית.
3) עובדים למחלקה הכימית — העבודה בשלוש משמרות.
נא לפנות טלפונית 915021 אל מנהל המנגנון או בכתב אל ת.ד. 1423 ת"א.

נציבות שירות המדינה
מודיעה:
למשרד התיירות בירושלים
דרושות
מזכירות-כתבניות
בשפות עברית - אנגלית
● בדבר פרטים נא לפנות לאמרכלות משרד התיירות, רח' המלך ג'ורג' 24, ירושלים. טלפון: 223361 קו פנימי 251.

למפעל לבניה טרומית במרכז הארץ
דרוש
מהנדס בנין
לתפקיד מהנדס המפעל
לפנות ת.ד. 1608 חולון

למפעל לבניה טרומית במרכז הארץ
דרוש
איש צוות
לאחזקה ציוד מכני
לפנות ת.ד. 1608 חולון.

דרוש
אורג למשי
תנאים טובים
פרנקו, בני-ברק
שלמה-המלך 17
טל. 621419; 780885

דרושים
✱ טבחים
✱ מלצרים
✱ עובדי נקיון
טל. 266177 ארוך

לחברה יצרנית בענף הנעלים
דרוש
איש מכירות
באזור המרכז
רשיון רכב הכרחי
רכב רצוי, נסיון במכירות, הופעה נאה,
רצויה ידיעת שפה לועזית.
נא לפנות לת.ד. 1458 תל-אביב

לחברת ספנות באשדוד
דרוש
קצין ספון
לעבודות פיקוח ותפעול אוניות
הכנה מגוריה באשדוד
בפרטים נא לפנות לת.ד. 4022 אשדוד או טלפון 055—25517

לחברת תיירות סיטונאית
דרושים:
א. מנהל מחלקה לתיירות יוצאת
✱ מורשה ובעל נסיון
ב. עובד לקידום מכירות.
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 14241 ת"א עבור: חברת תיירות

חברת קו צינור
אילת—אשקלון בע"מ
מבקשת מועמדים לתפקיד
מכונאי - ימאי
תאור הדרישות התפקיד:
✱ מכונאי דיזל עצמאיים
✱ רצוי בוגרי בית ספר מקצועי או ימי
✱ ביצוע עבודות על סירות קטנות של החברה במתקנים הימיים באשקלון.
נא לפנות בכתב למנהל כוח אדם ת.ד. 20056 ת"א או בטלפון 051/4029 אשקלון לר/ח י. כקלי.

למפעל תעשייתי גדול
במפרץ חיפה
דרושים
מפעילים
למתקנים כימיים חדשים המוקמים במפעל
העבודה במשמרות.
למועמדים המתאימים אפשרות קידום מהירה.
הכישורים הדרושים:
10—8 כתות
ורקע טכני רצוי.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב עם צרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99 חיפה.

נהגים
בתנאי שותפות
דרושים
✱ לסמיטריילרים
✱ להיברים
✱ למערבלי בטון
לפנות בין השעות 17.00 — 20.00
טל. 03—747421

אתה בעל משפחה? זה עשוי לעניין אותך

תמנע מציעה לך:
א. ליחוד מקצוע הכריה והפעלת ציוד מכרות מכני כבד משוכלל.
ב. משכורת התחלתית של כ-1280 ל"י ברוטו (גם בתקופת ההכשרה).
ג. דירה של 3 חדרים (לאחר תקופה של 3—4 החודשים) תמורת 35.— ל"י לחודש.
ד. מימון הלוך וחזור אחת ל-3 שבועות (עם העברה משפחתך לאילת).
ה. כעובד משמרות תעבוד 5 ימים בשבוע (שבועיים מתוך שלושה).
ו. תנאים סוציאליים, תנאים סוציאליים גבוהים והטבות שונות.

לפרטים: תושבי ירושלים והסביבה יפנו אישית למר יצחק בניסטי לשכת העבודה, רח' המעלות ירושלים. בכל יום ה' מתאריך 14.12.72 עד 1.2.73 בין השעות 09.00 בבוקר עד 19.00 בערב.
● מועמדים אחרים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' כ' מס 2 (בנק קופת ישראל) טל. 255451 בכל יום ד' בין השעות 9—11 בבוקר, 16.00—18.00 אחה"צ, או לפנות כח-אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע
לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך
לשכת הפרסום הממשלתית

לבימ"ס לחמרי אינסטלציה
דרושים
1. גמר צעיר יוצא צבא
2. נער שליח
לפנות: ל. גליקמן בע"מ
הבנאים 46 חיפה טל. 521202/3

דפי זהב
GOLDEN PAGES
לדפי זהב
דרושים
גרפיקאים
מנוסים
לבצוע
משרה זמנית
של 4 חודשים
על המעונינים לפנות בכתב למנהל מחלקת גרפיקה ת.ד. 33023 ת"א

דרושות
1. כתבניות
2. מפעילה להנה"ש אולי
לפנות למשאבת בע"מ, בקה יהודה
טלפון 612542 תל-אביב

דרוש
מנהל ייצור
למפעל גדול ביותר בדרום הארץ
בענף הטכסטיל
בעל נסיון: בניהול ייצור, הפעלת שיטות ייצור, תפעול כוח אדם.
בעלי כישורים מתאימים יפנו בכתב-יד לת.ד. 14038 עבור מס' 312 בצרוף תולדות חיים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
— סודיות מובטחת —

מספנות ישראל
דרושים
1. עובד אחראי
במחלקת אספקה
הכישורים הדרושים:
ידע טכני בסיסי
שליטה מוחלטת באנגלית
נסיון נרחב בהזמנת ציוד טכני מחו"ל בתעשיה
(רצוי נסיון קודם באניות)
2. טכנאי חשמל
חיפה ת.ד. 1282 טל. ...

לחברת תכנון
דרוש לעבודה בבאר-שבע
מהנדס חשמל
זרם חזק
לתכנון מערכות תעשייתיות
נסיון קודם אינו נדרש
המעונינים יפנו בצרוף תולדות חיים
לת.ד. 11271 תל-אביב.

לדפוס ישראל
דרושים סדרי-יד
תנאים טובים
להתקשר בשעות העבודה 8—16, טלפון 441204, 241205, ת"א

דרושות
מרפאות בעיסוק
במשרה מלאה או חלקית
עבור המחלקה הפסיכיאטרית של בית החולים רמב"ם חיפה
הצעות יש להפנות למחלקת המנגנון של בית החולים.

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206, טל. 520071
דרושים
לעבודה עדינה ומיוחדת במינה
1. בוגר בי"ס מקצועי
במגמת מכניקה עדינה
2. עובדות ייצור
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

דרוש
מהנדס מכונות
צעיר
טכנאי
או הנדסאי
בעל רכב פרטי
לעבודה כמנהל מכירות
תנאים טובים למתאים
בפרטים נא לפנות
ת.ד. 16446 ת"א

דרושים
מדפיס ומתלמד
לדפוס רוטציה של עתון
לפנות טלפון 37357

דרושה
פקידה
מזכירה
למפעל באיזור פתח-תקוה
עדיפות לבעלת ידע באנגלית
טלפון 916225/6
בבוקר
בשעות הערב
732726

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

מודיעין אזרחי בע"מ

דרושים בתל אביב והסביבה

אנשי אבטחה ושמירה

לעבודת יום ולילה
* עד גיל 55

המעונינים יפנו ישירות למשרדי החברה. בתל אביב שד' שאול המלך 41 טל: 254315 בין השעות 16.00 — 08.00.

למפעל מתכת יצרני במפרץ חיפה

דרושים

א) **מחסנאי**
בעל נסיון בענף המתכת

ב) **נהג**
לעבודה חלקית עם השלמה בעבודות ייצור

למועמדים המתאימים תנאים טובים

סודיות מובטחת

לפנות לת.ד. 4496 חיפה למס' 13010

לרכב ניר בע"מ

יבואני הנומג-הנשל — מפיצי ב.מ.וו.

דרושים

* מחסנאי לחלקי חילוף
* עוזר למחסנאי
* פקיד/ה

תנאים טובים למתאימים.
לפנות: רח' בירים 6, טל. 38777 (ליד היכל הספורט יד אליהו).

הודעות לציבור

משרד התקשורת מודיע לציבור על פתיחת שרות טלפון עם מקאו

משרד התקשורת מודיע כי החל ביום ו' כ"ה בכסלו תשל"ג (1.12.72) יפתח שרות טלפון עם מקאו באמצעות לונדון. להלן תעריפי השיחות:

שיחה אישית
3 דקות ראשונות או חלק מהן 68.40 ל"י.
כל דקה נוספת או חלק ממנה 22.80 ל"י.
פרטים נוספים ניתן לקבל בכל בתי הדואר ומרכזות הטלפון בארץ.

לבית ספר תיכון מקצועי
דרוש מנהל
לשעות הבוקר ו/או הערב
רצוי מורה למקצועות הריאליים או המוסמכים בעלי נסיון יפנו
לת.ד. 2246, ת"א

למעון יום בתל-אביב
דרושות
* מנהלת
* עוזרות לגננות

נא לפנות לת.ד. 4265 ת"א

למפעל מבוסס בענף המתכת בתל-אביב

דרושים

* **מנהל עבודה**
למחלקה להרכבת מוצרי בית, בוגר בי"ס מקצועי ובעל נסיון בניהול עבודה.

* **טכנאי ייצור**
להגדרת נורמות וארגון ייצור.

* **פקיד ייצור**
למשרד פקוח וניהול הייצור

* **מסגר אחזקה**
לאחזקת מכונות לעיבוד מתכת ולבנית מתקני ייצור

*

על המעונינים לפנות, בכתב, בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 5236, תל-אביב, לכספר 1272.

דרושים
לטש קרנקים (גלי ארכובה)
חרט צילינדרים ושיפוצי מנועים
לעבודה בתנאים טובים
על מטנות חדישות ביותר „סופר-נוע" פודיה 23 יפו טל. 828493 (לאלברט)

למפעל לקונפקציה בירושלים
דרושים:
* מוכנים בעלי רבב
* תופרות מנוסות
* תופרות מתחילות
* דוגמניות צילום והרגמה
חמישה ימי עבודה בשבוע
לפנות לרוקוקו בע"מ
רח' יפו 68
דרך מגרש התניה

דרוש מפעיל למרקמור 950
עבודה באזור חולון
טלפון במשרד 952321
בבית 953193

דרושים/ות
מוכרים/ות
צעירים/ות
בעלי נסיון בענף הלבשת גברים.
שנידמן
דיזנגוף 128, ת"א.

דרוש
יועץ שרות
(בוחן)
תנאים טובים לאדם המתאים.
מוסך י. השמשוני ובניו בע"מ
שד' ההסתדרות 55
חיפה טל. 724743-04

למפעלי ריקמה בע"מ
דרושים
חרטים, כרסמים, נערים
ליצור תבניות ומכשירים
בעלי נסיון יפנו טלפונית 911562

לחברת מהנדסים
דרושה
שרטטת כבישים מנוסה
לפנות ת.ד. 214
קרית-מוצקין.

דרושה בירושלים
עוזרת בהנהלת חשבונות
5 שעות עבודה לפנה"צ
ידיעת אנגלית חיונית
לפנות בכתב לת.ד. 628 ת"א, תוך ציון המלצות, מקומות עבודה קודמים ומספר טלפון.
תנאים טובים למועמד המתאים.

לבית דפוס
דרוש
סדר
או דפס
⅛, ¼ גיליון
תנאים טובים לאדם המתאים
להתקשר 32553

דרוש
סוכן ראשי
בענף צרכי ספרות
רצוי בעל נסיון, העובד עכשיו בשטח צרכי-ספרות
הסוכנות לאזור ירושלים ובאר-שבע
תנאים מצויינים לאדם המתאים!
לפנות: ת.ד. 1059 גבע"תיים, עבור סוכן ראשי

התעשיה האלקטרואופטית בישראל בע"מ
אל-אופ
חברה עתירת-מדע בקרית ויצמן

דרושים

● **מהנדס אלקטרוניקה**
בעל תואר ב.א. או מ.א. עם 3 שנים נסיון לפחות, דרוש ידע בספקים ומגברים וכן במעגלים לוגיים. רצוי ידע בייצור. המועמד שיתקבל לעבודה יצטרך לנסוע מיד להשתלמות קצרה בחברה מצנעבשם בארה"ב, ויעסוק בנושאים טכנולוגיים מתקדמים ביותר.

● **מהנדס אלקטרוניקה או מכונות**
בעל נסיון בנושאי הבטחת איכות ובדיקות סביבתיות. דרושה הכרת תקנים ושיטות צבאיות. התפקיד כולל חקר והערכת אמינות: MTFB, איתור תקלות ושיפור תכנון. הכרת מערכות צבאיות ותעופתיות — חיונית.

● **הנדסאי או טכנאי מכונות**
לעריכת סדרי פעולות בעיבודים מכניים (חריטה וכרסום). בוגר בית ספר מקצועי, בעל נסיון של מספר שנים בעיבוד שבבי.

● **משחזן אוניברסלי**
להשחזה עגולה, שטוחה וכלים. בעל נסיון בכלים ומתקנים.

● **בוגר בית ספר מקצועי במגמה מכניקה כללית**
אחרי שרות צבאי לעבודה במדור כרסום. עדיפות לבעל נסיון בכרסום מדוייק.

● **אפסנאי טכני**
לעבודה בפיקות, מעקב והזמנת מתקני ייצור. משוחרר צה"ל, בוגר קורס אפסנאות טכנית. רצויה השכלה מקצועית.

● **שרטט מכונות**
לאחר שרות צבאי עם שלוש שנים נסיון (עדיפות לתושבי האזור).

● **מכונאי - מסגר אחזקה**
רצוי בוגר בית ספר מקצועי.

● **מהנדס או טכנאי**
לתכנון ציוד אלקטרו אופטי, בעל נסיון בשטח זה.

תנאי קידום למועמדים המתאימים.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת"ד 1165, רחובות.
— סודיות מובטחת —

בית המדרש לפקידים
ע"ש דוד רמז
ירושלים

נמשכת ההרשמה

קורס בקורת פנימית — תלת חדשי
מיועד לאנשי מינהל לכספים העוסקים למעשה בבקורת הפנימית או המיועדים לעסוק בה.

קורס שוק קמעונאי — תלת חדשי
מיועד למנהלי מחלקות בחנויות כלבו או לבעלי חנויות גדולות.

קורס לעריכת דו"חות מינהלית
(30 שעות לימוד)
מיועד לעובדי מינהל ומשרדאות העוסקים בעריכת דו"חות, לשיפור ויעול עבודתם.

קורסים מזורזים לקריאה יעילה
הקורס נערך בשתוף עם המכון לפריון העבודה והייצור מיועד לבעלי תפקידים מקצועיים, מנהלים, סטודנטים ובעלי תפקידים המחייבים קריאת חומר רב.

הקורסים יפתחו בינואר 1973
פרטים והרשמה: בית הפקיד ע"ש משה שרת, רח' מסריק 10, מושבה גרמנית, טל. 68383, 66380

מעונינים
במגרש לוילה באזור הרצליה פתוח או הסביבה

לפנות ללא מתווכים
ליפשיץ, רח' חנה 5 חיפה, טל. 80746-04

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

מ.ר.ב. — הנדסה בע"מ
דרוש מהנדס תנועה
בעל שלוש שנות נסיון לפחות
לעבודה בתל-אביב
טלפון 623281/2—03

מנהלת חשבונות
דרגה ד'
בעלת נסיון בכל השטחים
שיטת העתקה התאמות
מאזני-בוחן וכדומה
מקבלת עבודות הביתה
טלפון 858592

דרוש
חרט מעולה
תנאים טובים למתאים
רח' דבוטינסקי 137 רמת-גן

דרושה למשרד בטוח ותיק בירושלים

פקידה כללית

לפנות עם פרטים מלאים לת.ד. 2433 ירושלים

לטלסטאר — קדם בע"מ
דרך פתח-תקוה 128 ת"א
דרוש
פקיד מכר
בעל נסיון בניהול מחסן אלקטרוניקה
נא לפנות לקביעת מועד לראיון לטלפון 269196

לצה"ל דרושים

טכנאי שניים

לעבודה בתל-אביב ובאזור חיפה

המעוניינים יפנו בכתב לד.צ. 2152
קצין נהול

לודז'יה
חברה לטכסטיל בע"מ

דרושים

* **מהנדס מפעל**
הכישורים הדרושים:
1. מהנדס מכונות.
2. תינתן עדיפות לבעל נסיון בתחזוקה במפעל תעשייתי.

* **הנדסאי מכונות**
הכישורים הדרושים:
1. בוגר בי"ס מקצועי.
2. נסיון של 10 שנים בתחזוקה במפעל תעשייתי.

* **טכנאי ייצור**
בעל נסיון של שנה לפחות בקביעת נורמות

המעונינים באחת מהמשרות הנ"ל יפנו בכתב לת.ד. 34 אזור התעשיה חולון. או טלפונית 847111 אל מר רייך.

דרושה פקידה
לעבודה משרדית
הודעת לעבוד על מכונת כתיבה חיושב.
עם ידיעה בהנהלת חשבונות, רצוי עם נסיון קודם
נא לפנות לת.ד. 1576 חיפה.

למפעל בסביבות רמת-גן
דרושים
„פרזורסטים"

* תנאי תשלום טובים לבעלי מקצוע מעולים ולבעלי נסיון מקצועי רב.

מועמדים בעלי הכשרה מתאימה הנסיון מתבקשים לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי ל-ת"ד 90, ר"ג עבור „רדי".

למשרד יחסי ציבור

איש/אשת יחסי ציבור

כתבנית מעולה בקר

כתבנית מעולה ערב

גרפיקאי/ת צעיר/ה ודינמי/ת

נא לכתוב בכתב יד ולציין פרטים מלאים לת.ד. 10076 תל-אביב.

למפעל באזור התעשיה בבני-ברק
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
לפנות טלפונית 781228

יד יצחק בן צבי

ההרשמה לסמינר השנתי
בנושא: "ירושלים לתקופותיה — עיון וסיור"

נסגרה

נפתחת הרשמה לסמינר שנתי בנושא: "ירושלים במקורות" שיחל באמצע ינואר.

● בדבר פרטים נא לפנות: "יד יצחק בן צבי" ת. ד. 7660, רחביה ירושלים. טלפון: 39201 ו־39202.

תום המועד: 31.12.1972

UNITED RESTITUTION ORGANISATION LTD.
"URO"

תל־אביב	חיפה	ירושלים
רח' גרוזנברג 18	רח' הפרסים 12	רח' הלל 16
טל.: 55 204/5	טל.: 667 756	טל.: 226 247

תום המועד להגשת בקשות לפי „חוק שווי הנטל" (L.A.G.) עבור רכוש בגרמניה התיכונית (DDR) או במזרח ברלין (הסקטור הסובייטי)
Mitteldeutschland (DDR) — Ost-Berlin (Sovjetsektor)

חל בתאריך 31.12.1972

הניזוקים עצמם או יורשיהם זכאים להגיש את הבקשות.

יש להגיש את הבקשות מיד כדי למנוע הפסד הזכויות.

בשכר דירה חודשי
3½ חדרים מרוהטים
קומה ג', רחוב שטרוק ע"י ה־עיריה. הסקה מרכזית + טלפון למגורים או משרד.
לפנות טל' 615494 — 238419
פרט לשעות 4 — 2.

חמצן
לחולי לב
אלקטרוסיגנל
גאולה 42, ת"א. טל. 57614

למכירה
50% ממזון
ליד מלון השרון בהרצליה
נא לטלפן — 930069

חוק התכנון והבניה — 1965
מרחב תכנון מקומי פתח-תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' פת/4/595 קביעת אזור מסחרי הנדלת מס' מקומות החניה. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6373, חלקות: 9, 8.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: 19.11.72

א. חייק
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

לשכת ההוצאה לפועל באשקלון
תיק הוצל"פ 4149/72 חיפה
מודעה בדבר מכירה פומבית של מטלטלין

מוצעים בזה למכירה פומבית ה־מטלטלין המתוארים להלן של החייב אחוזה מבלוף ד.ב. מרום הגליל, מר־שב ספסופה, לגביית חוב בסך 180,000.— ל"י המגיע לזוכה „מוסד הלואה ותכנון חקלאי" ע"י ב"כ ה־עו"ד דוד כהן מחיפה, רח' הבנקים 3.

המכירה תתקיים ביום 13.12.72 ב־שעה 10.00 בבוקר באיזור גמל ה־נפט באשקלון.
תיאור המטלטלין:
טרקטור שופל־דוזר A־1720־75 966.
מכונית משא ליילנד 143—105.
על הקונה יהיה לשלם את כל ה־מיסים, האגרות וההיטלים, אשר, מ־כח כל דין חלים על הקונה, וכן 1% מהמחיר למנהל המכירות, אם אינו פקיד של ביהמ"ש.

נגר שלום
מכיר ראשי
המוציא לפועל — אשקלון

פרסמו ב הארץ

תל־אביב קאונטרי קלוב

תכנית שבועית

שבוע 2.12.72 — 9.12.72

יום שבת 2.12.72
12.30 דיסקוטק למבוגרים בהדרכת מיה מירון.

יום ראשון 3.12.72
20.30 פיתוח קול בהדרכת כרמלה ינוב.

יום שלישי 5.12.72
16.30 מסיבת חנוכה לילדים ונוער
20.15 חוג לציור בהדרכת אינה אילת.

יום רביעי 6.12.72
19.00 חוג לברידג' — למתחילים בהדרכת יוליאן פרידריך

יום חמישי 7.12.72
15.15 קרמיקה לילדים בהדרכת יודה זילבר
17.15 קרמיקה למבוגרים בהדרכת יודה זילבר
20.30 חוג לברידג' בהדרכת יוליאן פרידריך

יום שישי 8.12.72
21.30 נשף חנוכה
אורחי הערב: אריק אינשטיין והצ'רצ'ילים בהשתתפות תזמורת „זמרי החוף"

יום שבת 9.12.72
20.00 סרט „מאדם X" בהשתתפות לנה טרנר
הפעולות לחברי הקלוב בלבד

המכון לאמנות המחול
מנהלים אמנותיים: ליה שוברט, קאי לוטמן

ג'ף פיליפס
מורה אורח מניו־יורק

ג'ז

כתות מתחילים, רמה בינונית ומתקדמת
שליש לימודים חדש מתחיל ב־1 בדצמבר

הרשמה מיום ראשון 3 בדצמבר 1972 עד יום חמישי 7 בדצמבר 1972 בין השעות 15.00—18.00

בית־רוטשילד, שדרות הנשיא 142, חיפה.
טל': 83424, 82749.

מכון התקנים הישראלי

הודעה על מתן היתר לסמן מוצר בתו־תקן

מודיעים בזה ברבים, כי מכון התקנים הישראלי נתן ביום כ"ג בחשון תשל"ג (29 באוקטובר 1972) ליצרן „פלסים", מפעלי פלסטיקה מכנית לחקלאות, תעשיה ובנין בע"מ, קיבוץ מרחביה, היתר מס' 456 לסמן את מוצרו המפורט להלן בתו־תקן המעיד על התאמת מוצר זה לדרישות התקנים הישראליים:

צינורות מס' ז. ת. קשיח להובלת שפכים בבתים

איגני א' גילת
מנהל המכון

בהזדמנות למשוחררי מיסים

מכונית טריומף 2000

אוטומטית

כולל מערכת חמום.

שנת ייצור 1971 — חדשה לפני רישוי.

להתקשר 941961־04 מחלקת מכירות.

מחפשים משק

משקיע רציני מחפש משק

10-20 דונם
בסביבות חיפה - בנימינה או טבריה

עם או בלי בית.

רצויה קרקע פרטית

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 332.

ציתור תעשיות בע"מ

מכרז למכירת ציוד

1. **קרון נגרר:** מבנה סגור בנפח 20 מ"ק למשקל 5 טון (מתאים לשמש מחסן נייד).
2. **מכונת פיצור:** במצב חדש תוצרת גרוב כולל מערכת פצירות סרט חדשה.
3. **מכונת פנטוגראף:** תוצרת גורטון 3L (דגם ישן).
את הציוד ניתן לראות במפעל רח' המרכבה 29 אזור התעשיה חולון, טל. 849141.

הצעות יש להגיש למחלקת האספקה עד 15.12.72.
אין המפעל חייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכذا من الأصل

הימים הללו

— בעלי תמיד נרדם ליד הטלוויזיה! אם יש תכנית או יש שביתה!

ראיתי שמעתי

שיעור פטירת התינוקות

שיעור הפטירות של תינוקות יורד במידה ניכרת וברציפות ב־21 השנים האחרונות והוא עמד ב־1971 על 18.6 פטירות לכל 1,000 לידות באוכלוסיה היהודית, לעומת 32.4 לאלף בשנת 1955 ולעומת 46.2 פטירות כאלה בשנת 1950.

גם בקרב האוכלוסיה הלא־יהודית נרשמה ירידה ניכרת ומספר פטירות התינוקות הלא יהודיים עמד ב־1971 על 33.3 לאלף לידות (לא כולל מזרח ירושלים), לעומת 48.0 בשנת 1960 ו־62.5 בשנת 1955. פרטים אלה מתפרסמים בשנתון הסטטיסטי היוצא לאור בימים אלה.

לינדנשטראוס פורש

התפטרותו של ראש סיעת גח"ל מר א. ג. לינדנשטראוס מחברותו במועצת עיריית חיפה מטעמי בריאות, עוררה צער בחוגים רחבים. ביטוי אישי לכך נתן ראש העיריה, מר משה פלימן, בישיבה האחרונה של מליאת המועצה.

מר לינדנשטראוס הגיע למועצת העיריה כשמאחריו עבר ציבורי ונסיון כלכלי. הוא התייחס לתפקידו ביסודיות של "יקה", למד באורח יסודי את הבעיות המוניציפאליות והיה מגיע לישיבות המועצה כתלמיד שהכין יפה את שעוריו. אף שהיה ראש האופוזיציה נמנע מדמגוגיה והיה מדבר לגופם של דברים, כשהוא נוהג בכבוד בחבריו מעבר לשולחן. עד כמה רכש את אמונם של אנשי העיריה: באורח רשמי הוסרו רבות מהצעותיו מסדר היום אולם למעשה נתקבלו עצותיו במקרים רבים, דבר שמנע מיעבים ובזבוז כספי צבור.

מר לינדנשטראוס הוא מומחה לכלכלה ולמשפטים ובין יתר תפקידיו, אירגן בשעתו את העליה מגרמניה בעת היותו במינהל מחלקת העליה של הסוכנות המשרד הארצישראלי בברלין. בארץ ניהל שנים רבות את בנק העמיסה בחיפה.

תשובת האמן

בכישאל שנערך בקרב חברי קבוצת ראש הנקרה ביחס לפסל שיוצב לפני חדר האוכל בקבוק, לא זכתה אף אחת מההצעות של יגאל תומרקין. רכז התרבות של המשק הודיע על כך לאמן בכתב והוסיף כי הוא מקווה שבעתיד יעבוד עמו יחד בצפ־את פסל בקיבוץ.

כעבור ימים הגיעה תשובתו של מר תומרקין, שהפליאה את חברי ראש הנקרה: "כי כך את הבריך לכופפי אמנות? מוטב בהיפיינו עיין בכביל בבית הסידורים פרק א' פסוק ב' בבקשם לחוות דעה בדבר שאין להם הכלים לחוות בו דעה. י.ג. למען האמנה לא ביקשתי להרבות מבקש בין בו חברים".

ברור שבעקבות תשובה כזו לא יפנו חברי ראש הנקרה לבנות... לתומרקין.

כרטיסי־טיסה בהנחה לא־חוקית

אליהו הבר כותב לי מקופנהאגן: חוגי התעופה בבירת דנמרק מסרו כי בבדיקה ליבהורית בנמל התעופה קנדי בניו־יורק נתגלו לא פחות מ־1,075 כרטיסי טיסה שניתנה עליהם הנחה בלתי חוקית מתוך 8,927 כרטיסים שנבדקו.

בבדיקה נתברר כי מתוך 382 כרטיסים של חברת אל־על שנבדקו נמכרו 20.5% בהנחה בלתי חוקית ואילו בחברות אחרות נמכרו יותר מכרטיסים בהנחות בניגוד לחוק.

רה"ן

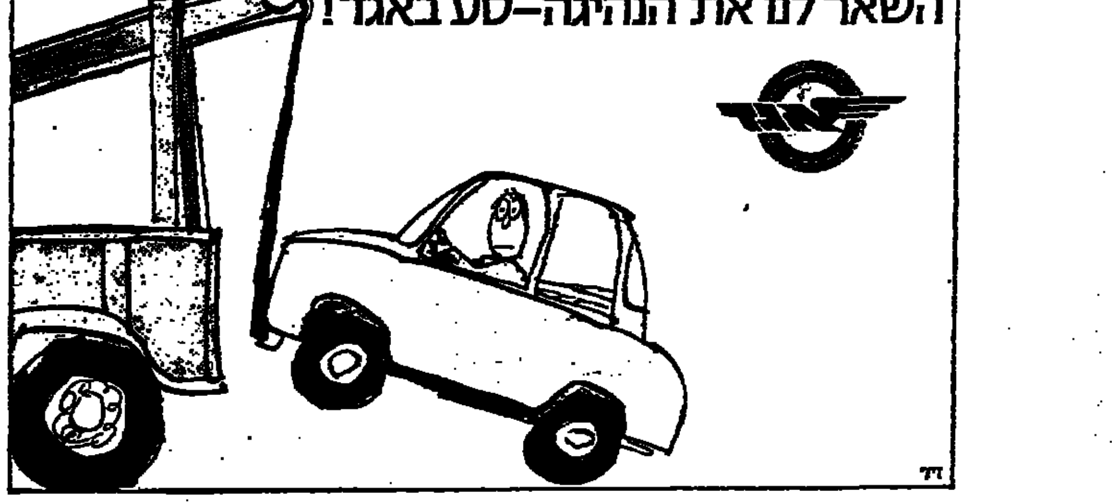

„אגד" — המחלקה ליחסי צבור

קהר חברה להשקעות בע"מ
מציעה למכירה
ברמת השרון

בשדרות חן (ביאליק) פינת הירמוך
דירות מפוארות
בנות: 3½ ו־4½ חדרים
שני מבנים של 8 דירות כל אחד על שטח כולל של 4½ דונם.

* 4 כיווני אויר
* חדרים מרווחים
* הגביה מהודר
* הסקה מרכזית
* מים חמים מרכזי
* גן פרטי
* אנטנה מרכזית
* חניון צמוד
* קרוב ל־1½ דונם מרחאות בין הבתים

בא לפנות למשרדנו בבית שאול המלך 35 (בית אמריקה) ת"א, קומה 10, חדר 1006 טלפון 259241, קו פנימי 242.

מכתבים למערכת הארץ

רפורמה ומינהל

מהמאמר „המרד של פקידי הרפואה" („הארץ" 20.11) נראה כי מוסרות מנותחו של א. בשר: למבצר ההסתדרות מוסדות משלה, עובדים משלה, ארטיבות משלה, זה רע, אם כי הוא כשבצו חבר מכובד בה. הוא דואג, כביכול לגמשר של האדם המשועבר לרפואה הציבורית, ויחד עם זאת דואג לגאולת הרופא מכבלי ההסתדרות המשעבדת. מכאן ליטוף סנגוריה על שביתות שאינן תביעות, כי אם התנגדות לכפיה מקצועית.

אם התאור של מר בשר הולם את המציאות, מנין בכל זאת צמחו מרפאות, מכונים, בתי־הבראה ובתי־חולים, המצויידים במיטב הציוד המודרני, מבצעים ניתוחי לב, השתלת כליות וטיפולים אחרים ברמה גבוהה בין־לאומית?

מר בשר מתעלם מהעובדה, שלפני כשנתיים ניתנה האפשרות לבחור רופא בבית. רוב החברים לא בחרו, מתוך שיקול רציני שלא רצוי להינתק מפרסונל רפואי, שהם קשורים אליו זה שנים. ודאי שליקויים שכיחים גם בשירותי־הבריאות; השאלה היא אם ניתן להקנם על־ידי השמדת רופאים בראש המינהל. האם יעלה בידם להתגבר על הקשיים שנוצרו במרוצת השנים.

בעולם הרכה מזמן שאין חוקים כלליים קבועים, המחייבים להעמיד רופא בראש שירותי בריאות. מנוי מנהל תלוי יותר בעמדתו הציבורית, בכשרון המינהלי, בנסיונו, ביזמתו ובחזונו. כל אלה אינם תמיד בחלתו של הרופא הטוב, בעל המקצוע המובהק.

במשך כחמשים שנות עבודה בקופת־חולים הכרתי רופאים דגולים, בעלי ידע, חזון ומעש, אולם מעטים מהם שאפו לשרות ניהול. עובדה היא שהמוסד הרפואי העצום הוקם על־ידי המינהלים מתוך שותפות הדוקה עם הרופאים ובכוחות הצבור. הרופא הטוב שואף תמיד להתמחות ולהתקדם במקצועו. הרופאים גם לא ניצלו את הסמכות הרחבה שניתנה להם בתחום הניהול.

קופת־חולים הוכיחה עצמה במשך ששים שנות קיומה, על אף כל הליקויים, כמוסד רפואי רב תפארה. תוכו לכך אנשי הרפואה והמינהל בצוותא, בהצעידם את המוסד לרמה. ולרופאים ייאמר: מוטב שתשקיעו את מרצכם וכוחכם בהרמת מוסר הרפואה האל־בא תבזבזו כוחותיכם לשווא בעסקנות בלתי פוריה. זו לא תציל אף נפש בישראל.

שלמה רוזניק
חיפה

הילדים המחוננים

קראתי בעיון רב את הביקורת של הגב' הדה בושס „ילדים מדכאים" על תכנית הרדיו של יעקב אגמון בגלי צה"ל („הארץ" 20.11) וקשה לי שלא להגיב עליה.

איני יודע למה ציפתה הגב' בושס מהתכנית — שיופיעו ילדים אשר טרם הגיעו למצוות וישמיעו רעיונות מהפכניים, חדשים או יגלו לנו תורות חדשות, מעין „תגלית איינשטיינית" בנוסח אנפין. „ילדים מדכאים" קוראת להם הגב' בושס, ואני אומר: ירבו כמותם בישראל.

כמורה בישראל וכמורה אוניברסיטה בתחום החינוך, נראית לי גישת הילדים נכונה: הבנת הבעיות, ידיעת האפשרויות הפתוחות לפיתרון, שיקול דעת והחלטיות. הילדים הראו ניצוצי חשיבה מדעית מסודרת ונכונה, ולזה קוראת הגב' בושס „תריה כמו קופים כאומנים אחר דברים ידועים שנאמרו ונכתבו" תמהני.

הגב' בושס חוששת „שהילדים ממוסדים עד לעצם עצמותיהם וספק אם יתמודדו אי פעם עם בעיות כאינדיבידואליסטים". יכול אני להרגיעה כי ילד עד שהתעניין בעניני דיומא חושב עליהם, קורא השקפות שונות ושוקל אותם ואם יתמוך במוסד או לא יתמוך בו — יעשה זאת לאחר ליכוד וידיעת הבעיות לגופו של ענין.

הנבנוף הזה במלה „ממוסד" אינו מבהיל אותי אם מישהו נעשה מתוך ידיעה, בחינת הדברים ושיקול לגופו של ענין.

אין כל אסון בכך אם ילד מצהיר שהוא רוצה להיות מדען או כדורגלן ואין כל פסול אם בין ששה ילדים לא נמצא אף אחד שתחביבו הוא נגינה בכינור או משחק בתיאטרון.

ולבסוף, עוול כבר עשתה הגב' בושס לילדינו באמרה ש„כל דבר אנושי זר להם". זה כבוד לה? הרושם שלי מתשובות הילדים הפוך הוא.

ד"ר דוד לבני
תל־אביב

פיטורי בן־פורת — לא מוצדקים

בעקבות הידיעה בדבר הפסקת העסקתו של מר ישעיהו בן־פורת כמנחה התכנית „השעה השלישית" בטלוויזיה („הארץ" 23.11), ברצוני לחלוק על דעתם של מנהלי המדיניות ברשות השידור, הסוברים כי „אין להתמיד במנחים קבועים לתוכניות מלל".

ראשית, מה פסול בכך שמנחה מעולה יזוהה לצמיתות עם התכנית שאותה עזר לעצב? אדרבא, רבות מהתכניות הטובות ביותר ברדיו הן דווקא אלה המזוהות זה שנים עם מנחה מסוים. הצמדת מנחה קבוע לסדרת דיונים מסוג של „השעה השלישית" מאפשרת לצופה לסמוך על עקביות ברמת התכניות הן מבחינת התוכן הן מבחינה טכנית. אחד הגורמים המכריעים בהשגת עקביות כזו היא דווקא אישיותו של המנחה. הוא „נותן את הטון" ומעצב את אופיה של התכנית.

לדעתי מעטים מאד הם המנחים המצליחים כמר בן־פורת להשרות אווירה רגועה בגוות ובקול גם כאשר הנושא בדיון מעורר מחלוקת. היכולת להנחות מבלי „לגנוב את ההצגה" ולכוון דיון דינמי באופן שלו ותרבותי — אלה הן תכונות שחבל להקריבן למען עיקרון מפוקפק של רוטאציה.

מרים שלזינגר
תל־אביב

להבין את יהודי גרוזיה

אני רואה חובה לעצמי להעיר כמה הערות למאמרו של עכום חדר „הגרוזינים עושים צרות" („הארץ" 10.11).

העולים מגרוזיה הוכיחו עצמם בדרך כלל כבונים חיובי חיוני. על אף היותם רגילים לעבוד במסחר, בעבודות שירות ובתיווך, נקלטו רבים מהם בתעשיה ובבנין. בישובים רבים איננו שומעים כלל סכסוכים בהם יהודים מגרוזיה (קרית־גת, טירת־הכרמל, דימונה ואחרים), מכיוון שבמאמץ משותף של העולים ושל הישוב הקולט פותרים שם את הבעיות. אשר למקומות אחרים — יהיה נכון לדבר שאנחנו עושים צרות בדרך טיפולנו בעולים הנקלטים בישובינו ולא הגרוזינים עושים צרות.

עלינו לזכור ולדעת כי העולה מגרוזיה, שבא כפי שמציין מר חדר ממדינה בעלת חיי תרבות מפותחים, ניקלע כאן מבחינתו לשממה תרבותית ורוחנית: אין לו לא קולנוע ולא רדיו, לא טלוויזיה ולא עתון, לא ספר ולא הצגה בשפה המובנת לו. הדבר מכביד עליו מאוד מבחינה נפשית.

פרנסי עיירת אשדוד ואחרים כמותם חייבים להבין כי העיתונון אינגו בנוי הריסה אלא בכך שבשעה שהעיריה מקצה מקום להתרית בשיכון ד', המאוכלס בחלקו הגדול ביוצאי גרוזיה, עליה לקחת בחשבון גם את יוצאי גרוזיה. כך תיפתר בעייתם של מקרים קשים לסידור וישתחררו לתאים רבים. יהיה נח לעקרות הבית במקום לקנות מצרכים אצל חנוני שהוא מבינה אותו והוא אותה ולקבל שירותים אצל בעל־מלאכה שהוא מבינה את שפתו והוא את שפתה. עיריית אשדוד לא נהגה כך, לדאבוני. כה לה כי תלין?

יהודי גרוזיה הם יהודים בריאים וגאים. נהאבק להבין אותם ולהתחשב בהם בתהליך הקליטה ונביע תוצאה מפתיעה.

אלי רובין
מנב"ל התאחדות עולי בריה"מ

סמל לגאוות "יהודה"

במכתבו של מר דן כרמי „אריה לגורל" („הארץ" 19.11) מעיד כי הכותב אינו מבין את אופיו של צה"ל.

האריה החביב לא נועד „לפאר ולשעשע את מצודתו של הגנרל". האריה הוא סמל, גאוות לפיקוד כולו. לו היה האלוף רחבעם זאבי זוחי מותרות הוללות, בעוד חייליו לובשים בלואים, אפשר היה לכתוב עליו בביקורת — אך לא כך הוא.

האם מר דן כרמי יודע בכלל מהי גאוות יהודה ומה ערכה? ואם יבינה אפשרות להשיגה בדרך כל כך קלה וחביבה — למה לא?

אלי לזר
ירושלים

הרבנות נזקקת להורים

המועצה הדתית לתל־אביב־יפו אינה מכירה בכך, שגבר ואישה בני 18 ויותר עומדים ברשות עצמם ורשאים להחליט כיצד לנהוג בחייהם כטוב בעיניהם. רק בכך ניתן להסביר את הערבות, שזוג הבא להירשם לנישואין נדרש להביא הורה מכל צד, כדי שיחתום על הסכמתו לנישואין.

ב„מדריך לנישואין" בהוצאת המועצה הדתית, מודגש כי בני הזוג צריכים להביא אישור מאחד ההורים על היותם יהודים ורווקים. הרבנים הרושמים מוחים, כי לאישור רווקות ויהדות מספיקים העדים שצריכים להביא בני הזוג (שניים לכל אחד). אולם לדבריהם, „הפרוצדורה דורשת" אישור להסכמת ההורים לנישואין.

נראה לי שזהו מצב שאין הדעת סובלתו: אם גבר או אישה כשרים לשרת בצה"ל ונחשבים בעלי שיקול דעת מספיק כדי להצביע בבחירות — חייבת גם הרבנות להכיר בכך שרשאים הם להינשא בלי להיזקק לאישור של אחרים. אולי אין המצב מהווה עיוות חמור כל כך, יחסית לעיוותים אחרים בתחום הדת, אבל הערתו של הרב הרושם כי אם לא יבואו ההורים לחתום יישלח אליהם מכתב שבו יתבקשו לעשות כן — עלולה, במקרים מסויימים, לגרום מרבכויות.

נראה לי שעל הרב גורן לפעול לביטול דרישה בלתי הגיונית זו. הדבר אינו מצריך בית־דין של תשעה. תופעה זו מחזקת את דעתי בדבר הצורך החיוני להנהיג נישואין אזרחיים בישראל לכל החפץ.

ר. אברהם
תל־אביב

למכירה
VOLVO
פרטית מודל 1970
לפנות: טלפון 32236 ת"א

מכונה להתזת בגר
למכירה בהזדמנות
טלפון 04-712660.

משרד הבריאות
יחידת האוטומציה במשרד הבריאות
מודיעה, כי לאור בקשות, אשר הופנו אלינו, אנו מאריכים את מועד הגשת ההצעות למכרז מיום 31 יולי 1972, בדבר תכנון והתקנת מערכות תקשורת ענ"א בביה"ח ע"ש שיבא בתל־השומר עד ליום 24 דצמבר 1972.

מפעלי ישראל אמריקה בע"מ (מפעלי פדרמן)
שמחים להודיע לקהל
הסוחרים והקבלנים
על פתיחת מחלקת ייבוא — בהנהלת מר יצחק בן ציון
(לשעבר מנהל אינסטל בע"מ).
אספקת:
* חמרי אינסטלציה סניטרית,
* כלים ואביזרי אמבטיה חדישים,
* אריחי קיר ורצפה, מהרסינה וקרמיקה דקורטיבית, מהסוגים המעולים ביותר באירופה, ציוד מובחר לבתי מלון.

אולם התצוגה:
ת"א, שדרות שאול המלך 2, טלפון 256637

דרוש באזור המרכז
מבנה תעשיה
בשטח של 1000 ממ"ר
על קרקע בשטח של כ־5 דונם
הצעות נא לפנות ת.ד. 4853 ת"א

משטרת ישראל

הודעה בדבר ביעור תיקים פליליים ותיקי תאונות דרכים

1. המטה הארצי של משטרת ישראל מודיע, כמנו הכוונה אשר ביעור התיקים הפליליים בדבר עבירה מצב: —
א. פשע — שעברו 10 שנים ביום פסק הדין או [illegible]
ב. עוון — שפסק הדין בהם ניתן על ידי בית המשפט לפני 31.12.65
ג. חטא — שפסק הדין בהם ניתן על ידי בית המשפט לפני יום 31.12.70 ותיקי תאונות דרכים [illegible] או שפסק הדין בהם ניתן לפני יום 31.12.65
2. [illegible] תוך 30 יום מתאריך הודעה זו. את הבקשה יש להגיש בכתב [illegible] שבו כמוצן בהמרה.

מכרז מספר 72/73/74

1. מתקבלות בזה הצעות מאת קבלני בניין
לביצוע תוספות בנייה
לבתים קיימים בשכונה „י" בבאר־שבע
2. הבניה הל על 7 בתים במספריהם: 381, 309, 194, 223, 196, 386, 627, בעלי 2—3 קומות הכוללים 113 יחידות דיור.
3. פרטים נוספים ניתן לקבל ללא תשלום במשרדי עמידר בתל־אביב, רחוב שאול המלך 35, חדר 801 או במשרדנו בבאר־שבע, דרך חברונים 13.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום 5.12.72 בשעה 10.00 בבוקר, לפגוש במשרד „עמידר" באר־שבע, דרך הנביאים 13.
5. הקבלן רשאי להציע ביצוע עבודה בבית אחד או בחלק מהבתים הנ"ל.
6. על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית להבטחת התחייבותו בסך — 25,000 לירות, שתוקפה ל־60 יום. אם הקבלן יציע לבנות רק חלק מהפרויקט [illegible] כלו.
7. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום 14.12.72
8. את ההצעות יש להגיש למשרדי עמידר בתל־אביב, רחוב שאול המלך 35 חדר 610 עד שעה 12.00 בצהריים.
9. הנהלת „עמידר" אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

„עמידר"
החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/144
לבנית חדרי חוגים ואולם התעמלות כהשלמה לביה"ס המקיף בקרית־מלאכי
מתרומת חטיבת הנשים של המגבית המאוחדת בניו־יורק

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית חדרי חוגים ואולם התעמלות כהשלמה לביה"ס המקיף בקרית מלאכי מתרומת חטיבת הנשים של המגבית המאוחדת בניו־יורק.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־2400 מ"ר בשני השלבים, והרשות בידי המזמין לבנות שלב א' בלבד או שניהם יחד.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 3.12.72 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 12.12.1972. הפגישה ליד משרד מהנדס המועצה קרית מלאכי בשעה 12.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 3.1.1972 שעה 12.00
6. תנאי התשלום במוסמים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המתוכננת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אידית פלאטו — אורני איזקסון
נשואים
הרצליה־פיתוח, כ"ד כסלו תשל"ג (30.11.72)
נר ראשון של חנוכה

אנה דויטש (רמת־גן) — אריה גוטפריד (הרצליה)
נשואים
פירנצה נובמבר 1972

בן נולד לנו

רוברטה ומיכאל לריץ,
נכד ל־
מרים ואהרון קיין — ניו־יורק
לוביצה וד"ר יוסף לריץ — ירושלים
ניו־יורק 24.11.72

נחוץ שותף פעיל
למשרד נסיעות ידוע בתל־אביב
שיוכל לנהל את החלק המסחרי של העסק.
רצוי איש לא צעיר עם נסיון מסחרי המסוגל ללמוד את המקצוע המעוניין באווירה נעימה ומוכן להעמיד את כשרונו הארגוני ואת כל קשריו להרחבת העסק ולהגדלת המחזור והשפעה. להשקיע — 45,000 ל"י.
נא לפנות עם כל הפרטים האישיים לת.ד. 3202 תל־אביב

המפלגה הליברלית

תכנית שבועית

יו"ר מוסדות
היום — 1.12.72 בשעה 8.15 בבוקר, ישיבת יו"ר המוסדות.

ארגון הנשים — המח' לעולים חדשים — מרחב ת"א—יפו
שבת 2.12.72, בשעה 11.00 לפנה"צ, „קידוש לעולים" בבית ציוני אמריקה בהשתתפ': מר י. אלקוב, המנחה: העתונאי י. איזנברג, המנחה: גב' ר. צביפר וא. ניידם.

סניף יפו — מרחב ת"א—יפו
במוצ"ש — 2.12.72 בשעה 7.00, מסיבת חנוכה מסורתית, בהשתתפ' מר מ. דיין — יו"ר המח' לעולים חדשים, באולם הספריה העירונית יפו. דברי פתיחה: עו"ד י. ברכה, המנחה: י. וינר.

חוג דוברי הונגרית — מרחב ת"א—יפו
מוצ"ש — 2.12.72 בשעה 7.30, מסיבת חנוכה מסורתית בהשתתפ' י. ג. סלפטר — חבר מועצת העיריה, פרופ' א. צימנס, ד"ר א. פוליאן, בבית המפלגה, רח' אבן־גבירול 68, אולם „מירנבורג".

דימונה
ביום א' — 3.12 בשעה 1.00 בצהרים, פגישת פעילים בהשתתפ' ג. גריגו.

גבעתיים
יום א' — 3.12 בשעה 8.00 בערב מתקיימת מסיבת חנוכה בבית טל, כצנלסון 68, בהשתתפות ח"כ גדעון פת.

מעמד בינוני / בעלי מלאכה — המרכז
יום א' — 3.12 בשעה 7.00 בערב, ישיבת מזכירות ארצית, בבית המפלגה אבן־גבירול 68, קומה ה', בהשתתפ' מר י. נהרי — חבר הנהלת המפלגה ומר מבה קוכמן — מרכז התא.

חדרה
יום ב' — 4.12 בשעה 8.00 בערב, מסיבת חנוכה באולם „דקל", רח' הלל יפה, בהשתתפות ח"כ גדעון פת ומר ד. ברזילי, ראש העיריה.

ארגון הנשים — מרחב ת"א—יפו
יום ג' — 5.12 בשעה 7.30 בערב, מסיבת חנוכה בבית המפלגה בת"א, אבן־גבירול 68 קומה ד' באולם „מירנבורג", בהשתתפ' עו"ד י. ברמן — יו"ר מזכירות המרחב. המנחה: גב' ש. רזום, דברי ברכה: ש. פרוים. תכנית אמנותית.

ארגון הנשים — בת־ים
יום ג' — 5.12 בשעה 4.30 אחה"צ, מסיבת חנוכה במלון „פאן אמריקן" בהשתתפ' גב' חולדה ספיר ובני וסקביץ. תכנית אמנותית ע"י אמן ב־

שירה ונגינה. כרטיסים להשיג אצל המזכירה א. פרנק רוטשילד 54, טל. 861780.

ארגון נשים — רמת־[…]
ביום שלישי 5.12.72 בשעה 5.00 אחה"צ תתקיים מסיבת חנוכה במועדון ברכה עם תכנית אמנותית.

בית שאן
יום ג' — 5.12 בשעה […] בצהרים פגישת פעילים בית שאן בהשתתפ' נציג ברכה.

עפולה
יום ג' — 5.12 בשעה […] אחה"צ, פגישת פעילים […] צדוק המפלגה, בהשתתפ' גריגו.

מרחב ת"א—יפו
יום ג' — 5.12 בשעה […] בערב מסיבת חנוכה מסו[רתית] לעובדים במועדון המפלגה יפו, שד' ירושלים 112 […] התפוה מר ב. גוגליב — הנהלת המרחב.

ארגון הנשים — ת[…]
יום ד' 6.12 בשעה […] אחה"צ, מסיבת חנוכה […] גב' ח. גרטי, רכזן […] בהשתתפ' גב' ב. וסקבי[ץ].

ארגון הנשים — נת[…]
יום ד' — 6.12 בשעה […] בערב, מסיבת חנוכה ב„גן המלך", דוד המלך 10 בהשתתפ' ד"ר ר. לבאו […] על הנושא — „בעיות […] בגיל הילדות" — אלות והכוונה. דברי […] גב' י. גדלמן, הבית […]

ירושלים
יום ד' — 6.12 בשעה […] בערב, מסיבת חנוכה […] המפלגה, רח' ההבצלת 9 הכבוד: ח"כ פרופ' י. קל[…] על צעירי דימונה. […] המסיבה — ריקודים.

דור צעיר — מרחב ת"א—יפו
יום ד' — 6.12 בשעה 30.[…] בערב, פגישת צעירים […] הבית המפלגה, בהשתתפ' […] וב. בן־יהודה.

ועדת תיאום — דו[…] המשך
יום ד' — 6.12 בשעה 30.[…] ערב, ישיבת ועדת התאום תתקיים בבית המפלגה, […] באולם הישיבות.

אגוד העובדים — ח[…]
יום ה' — 7.12 בשעה 30.[…] ערב, מסיבת חנוכה בא[ולם] „לב־יהודה", הנביאים 32, בהשתתפ' ח"כ ד"ר א. ר[…] — יו"ר המפלגה וה. פר[…] יו"ר אגוד העובדים בחיפה.

מרחב ת"א—יפו
יום ה' — 7.12 בשעה […] בערב, מסיבת חנוכה […] בית כל ארגון החברים ה[…] קיים בשיתוף עם סניף […] בהשתתפ' ח"כ ש.ה. אבר[…] יו"ר סיעת גח"ל בכנסת, […] י. ברמן — יו"ר מזכירות המרחב ז. בר־מידה — […] ארגון הותיקים, המסיבה […] קיים בבית המפלגה, קומ[ה] […] אולם „מירנבורג". המנ[חה] י. וינר.

חוג יוצאי הונגריה — ירושלים
כל ציבור פרקט בוביד ה[…] בקבל קהל בימים א' וג' […] שעות 6.00—8.00 בערב מועדון המפלגה, ההבצלת […]

בר־לב: יצומצם הפיקוח על המחירים מה־1.1.73

) ־ר המסחר והתעשיה, מר בר־לב, הודיע אתמול, כי ־ח על המחירים יצומצם החל 1.1. השר ציין, כי בעקבות ־זם יהיה הפיקוח יעיל יותר ויכלול אותם. מוצרים החיוניים למיעוטי היכולת וכן מוצרי קרטי־לים ומונופולים.

מר בר־לב אמר דברים אלה כאשר נפגש אתמול בבוקר עם חברי תא הכתבים לעניני כלכלה בבית סו־קולוב בתל־אביב. השר מסר כי ב־31.12.72 יפוג תוקפו של חוק הפיקוח על המחירים אשר נקבע בעקבות הפיחות באוגוסט 1971, ובמקומו יפורסם חוק חדש, שישאיר בתוקפו את הפיקוח על 126 מוצרי תעשיה, חקלאות ושירותים במקום 17 אלף מוצרים שהיו בפיקוח עד כה ולמע־שה הוא היה אפקטיבי רק תקופה קצרה. השר הטעים, כי כיום אין פיקוח ממשי על שירותים, הובלת, חשמל, פירות וירקות, בניה, מקצו־עות ובעלי מלאכה ועוד.

השר התייחס לפעולות אשר יש לבצע נגד עליית המחירים, הנובעות מאמצעי התשלום המוגברים במשק ומעליות הייצור; ואמר כי יש עוד שני דברים, אפקטיביים מאד, לעשות נגד האינפלציה: 1) לאסור יבוא הון (כפי שעשו בשוויץ) דרך זו היתה פותרת את הבעיה תוך חודש ימים — אך אצלנו זה לא בא בחש־בון. 2) הטלת מסים נוספים, זו דרך יעילה מאד אולם איננה פשוטה בדרך כלל ובשנת בחירות בפרט. אבל אם יגיעו מים עד נפש — אי־אפשר יהיה להתעלם מדרך זו" — הטעים.

מר בר־לב הודיע, בקשר לתכניות המושפה, כי הכוונה היא להגיע ב־1.1.76 למצב בו תהיה התעשיה מו־גנת במכס בשער יצף של 17.5 אחוז, לפי 6.5 ל"י לדולר (היום השער האפקטיבי לייצוא וייבוא הוא 5.04 ל"י לדולר).

מר בר־לב העיר בהקשר זה, כי "יכולים ללחוץ עלי עד מחר — אני בנוי כך ששום לחצים לא משפיעים עלי אם אני חושב שנכון לפעול בדרך מסויימת.

נחנך המיתקן לייצור פוליאתילן

־ת סופר "הארץ" בחיפה

־עלים פטרוכימיים בחיפה נח־ ־מול בנוכחות שר המסחר ו־ ־ה המיתקן המורחב לייצור פו־ ־ן (המשמש כחומר למוצרים ־ים), שכושר תפוקתו השנתי הורחבה מגיע ל־34 אלף טון לספק כל התצרוכת הארצית ־צוא. ההשקעה הכוללת להר־ ־מיתקן ובנייתו בנמל הקישון ־כל לאגירה אתילן (הגז שמ־ ־יצרים את הפוליאתילן) הס־ לפי הודעת הנהלת המפעל מיליון ל"י.

־מוקי בג"צ לדחיית ־ירתו של עמוס קינן

"לכל הדעה, אחת הכשרה ־נאסרון היא מתיחת ביקורת ־צנת הבריחות שליליות ודרך ־ה היא דרך סוכרה לכך. אבל הדין במדינת ישראל גם כוה־ ־נו פטור כן החובה שלא לפ־ ־יעה גסה ברגשות הדתיים של — קבע בית המשפט הגבוה בהיתר את ביקורו להיית ־ו של העתונאי והמחזאי עמוס בענין בהזהר חברים מספרים

, עם פרסום הנימוקים, קוב־ שופטים מ. לנדוי, א. מ. מני ־ן. צניוני, כי אכן רשאית היתה ־ה לביקורת סרטים לאסור על המחזה, כיוון שהוא הפר ב־ ־רור את חוק העונין.

האחים אלאן וסטפן מכשוודיה וגבי עדה טובול מירושלים, בפגישתם אתמול (צילום: ר. ישראלי)

פסטיבל אבו־גוש הפסיק פעילותו

המנהל המוסיקלי של הפסטיבל ל־מוסיקה אבו־גוש קרית־יערים ויושב ראש אגודת הפסטיבל, מר זיגי שטדמן, מסר כי הפסטיבל חדל לפעול ואגודת הפסטיבל תפורק. ה־החלטה על הפירוק נתקבלה באסיפה הכללית השנתית של האגודה ב־11 בנובמבר.

הסיבה להפסקת פעולתו של פס־טיבל אבו־גוש היא כספית. (גרעון כספי של כ־20 אלף לירות).

לציון יום הולדתו ה־72 של סר אייזק וולפסון, יו"ר מועצת המנהלים של גו, מסר לו מר משה ביתן, מנ־הל חבר דירקטוריון של החברה, אל־בום שבו רוכזו כ־50 תעודות הרש־מה, בספר הזהב של קרן הקימת לישראל.

פגישת בעלי סוג דם נדיר

(ע). פגישה בלתי רגילה של אשה ירושלמית עם שני תאומים כשוואדיה נערכה אתמול בבית החולים שערי צדק בירושלים, כשלושה שבועות לאחר שתרומת הדם של התאומים סייעה להציל את חייה. שלושתם משתייכים למחוזין המיוחד בו חברים כחמי־שים אנשים בכל העולם, שהם בעלי סוג דם מיוחד הנדיר.

האשה, גבי עדה טובול בת 37, היתה זקוקה לדם לצורך ניתוח שעברה בבית החולים, שערי צדק.

שני התאומים, אלאן וסטפן לארסון, בני 24, כהעיר סקלפ־טאו שבשבדיה, תרמו לה מדמם והניתוח עבר בהצלחה. מרת טובול כבר חזרה לביתה ו־לעבודתה במשרד־התחבורה ב־ירושלים.

השבועון למשפחה „מאקסטוס" בשטוקהולם. מימן את נסיעתם של שני התאומים בלווית העתו־נאית מוניקה יוהנסון, להכנת כתבה מצולמת.

בפגישה הודתה מרת טובול ל־תאומים, והצהירה שגם היא מו־כנה לתרום כתמה הנדיר לכל אדם שיהיה זקוק לו בכל מקום בעולם. היא הגישה לשני האחי־ים מהבולים־מוכות — מערכת כלי כתיבה הנושאים סמלים יש־ראליים, מערכת לכל אחד. גם פרופ' דוד מאיר, מנהל בית ה־חולים שערי צדק, ברך את ה־תאומים לארסון על תרומתם ו־הגיש לכל אחד מהם שי תוו־כית נוצרית, מעטרת פיתוחים אמנותיים. התאומים ישהו בארץ שבוע ימים ויסיירו באתרים ה־שונים.

ד"ר רימלט: על הממשלה לנהל את המדינה או להתפטר

„באנים מציגים נערכים להטיל מנקתם של מדינת ישראל. אולם כבר היום מטילים אנשי המדינה מנקמת של הדינמה ועל תוצאתה בשורה ארוכה של שביתות שיתוק נמלי הנפט, שיבוש שרותי החק־ שרות הטלפון ואי ציות לצווים של בית המשפט הגורסים הפסקת השבי־תות" — אמר אתמול ד"ר אלימלך רימלט, יו"ר המפלגה הליברלית, ב־ישיבת חבר היועצים הכלכליים של המפלגה.

לדעת ד"ר רימלט, חייבת הממשלה להורות אחראית לסדר, לשמירת החוק ולמתן שרותים ללא שיבושים, וכ־שאינה מצליחה בתפקידה, עליה ל־התפטר מאחר שההדרדרות נובעת מחוסר האמון המעמיק בין הציבור הממשלה. לממשלה אין זכות להטיל את כל האשם על אחרים בלבד — סיכם.

אניית מכולות נוספת — לצים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

בימים אלה נמסרה לצים במספנה בגיטנוה, איטליה, אנית מכולות נו־ספת, שכונתה בשם צים־גינואה ו־תוהלך בדגל ישראל. זו הרביעית ב־סידרה של שש אניות מכולה הנב־נות בשביל צים. (מחיר כל השש כמאה מליון דולר). שלוש הראשו־נות כבר פועלות בקו המזרח הרחוק ארה"ב. בסוף החודש הבא יוארך הקו לישראל, כאשר אנית המכולות צים חיפה תגיע לנמל חיפה. כאחו־תיה, צים גינואה היא בת 25 אלף טונה משקל; כושר הובלה: 713 מכולות של 40 רגל כ"א, מהן 100 בקירור.

הבונים החופשיים תרמו לרכישת ציוד מתוחכם לבתי"ח

תרומות בסך 50 אלף ל"י לרכי־שת ציוד רפואי מתוחכם לבתי־החו־לים שיבא והדסה בתל־אביב, נמסרו אמש בארוחת ערב שנערכה בבית המתנדים בתל־אביב ושבה צויינה ה־לשכה הגדולה של הבונים החופ־שיים בישראל את סיום כהונתו של מר יוסף ברינר כנשיא גדול של המסדר בארץ ואת כניסתו של שופט השלום מר יהודה פרייבוש לתפקיד הנשיא.

בית החולים שיבא ירכוש בתרו־מה זאת מכשיר לטיפול נמרץ ב־התקפי לב ומכשיר רנטגן נייד, ו־אילו הדסה תקבל מתקן הקפאה ל־איחסון חמרים ביולוגיים בתחום ה־אונקולוגי. הכסף נתרם על־ידי חברי המסדר בישראל.

משלחת לאלון תובעת סיוע לאופרה הישראלית

יו"ר הכנסת מר ישראל ישעיהו, שופט בית המשפט העליון ד"ר צבי ברנזון, מר בן־ציון קשת, סגן יו"ר הכנסת ד"ר יוחנן בדר. והמנהל ה־אדמיניסטרטיבי של האופרה הישר־אלית מר ש. אבן זוהר, נפגשו באחר־יהנה עם שר־החינוך והתרבות מר יגאל אלון ודנו איתו על פעלה של האופרה הישראלית בהנהלתה של גב' אדיס דה פיליפ ועל הצרה ה־זעומה שהיא מקבלת.

המשלחת, מטעם המועצה הציבו־רית למען האופרה, דרשה מתן עז־רה למוסד זה. השר אלון הבטיח לעיין בסוגיה זאת.

מר ישעיהו גם פנה אתר ליום ה־השכרע — בהגגת הגאלה במלאות 25 שנה לאופרה — בקריאה אל מוסדות המדינה הציבור וכן אל הקהל הרחב וביחוד לשוחרי האופרה לעמוד לימין המוסד. בביחוד שיבח את פעילותה של גב' אדיס דה פיליפ.

משאל פורי — מיוחד ל„הארץ":

„לא" — לטרור נגדי בלתי רשמי

רק קצת יותר משליש מכלל האוכלוסיה הבוגרת מצדדת ברע־יון שגם לישראל צריכים להיות ארגוני טרור בלתי רשמיים ש־ילחמו בטרוריסטים הערבים ב־שיטותיהם הם, לעומת יותר מ־מחצית האוכלוסיה המתנגדת ל־הפעלת שיטות כאלה — מתברר במישאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פורי — מחקרי דעת קהל לישראל בע"מ, שנערך לפי הזמנת „הארץ".

בעוד ש־36.8 אחוזים תומכים ב־הפעלת ארגוני טרור בלתי רשמיים, הרי 54.7 אחוזים מתנגדים לכך ב־תוקף. לשאר 8.5 האחוזים לא היתה דעה בנושא.

ככל שהמשיבים במישאל משתיי־כים לרמה סוציו־כלכלית גבוהה יו־תר, כן רבה יותר התנגדותם להפעלת טרור בלתי רשמי.

בקרב בעלי השכלה גבוהה, בעלי מקצועות חפשיים ואקדמאים, בעלי הכנסה שמעל לממוצע. ילידי הארץ וצעירים בגיל המתאים התנגדות לשימוש בשיטות הטרוריסטים הערבים ל־65 עד 75 אחוזים.

לעומת זה בקרב בעלי השכלה יסו־דית, שכירי כפיים, בעלי הכנסה ש־מתחת לממוצע ויוצאי ארצות אסיה ואפריקה תומכים בטרור נגדי כ־45 אחוזים.

עם זאת, סבור רוב של 55.8 אחו־זים, שישראל צריכה להכריז כי בר־ציא להרג מחבלים הנמצאים בידינו אם ארגוני הטרור הערבים יבצעו פעולות רצח נוספות בחוץ־לארץ.

עוד 2.7 אחוזים תומכים אף הם בכוונה־הכרזה שתהיה להכרזה מעין זו; אך תוך הסתייגות שרק מחבלים שנשפטו למות יוצאו להורג.

לעומת זה מתנגדים 36.2 אחוזים גם לאמצעי־מנע כזה ושאר 5.3 ה־אחוזים נמנעו מלהביע את דעתם.

החלטת ועדה בין־משרדית:

עולים יקבלו מראשית 73 אופציה לרכוש דירותיהם במחיר קבוע

מאת אלעזר לוין, סופר „הארץ" לעניני כלכלה

עולים חדשים יקבלו, מראשית 1973, אופציה לרכוש את דירו־תיהם השכורות במחיר קבוע — החליטה בימים אלה ועדה בין־משרדית (נציגי השיכון, הקליטה, חברת שיכון ופיתוח), בה השתת־פו גם נציגי עמידר, שהיא החברה המאכלסת שיכוני עולים ומוכרת את הדירות.

בשנה האחרונה נתקבלו במשרדי הממשלה ובעמידר מאות תלונות של עולים, לפיהן חדשים רבים — ל־עתים אף שנתיים — מסרבת עמידר למכור להם את הדירות שקנו, ב־אמרה כי עדיין לא נקבע מחירן. הסחבת כזו מזיקה לעולים, כיוון שהאופ־ציה לרכישת הדירות בתנאים נוחים מוגבלת לשנתיים עד שלש ממועד הכניסה. ככל שנדחים את מועד בשעים תנאי הרכישה גרועים יותר. בעקבות התלונות הוקמה הועדה. ש־החליטה על הנהלים הבאים:

✱ משרד השיכון יתחייב לקבוע בעתיד, ככל האפשר, מקרים שבהם מוסרים דירות לעולים בלי לקבוע מיד את מחירן ולאפשר רכישה מיי־דית.

✱ מחיר הדירה יהיה קבוע 14 חו־דש, מהיום שבו הושלם המיבנה ה־ראשון בשכונה. אחר־כך יועלה ה־מחיר במקביל לעליית מדד יוקר הבניה, רטרואקטיבית למועד השלי־מת המיבנה הראשון. האופציה ל־רכישה בתנאים אלו תהיה שנתיים מתאריך האישור לדייר הראשון ב־איזור החוף, ושלש שנים באיזורי פיתוח. לאחר תקופה זו יקבע מחיר הדירה על־ידי שמאי מוסמך מטעם שיכון ופיתוח.

✱ במקרים שבהם לא יקבע מש־רד השיכון מיד את המחיר, יוכל העולה להגיש בקשה לרכישת ה־דירה, בצירוף מקדמה של 2000 ל"י (אזור פיתוח), או 4000 ל"י (אזור החוף). הגשת הבקשה תבטיח לעולה שמחיר הדירה יהיה קבוע כל תקופת האופציה ולא יחול בו שום שינוי.

✱ אלפי עולים שביקשו בעבר לרכוש דירות, ונענו כי מחירן לא ידוע, יקבלו בשבועות הקרובים הוד־עות מחברת עמידר, ובהן הצעה לרכוש את הדירות. אם יענו להצעה תוך חודש (יגישו בקשה וישלמו מקדמה), תהיה להם הזכות לרכוש את הדירה במחיר כפי שהיה במועד הגשתה של הבקשה המקורית.

✱ כל רוכש דירה תוך שנה — או מי שהגיש בקשה והפקיד מקדמה תוך שנה ממועד כניסתו לדירה — יקבל פטור מלא מדמי השכירות ל־שנה הראשונה, ופטור ל־50% מדמי השכירות של השנה השניה והשלי־שית (לפי הענין). עולים שבעבר ביקשו לרכוש דירה, נענו בסירוב, ועתה יוצע להם להגיש בקשה ול־שלם מקדמה — יקבלו אף הם פטור מדמי השכירות.

✱ תוך חודשיים ממתן ההודעה על מכירת הדירה, ישלם הקונה את כל הסכום במזומן. מחיר הדירות ל־עולים הוא בדרך כלל 10—15 אלף ל"י במזומן, והיתרה הלוואה אפו־תיקאית ל־25 שנה בריבית של 7% בממוצע, ללא הצמדה.

כלל תרמה 750 אלף ל"י לקרן הקליטה

חברת כלל תרמה 750 אלף ל"י ל־קרן התנדבות לקליטת עליה. תרומה זו היא תשלום ראשון על חשבון הסכום שתתרום חברת כלל והחברות שבבעלותה — הודיעה הנהלת הקרן. את התרומה מסר מנכ"ל כלל, מר אהרון דברת, שהוא גם חבר המועצה הציבורית של הקרן, לידי מר מרק מושביץ, יו"ר המועצה הציבורית.

גלילי: נשקף מאבק קשה על מפת גבולות השלום

„סיכויים לשלום — אם נגלה כוח עמידה לאומי"

(ל.צ.מ.). השר ישראל גלילי אמר שנשקף לנו מאבק קשה על מפת גבולות השלום. אילו היינו תלויים רק בתרגילים הפרלמנט־ריים בארים, הרי שהסיכוי עדיין הוא קודר, אך ניתוח הנתונים ה־ריאליים בזירה מלמד כי אם נמ־שיך ונגלה כוח פנימי, כוח עמידה לאומי ונתמיד בנכונות לשלום — ינצבו אלינו סיכויים להגיע אל שלום של בטחון, צעד גדול לק־ראת קיצו של הסכסוך.

בהופיעו בעצרת לציון כ"ה שנים להחלטת ארים, שנערכה אמש ליום ה' בירושלים מטעם מרכז ההסברה, העיריה ומועצת הפועלים, הדגיש ה־שר שלקראת סיכוי זה עלינו להיע־רך, להסתכן ולעמוד בכבוד המא־בק בארים ואפילו בסכנות של הת־חדשות ואלימות, תוך נכונות נוצות לנהל מדיניות המקרבת את השלום.

בהתייחסו לדיון הנערך עתה בעצ־רת, אמר שההיסטוריה של עצרות אלה משופעת בהחלטות של משוא־פנים לערבים והתכחשות לתפקידו לעמוד לימינה של ישראל הנצורה המותקפת. בהקשר זה הטעים מר גלילי, שהחלטות־גינוי מתוקפה ב־ארים, מעוררות את זעמנו, אך הננו מודעים הסבר לקיומן של בריתות עויינות על יסוד אינטרסים אנוכיים. לכן לא נתבטל בפני החלטות בלתי צודקות ונטולות הצדקה מוסרית.

תיכור חדש!
בתכנון רכב
מימד חדש:
★ בתכנון מנוע ★ בעיצוב
★ בבטיחות
★ במחיר: החל מ־26,500 ל"י

אודי 80
דור חדש למכוניות המובחרות של AUDI

ידידי הילדים מביאים לגו כדמי חנוכה.

„לגו" הוא מתנה אידיאלית לכל אירוע... לכל הגי... לשנים ארוכות ואפילו לכל החיים.
„לגו" הוא משחק צבעוני, מרתק ומדוייק להפליא המעניק חופש מוחלט לדמיונם היוצר של ילדים בכל הגילים.
קנה לך ידידים לכל החיים. תמיד תוכל להביא עוד „לגו" מתוך המבחר המתחדש כל שנה.

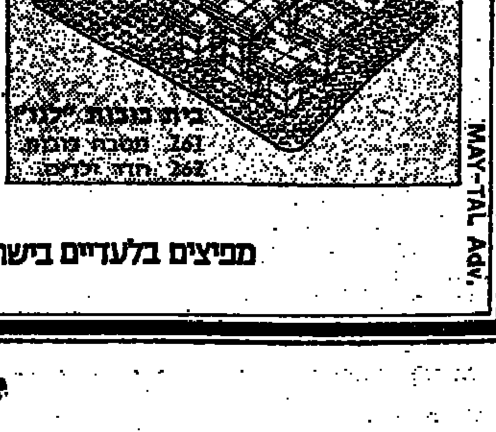

בית בובות „לגו"
261 מטבח מודרני
262 חדר ילדים

כלי רכב גדולים „לגו"
371 משאית.
374 מכונית כבוי אש.
376 משאית וטבלה עם מחפר.
378 טרקטור עם ברוה.
379 מכונית פרסית עם קרון מגורים.

מערכות „לגו" בסיסיות
070, 066, 055, 044, 033, 022, 011.
מדינת „לגו"
347 תחנת כבוי אש עם 3 מכוניות.
348 מוסך.
349 בקתה שווצרית.
350 חווילה ספרדית.
531 ממגורה עם תחנת שינוע.
352 טחנת רוח.
354 משטרה והליפורט (משטרה עם חניון להליקופטר).
355 מערכת מושבת מדינת „לגו".
604 טרקטור עם כף חפירה.
רכבות „לגו"
171 מערכת רכבת מושלמת ממונעת ביד עם מעגל פסים.
181 מערכת רכבת מושלמת עם מנוע בן 4.5 וולט.
גלגלי שיניים „לגו"
800 מערכת גלגלי שיניים עם מנוע.
801 מערכת גלגלי שיניים.
מערכת מנוע „לגו"
103 מערכת מנוע.
דופלו — לילדים קטנים
514 חדש — מכיל לבני „לגו" בעלות 4 נקודות חיבור בכל אחת.

מפיצים בלעדיים בישראל של LEGO System
סוכנויות קופמן בע"מ
ת"א החשמונאים 105 טל. 268155/6
MAY-TAL Adv.

מתנה יקרה
לגבר יקר
Brut

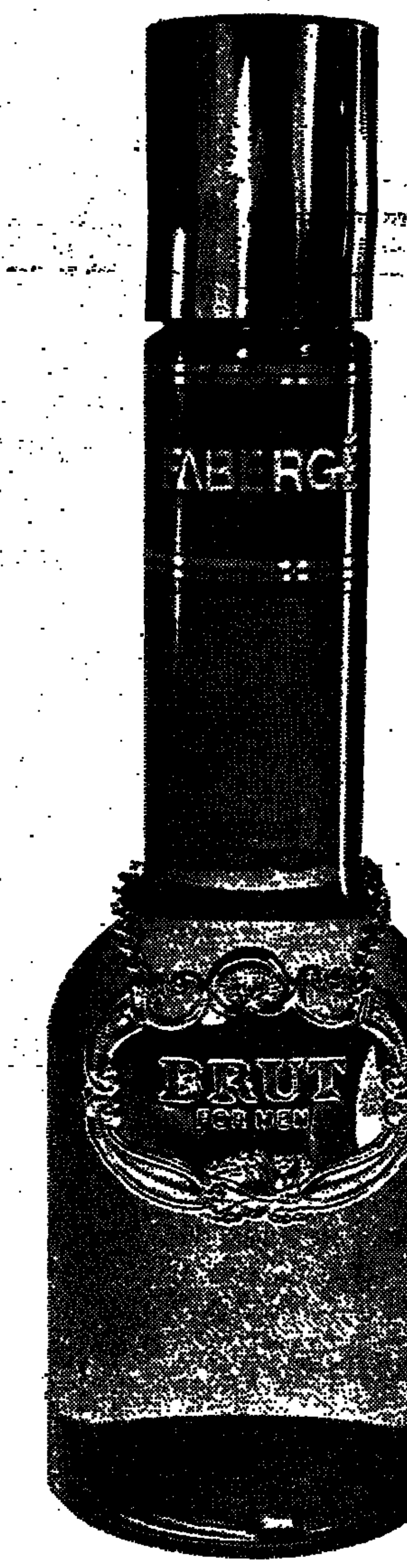

after shave. after shower. after anything!
Fabergé for the love of life.
להשיג בפרפומריות מובחרות
מופץ ע"י לון

هكذا من الأصل

ל־ י. שנידמן ובניו

רשת בתי־האופנה: דיזנגוף 125 ת״א ✱ דיזנגוף 120 ת״א ✱ זמנהוף 25 ת״א ✱ קבוץ אילת־השחר

ברכותינו לפתיחת בית האופנה

בדיזנגוף 128

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

איחולינו הלבביים

ספקי התאורה
דורם
מוצרי תאורה וחשמל בע״מ
רח׳ הרב עמיאל 28,
טל. 252308, ת״א

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

איחולינו
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

אינג׳ ש. לוסן
מהנדסים יועצים ב...

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי האופנה

שפע ברכות

להצלחה ושגשוג

בפתיחת

בית־האופנה

אשר כשמו כן הוא:

...QUES LEMOR LTD.
תל־אביב

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128
ברכת הצלחה ושגשוג

גודול
מזט בע״מ
ג. רוזנטל ומשפחתו
יצרני קונפקציה עילית לנשים
עין גנים 8, תל־אביב
טל. 53942

...SUDULE
...AZETTE Ltd.
prêt-à-porter
...minin de luxe
...ein-ganim, T-A,
tel. 53942

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

ידולי ...OPOREK
יצרני אפנה, חברה ב...
רח׳ גולומב 56, תל־אב...

למכבדינו – ידידינו
על ברכותיהם ואיחוליהם
נתונה תודתנו

י. שנידמן ובניו

ל־ י. שנידמן ובניו
רשת בתי־האופנה

ברכת בה לחי
לרגל פתיחת
בית האופנה החדש
– החדיש בבתי
האופנה
בדיזנגוף 128

אופנת ברוך בע״מ
יצרני ויצואני חולצות אופנה
השחר 4 (ליד מגדל שלום),
טל. 53579, ת״א

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

עם פתיחת
בית האופנה
החדש
בדיזנגוף 128

אנוה
Anva

יצרני עניבות וצעיפים אופנתיים
קריניצי 5 ר״ג, טל. 728778

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

ברכותינו לפתיחת החוליה הנוספת
בשרשרת בתי האפנה

חגבם – חגנו

בית הארחה
אילת־השחר
וצוות עובדיו

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

חברת הרצל חבס בע״מ
מסחר בעורות ✱ יבוא ✱
נציגי חברות
המגיד 6, ת״א,
טל. 612091, 622506
טלקס, 33476

Representatives of:
PITTARD'S England.
Leather manufacturers,
ATSUKAWA Co.
Tokyo Japan
Leather manufacturers.

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

שפע ברכות

עם פתיחת
בית־האופנה החדש
בדיזנגוף 128

עוד חוליה נהדרת בשרשרת

בגד עור (1968) בע״מ
מגדל העמק

ל־ י. שנידמן ובניו
רשת בתי־האופנה

שפע ברכות
עם הוספת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128
לרשת שנידמן

דומי
יצרני הלבשה לגברות
רח׳ גרוזנברג 10, ת״א
טל. 51832

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

עלו והצליחו
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

אבי - מודל
נחלת בנימין 41, ת״א
יצרני אופנה לצעירות

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

ברכות לבביות
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

SMASH
מסטרמן אשין בע״מ
קונפקציה
מוהליבר 45, טל. 54805, ת״א

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי האופנה

ברכת שגשוג והצלחה
עם פתיחת בית האופנה
החדש, בדיזנגוף 128

אברהם פלדמן

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

ברכות לבביות
לרגל פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

ערז בע״מ
יצרני אופנה

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

ברכות
ואיחולים לבביים
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

תדמור
מפעל לייצור מעילי עור
קיבוץ עין־צורים

למר אבינועם שנידמן

ול י. שנידמן ובניו

מיטב הברכות

לחנוכת בית האופנה החדש
והרחבת הרשת

אפנת אדמו בע״מ
יצרנים יצואנים ויבואנים
של חולצות ובגדי חוף

ל־ י. שנידמן ובניו
בתי־האופנה

צרור ברכות ואיחולים
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

אופנת עודד
אופנה עילית
מונטיפיורי 43, ת״א
טלפון 623438

לידידינו

י. שנידמן ובניו

ולכל עובדיהם

שפע ברכות מקרב הלב
לרגל פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128

מזרח
מזרח
שרות לבטוח טרוי את שטיינווג
חברה בע״מ

והסוכן **משה ש. כהן** ת״א

כביר בגם
מפעלי **פולגת**

יצרני קונפקציה עילית לגבר

יצרנים בלעדיים בישראל של דגמי

PIERRE CARDIN

מברכים את

י. שנידמן ובניו

בהצלחה

בבית האופנה החדש

אופנה
עילית לגברות

אופנת
גברים

אופנה
לצעירות

אופנה
לצעירים

בוטיק
לנעלי גברים

מתנות
מקוריות

י. שנידמן ובניו

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

משחקי החוץ יעצבו את דמות הצמרת

יפו נגד מכבי ת״א בפתח-תקוה ✶ הכח נגד מכבי בחיפה ✶ הפועל ת״א בבאר-שבע

מאת סופר „ספורט הארץ"
העובדה שכל שבע הקבוצות ה־ראשונות בדירוג הלאומי ישחקו מחר מחוץ לביתן מגבירה את סיכויי רבות מקבוצות התחתית לצמצם את הפער, ולזכות בנקודות חיוניות ב־מחזור ה־12. כל זה בתנאי ברור, כמובן, שלא תשוב מגיפת־ההיקו מ־לפני שבוע, כאשר שבעה משחקים לא הוכרעו ומאזן השערים הגיע ל־הריסר בלבד.

מכבי יפו, המתמיד בפיסגה בהפ־רש שערים עדיף לגבי הכח רמת־גן, באלץ לוותר על ביתיותו על פי הוראות המשטרה — דבר המקפר את תקוות מכבי תל־אביב לנתק שלשלת של שמונה משחקים ללא נצחון. יפו לא ניצחה בשלושת המחזורים האח־רונים, אך העובדה שהאלוף להופיע נגד האלוף בלעדי ליאון וקינסטליך עלולה לעלות לה בנקודה או שתיים, ואם כך — יהיה מקומה הראשון נתון באזקת סכנה. יהיה זה המשחק המר־כזי בפתח תקוה (בשעה 2), שם יתמודדו לפני כן בכוחות שקולים הפועל פתח תקוה וכפר־סבא.

הכספתה: חיפה ובאר-שבע

אולם השאלה המסקרנת של השבת היא, אם אחת משתי הקבוצות ה־דולקות אחרי יפו תצליח לפרוץ את מחסומי־החוץ ולהזור עם נקודות כל־שהן, כדי לחולל זעזוע בצמרת.

הכח רמת גן יותקשה לנצח בחיפה את המכבי המקומי, העשוי לגרום „צרות" לכל קבוצה אורחת. מכבון קשה צפוי גם להפועל תל־אביב, ה־יוצא לבאר שבע להתמודדות עם ק־בוצה שאפתנית, שלא „תסכים" לוו־תר על יותר מנקודה אחת.

קצת הלאה מן הצמרת, יהיה מעניין במיוחד לעקוב אחר הופעת מכבי פתח־תקוה בירושלים. ראשית, בגלל יציבותו של הפולה החדש, השומר בעקביות על מקומו הרביעי; שנית, בגלל אי יציבותו של ביתיר, שהודאי

טבלת הליגה הלאומית

1.	מכבי יפו	11	17—7	16
2.	הכח ר״ג	11	18—9	16
3.	הפועל ת״א	11	21—8	15
4.	מכבי פ״ת	11	21—17	14
5.	הפועל י־ם	11	10—8	12
6.	מכבי ת״א	11	11—10	11
7.	הפועל כפ״ס	11	11—12	11
8.	מכבי חיפה	11	11—14	11
9.	ביתר ת״א	11	10—9	10
—.	הפועל חיפה	11	15—14	10
11.	הפועל ב״ש	11	14—15	10
12.	ביתר י־ם	11	11—16	10
13.	הפועל פ״ת	11	10—13	9
14.	מכבי נתניה	11	10—19	8
15.	שמשון ת״א	11	15—23	7
16.	מרמורק	11	10—21	6

ישתדל להוכיח כי הוא מסוגל ליותר מכפי שהפגין מאז ראשית העונה.

אתגר לשמשון

הקבוצה הירושלמית האחרת, זו של הפועל, תופיע מול שמשון בבלומ־פילד (בשעה 12), אחרי שצברה 11 נקודות בששה משחקים רצופים ו־עלתה למקום החמישי. שמשון חייב להתעלם מכאמן זה, כי אחרת לא יחולץ ממקום ה־15, שאליו נקלע בעקבות משבר ממושך שגרר את פיטורי מאמנו, צעד שביתתיים לא שינה את תדמית הקבוצה. במשחק נוסף בבלומפילד (ב־2) אין לנתניה סיכוי ממשי להפתיע את ביתיר תל אביב, אבל גם תיקו יהיה לגביה בבחינת הישג.

הפועל מרמורק חזר למגרשו ה־רחובותי, תוך תקווה מחודשת לעלות על דרך המלך. אבל קשה להניח כי דווקא על חשבון הפועל חיפה — אף שאינו מבוי בתנופה — תוכל מרמורק „לברוח" מהמקום האחרון בדירוג. תיקו לא יספיק לה לשם כך, וגם נצחון אינו ערובה מלאה לזה, בגלל הפרש השערים הגרוע של נוה־לת הטבלה.

קרית־אונו עשויה להדיח את בני־יהודה מהפיסגה הדרומית

חולון בבית נגד אשדוד ✶ לא צפוי מיפנה בצפון

מאת סופר „ספורט הארץ"
המחזור ה־12 של משחקי ליגה א׳ בכדורגל צופן בחובו מחר סיכוי ל־סטאטוס קוו במחוז הצפון, עם אפ־שרות תיאורטית למיפנה במאבק ה־צמרת במחוז הדרום.

שתי המובילות את הטבלה הדרו־מית — הלאומית לשעבר בני־יהודה והפועל חולון — שהמצב עתה ממאזן הישגים שווה בנקודות (16), מנצ־חונות (8), בתיקו (2) וגם בהפסדים (רק 1 לכל קבוצה) — אך בני־יהו־דה מקדימים את החולונים בזכות הפרש שערים עדיף.

מחר עשוי כל זאת להשתנות, כא־שר החולונים יארחו במגרשם את הפועל אשדוד (מדורג 10), שכנראה יתקף להוכחו הפסד נוסף על הצי־הריסר שכבר בחל. תהיה זו הזדמ־נות טובה לחולונים לבצל מעידה אפ־שרית, אם תהיה, של בני־יהודה ש־יתמודדו במאבק־קצוות בקרית־אונו עם הפועל המקומי, המדורג אחרון ומנסה למלט עצמו מירידה.

בצפון: כל הצמרת בבית

לפחות מבחינה תיאורטית נראה, כי לא ישתנה מחר דבר בשירוג ה־צפוני, בו יוצגו שלוש המובילות מ־יתרון הביתיות. הפועל חדרה, המנהגת עתה מסתה בכתון בראש הדירוג, עם 2 נקודות יתרון, יארח את הפועל צפת המדורג 11, בקרב שכנראה אין לצפות בו לסנסציה. הפועל רמת גן, שאיבד בשבת שעברה 2 נקודות בהפסד־החוץ שלו בטירת הכרמל, ובשל כך ירד למקום ה־3, ינסה ל־התאושש בגבעתיים על חשבון ה־פועל טבריה, המדורג 14. מאבק צמ־רת יהיה בהרצליה, בו יארח המכבי המקומי (מדורג 2) את הפועל עכו (מדורג 4), במיפגש שהכל יכול לק־רות בו.

צמרת ליגה א׳ — צפון

1.	הפועל חדרה	11	23—7	18
2.	מכבי הרצליה	11	21—11	16
3.	הפועל רמת־גן	11	22—12	16
4.	הפועל עכו	11	16—12	15

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל הרצליה — הפועל כפר־יהושע, ה־פועל נהריה — הפועל מגדל־העמק, ביתיר נתניה — הפועל טירת־הכר־מל, הפועל בני־צרת — הפועל נוה־ליאל, הפועל גבעת־חיים — הפועל קרית־שמונה.

צמרת ליגה א׳ — דרום

1.	בני־יהודה	11	23—11	18
2.	הפועל חולון	11	16—8	18
3.	הפועל יהוד	11	22—16	15

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל יהוד — הפועל לוד, ביתיר רמלה — מכבי רמת־עמידר, הפועל אילת — הפועל דימונה, הפועל בית־שמש — מכבי שעריים, הפועל באר־יעקב — הפועל בת־ים, הפועל ראשון לציון — הפועל רמלה.

מעופפות מרומניה נגד עין־המפרץ

במוצ״ש בנעמן על גביע אירופה לנשים

מאת סופר „ספורט הארץ"
מעופפות הפועל עין־המפרץ יאר־חו במוצאי שבת ב־7.30, בהיכל ה־ספורט בנעמן, את הקבוצה הרומנית מביצילינה יאסי — בראשון משני המשחקים על גביע אירופה למח־זיקות גביע לנשים.

מאמן הקבוצה הרומנית ניקו רוד־בסקו, שהוא גם המאמן הלאומי של נבחרת ארצו, היווה דעתו כי חני־כותיו ינצחו בנקל 0:3. ארבע מהן, ובכללן הכוכבת פלורסינה איטו, נמנות עם נבחרת רומניה. רוב ה־שחקניות האורחות רוקחות ומוע־סקות במפעל המייצר תרופות.

את המשחק ינהל שופט מיוון, ב־סיוע שופט ישראלי. משחק הגומלין יהיה במחצית דצמבר ברומניה.

קליעה למטרה

שתי תחרויות קליעה במיטווחים של רמת־גן ואשדוד יהיו מחר מ־שעה 9 בבוקר. ברמת גן: אליפות הפועל ברובה סטנדרטי 3×20 כדור, על גביע יצחק שדה ז״ל. באשדוד: אליפות מכבי ברובה חופשי (3×40).

אליפות גידו לילדים

אליפות ישראל בג׳ודו לילדים תי־פתח מחר בבית הנוער נצרים ב־באר־שבע (שעה 10.30 לפנה״צ), ו־תימשך ביום א׳ במכון הג׳ודו של מכבי רמת־גן.

הרמת משקולות

מחזור נוסף בליגה בהרמת מש־קולות מחוז הדרום, יהיה הערב ב־שעה 8, בבית שרת בגבעתיים. ה־משתתפים: מכבי ת״א — הפועל ת״א; הפועל אור־יהודה — הפועל עכו.

אינטר נוצחה 0:2 בפורטוגל

במשחקי גביע אופ״א ✶ איאקס לרבע גמר האלופות

שטובאל, פורטוגל, 30 (עי״ר). קבו־צת הכדורגל האיטלקית אינטרנציו־נלה מילאנו בהזמה על ידי קבוצת ויטוריה 0:2, במשחק הראשון ביניהן בשמינית גמר גביע אופ״א. האיטל־קים נקס ובשיטת הגנה מתגברת, כדי לזכות בתיקו במשחק הגומלין בבית. אולם הפורטוגלים פתחו ב־התקפה מותצת והענק (1.90 מטר) חוזה סוזקו הצליח לכבוש בנגיחה את השער הראשון. השער השני הובקע על ידי דודה.

הקבוצה ההולנדית טוונטה אנסחדה הכניעה במגרשה את לאס־פאלמאס מספרד 0:3.

הקבוצה הסובייטית אררט אוזאראן ניצחה על מגרשה את קייזרסלאוטרן ממערב־גרמניה 0:2, במשחק השמי־ני בגביע אופ״א.

קרויף כבש שני שערים נגד הבולגרים

אמסטרדם, 30 (עי״ר). החלוץ ה־הולנדי יוהאן קרויף כבש שני שע־רים, במשחק בו ניצחה איאקס אמ־סטרדם את צסק״א סופיה 0:3, בתח־רות הגומלין בשמינית גמר גביע אירופה לאלופות. השער השלישי הובקע על ידי בלקנבורג. במשחק ה־ראשון ניצחו ההולנדים 1:3, והעפילו לרבע הגמר.

תיקו לליברפול בברלין

ומועדת בראש טבלת הליגה האנ־גלית בכדורגל, קבוצת ליברפול, סיימה במזרח ברלין בתיקו־אפס עם דינאמו המקומית, באותו שלב. שני שערים שכבשו כווין ציברס ואלן גיולין היקנו בלונדון בהון ב־תי לסוטהמפם על הכוכב־האדום בל־גראד 0:2, לעיני 30 אלף צופים.

פעמיים 0:0

תיקו־אפס נוסף היה במשחק בין א.פ.ק. בלגראד לסטארה זגורה מ־בולגריה, שהיה בבלגראד. גם קלן והמבשגלדבאך נפרדו ב־0:0.

אנגליה — ויילס 0:3

סוואנסי, 29 (עי״ר). נבחרת הכדו־רגל של אנגליה הצעירה עד גיל 23 הכניעה כאן בנבחרת דומה מויילס 0:3.

השוער האיזי וולף מפורט אליזבט, דרום אפריקה, ספק הנונה לשערים כה רבים עד שאין פלא שכנה מאוהדי קבוצתו החליטו להעניק לו שי מקורי — יד עשויה עץ עם חור במרכזה. „אני סבור בהחלט כי זה מגיע לי", אמר השוער בזיוף. בעונה הנוכחית נוקפו לחובתו 40 שערים, ומשחקו ה„מוצלח" ביותר היה זה בו ספג 11 שערים. (צילום של „אי.פי.").

במוקד הליגה הלאומית בכדורסל הערב:

מאבק על תואר סגן האלוף בין מכבי ר״ג לפועל ירושלים

מאת סופר „ספורט הארץ"
מחזור משחקים מעניין יסיים הע־רב את הסיבוב הראשון בליגה ה־לאומית בכדורסל. המשחק המרכזי יהיה ב־8 ברמת־גן ויפגיש את קבו־צות הפועל ירושלים ומכבי רמת־גן, אשר שתיהן בעלות סיכויים טובים לזכות בסגנות. מכבי רמת־גן לא נוצח העונה בביתו, והפועל ירוש־לים מעודד מכשרון המשופר של כייק ליז. עובדות אלה מרמזות על מאבק מרתק.

האלוף מכבי תל־אביב ישחק הע־רב ב־8 בנען, נגד הפועל גבעת־בר־נר/נען. המכבים התקשו תמיד ב־משחקי החוץ שלהם נגד הקבוצה ה־מאוחדת, ואם כי הם מועמדים ל־נצחון, עשוי להתפתח דו־קרב מ־עניין.

קרב תחתית חשוב יפגיש הערב ב־8 בקרית־חיים את הפועל המ־קומי עם הפועל גיר־דוד/בית־אל־פא. שתי הקבוצות זקוקות לנצחון כדי לשפר את מעמדן הרופף, ונר־אה שהביתיות תהיה הפעם גורם מכריע. שתי קבוצות מחולקה ה־עליון של הטבלה, הפועל מגידו ד־הפועל גבת/יגור, יתמודדו במשמר־העמק ב־7.30. הקבוצה שתנצח ה־ערב תשאר בתמונת המאבק על ה־סגנות.

הפועל תל־אביב יארח ב־8 במג־רשו את מכבי חיפה. התל־אביבים, שהובסו באמצע השבוע בדרבי ע־שויים להתאושש על חשבון הקבו־צה לפני האחרונה בטבלה. ביתיר ירושלים יחזור למגרשו, לאחר ש־נחל שתי תבוסות רצופות בתל־אביב, כדי לגבור בנקל על סוגרת הטבלה, אשדות־יעקב (8).

מירוץ מרתון בירושלים

מירוץ המרתון „יהודה המכבי" יהיה מחר משעה 7.30 בבוקר. מקום הזינוק — כ־3 ק״מ במזרח לכפר הערבי מידיה. הסיום — ליד שער האריות בירושלים.

מחר תהיה גם צעדת המכבים, שאת הזינוק שלה יינתן ב־8.30 במעלה בית חורון (מסלול א׳) וב־שעפט (מסלול ב׳). כן יתקיים מי־רוץ המכבים למרחקים של 5 ו־9 ק״מ. הזינוק יהיה ב־7.30 בבוקר, עם הזינוק למרתון.

כל המפעלים מאורגנים מטעם מר־כז מכבי ישראל.

הפועל כפר-מנחם וקרית מוצקין ירדו לליגה א׳ בכדוריד

הפועל קרית־מוצקין ניצח אור ל־אתמול את כפר מנחם 18:20 (7:11), במשחק תחתית בליגה הלאומית ב־כדוריד, אולם שתי הקבוצות ירדו יחדיו לליגה א׳, כאשר לזכותן 13 ו־12 נקודות בלבד בתום 22 המח־זורים.

הפועל חולון, שגבר על מכבי ראשון־לציון 9:16 (5:10), שמר על מקומו העשירי (14 נקודות) וניצל מירידה.

יתר התוצאות: הפועל ר״ג — מכבי ר״ג 7:8 (3:6), הפועל ראשל״צ — מכבי האורים ר״ג 22:22 (9:9), הפועל פ״ת — מכבי הצפון 17:18 (8:8). הפועל הרצליה הוכתר זה כבר לאלוף, אף שמשחקו האחרון נגד הפועל רחובות לא נערך כתו־צאת הגשם.

אתלטיקה בווינגייט

תחרות אתלטיקה, לציון פתיחת העונה, בהשתתפות מיטב האתלטים בארץ, תהיה מחר בכבון ווינגייט החל בשעה 2.30 אחה״צ.

מירוצי אופניים

מירוצי אופניים לזכר הללי אר־לים יהיו מחר במרחבים. המירוצים מיועדים לבוגרים ולנוער. המסלול לבוגרים — 60 ק״מ, ולנוער — 20 ק״מ. הזינוק: באורים. שני המירו־צים יחלו ב־9 בבוקר.

טורניר כדורמים

טורניר כדורמים יהיה מחר מ־שעה 10 לפנה״צ בבריכת מכון וינ־גייט.

ברכותינו ל־ י. שניצר ובניו
לפתיחת בית האופנה החדש בדיזנגוף 128

ל־ י. שניצר ובניו
לפתיחת בית האופנה החדש
ברחוב דיזנגוף 128
זר ברכות!
בנק אגוד לישראל בע״מ
ההנהלה · סניף רח׳ גורדון

ל־ י. שניצר ובניו
בתי־האופנה
עלו והצליחו
בבית האופנה החדש
בדיזנגוף 128
חב׳ להב בע״מ
רחוב וולפסון 57, תל־אביב
יצרני אופנה

ל־ י. שניצר ובניו
בתי־האופנה
כה לחי
לתוספת חוליה נוספת
בשרשרת הנהדרת
י. סלפטר ובניו בע״מ
יצרני אופנת מעילי גשם ועור

לחלוצי אופנת הצעירות והצעירים בארץ
י. שניצר ובניו
שפע ברכות ואיחולי הצלחה
לרגל פתיחת בית האופנה החדש
„ויטגא"
מוצרי אופנה אקסקלוסיביים לגבר

ל־ י. שניצר ובניו
בתי־האופנה
ברכת הצלחה
עם פתיחת
בית האופנה החדש
בדיזנגוף 128
איריס
סריגים אופנתיים
יצואנים מוסמכים
ומשפחת בן־דב
רמת־גן, בצלאל 27, טל. 739704

לבתי האופנה י. שניצר ובניו
מיטב הברכות
עם פתיחת בית האופנה החדש
מאחל יעקב ליבן
חלונות ראווה לבתי־עסק
דיזנגוף 119, טל. 246344, ת״א

ל־ י. שניצר ובניו
שפע ברכות ואיחולים
לרגל פתיחת בית האופנה החדש
מדתף הבדים
רח׳ דיזנגוף 125 ת״א
טל. 233556

ל־ י. שניצר ובניו
בתי־האופנה
בהצלחה
י. חי
אדריכל פנים
ת״א, רח׳ בן־שפרוט 19
טל. 264625

ל־ י. שניצר
ולמשפחות שנידמן
זר ברכות לבביות
לפתיחת חנותכם החדשה
עלו והצליחו
„אלגנט"
חנוך גרינברג
יצור חגורות עור ועניבות אופנתיות
ת״א, רח׳ פין 5, טל. 34435

ל־ י. שניצר ובניו
בתי־האופנה
ברכותינו
„דנדי"
ייצור ושווק אופנה
לילינבלום 23, ת״א, טל. 58091

למר משה שניצר
נשיא בורסת היהלומים הישראלית
ורעיתו
לנשואי בנכם
שמואל עב״ל שרונה
מיטב ברכותינו ואחולינו הלבביים ביותר
מועצת המנהלים
כל חברי הבורסה
וכל חבר העובדים
בורסת היהלומים הישראלית
בע״מ

למר משה שניצר
יו״ר הדירקטוריון
ורעיתו
מיטב הברכות והאחולים
לנשואי בנכם
שמואל עב״ל שרונה
בנין בורסת היהלומים הישראלית בע״מ
מפעלי בורסת היהלומים הישראלית (1965) בע״מ
שרותים לבנין בורסת היהלומים בע״מ

هكذا من الأصل

גיאות בסוף השנה — בבורסה

בשוקי ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

מן המפורסמות היא, שאין בבורסה כללים קבועים לגבי התנהגות השוק. לו היה המצב אחרת מן הסתם היו רבים מקדישים ימים ולילות ללימוד אותם כללים ורשימת המיליונרים היתה מתארכת בקביעות.

למרות זה, מנסים רבים לפתות לאחר תקופות בהן נמצא השוק במגמת עליה, גם אם אין הדבר מבטיח רבות לגבי התנהגותה של מניה זו או אחרת, שהרי בסופו של דבר אין המשקיע מעוניין בשוק או במדדים, אלא בכמה תעלה או תרד המניה שברשותו. אלה המתעניינים באינדיקטורים כלליים של השוק שמו לב כי בשנים עברו שררה בסוף השנה האווירה גיאות בשוק המניות הישראלי. אגב, אמונה זו יפה גם לגבי בורסות אחרות בעולם.

נאמנות למסורת

אם לשפוט לפי מה שאירע בשבוע האחרון בשוק המניות, הרי הבורסה הישראלית תשאר השנה נאמנה למסורת השנים הקודמות, דהיינו: דצמבר עשוי להיות חודש של גיאות נוספת, שהחלה כזכור בחודש... דצמבר אשתקד. החלק הראשון של השבוע עמד בסימן מניות קונצרן אי.די.בי. ההתנפלות על מניותיו ניזונה משמועות על חלוקת הטבות שונות. חלוקת בונוס בשעור 20% לא הניחה כנראה דעתם של חוגים שונים שהגיבו במכירות עצבניות. לפי השער הנוכחי — 275, הרי שאקס בונוס ודיבידנד עומדות המניות הרגילות על רמה של כ־225, מחיר נוח וסביר, גם ביחס לערכה הפנימי של המניה גם בהשוואה לשערי מניות אחרות. ואילו מניות הבכורה ניתנות כידוע להמרה במניות הרגילות, מעתה לפי יחס של מניה בכורה אחת ל־1.22 מניות רגילות.

מימוש פרוייקטים

מפליאה לא פחות ההתייחסות למניות חברת ההשקעה של הבנק. מכירת מניות הבנק לפתוח ומשכנתאות לבנק דיסקונט הביאה לחברת ההשקעות רווחי הון ניכרים. בכך נעשתה שורה מימושים של פרוייקטים שהוכיחו לחברה רווחים ניכרים: ציגור הנגב, מפעל הצמיגים שמשון והנפקת אלסינט בארה"ב. הדבר חיזק את המיבנה הפיננסי של החברה ולכך יהיו השלכות בעתיד.

הנפקת בל"ל

מכרעת יותר לגבי הפעילות בשוק היתה הנפקת שערי ההון של בל"ל. הסיכומים המוקדמים שנערכו אמש בהנהלת הבנק הראו כי נתקבלו הזמנות בסכומים שעלו בהרבה על 300 מיליון ל"י, כלומר התחממה פי 10. דומה כי נתונים אלה מלמדים רבות לגבי המתרחש כיום במשק הישראלי ומשתקפים בבורסה לניירות ערך. סכומי כסף עצומים מחפשים אפיקי השקעה. הנטיה העיקרית היא שמירת ערך הכסף. העליות התלולות ברמת המחירים, ויותר מכך התחושה הציבור שהלירה מאבדת במהירות מערכה, מדרבנים רבים למצוא שימוש כלשהו לכסף שברשותם ובלבד שתוענק להם הרגשה כי כספם מנוצל ומביא להם תמורה. מכאן הסברה המקובלת על אנשי הבורסה כי הפעילות בשוק המניות תקבל בשבועות הקרובים תנופה חדשה.

המחזורים היומיים בשבוע האחרון (מיליוני ל"י):

יום	בבורסה	מחוץ לבורסה
א'	3.30	1.75
ב'	4.30	1.35
ג'	2.75	0.65
ד'	5.45	1.75
ה'	3.15	

שוק אגרות החוב וקצרי המועד עמד בשבוע האחרון בסימן מכירות נרחבות. נראה כי משקיעים מוסדיים רבים נאלצו לממש ניירות ערך רבים בגלל הצורך באמצעים נזילים. נראה כי לפחות חלק מתהליך זה יש ליחס להנפקת האמיסיה של בל"ל.

הדולר נתייד לא נסחר במשך כל השבוע מחוסר קונים.

6.5% ביניים בהשקעות ובנין

השקעות ובנין תחלק דיבידנד ביניים לשנת 1972 בשעור 6.5%. האקס 4.12 התשלום ב־14.12.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית
100 — 31.3.67

	30.11.72	29.11.72
מדד כללי	286.50	285.93
כספים וביטוח	235.87	234.49
מקרקעין	254.83	254.83
תעשייה ומסחר	423.03	422.90
חברות להשקעה	249.61	248.47
חברות נפט	226.35	229.19

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית
30.11.72

מניות			
תעשיה, מסחר ושירותים			
חשמל (ש)	68	−0.5	68.5
אליאנס ב' אקס (ש)	630	−5.5	615
אלקו 1 (ש)	106	+2	102
אלקו 2.5 (מ)	100.5	−2.5	101
אלקטרה 1 (ש)	271	+1	268
אלקטרה 5 (ש)	267.5	−1.5	268
ארגמן (ש)	354		354
ארגמן (מ)	360	+3	360
ארגמן (ר"מ) (מ)	379	+8	379
אתא ב' (ש)	173		173.5
אתא ג' (ש)	173	−0.5	175
אתא פשנה (ש)	167.5		167.5
בית הרכב (ב)	78.5		78.5
דובק ר"מ (ב)	350.5	+1.5	352
קדור 1 (ב)	470		
קדור 10 (ב)	409		410
כבלים (ב)	176.5	−1.5	177
כרים ר"מ (ב)	160		155
כפצות (ב)	225		224
ביציקלים (ש)	57.5		58
ל—אפי ר"מ (מ)	88.5		88
בולר (ב)	235		
נחושתן ר"מ (מ)	351	−6	
כבב (ש)	950		
סבב (מ)	1010		
פיניציה ר"מ (ב)	124.5	+0.5	124
כמפעלי ניר (ב)	450	+6	448
עסיס ב' (ב)	280	+6	
כבן ר"מ (ב)	112.5	−1	113
העל ב' (ב)	339	+1	340
ערד (ש)	125		
כספים ובטוח			
אוצר שלטון (מ)	172	+1	173
אי הי הי (ב)	295		294
אוצר להתעשיה (ב)	478		480
אי.די.בי. ר"ג (ש)	273.5	+1	275
אי.די.בי. ב' (ש)	337		
בנק אגוד (ש)	340	+10	353
אמפוקי (ב)	240	+1	246
איי בריטי ר"מ (ב)	334.5		334
איי בריטי (ב)	330		329
דיסקונט א' (ש)	635	−10	630
בנק להקלאות ר"מ (ש)	92.5		
בנק מזרחי (ב)	165		166
פועלים (ב)	324	+1	324.5
פועלים ר"מ (ב)	338		
בנק כרמל (ב)	179.5		
לאומי הגיל (ש)	346		348
לאומי חדשות (ש)	342.5		344
כללי בנין (ב)	335	+1.5	335
פי הצפיה 8% (ש)	83.5		83.5
פי כרבי (ש)	258	−2	259
כרבי ב' (ב)	199	−2	200
כלל הצפיה (ש)	221	+1	222
בדגונית ב' (ש)	265.5		265.5
הסנה (ב)	219	−1	219.5
ר' ק' פ' 1.— (ש)	195		197
ר' ק' כ' 10.— (ב)	113.5	−0.5	113
כפאות ר"ב (ש)	201		198.5
כפאות (ב)	193.5	−1	194.5
כהר ג' (ב)	199.5	+0.5	202
ביר (ב)	156		
מקרקעין ופיתוח			
אזורים (ב)	198	+2	198
אפריקה 1 (ב)	320	+10	
אפריקה 10 (ב)	274	+1	270.5
הכי הרכוב (ב)	214.5	−0.5	213.5
הכי הירוב (ב)	216	−2	216
בשער הדר (ב)	107		
ישרס אקס (ש)	154.5	−11	155
בי ובנין (ב)	243		242
בנבים חדשות (ש)	235		234
כהורין (ב)	160	−2.5	
פרי אור (ב)	158		
אגבי — ישי (ב)	124		125
נאות אביב (ש)	81.5	+0.5	80.5
ריאלקו (ב)	141	−1	
רסקו ר"מ (ש)	117	+1	117
רסקו (ש)	87		87
דלק ונפט			
דלק ג' (מ)	205	−1	206
דלק (ש)	195.5	−0.5	195
ירדן א' (ש)	89	−4	
חברות להשקעה			
אלגר (מ)	110.5	−0.5	110
אלרן (מ)	239		234
פועלים (מ)	257		257
יצוא (מ)	89.5	+1	88
פז (מ)	122		124
אמפא א' (ש)	147		146
דיסקונט (מ)	273.5	−0.5	273.5
דיסקונט חדשות (ש)	259	+1	259
עוז (ש)	200.5		
לאומי (ש)	251.5		252.5
סחר חוץ (ש)	112.5	+1.5	113.5
מזרחי ב' (ב)	125		125
פרוין ב' (ש)	132	+1	134
כלל (ש)	213	+3	213
שוק חופשי			
נפטא (ש)	74	−0.5	74
לפידות (ש)	153		154.5
לפידות (ב)	171		
מניות בכורה			
אי.די.בי. (ש)	272.5		275
אמיסר (ב)	67.5		
7% בק מסבי לשיכון (ב)	171	+1	175
6.5% כור (ש)	188	+1	
7% בים (מ)	265		
מניות הנסחרות במטבע חוץ			
אוניקו א' (ב)	79.5	−0.5	
8% אוניקו (מ)	102		
7% פי התעשיה (ש)	217		
6% פי התעשיה ג' (ש)	171		
6% פי תעשיה גב (ש)	103.5		
6% פי תעשיה גב 1 (ש)	103		
גזית (ש)	71		

אגרות חוב	סגירה	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוסא ים המלח (ש)	208	−0.5
5% אב"ח ים המלח (מ)	120.5	
6% חשמל תשובה ב' (ש)	128.8	−0.4
חלפנון קלור כאיר 6.5% אב"ח (ב)	90.4	
הללים 5	110.8	−0.2
הללים 6	110.3	
הללים 7	117.3	
הללים 8	106.4	−0.2
הללים 9	102	
הללים 10	103.9	
הללים 11	101.9	
הללים 13	102.5	
הללים 14	102.7	+0.3
הללים 15	106.1	−0.1
הללים 16	106	−0.1
הללים 17	103.5	−0.6
הללים 18	106.3	−0.6
הללים 5 פדיון	104.2	+1.2
מלוה בטחון 1967		
סדרה כ"ו	182.7	−0.1
סדרה י"ז	182	−0.1
סדרה י"ט	177	
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	157.6	−0.5
סדרה ה'	157.1	
סדרה מ"א	153.7	
מלוה בטחון 1969		
סדרה א'	150	
סדרה כ'	145.4	
סדרה כ"א	142.7	+0.1
מלוה קליטה 1962 אינדקס 132.6	161.4	−0.4
מלוה קליטה 1963 אינדקס 132.6	228.9	+0.5
מלוה קליטה 1961 אינדקס 138.5	207.7	
מלוה קליטה 1965 אינדקס 110.1	186.3	
מלוה קליטה 1966 אינדקס 118.7	157.7	−0.3

מפתח: ר"מ — רגילות מבוכרות; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; ג' — מניה ג'; (ש) — על שם; (מ) — מוכ"ז; (ב) — בלתי מסוטמות — מניות רגילות; ● — מוכ"ז בלבד; * — קונים בלבד.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארלון 31% s / 69% אינדקס	125.52	122.38
דקל	430.1	409.9
ברוש	222.2	211.8

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	258.4	246.2	246.2
ארז	143.3	136.6	136.6
איתן	124.01	—	120.98

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

מנהל הגל הקל:
החלטת 91 החברות להפסיק הפירסום נוגדת את החוק

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ" בירושלים

החלטתם של 91 מפעלי תעשיה וחברות לעשות יד אחת ולבטל את חוזי הפרסומת בגל הקל של שידורי ישראל, בעשותה כדי לשבור ציגור פירסום, דבר שנאסר על איגוד המפרסמים על פי החוק — אמר אמש מנהל שרותי פרסומת ברדיו מר גבריאל דורון, בתגובה על החלטתו של ועד הפעולה של המפרסמים לנקוט בצעד קיצוני כמחאה על העלאת מחירי הפירסומת ברדיו ב־20 אחוז.

מר דורון ציין, כי ב־1966 פנה איגוד המפרסמים אל הועד לפיקוח על הגבלת עסקים בבקשה שיוכלו לייעץ לחבריה באיגוד שלא להיענות להעלאה מחירי פרסומת כל עוד הצלאה אינה סבירה, אולם ועד הפיקוח דחה דרישה זו.

הוא גילה כי אתמול קיבל מכתב מ־91 מפעלי תעשיה וחברות (70% מכלל המפרסמים) על ביטול חוזיהם — כהיום. לדבריו הדבר לא יפגע בשדורי הפרסומת. בגל הקל בקין טישנן חברות אחרות שיוכו בתור ומעוניינות להשתלב בשידורי הפרסומת ולמלא את החלל שנוצר עם פרישתן של 91 החברות.

במכתב ששלח אתמול מר דורון אל החברות שהודיעו את תגובתו, נאמר בין השאר כי אם יחליטו לחדש את השתתפותן בפרסומת אין שום ערובה שיובו באותו מיקום במסגרת השידורים שימלא בינתיים על־ידי חברות אחרות.

משפט רס"ר המשטרה בפתח־תקוה

(צ.). בהתחדש משפטו של רס"ר הקירות במשטרת פ"ת, לסיר שלום סוייג, המתברר בבית דין משטרתי מיוחד, העיד אתמול מסעם התביעה כנהל מפעל רמסרום, מר אברהם פיקל.

מר פיקל סיפר על התדרותו ב־הופר לשעבר, חנן אברהם, וצל ההלינה שהגיש נגד במשטרת פ"ת בדבר כעילה של 300 אלף לירות בכספי המפעל. הוא אישר כי אכן נפגש במכוניתו עם שני חוקרי בית־כרה, ביניהם רס"ר סוייג, לביתו של חנן אברהם בבתדים, שם נמצא החשוד בעילה מוכן לבואם של אנשי המשטרה ואף הודיע להם כי הוא ידע על מעצרו.

בתום עדותו החלו עדויות הסנגוריה בעדותו של הנאשם. הוא תיאר את דרכו למשטרה וסיפר על מבירותו לתפקידו כרכז חקירות במשטרת פתח־תקוה. כן סיפר כי עקב המחסור בכח אדם הוא כרע תחת עומס רב של תיקי חקירה ובאישור מפקדו נהג להשלים תיקים בביתו. להלן סיפר על תלונת המעילה של מצבו כל החשוד חנן אברהם. המשך עדותו ביום ב'.

ביהמ"ש לא הכריע למי יימכר מפעל אדניר

מאת אליעזר הדין, סופר „הארץ" לענייני כלכלה

בית המשפט המחוזי בת"א לא הכריע שלשום למי יימכר מפעל אדניר. בהכרז שנערך אתמול התברר כי הוגשו שתי הצעות: סכאר־נוגה הציע 3.5 מיליון ל"י, והאחים עופר הציעו 3.1 מיליון ל"י. נציג כונס הנכסים כבן באוזני השופט לויגברג כי לדעתו אפשר להשיג בעד המפעל 4.5 מיליון ל"י. השופט החליט לבטל את ההכרז ולקבוע מכרז חדש בעוד שבועיים — אם כי סכאר־נוגה הגיש את ההצעה הגבוהה ביותר. יצויין כי קונצרן כור, שעיכב לפני הדיון את המכרז הקודם בטענה שברצונו להגיש הצעה, לא הגיש כל הצעה אתמול.

הוצת אוטובוס בירושלים

(ע). אוטובוס אגד הוצת בשעות הלילה, אור ליום ה' בשכונת בית ישראל בירושלים, ועלה באש. הכבאים שהוזעקו למקום, לא הצליחו לכבות את שריפתו המוחלטת של האוטובוס. המשטרה עצרה צעיר החשוד בביצוע המעשה, אך נמסר כי סיבת המעשה עדיין לא ברורה.

צע"ת לטובת רופא אמריקאי נגד גרושתו

(ע.). ד"ר יוסף פילטס, רופא בארה"ב, הטוען כי גרושתו תפסה את שניים משלושת ילדיהם הקטינים לישראל והיא מסרבת להחזירם לארה"ב, השיג אתמול בבית המשפט הגבוה לצדק צו על תנאי מסוג הביאס־קורפוס נגד האשה.

בהתאם לצו יהיה על האשה לנמק תוך 7 ימים מדוע לא תחזיר את הילדים לארצות־הברית. כן הוצא צו ביניים האוסר על האשה להוציא את הילדים אל מחוץ לירושלים, שם היא מתגוררת.

מכשיר לייזר לניתוחים שוכלל בארץ — הועבר לניסוי בבתי חולים בארה"ב

מאת סופר „הארץ" לענייני כלכלה

קרן לייזר משוכללת לניתוחים — הוא המכשיר שפותח על־ידי חברת פאן אינג'ינירינג' — המשותפת לעץ לבד, פאן מריטים והמהנדס עוזי שרון. המכשיר כבר נוסה בארץ, בבית־החולים ביילינסון ועתה נמצא בארה"ב — כדי לערוך שם ניסויים בבתי חולים — פרופ' יצחק קפלן, מנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית בביילינסון.

מר י. מרידור, מנהל החברה הימית להובלת פרי (חברה־בת של פאן מריטים), תרם לפני זמן מה מכשיר לייזר לביצוע ניתוחים לבית החולים ביילינסון. מכשיר זה היה מהבודדים מסוגו בעולם. כשהחלו להשתמש בו בניתוחים, נתברר כי יש לו מיגבלות שונות, בעיקר חוסר נוחות בשימוש בידי הרופא, הצריך לעבוד באמצעות זרוע מתכת ארוכה. בהיות י. מרידור התורם של המכשיר, הוא הבטיח לאנשי המחלקה שיטפלו במכשיר לנסות ולשכלל באמצעות החברה פאן אינג'ינירינג שבה הוא שותף. השיכלול הצליח וכאמור כבר ניסוהו בארץ. עתה מנסים לבחון אותו בארה"ב, שבה הדרישות בנושאים אלה חמורות מאד.

ניצב אשד נכנס לתפקידו כמפקד משטרת מחוז הצפון

(ע). בטכס, בהשתתפות מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב שאול רוזוליו, וקצינים בכירים ממחוז הצפון הועבר אתמול בצהריים הפיקוד על המחוז מידי תת־ניצב יהודה בנבה, הפורש לגימלאות לאחר 37 שנות שירות, לידי ניצב שמעון אשד, מי שהיה עד לפני כחודשיים מפקד משמר הגבול.

ניצב א. שלוש: פרישתי — מסיבות אישיות

מאת סופר „הארץ" לענייני משטרה

ניצב אהרון שלוש, מפקד המחוז הדרומי של המשטרה, שהודיע למפכ"ל על פרישתו ב־1 בינואר 1973, אמר לי אתמול כי הוא עושה זאת מסיבות אישיות. הוא הכחיש כל קשר לסכסוכים עם המפכ"ל רב־ניצב שאול רוזוליו.

ניצב שלוש היה מיועד לתפקיד ראש אגף הקירות במטה הארצי כאשר יפרוש מתפקיד זה ניצב אריה שור.

ניצב שלוש אמר, כי החליט לפרוש לפני שלושה שבועות ועדיין לא החליט מה יעשה בחיים האזרחיים. תג"צ הבודדי יתמנה לתפקיד המחוז הדרומי אחרי פרישתו של מר שלוש.

מינהל מקרקעי ישראל אינו מתכנן שום פעולות הריסה במושבה הגרמנית

(ל.ע.מ.). מינהל מקרקעי ישראל אינו מתכנן שום פעולות הריסה במושבה הגרמנית בירושלים ואף אינו מקצה לקבלנים שום קרקעות או נכסים בשכונה זו — הודיע מר שבתאי שוחט, מנהל מחוז ירושלים של מינהל מקרקעי ישראל בפגישה שקיימה ביום ד' עם חברי הועד של המושבה הגרמנית.

לא זו בלבד שמינהל המקרקעין לא מסר לקבלנים נכסים ולא נקט שום צעדים להקמת מבנים העלולים לצער את השכונה, כפי שנטען במספר פרסומים בעתונות, אלא שכבר שנים אחדות הקפיא המינהל כל פעולה עסקית בשטח בניגוד לתכנן את השכונה מחדש ולשמור עם זאת על אופיה המיוחד.

עקב לוהצים בלתי פוסקים מצד תושבי השכונה לרכוש את הנכסים שהם מחזיקים בהם, נאלץ המינהל להיענות לתביעותיהם ולמכור להם את משכירותיהם. עד כה נמכרו יותר ממחצית הנכסים (כ־60%). המינהל הקפיד למכרם אך ורק לדיירים המתגוררים בהם. עובדה היא שהמינהל לא פירסם שום מיכרז למכירת נכסים בשכונה זו, אלא הציעם לדיירים עצמם.

בהקשר זה נתעוררה בעיית הנכס הגדול במגרש, כלומר נכס אשר סיבו בו, גדולה, עיבו ועיות ניצולו ממנו בצורך המגרש. נושא זה נמצא עדיין בהנהלת המינהל ועדיין לא סוכם.

מכוניות השרד נשארו ברשות הרבנים בהסכמת משרד הדתות

(ל.ע.מ.). מנכ"ל משרד הדתות, הרב א.י. דולגין, הכחיש את הידיעה שהרבנים הראשיים שפרשו ממשרתם סרבו להחזיר את המכוניות העומדות לרשותם ושהמשרד נוקט סנקציות נגדם.

עד עתה בשארו המכוניות ברשות הרבנים בהסכמת המשרד ולא יהיה צורך בסנקציות להחזרת המכוניות מהרבנים — נאמר בהודעה.

פא"י מגנה החלטת גורן; מתנגדת למעשי אלימות

הועדה המרכזית של פועלי אגודת ישראל החליטה שלשום, לגנות את צורת הפסיקה של הרב הראשי ש. גורן בעניין האח והאחות. עם זאת הביעה התנגדות לפלגנות ביהדות התורה ופסלה את דרך האלימות — ההוא המטרה אשר תהא. פא"י דוחה את איום על בני הישיבות „שהם אזרחים ככל אזרחי המדינה והכותם היא לחשוב ולהביע דעה, גם בשטח הרבנות".

שלוש וחצי שנות מאסר על נסיון להדיח לעדות שקר

(צ.) — אליהו („אלי") מיזל, המכונה „ראש המאפיה הצרפתית" בידון אתמול למאסר שלוש וחצי שנים — העונש המירבי הקבוע בחוק — אחרי שהורשע באשמת של נסיון להדיח עד לעדות שקר.

מיזל בן 37 מבאר־שבע, הועמד לדין עם בנימין סויד בן 22 מאילת, סויד נידון למאסר חצי שנה בלבד. שני הנאשמים הורשעו על ידי השופט המחוזי בנימין כהן באשמה אחת, אך השופט קיבל את מענות הסניגורים שהייד משה רום וצבי לידסקי והיכה את הנאשמים משלוש אשמות נוספות: קשירת קשר להטות משפט, הטרדת עד ואיומים.

התובע עו"ד אמנון רוזה, מפרקליטות מחוז ת"א סיפר, כי הפרשה כולה החלה בלילה שבין 25־26 באפריל השנה כאשר אריה דראשוב נעצר על ידי המשטרה כחשוד בדקירת שאול שמש, בעל קפה אגוד בג. על שפתיים תל־אביב. הוקע לדקירה זו הוא סירובו של דראשוב לשלם את דמי המשקאות בבית הקפה. שמש הובא לבית־חולים וכבר שם בשבכב פצוע הופיע מיזל ואיומים, התביעה מראות, הת־פריעות הטרידות להניעו לשנות את עדותו ולטעון כי לא דראשוב הוא דוקרו.

השופט בנימין כהן ציין בפסק דינו כי בית קפה אתנתה משמש מקום מפגש לעבריינים והסכסוך בין בעל המקום לבין חבריו של דראשוב כשמטו למעשה מאבק על השליטה במקום.

---

25 עליה לקברם

במלאת עשרים וחמש שנה לנפילתם של בנינו היקרים במלחמת הקוממיות

מרים שחור

אריה לדר — מאיר וינשטין

יעקב זידמן — יוסף בקרמן

נעלה אל קברותיהם יום ראשון כ"ז כסלו תשל"ג (3.12.72) בשעה 2.30 אחה"צ, בבית הקברות בנחלת־יצחק בחלקה הצבאית. מוקירי זכר הגיבורים ובני המשפחות השכולות מתאספים שער בית העלמין

ההורים השכולים

מועצה מקומית פרדס־חנה — כרכור

חברת אחוזת לונ הראשונה בע"מ

מודיעות בצער רב על פטירת

ר' משה ב"ר שמואל קאופמן ז"ל

ואשתו רבקה ז"ל

ממיסדי החברה שגאלה אדמות כרכור

ומביעות רגשי תנחומים למשפחות האבלות בארץ ובחו"ל.

לאילן יגר

עמך באבלך על מות

אמך ז"ל

חברי המחלקה לאלקטרוניקה מכון ויצמן למדע

לדוריס ומנשה קציר ומשפחתו

אתכם באבלכם בפטירת

מרת מסעודה דבורה ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שער אבלי ציון וירושלים

הדר חברה לבטוח בע"מ — ההנהלה והפקידות

לידידי ומכרי שהשתתפו בצערי על מותו הפתאומי של בעלי היקר

קורט מרכס ז"ל

אני מודה מקרב לב

אלפי מר

למר גבריאל אלחנני

השתתפותנו באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

הנגיד ועובדי בנק ישו

לפניה ואביגדור סלוצקי

קבלו את רגשי השתתפותנו הכנה באבלכם במות הבעל והאב

עקיבא (ארקדי) סלוצקי

זולי ויוסי הר

בלה ועזריאל ע'

לאביגדור סלוצקי

אתך באבלך במות אביך

עקיבא (ארקדי) סלוצקי

קרולין ואבי צ'ס.

לאביגדור סלוצקי

תנחומינו בהלקח ממך אביך היקר

עקיבא (ארקדי) סלוצקי

בריכת שחיה ת"א

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו וחברתנו

יהודית (צנטר) כהן

ממיסדי תל"חי ובני באר טוביה.

הלויה תצא מביתה לבית הקברות בבאר טוביה, היום יום שישי כ"ה בכסלו תשל"ג, 1.12.72 בשעה 12.00 בצהרים

המשפחה

חברי מושב באר טוביה

בצער רב ובכאב עמוק אנו מודיעים על מותו הפתאומי של היקר באדם אבי, חותני וסבנו היקר

לאופולד ברקוביץ

הלויה תצא היום, יום ששי, 1.12.1972, בשעה 11.00 בבוקר מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5, ת"א לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

בתו, בתיה שוחט ובעלה יצחק, נכדיו וכל בני המשפחה

רמת־גן

המשפחה האבלה

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

טוני לינדנשטראוס (לבית יעקובי) ז"ל

אלמנת ד"ר ליאו לינדנשטראוס ז"ל

ההלויה תצא היום, יום שישי, כ"ה בכסלו תשל"ג (1.12.72) בשעה 11.00 מבית הלויות בסנהדריה ירושלים להר המנוחות.

מתאבלים:

יעקב (הרברט) לינדנשטראוס

רות ויצחק אהרונוב והילדים

עליזה ואהרון רוזן והילדים

נפלה עטרת ראשנו

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר באדם

ד"ר יוסף בן־צבי ירושבסקי זצ"ל

ההלויה תצא היום, יום שישי כ"ה בכסלו תשל"ג (1.12.72) מביתו רח' התקוה 7 הדר הכרמל.

המתאבלים:

אשתו: טובה

בנו: יהושע וב"ב

בתו: שולמית וב"ב

אחותו: חסיה וב"ב

אחותו: הארה"ב תלמה וב"ב

וכל קרובי משפחתו ומוקיריו

במלאת שלושים לפטירתו של הברנו

עמרם גדנאור ז"ל

נעלה לקברו ביום ראשון, 3.12.72 בשעה 3.30 אחה"צ.

בשעה 9 בל אותו ערב נתייחד עם זכרו בחדר האוכל של קיבוצנו.

המשפחה

ובית גבעת־ברנר

במלאת שנה לפטירתו של בעלי היקר

המהנדס

דב (מוריס) קנושר ז"ל

נעלה אל קברו ונתיחד עם זכרו

ביום א' כ"ז בכסלו תשל"ג (3.12.72) בבית העלמין בחולון נפגשים ע"י שער בית העלמין בשעה 15.30.

אשתו: מינה קנושר

והמשפחה

לגלברמן אהרון

אתך באבלך הכבד במות צליך אביך

אריה גלברמן ז"ל

גזית ושחם בע"מ

לידידנו

דב זיבצקי

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

סקוריטס משרד לבטוח בע"מ

ההנהלה וחבר העובדים

לאורה הורביץ היקרה

אתך באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

רפי — הרשימה הממלכתית

המרכז

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

גיטלה סברדליק ז"ל

ההלויה התקיימה ביום חמישי, כ"ד כסלו תשל"ג (30.11.72)

בעלה מרדכי

בתה וחתנה אדית ומלכיאל מלנקי

בנה וכלתה עודד ורחל

נכדה נוגה

ומשפחות בטי וצבי ליפ והילדים

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

פרופ' משה אבנימלך ז"ל

נעלה אל קברו ונתיחד עם זכרו

בהר המנוחות בירושלים ביום ראשון (3.12.72), כ"ז כסלו תשל"ג בשעה 2.30 אחה"צ.

נפגשים ליד שער בית העלמין

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אברהם שמואל מלר ז"ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום שני, כ"ח כסלו תשל"ג (4.12.72) בשעה 2.00 בצהרים בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.

התחבורה תצא מבית המנוח רח' מבור 14 חיפה בשעה 1.30

המשפחה

במלאת 3 שנים לפטירתו של

שלמה גפני ז"ל

תערך אזכרה ביום 4.12.72 — (כ"ח בכסלו תשל"ג) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין סגולה פתח־תקוה

אוטובוסים יעמדו לרשות המלווים בשעה 3.15 ברחוב ביל"ו 21 פתח־תקוה.

המשפחה

המשרד הראשי: תל־אביב, שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחירים: יום חול: 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 ל״י לשורה

היום בתנ״ך

שנה יהודית

לקת הורות

5.13	3.59	
5.10	4.17	
5.11	4.06	

תורנות רופאים

קופ״ח מכבי
יום שישי (1.12.72)
• ד״ר רבלר (כללי), רמת חן, שלם 18/2, טל׳ 768896; ד״ר גולדברג (ילדים), בבלי, כצנלסון 149, טל׳ 731104.
ליל שישי מ״ד בערב
• רופא תורן במגן דוד אדום ר״ג, הגלגל 42, טל׳ 781111.
יום שבת (2.12.72)
• ד״ר סגל (כללי), ר״ג, אבא הלל 56, טל׳ 736044; ד״ר אילסון (ילדים), ר״ג, הרצל 1, טל׳ 726680.
מוצ״ש מ״ד בערב (2.12.72)
• רופא תורן במגן דוד אדום ר״ג, הגלגל 42, טל׳ 781111.

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
• ליל שבת: אברמסקי, אלנבי 42, טל׳ 59036; פרנקל, המלך ג׳ורג׳ 28, טל׳ 223721; קסטל, אבן גבירול 147, טל׳ 443716.
• שבת: גרינברג, המלך ג׳ורג׳ 46, טל׳ 226208; יהודה הלוי, יהודה הלוי 91, טל׳ 613159; הירקון, יהודה המכבי 1, טל׳ 442803.
• מוצ״ש: הנביאים, המלך ג׳ורג׳ 22, טל׳ 236740; בבלי, דיזנגוף 174, טל׳ 236740; יואבי, יהודה הלוי 75, טל׳ 612474.
• חדרה: ליל ויום שבת — גבעי, כבואל 17.
• נתניה: ליל שבת — הדבנה, ויצמן 13, טל׳ 23886; שבת — הנשיא, וייצמן 36, טל׳ 29639.
• רמתיים: ליל שבת — ...
• בני ברק: ליל שבת — ...
• חולון: ליל שבת — ...
• רמלה / לוד: ליל ויום שבת — רמלה, רמלה, הרצל 76.
• באר־שבע: שבת — דמכם.
• אילת: ליל ויום שבת — מיכליץ.

תורנויות בתי חולים

• היום: איכילוב.
• שבת: איכילוב.

בתי כנסת

• בחיבור יהודי קולג׳, רח׳ דוד המלך 13, תפילת שחרית בשבת ב־10.

דירות

קבלנים מציעים

• במשרדי חברת „גל״ שבו נתח תקוה תוכל לראות דבר שאינו מקובל בארץ — מכירות...

וילות ובתים

• להשכרה בכפר סבא בדרך משמתתי עם גינה 3 חדרים יפים. 415531.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

• בברנע — אשקלון 3½ פינת אוכל, ארונות קיר ר׳ תוספות. לפנות 2084—051.

1-1½ חדרים

• למכירה דירה 1½ חדרים מטבח גדול בגוש יוסף טל׳ 779763.
• בצפון תל אביב 1½ חדרים ק״ב 3 כיוונים 244051.

דירות בשכר חודשי

• בראשון־לציון 2½ חדרים חדשים, אפשרי רהוט חלקי. טלפון 731995.

2-2½ חדרים

• בבתים, 2½ חדרים למכירה, ארלוזורוב 3, דירה 2.

דירות מרוהטות

• ברמת־גן 2 חדרים + הול מרוהטת קומפלט באזור רח׳ הרואה — ירושלים טלפון 429492.

חדרים מרוהטים

• להשכיר חדר קטן מרוהט, כניסה נפרדת, מרדכי 6 יד־אליהו, תחנה אחרי התחנה המרכזית.

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב, שד׳ רוטשילד 77 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230481
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 ל״י למלה

● להשכיר חדר מרוהט עם כל הנוחיות בתל־אביב. טל׳ 443404.

● מחפש שותף לדירה עם טלפון — 200 ל״י, מרכז, ר״ג כל׳ בערב 721006.

● לגמלאים דירה ריקה ל־ יחיד/ה אחה״צ בצפון טלפון 23046, בערב.

● שותפה דירה בצפון 200 לירות תיווך עצמי. 440611.

דירות בדמי מפתח

● לרגל נסיעה — מכירת דירת 2 חדרים+מרפסות ק״ג קק״ל 82 טל. 244722.

● בדמ״פ דירת 3 חדרים ל־ מגורים/ביפ״ל לוינסקי 81א ק״ב, ת״א מ־10—14 פרט ל־ יום שישי ושבת 808541.

● בדמי מפתח חדר ומטבח + שרותים משותפים, בבך יהודה פריטמו 282082.

● בדמ״פ 2 חדרים ק״א בצרכן תל־אביב. 625001, 239970.

● בדמ״פ 3 חדרים במרכז רחובות, מקום שקט, מתאים למגורים או משרד, בית דרמטפתאי. טלפון 952144 מ־16.00.

● בצפון תל־אביב דירת 2 חדרים, ע״ע, חזית. טל׳ 244051.

● 2 + הול, 20.000, רחוב כלב, שבחן 5, רח׳ פלורנטין תל־אביב, מ־4.

● בדמ״פ דירה מפוארת 3½ חדרים, בצפון תל־אביב — 962823.

● בדמ״פ בית מלאכה מתי אים גם לחנות. נגוד יורש יהונן המנדלר 9, תל־אביב.

ביקוש דירות

● מחפשים בדמי מפתח דירה 2 חדרים למגורים בסביבת יהדות יהודית, ת״א נא להתקשר לטלפון 80064 או 586617 בשעות אחר הצהרים.

● מעוניין לקנות בצפון ת״א הדר והצי 739042 26895.

● לסטודנט נכה צה״ל דרוש דירה בבית דו־משפחתי, וילה, ברמת אביב אפקה כ־ בכלם אמר להקופה של 1 עד 4 שנים. תמורה מיכמן, ברב כון 3 רמת־אביב. 410256.

● מתפשים בדמי מפתח דירה חדר למגורים, בסביבה יהודית יהודית, ת״א, נא ל־ פנות לטלפון 30964 או 308773 בשעות אחר הצהרים.

● דרושה דירה פרויית בת 2 חדרים ברח׳ פינקס או ה־ כבירה הקדמה ללא מתווכים טל. 842492 או ה״ד 3006 בכ־ יב.

● זוג עם עבודות בקצאות מחפש דירה בדרומת או ד־ קה בפנ״ה, כבל לשלם מ־ ראש — 56495.

[illegible]

השקעות

[illegible]

חנויות

[illegible]

● בהרצליה הצעירה חנות גדולה (יחידה בכל הסביבה) בסביבת מגורים חדשה ומול עתות „הדרי״, 242566.

● בשכ״ח חנות באבן גבי־ רול מול השקם + טלפון ו־ חצי גלריה. 259925.

● למכירה בדמ״פ חנות הבר־ לה גלריה בסוף רחוב הרצל ת״א, טל׳ 35906 בשעות 10— 8 בבקר.

אולמות

● דרוש אולם 30—50 מ״ר, ק״ק, + השכל, כוח, בסבי־ בות בניברק, אתרתקוות, רמת הגרוי. אבי. 768288.

● כולם ניראים באולמי „גר־ קימ״, רח׳ שהציגו 4 (ע״י רח׳ המסגר פינת יצחק שדה).

● מבנה 552 מ״ר להעשיה ד לאחסנה. כה וכלפון בשכ״ח או התתחבה, אפשרות לבל־ ריה. לפנות שוק מנוכות, הרצל 38.

● להשכרה אולמי תעשיה ב־ בנאים במבנה היה, 862566, 260983.

● בשכר חורשי אולם למשרד עסק, ברזינגוף 190 כמל ל־ הנוית 57 מ״ר לפנות — 281637 ה״א.

● אילונות בתי פלאכה ו־ חנויות בשכ״ח בדמ״פ ול־ מכירה „לעס״, מקוה יש־ ראל 8, תל־אביב. 612725.

● למכירה הנויות ואולם — 180 מטר מרתף 120 מטר לוינסקי צ׳לנוב פרמים ב־4 אחה״צ טל. 214378.

● להשכיר אולם לתעשיה 300 מ״ר, ק״ב בחולון — 827905.

● אולם 55 מ״ר, 30 כח, במקום נוח לשינה ומרי־ קה — רחוב כרכומנטרי 83, לשאול.

● בהזדמנות בשכ״ח מחסן, לביטוק למלאכה זעירה וכר׳ 40 מ״ר. 58840.

● אולם 100 מ״ר בבניה ליד הבורסה. מתאים ליהלו־ מים. 17.00 מ־ 508587.

● 100 + 50 לתעשיה ק״ק ע״י בלומפילד — 523604, 524558.

● למכירה/השכרה 100 מ״ר במרכז העיר (לא לתעשיה) 412400, 765347.

משרדים

● להשכרה בדמ״פ משרד ב־ רחוב העליה חניות 2 ס״ת מול העיריה. לפנות אשה. 906622, 912358.

[illegible]

בתי מלאכה

[illegible]

מגרשים

[illegible]

עסקים

● למכירה זכות לעסק של חריסים כמסים ולהודיפים. — רח׳ אבן גבירול 225183.

[illegible]

● למכירה מגרשים לבנית ולהשקעה בהרצליה, רעננה, כפרסבא ורמתיים. לפנות „תוך חשרון״ אחוזה 110 — רעננה. טלפון 296656.

● בשכון דן 610 מ״ר — 140,000 בצהלה 720 מ״ר — 175,000 וכן מבחר גדול של מגרשים בגוש דן והסביבה. לפנות להנדס רחמים באוליק 23 רמת גן 724021 במשרד.

● לקבלן, מגרש בצהלה 4 דירות, מגרש לוילה בתל־ גנים ברמת גן, למשקיעים 750 מטר בגוש הגדול דונם 6606 בתל מונד 10 דונם — 36,000 תחר דנן 728545.

● מגרשים מגרשים מגרשים השקעה בטוחה. הזדרזו ובואו — גותרו מבחר מגרשים עם עתיד מזהיר ליד רחובות, גובלים באיזור בניה, — 3 דיוות מתכרכו. 3,000 ל״י כ־ מזומן וחלק בתשלומים גו־ חים ללא ריבית גוכפת. — כתיר זה בתוקף עד 15.12.72 ניו יורק קרקעות בישראל, השקעות ופיתוח, רח׳ אלנבי 124, תל־אביב קומה א׳ חדר 8.

● למכירה מגרש עם עתיד מזהיר בהדרה 4,400 לירות אפשרות גם בתשלומים, אד מה פרטית עם קושאן במאבי. „אורי״ השקעות ופיתוח, תל אביב: שלמה המלך 79 טל׳ 249602.

● עתידך למגוד למה לא תדאג לו? השקע כמכך בקר־ קע בהדרה, קרקע פרטית עם קושאן כמאבו 2,400 ל״י ב־ מזומן והיתרה בתשלומים נוחים ללא ריבית. „אורי״ השקעות ופיתוח, תל־אביב — שלמה המלך 79.

● בהרצליה פיתוח הגבוה ביותר, הזדמנות! 228089 (מ־ 17—19).

● בבניברק 516 מ״ר + בית פרטי, פינוי מיידי — שולץ, 280165.

● קנה אצל אקרמאים! קנה אצל מומחים! פרטר מציעה מגרשים בעלי עתיד ליד רחובות במחיר שוה לכל נפש. פרסר, תל־אביב, תחנה מרכזית רח׳ עקיבא איגר 11.

● למכירה מגרש בפתח תקוה, מקום עתיד גדול, 80002 ל״י. אפשרות בתש־ לומים. אדמה פרטית. לפ־ נות: קרקעות ישראל, רח׳ רעמ״ס 26 (פינת אלנבי 82), טל׳ 814165.

● ניילנד, הגוד דיזנגוף 830 08-446294 מחפשים מגרשים לבניה. בעיקר מעבר לירקון עבור משקיעים מחו״ל.

● מחפש מגרש לבניה פיידית בחולון 559426.

● בהזדמנות מגרש בהתגית מקום מרכזי 724734 8—14.

● בהוד השרון, מגרש ביותר לבניה, 15,000 במזומן והית־ רה בתשלומים 624920.

● החוף! עבור משקיעים בחולון ובנגריום: 3946, 3047, 5027, 5028. טלפון: 625000 ובעבה 623984.

● בהזדמנות! 1/3 דונם ב־ גוש 6609 בהרצליה פיתוח, מגרש לשתי וילות. „מבפרד״ 623064.

● מעונין לקבל בירושלים והסביבה מוכנות לשווק מו־ צרי מזון, סיגריות או מש־ קאות חריפים. טל׳ 86472, 234691.

● בשכ״ח סלון תמרוקות ב־ מרכז האסקלכותבי בתל־ אביב. 223479, בין השעות 17.00—14.30.

● מוסך תיקוני רדר — ב־ הרמונות, עקב יציאה לחו״ל למכירה/למסירה, כולל כל ה־ ציוד, בכביש הראשי של יב־ נה. לפנות ישירות בשעות העבודה, רח׳ מגדל 29, או טלפון 055-26240 — בשעות 21.00—19.00 מיום ראשון.

● מוסך להשכרה בלי דמ״פ עם רשיון 150 מ״ר 826424 בערב 858810.

● למכירה מערבל בטון עם עבודה קבועה, טל׳ 784082.

● בחולון, מכולת מבוססת למכירה לרגל מחלה, פרנסה משפע לשתי משפחות. טלפון 841828, 06.00 — 12.00, 20.00—22.00.

● למכירה ביתתרושת ל־ סריגה בת״א 735554 בבית.

● מזנון בבית כשורים למ־ כירה, פרנסה טובה, טלפון 65214.

● ברמת־גן למכירה סלון ל־ תמרוקות, אפשרי בתור חנות 763710.

● בוטיק להלבשה במרכז בת ים, למכירה בשכרחודשי. טלפון 876401 מ־16—19.

● למכירה מכבש (פרס), ל־ נגרים, דרך אבא־הלל 144, 759651.

● להשכרה מכירה מכלת ב־ בתיים רחוב השקמה 4, רחוב בך, 869430, מ־20.

● בהזדמנות להשכרה מכ־ לת במקום מרכזי פרנסה ב־ שפע טלפון 849080.

● בשכ״ח מרתף מפואר + ויטרינה טלפון וכו במר־ כז רמת־גן. 778912.

● מוכשר במפתר מוכן ל־ השקיע כשותף 000-120 ת״ד 41 שבעתה.

● עסק בריא ורווחי מתאים לכל בעל הון מכנרי. השקעה 500,000 לכתוב ת.ד. 3321 חולון.

מחסנים

● דרוש מחסן בגודל 250 מ״ר בת״א או בסביבה בשכ״ח. ההצעות נא לפנות יצור ושי־ נות בע״מ, קליבר 12, ת״א טלפון 260111, עבור מחסן.

● מחסן קטן בסביבות מרו־ ברי בדמ״פ או שכ״ח. 440108.

● להשכיר מחסן 40/50 מ״ר ק״ק, במרכז ת״א + טלפון נוח ולרכב צמודה. 33819.

● להשכרה או למכירה מקום חניה ומחסן ברחוב ארלוזו־ רוב 52 תל־אביב. טלפון: 242824.

● פנוי להשכרה שטח 70 מ״ר עם חשמל בת״ם 867549.

עבודה

● שליח לאחר צבא עם קט־ נוע/מילון שכר ואחזקת רכב. לפנות אישית בשעות 8—16. לבר סיטה אנגל, בית אב־ ריקה, רח׳ שאול המלך 35 קומה א׳ ת״א.

● נערה רצוי הלמידה בתיכון ערב, לעבודת משרד — (שיכפול וצילום), הזדמנות ללמוד עבודות משרד שונות. לפנות טלפונית לקביעת ראיון לפני אהובת אבגול טלפון 256241 ת״א.

ביקוש עבודה

● עוזרות מטפלות ע״י רינה ת״א פרכו בעלי מלאכה 21 טל. 284849.

● פרקטוריסט מתחיל + מכונאי + רשיון ג׳ (אחרי שרות צבאי) 861170, שחר.

● רכב תיכון 448675 קו־ נים כל סוגי המכוניות במחי־ רים הגבוהים ביותר בשוק.

● מעסר בשפה הערבית מח־ פש עבודה, בתל־אביב ובסבי־ בה. ת.ד. 28511, תל־אביב.

● קבלן ללימוס יהלומים מסוגל לקבל בקבלנות עוד כ־ 2000 אבנים לחודש, עבודה מצוינת ואחוזים טובים ל־ התקשר בערב מ־10.00 — 08-729662.

● נהג משאית (סמא) מעוניין להחליף מקום עבו־ דה 748848 מ־18.00—20.00.

● מבצעים עבודות עיצוב פנים גרפיקה משרמוס טל. 17.00—21.00 58851.

● בוגרת קורס לכידור פר־ חים מעוניינת בהצעות עבו־ דה. 927174.

● מעונין בעבודה אחה״צ ברכב מסחרי. 760274 בבוקר חיים.

● בעל פולקסואגן דבל קבי־ נה מסחרית, מודל 73, מב־ קש הצעות עבודה — טלפון 841546.

● סטודנט + רכב, מעוניין בעבודה, ת״ד 618 תא, ל־ סטודנט.

● בעל מנרר פיוז׳ 404 חדש מעוניין בהצעות מתאימות. לפנות: 771711.

● בחור רציני ודינמי בעל רשיון למשאית הזבר מחפש עבודה כלאות. 38086, מצה.

● צעיר נמרץ, מסגר — רתך, ואינסטלטור + מנדר בנ׳ו 89. מעוניין בהצעה רציניות בארץ ובשטחים. הו־ בתובת: קריית־מלאכי — 512/20 ליוזם.

● מתגנה בעל מנדר חדיש, מעוניין בעבודה, מתמצא ב־ ניהול עבודה בבנין בגמר — 869351.

● אורנת בונרת בצלאל מק־ בלת הזמנות לשטיחים ושאר בוצרי אריגה. ת.ד. 18085 — ירושלים.

● נהג עם משאית או מנדר אחרי צבא, מעונין בעבודה עם רכב / בלי רכב. לפנות: בימי א׳, ב׳ מ־14—17, טל. 58093 ת״א, לבקש מישקת.

● בעל מנדר מחפש עבודה קבועה, טלפון 268296, בש־ עות הערב.

● בעל רכב מסחרי גדול — מעוניין בעבודה קבועה, טל. 872445.

הכשרה לעבודה

● קורסים מוגזים מחרותיים בוקר ערב, פקידות ומזכירות ניקוד י.ב.מ. הנהלת חשבונות כתיבה במכונה בתשלו־ מים קטנים. תעודה ועזרה ב־ עבודה. „ערוסלי״ תל־אביב אלנבי 140, בגר המרשבות (התחנה המרכזית), 724885 רמת־גן, ז׳בוטינסקי 54 (מול רמה) 724885.

● בבי״ס „ערוסלי״ לומדים ומצליחים טוב יותר. אלנבי 140, תל־אביב, כבר המושב־ בות (ליד התחנה המרכזית).

● נפתח קורס בהנהלת בשעות הערב, בבי״ס „בורשת״, — מחירים נוחים, הצלחה מוב־ טחת. טל׳ 449907, 251510, 271806.

הצעות עבודה

● נגרות־כיון מחפשת בעל מקצוע לשותפות ללא השקעה טל. 349481.

● אנשי מכירות דרושים, להפצת מוצר חדיש ומבוקש, רווחים גדולים, „אוריה״ — בצלסון 28 גבעתיים.

● דרושה עוזרת למטבח 12— 5 בצהרים, מסעדת דוד. ת״א רח׳ פונטפיורי 57.

● דרוש גורן לקונפקציה ל־ נשים אמנת עודר טלפון — 628488.

● דרושה אשה לבישול ו־ עבודות בית קלות תנאים טו־ בים, לפנות 19.00—21.00 טל. 234451 ת״א.

● דרושים פועלים לעבודה חשמל להעשיה, תנאים טו־ בים משכורת גבוהה 825286, 850820.

● דרושים מוכנים/ות להפצת תמרוקים וכן פחרימים/ות לבצוע התרמית, ת״א טלפון לנאב 234156.

● למכבירת „אנמוס״ דרוש/ה סבה/ית מסוג א׳ בלבד, כשר למהדרין, תנאי עבודה מצוינים נתניה 053-22647.

● לסלון גדול חדש ע״י הל׳ אביב ובקרבת הרצליה, דרו־ שות מרגניות בעלות נסיון והופעה, תנאים טובים לפת־ איכות נא לטלפן 08-416181.

● יהלומים! דרוש פועל פוליזנים ופועל לברלנדירין לכמה. 785041.

● למשרד עורכדין דרושה מזכירה כתבנית. טל. 618427.

● דרוש פקיד רשוי מוסמך, בעל השכלה תיכונית ולאחר שרות צבאי. בעל נסיון של מספר שנים בכל הליכי ה־ מכס, ביטוח ומימון בתעבורה, בעל יוזמה ומרץ ובעל רשיון נהיגה. בתפקידים מת־ אימים, יפנו בהתבריר עם פרטים מלאים של קודות חיים ונסיון קודם לת.ד. 991, תל־ אביב.

● בגבעתיים דרושה אשה מ־8.00—12.00 להחזיק משק בית ומטפל בתינוק. טלפון 250538.

● סלבריסטית מנוסה דרו־ שה לעבודה במשמרות, (5 שעות עבודה). משמרת ראש־ ונה משעה 07.30 עד 12.30, משמרת שנית משעה 12.30 עד 17.30. נא לטלפן 721261, מחלקת המנגנון אביק בע״מ, תעשיות כימיות ופרמצבטי־ יות רמת גן.

● למפעל מנוסה באזור פרדס בן דרושים: חרט טוב, מס־ גר פעולה ומסגר עוזר. ל־ התקשר: 911145, 912125.

● דרושה מנהלת חשבונות סוג ג׳, נסיון לפחות שנתיים. טלפון 265326 — 261274.

● דרוש נער בגיל פעולה. תנאים טובים, טל׳ 964451.

● כזכירה מזכירה ראשונה השולטת בעברית ובאנגלית, דרושה לאביק בע״מ, עשי־ יות כימיה ופרמצבטיות, רמת גן. נא לטלפן 721261 מחלקת המנגנון.

● דרושים נציגי מכירות ל־ חפצת מוצרי בית השמלים. עדיפות לבעלי נסיון. טלפון 281274 בין השעות 10.00— 12.00 לפני הצה״ב.

● דרושה עובדת עצמאית לכל עבודות משק הבית, רצוי עם לינה. נא להתקשר החל מיום ראשון בשעות ה־ צהרים והערב, טל׳ 942194.

● התור דרושה סמרית ל־ תמרוקות גבוהות — טלפון 755830.

● דרושה בחורה לטיפול ב־ ילדים עם לינה. טל׳ 828570 בין השעות 16.00—8.00.

● מגמש אשה רציניות לכשק בית, 4 שעות ביום תנאים נוחים — 611746.

● דרוש דפס אופסט ל־½ 34 מילטרלים דפוס בן־תורה, החלוצים 19, ת״א טל. 823748.

● דרוש חרט יד לשעות דנסו בה״ת, החלוצים 19, תל־אביב, טל׳ 828748.

● דרוש חרט לפנות „מאור־ בתנ״ה רח׳ אבא הלל 148 — רמת גן.

● דרושה עוזרת בית ל־5 ימים ל־8 שעות. 418880 — 419712 רמת אביב.

● נער עליה עם אופנים או מילון לחצי משרה 10.00— 1.80 286616.

● דרושה עוזרת בית בבתי בונה רמתיים להתקשר טלפון 745755.

● דרושה בחורה למטפל ב־ ילדים עם לינה. טל׳ 828570.

● דרוש שליח, למפעל, בעל רשיון על קטנוע לטלפן: — 31622.

● דרושה אשה לעבודות בית כל יום מ־8 עד 2 אפשר בלי יום שישי. אפשר עם לינה. 770924.

● למפעל בבני־ברק דרושה פקידה עם ידיעה בהנהלת החשבונות והדפסת במכונה כתיבה בעברית לפנות: ה־ תסלכאים בע״מ, רחוב פול־ צי בלא עכו 1, (כביש ארז־ מן לשעבר) טל׳ 788706.

● בראשל״צ דרושה מטפלת בית קלות בישום. א׳ ב׳ ד׳ ה׳ לתינוקת בת שנה ועבודות בשעות 14.30—8.30 טלפון — 941052.

● דרושות: מטפלות לרמת־ יוסף (מ־8.00—11.00) וגם 5, 8 שעות. „רותי״, יבנה 2, — 623637.

● דרושה פקידה רצינית — שעות עבודה 07.30—15.30 טל׳ 775114.

● דרושות פועלות — לאובר לוק ודוגמה בתנאים טובים, אביבה, רח׳ פינג׳מן 12 ת״א קומה ב׳ ליד דאר אלנבי.

● דרושה נערה לעבודות יד בהפירה לביכים, לפנות ל־ כלפון 4481849 10.00—9.00.

● מטפלת לילד + עבודות בית 3 פעמים בשבוע בתל־ השופל 788311.

● דרושה אשה לעבודה ל־ כשק בית עם לינה 782688 780298.

● דרושה אשה דוברת אי־ דיש ליהול כשק בית של אשה קשישה בההוליקות. טל׳ 912574.

● דרוש/ה עובד/ת ניקיון בתנאים טובים לטלפן בערב 792188.

● מתפש בהיפות בחור כש־ רוני לארגן מכירות טלפון 413071 יאק.

● דרושה פקידה כתבנית השולטת בעברית ובעלה ידי־ עות בסיסיות באנגלית. על ה־ מעוניינת להיות תושבת נתניה או הסביבה. לפנות: בכתב להחלקת המנגנון, אביק בע״מ, תעשיות כי־ מיות ופרמצבטיות, ת.ד. 2071 רמת־גן. או טלפונית 08-721261.

● להברה גדולה לשוק דרו־ שים/ות נציגי/ות מכירות דינמיים/ות לעבודה מעניינת ובלתי שיגרתית לסתאימים/ות. היתן הרוכה (עדיפות לבעלי רכב) טל׳ 240292 תל־ אביב.

● דרושה ספרית פעולה ב־ תנאים נוחים בלפור 74, בת ים, סלון דיוויס.

● דרושים פקידים/ות להנ־ הלת חשבונות טל׳ 824428.

● דרושים חשמלאים לעבו־ דה בנין רוטשילד 871784.

● דרושה בחורה עם הכל־ כה להשגחה על שני ילדים בגיל ב״ס ולעבודות בית — 8.20—3.20 להתקשר טל׳ 745158.

● דרושים עובדי משק, עוזרות בית ואמהות בית, עבודה במשרד המדינה.

● דרושות עוזרות, המלצות טלפון 225824, לנשה 10—13.

● למעשיות שלמים, עבודה בע״מ, דרושים אנשי הרכ־ בות עם ידע בחשמל. לפנות טלפון 251259, 286056, בני ברק.

● למפעל הנייצר מטבחים דרושים מובנים בעלי תעודות עבודה. טלפון — 867540.

● בגבעתיים דרושה מטפלת ל־ 2 ילדים בגן + בישול בית טלפון מ־19 — 8. 231418.

● דרושה ספרית א.א. + מתלמדת מרמורק 12, ת״א, 221418.

● דרושה עוזרת לשלוש ש־ עות בשבוע בשיכון בבלי. טלפון: 235442.

● אצלנו לא יבורו לך „תה־ עוה זאת״ „אל תעשה זאת״ — אצלנו: אתה מקבל הנחיות כלליות ומוצא את הפתרונות לבד. מתרונו: החברה הכר־ כויות לשיווק, כמאה 22 תל־ אביב.

● לא בכל מקום עבודה כו־ שוריך קובעים את רמת הכ־ נסה. אצלנו כן! פנה עוד היום במשרדנו בן יהודה 119 ת״א, או טלפון 829555 ה״י פה.

● אנו מחפשים אותך! אם אתה צעיר דינאמי רוצה לע־ בוד בכלל יוזמה מקור אתנו על אנשים כמוך, פנה בהקד־ דם ספרינג, יהודה הלוי 51, תל־אביב 622875 או 666675.

● דרושות הפרתה, תנאים מצויינים לפנות הסרנא 10, תל־אביב טל. 826480.

● לסבכן להעתקות עכשו — דרושה נערה גליבינסקי — רח׳ מרכז בעלי מלאכה 12 א׳ תל־אביב.

● לחברה קבלנית לשיפוצים דרוש בעל מקצוע בקיא ב־ עבודות בנאות ומסגנות. — 220480, 286065 מ־9 עד 13, מ־18—19.

● דרושים מכנאי אנשקה לסלארו בע״מ הולון טלפון 846181/2.

● דרושה נערה או פקידה מתחילה ליום עבודה מסודר, להתקשר 621848.

● תשכי חדרה! דרושים רהוף עוזרים אחראיים לבי־ צוע סקר בחדרה השכלה הי־ כונית או מקבילה הכרחית. ת״א, טלפון 449082.

● דרושה פקידה למשרד עו״ד לחצי יום טלפון — 264630.

● דרושה פקידה ל־6 שעות עם הדפסה וכליותיות. טל׳ 58787, בשעות הבוקר.

● מנהלת חשבונות ועוזרת למנהלת דרושות למשרה מלאה בגבעתיים 724270.

● דרושה מטפלת מנוסה כו־ לל בישול לפנות טלפון — 258546.

● למפעל שמהון למתכת — רמת אליהו ראשון לציון — דרושים מסגרים רתכים. ל־ התקשר בשעות העבודה — טלפונים 948502, 942422.

● קפלרית! (אפשרות הל־ קית) ונערות למלמדות ב־ תפירה. לפנות טלפון: 829622.

● דרושה פקידה לאחר צבא לפנות טלפונים 668859 — 665877.

● נערה לשליחויות ועבודות משרד שונות דרושה למשרד עו״ד בת״א ליום עבודה מלא. לטלפן 59481, ל׳אחר.

● תופרות זיגזג ואוברלוק דרושות ל„ספקו״, טלפון — 82372, ת״א, תנאים טובים.

● מטפלות חולים וילדים — עוזרות: הודשית שעות ד לינה — ניקיון משרדים — מלצריות — טבחים — מוכרות — תפ־ פרות — שומרים — פליטה מתלמדות לבתי מלאכה טל׳ 023637, 440647 „רותי״, יבנה 2 (1.00—6.00) (5—6).

מכוניות למכירה

● אנו נותנים את התנאים הטובים ביותר לרכישת מכו־ נית ב„המכוניתאשטיין״, ארלוזורוב 166, דרך חיפה. צודאביבים, אבן־גבירול 78.

● פולקסואגן 1968 — זיבר מינסקי 48 הולון. רוביני שטיין, מ־16.

● סוסיתא סטיישן 68, רדיו מנס פברואר, טל. 418189.

● למכירה ב.מ.וו. 2000, 70, 60.000 ק״מ, יד ראשונה ב־ מצב מצויין, טל. 749871.

● פיירים 1856 במצב מצויין, אבנוסה, טל. 962562, בערב.

● למכירה לארש 68, טלפון, 266888 — 449922.

● פריינז 4 1968, 90.000, מצב נהדרת, טל. 0672551.

● פיאט 500/63 במצב מצ־ ויין. טלפון: 2670/2/217, ארטון, 622460 בערב.

● דוגי, פיאט 850 ספיישל במצב מצויין, טל. 964839.

● פולקסואגן 1968, יד שניה, במצב טוב, טל. 842226.

● קורטינה סטיישן 64, חברי בהדריה 5 בהיים, נעים ציוד.

● סובגו סטיישן 1970, טלפון, מצב מצויין, טל. 561270 — 961361.

● פיאט 110, 1968, 615065, לא.

● וליום מכונית מודל 65 במצב מצויין, טל. 964451.

● פרייבט כפידגייר 1968, 2 נגנות, 221231 — 5.30.

● פולקסואגן 1965 יד לאחר גנה במצב מצויין 46.500 ק״מ רדיו, 14,150 ל״י 132806 בשעות 15.00—19.00.

● בהזדמנות פריינץ 4 65 מודל לקנה, לפנות טלפון 631—618.

● הבחר רכב האיזשדרין! קומודה לבירור. קבלות מבח־ רית בכמות כל אינשדרין 1 ר״ג טל. 384966.

● בהזדמנות סוסיתא מכוד רית 70 ויציב 288504 אחרי 15.00.

● פיג׳ו 404, 1965, 95.000 ק״מ הנמכרה היסב 16.600 ל״י, טל. 254713.

● כוסיתא הרצה או מעז גבת! ברכב ישראלי במקום — כרותי לרכב התח קורת גג אתה! הספקה מסירה רבה יהודה, רח׳ הרצליה 20 — (כוי בדצמי (83) 820192.

● למכירה מכונית פליטוש נליאום מודל 70 49,000 ל״י לפנות בערב 961786, 736112.

● ד״ה.בני 1966 במצב מצויין, מוקפה ע״י בוננאי — 5800, טל. 31048.

● המקהנל קרמה אוטומטית 1964 במצב טוב, טל. 34169 — 440959 בערב.

● פריונס 1500 + רדיו מו־ דל 1969 יד ראשונה לטלפן 871247.

● פיבוקה 1000, נ.י. 65, אר־ נוסט 1964, יד ראשונה טל. 8.00—13.00 בשעות 269607.

● פיאט 850 ספורטיבל 68 יד ראשונה מצב מצויין טל. 564453.

● פולקסואגן ליבוזין 69 אר־ טומטית יד ראשונה במצב מצויין 421706, 32922.

● ג׳יפ למכירה 1966 לפנות רמת־הרצל 10/10 בלת.

● סוסיתא מכהירית 67 אוב־ דול כבד מצויינת 063/66276 19.00—20.00.

● קונל נהיגה עצמית בע״מ לכירה פיאט 124 ד־ גודל מודל 1970 ופיאט 124 ספיישל אוטומטי מודל 1970 לפנות טל. 283202 לבר אנבר.

● פולקסווגן 1963 במש ל־ קנה 947384 בשבת או בש־ עות הערב.

● שבירולט נובה 65 יד רא־ שונה מצב מצויין כמש לשנה פרטים בטלפון 863963 בין 19.00—1.00.

● למכירה יד ראשונה פר־ טית פיאט 600 מודל 66 ב־ מצב טוב 7,000 ל״י ברמת־גן. טל. 388714.

● פג׳ו 404 1962 עבודה במצב 10.000 ל״י במצב — חרן לבנה 789667.

● פיאט 850 ספיישל 1971 יד ראשונה מבם לשנה — 587323 בערב 87427.

● דופין 1968 מבם שנה 5800 לירות טל. 913238.

● פיג׳ו 504 מודל 70 במצב מצויין טל. 281029.

● זאת ההזדמנות האחרונה להחליף את מכוניתך ל־ ברוקט 1973 1800 ההסר־ בתשלומים ל־3 שנים, אבם עת חלקים מובטח ובל את ההזדמנות פנה עוד היום ל־ מכונת „פריונס ריבולי״ נתיבי איילון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר) טלפון 626732.

● אהודי 100 אוטומטית מו־ דל 1971 מבם לשנה במצב מצויין טל. 268808, 780812.

● נוזראייבר 700 כטיישן 62 אחרי אוברול, 2800 ל״י — 830638.

● סוסיתא כיוגמת בולל מנוע, לשנה פתריות כוכנה בלבד ריבולי״ הגיון איי־ לון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר) ת״א טל. 625732.

● פורד אנגליה מרפס גוף הרית 1956, מנוע 1969, מצ־ יינת מכם לשנה, 4,500 ל״י 19—16 או 13—9 920652.

● פורד קופטר אוטומטי ב־ כבר מצויין מודל 69 680449.

● החלף מכוניתך הרשנה ב־ כוסיתא 1973 החדש בתנאי תשלום מצויינים, כוכנת — „כוכוניתאיריבולי״ הגיון איי־ לון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר), ת״א טל. 625732.

● לפתור התלמה: פיאט 850 ספיישל 70 במצב תרש — 735124.

● סימקה 1000 ג.י.א. 64 מסם שנה + רדיו טלפון 250204.

● תקהתל דליכס מודל 62 5000 ל״י. טלפון 747101.

● הלבן 144 70, אוטומטי, רדיו, מסם שנה — 265655.

● כוסותא 68 אחרי אוברול כללי, תיל השריון 68 מול ב״ים לסיים ת״א, עושי אחרי 1, שבת כל היום.

● בהיר לכיסוי פגבת ל־ מכוניות בצבעי אינטנטרוני ב־ 80 ל״י. צירלנן 4, טלפון 446035 תל־אביב (ע״י יהוד מהמכבי בבית נתנוה).

● פג׳ו 504 מודל 1970 יד ראשונה 80,000 ק״מ 20,000 ל״י ללא מתווכים. נא לטלפן בין 16—8 562568 אחרי 16, 869616.

● פולקסואגן 1000 מבהדית כנורה 1969, במצב מצויין, טלפון 289892 בשבת 14.500 מ־10—14.

● מיני קייטנר סטיישן מודל 67 עם הלונות + רדיו. טל. מבודה 288566, בבית — 726089.

● למכירה מכונית אופל קד־ סה 1970, במצב מצויין, נא להתקשר בערב 958—8946.

● מכונה לך מכונית טובה על בן בוא לראות את ה־ מבחר העצום במגרשינו, ארלו־ זורוב 166, אבןגבירול 78, רודיחיפה, בהמכבים.

● ג.ב.א. 1000, 1965, במצב מצויין לרגל נסיעה הוצפה. טסם לשנה, טל. 259876 ב־ כשך היום. 015—268.

● כחיר הבחה! ציפויים ל־ כורסי מכונית מתכבת סוג אקסטרה, 80 ל״י לפור רכב. ביוכה, יהודה הלוי 8 ת״א הבית במקום.

● למכירה קימס 61 במצב טוב. ארקר בנזין אוטומטי. פאור ברקס והגה טלפון 281175.

● פרמולה (פיאט 124) 70, טל. 230270, 794510.

● פיאט 1970, 1969, היבר, במקסים גדולים. 9—7 בבוקר, 828238.

● פיאט 1100 — 1968 רד־ לוקס + רדיו, מכוררת — 8.200 776881.

● דה.ק.ו. 1963, במצב כמב־ אוברול ומסם לשנה 419719 מ־14.00.

● צטרואן איזה 19 מרואה, 1964, אחרי מסם במצב טוב. 08—956022.

● פריונס הילד במצב מצויין, מנוע, גיר חדשים, טלפון 739616.

● ולבו 1969 אוטומטי — ז׳בוטינסקי 43 חולון, פיד קלסיין.

● פריונז 4, 1969 מצויינת + מכם 57.000 ק״מ, בעבור 812942.

● אב.ג.ב.י. פגורם, במצב מצויין 1969 — 23.500, טל. 631578, 549841.

● למכירה קומס פורד 1964 במצב מצויין 867963.

● קובארו —כוכבות מכונת, אולם תצוגה ומכירות, אבן גבירול 54 ת״א טל. 261915.

● רכב תיכון 448675, קונים כל סוגי המכוניות במחירים הגבוהים ביותר בשוק.

● תוגיוגיה 1200 מודל 69 בהזדמנות 782222.

● ביקקה 1960 69 אוטומ־ טית לפנות מכוורי תנועה בע״מ, דרך פ״ת 74 ת״א טל. 36115.

● פיאט 128 1969 בצבב מצויין טל. 931477.

● סוסיתא מכוגה מבוגלה. מכונות ריבולי״ הגיון איי־ לון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר) טל. 625732.

● למכירה ג׳יפ 8 מושבים מנוע 5 אחריות טל. 350509.

● כרמל דוכס 65 כודל 1972, שמורה 561057.

● ג׳יפ חדש 978 מיידית, תנאי תשלום מכונית ריבולי״ הגיון איילון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר) 625732.

● פולקסואגן 1300 ראשונה טסם שנה 31063.

● ג׳יפ וילים 67 — 775080 12.00 מ־5.

● החלף מכוניתך לבריוקה 978 1800 עד 9000 ל״י בהת כמות מוגבלת. [illegible]

● למכירה הילמן יד ראשונה במצב 058-22940.

● פולקסווגן, דבל מבוע 1971 10,500. 947809.

● חדש! כרמל דוכס 1973 מכונית הי מפעלי אוטוכרס... ריבולי״ מכוני איילון ע״י התנה רכבת דרום לשעבר ת״א טל.

● למכירה ווקסהול מצויין + מסם 1496 בנימין. [illegible]

● וקסהול ויקטור דול + טסם לשנה 551067.

● חדש! כרמל דוכס 1973 מכונית של מפעלי אוטוכרס להרים „ריבולי״ הגיון איילון (ע״י התנה רכבת דרום לשעבר) 625732.

● פיאט 128 1971 לפנות ר׳ 163852.

● למכירה מכה 288 כהארית (נין) 70 מסם 11 חודש 6.00—8.30 622522.

● סוסיתא מכדדים כם 1970/71 מצוות בעלה ראשונה ע בסוכנות „סוסיתא" הגיון איילון (ע״י בת דרום לשעבר) 625732.

[illegible]

לוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

● פרינץ 4 ודיאשונה ... 728285 ... פיום ... בערב.
● אוסטין"בכתה" ... חונך לבנה 14 תל-אביב ... 35330, מציע למכר ...
● קונסול 1969 ... 1961/68 ... פולקסווגן ...
● 15,800 קורטינה מופר 1968 מצוינת, 89,000 ק"מ ... 065
● מיני מיינור קלבמן מודל 1972 ... 15,000 ק"מ ... 228472
● סימקה 1000 שנת 1970 יד ראשונה, מחשבה, במצב מצוין. 942685
● קונסה 1300 1965 מצב טוב, ממ 9 חודשים, טלפון 946489 משעה 5, שבת כל היום.
● למכירה כרמל דוכס 70 עם טסט. 260119 — 419904.
● קורטינה 1100 1970, שנה טסט. טלפון 845076
● פיאט 600 במצב מצוין, מנוע חדש 1965, 70,000 ק"מ, 4,300 ל"י. לטלפון בעבודה 285454 ובבית 233915.
● למכירה רמבלר 62 + רדיו, מצב מצוין, מנוע חדש. טלפון 86566 ת"א.
● רמבלר 1961 אוטומטי, טסט לשנה, 8000 לירות. טל' 443818 בערב.
● וסטה 400, טסט לשנה, לקאצ' חדש. טלפון 410728.
● פולקסווגן 1300, 69, יד ראשונה, להתקשר בעבודה 062-77607, בבית 063-28889.
● לארק 65, מנוע שברולט, במצב מצוין, שנה טסט — 745378
● פנ'ג 404 טסייש 1968 טלפון 731491.
● לארק 8 64 חודשים טסט + רדיו. טלפון בשבת 760046, פיום ראשון 443919.
● אודי מסחרי 75 מודל 72, יד ראשונה, טלפון 865165.
● בהזדמנות פיאט 600 64 במצב טוב. טלפון 873205.
● פולקסווגן קבינה כפולה 1968, מנוע חדש 5000 ק"מ, 8,300 ל"י, ללא מתווכים. טל' 063/89121.
● הילמן 1969 מנוע 1008, + טסט וצבע. 10,500 ל"י. 254107
● בהזדמנות סוסיתא 68 אחרי אוברול כללי צבע וריפוד חדש. חיל הים 58 ת"א, מול ביתסטר.פים.
● פולקסואגן היפושית 1500 אוטומטית 1969 שמורה כרופא. 884068
● קונסה 1300/3 1966 יד ראשונה במצב טוב, טסט כ"אפריל. 869369
● פנ'ג 404 כמויש, לא מונית, 1965. 963287
● סימקה 1300 שנת ייצור 66, טסט לשנה + רדיו — 981850

● למכירת פולקסווגן מסחרי גדול 68 מל' 854088 854366
● למכירה לוילבר 62 הייבר טל' 827962 משעה 19.00
● שברולט טליבו 68 ניו רגיל, טל' 823072 בערב — 265467
● למכירה סוברו 1800, בי מצב מצוין, מודל 72, טלפון בשעות העבודה 826657 בבית 872734
● פיאט 500 בהזדמנות 1650, טסט שנת 62 720698
● בהזדמנות פנ'ג 404 1964 במצב מצוין טסט לשנה + רדיו וצמיגים חדשים — 17.00—19.30 952160 בערב (גם בשבת).
● היפושית 1800 68 במצב מצוין בהזדמנות טלפון 08—782252
● אסקורט אוקסבור 1970 יד ראשונה במצב נהדר — 781615
● פנ'ג 404 1968 יד ראשונה יפה ומתוחזק, הירדן 47, משעה 15.00
● אודי 73 1971 שנה טסט עם חוספות 54968 בבית 063—22133
● פנ'ג 404 63/4 במצב מצוין הזדמנותי. טל' 740411, 746246
● פרינץ 4 1967, 51,000 ק"מ במצב מצוין. 724521
● למכירה היפושית 62 במצב מצוין מנוע חדש 71. לרגל נסיעה. 063191
● פנ'ג 404 1968 אוטומטי לוקס יד ראשונה 925362
● פורטינא-מנדר פורד 1968 מצוין יד ראשונה טלפון 925554
● ג'יפ 42 1300 ל"י מאיר יסודי, היסית 35 יפו.
● מנדר סטודיבייקר 1965 טסט 4 חודשים 2000 ל"י טלפון 928014
● למכירה מכונית סימקה 1100 מודל 1972 במצב מצוין. לטלפון בשעות העבודה 844544 ובשעות הערב 261544, תל-אביב.
● פולקסוגן 61, טסוס יפה טל' 36510, יומי.
● וקסהול ויקטור מודל 66 שמורה, להתקשר 86510 בני.
● ציטרואן איי.די 19, 1964, אחרי אוברול קומפלט — 12,500 הקודם זוכה! טלפון 242704

● וולים טמייש 67, מצב מצוין, מנוע חדש, 612560.
● למכירה פריומף הוראלד 1200 מודל 62, יד ראשונה אחרי אוברול, 729216, שבת אחה"צ.
● פיאט 1100 61, מנוע חדש במצב טוב + טסט, 91822 במצב טוב + טסט טלפון — 055—01322
● פיאט 800 61, מנוע חדש + הרבה שיפוצים + טסט. 055—91822
● למכירה פולקסוואגן כמו חדש נמוך 1968, 951181. בי בית 954184
● טריומף 1300 1970 מצב מצוין להתקשר 952669, בין 10—16 או רח' משה חרש 16, רחובות.
● פנ'ג 404, 1967, סופר-דה לוקס מצב מצוין + רדיו. 950852 — 10.00, 4.00—6.00
● סוסיתא, מנדר 67, מנוע 70, מודה, צבע ריפוד חדש במצב מצוין. טלפון 965908
● מאונט 17 1958, טסט חצי שנה. טל' 950977
● פיאט 600, מודל 67, בי מצב מצוין טל' 952744.
● בהזדמנות ציטרואן, מר דל 61, אחרי אוברול 1800. 954406
● סוסיתא מסחרית 65, טל' 065—95833, 055—95530 בת 904873
● אני מוכן לבצע כל מיני עבודות. פורד 1958 קנוד. מצב מצוין לשאול עלי בי טלפון 941738
● סוסיתא 66, במצב מצוין. לרגל נסיעה. טלפון 448019
● בהזדמנות. פולקסוגן מנדר 1970, מנוע 1972, גגון ובלונים, חדש 876269
● אופל רקורד 60, ממודר. טלפון 763871 בערב, אבי.
● ב.מ.וו. 1800 אוטומטי 69 שנה טסט במצב מצוין טל' 280302
● פיג'ו 404 1970 שמורה כמו חדשה טל' 735027
● פרינץ 4 1969, שמורה להפליא 50,000 טסט + צמר גים 245596
● וולוו 144 אוטומטי 1969 + 7 חודשים טסט + רדיו, מצב מצוין. טל' 341306 — 16.00—19.00, 8.00—13.00
● יוצא רומן חוצרת חוץ פורד אסקורט 1969/1300 מצב מצוין חריס. טלפון — 410871 רח' קוממיות 15 — אפקה.
● בהזדמנות פולקסוגן דבל קבינה 1971, טסט לשנה — 828052

● אופל רקורד 1969 מצב מצוין יד ראשונה + רדיו — 441021 ל"י 25590.—
● מוסקבה 1969 פתוח 49000 ק"מ מצב מצוין מל' 446780
● וולבו 144 1970 אוטומטי במצב מצוין יד ראשונה טרשים פל' 775861
● בהזדמנות שברולט אפש 30, עם ארגז בודד 1961 + טסט לפנות הנין אולמי שרשנים.
● בהזדמנות פורד פלימקס 1959 + טסט לפנות: תמין אולמי שרשנים.
● סאהבס 12/40 מרלוחי 65 מנוע 72 טסט לשנה מ-15.00 963580
● למכירה סקבים כפורדריכוה מודל 1961 במצב טוב עלתה 785512 טל' 66
● פורד זודיאק 61 במצב מצוין + טסט טלפון — 917280
● פיאט 1100 1964 מצב מצוין טלפון 859551 — 908825
● משאית סקניה 80 מודל 1970 ארגז 8.10 במצב מצוין. טלפון 918573
● כאונס 12 מסחרית טסט 10 חודשים נהדרת לא בשבת.
● פורד אוקספורד 68 אוטומטי יד ראשונה 66,000 מצוינת דומה לפיג'ו 404 — 837406 17,000.—
● ג'יפ 49 כנור מצב טוב טסט 10 חדשים טלפון — 248685

● בהזדמנות מכאית לוילבר קליבלנד עם מנוף אולם 8 טון לרגל מחלה 728535
● ב.מ.וו. 2000 1969, 77000 ק"מ יד ראשונה, נהג אחד, במצב מצוין, טסט ל' שנה שלמה, 36,000 בבית — 03—932183 במשרד — 053—22915
● פיג'ו 1970 פורסי מוניה לשעבר 21,500, מסריק 12, בתיים, יעקב.
● לארק 63 9 מקומות מיר חר טלפון 827816 בבית — 876046
● כוכבות פיאט, ז'בוטינסקי 7, בני ברק טלפון — 782257, מציעה למכירה מכוניות במצב טוב מאד, יד ראשונה: 1. קופה 850 מודל 72, 39,000 ק"מ טסט 11 חודשים, עם רדיו — 20,000 ל"י 2. 124 מודל 70, עם רדיו 50,000 ק"מ — 20,000 ל"י, 124.S מודל 70, 33,000 ק"מ — 21,000 ל"י. 4. 125 כפייטל אוטומטית 72 טסט 5 חודשים 30,000 ק"מ עם רדיו — 27,000 ל"י כוכבות פיאט, ז'בוטינסקי 7 בני ברק, בין השעות 17.00 08.00
● פיאט 600 מודל 61 טסט שנה אחרי אוברול במצב טכני מצוין הנקין 4, רעננה.
● מודים אוקספורד 68 אוטומטית יד ראשונה 66,000 ...

● בהזדמנות, וסטה ראלי 69 + סירה מנורת פקירבלם + מגן. 58727
● הונדה 175, 72, חדש, — נסיעה לחו"ל 414682 בשבת.
● אוסטין הגונה — סופר ספורט 125 מצב נרש 734785 — 736618
● וסטה אס.אס. 1968, מצב מצוין, טל' 58396.
● קטנוע וסטה שנת 68, טל' 721864 — 258179
● בהזדמנות למברטה 68 במצב מכני מצוין, טסט ½ שנה. טלפון 747860.
● סילוו 1971 מצוין לרגל גיוס. מ-19.00 231580.
● למברטה + סירה 1968, + מגן + טסט, עסורה. מ-14.00 876847.
● למברטה עם סירה לי בלים במצב מצוין, 1968, להתקשר בשעות הערב טל' 923705.
● בהזדמנות וסטה אס.אס. מודל 68 אחרי אוברול 1200.— ל"י. טלפון 846126.
● מוטסוס סילון 1971 עקב גיוס. טלפון 770708, גזה.
● וספה ס.ס. 67 מצוינת 1500 ל"י, 08—37974.
● וספה "סמרינג" 67 + טסט + צבע, הסראי 15/9, מול המעפילים 22 חולון, כאבאי.
● וספה ראלי, מודל 70, טל. 867760, 2.00 עד 787724.

● רכוס 150 עם מהלכים 1967, 729448, 793448, רמת גן.
● סירה לקטנוע למכירה, טלפון 783500, בין 6—4.
● למברטה 68, טל. 257896, יום שישי 20.00—18.00, שבת 16.00—19.00, יהודה.
● וספה אס.אס במצב מצר יין — 065—25914.
● רכוס 69 1¼ כ"ס מצב מצוין טל' 256200 יחזקאל.
● וספה 60 + סירה, בהר דמכות 412827.

מציעים למכירה

● גדיל עוף ברבקיו 20ל עופות, כולל מחסן. באתר ימת. טלפון 417894.
● מערכת סטריאו בהזדמנות טלפון 063—22593, ביום ובי ערב 065—28125.
● עגלת תינוק "פג", בהזדמנות מצב מצוין. טלפון — 771347
● פטיפון סימנס סטריאו 2 רמקולים 30 וולס ורדיו טלמוד ... אופנים ... במצב מצוין — 818938
● משאית ... בהזדמנות ...
● למכירה מכונת תגלגל אלום ושדה מער סיפ. יעקב, פוריזין 39 רמת-גן, משה 16
● למכירת תנור אפיה ובר שול גז + חשמל "אספורל", מיד ראשונה, במצב מצוין, 800 ל"י. טל. 736682.
● זוג רמקולים פישר צליל מגמטמן למטרואיאס — גף לי. ספי 43 ד-37 414180.
● "מכונית אוטומטית" לחשמל אנ מכירת מודעות לפי מונים. מכירה והשברה — "מלכמאר" בע"מ. טלפון — 269196 דרך מ"ת 125 ת"א.
● כהן — בהזדמנות המונות ... טלפון — 56587
● הגיע משלוח חדש של נבלוררים לרתוך, בגזין ודיזל בכל הגדלים, כמו כן גנ- רטורים לרתוך דיזל וחשמל. משומשים לפנות "גוש ציור" המגע 19 אזור התעשיה חו- לון.
● למכירה מכונת סריגה "ברומאר" 588, קי.שיוס, לוקסוס אוטומטי מלא כולל כל התוספות, הישה לגמרי 850.— ל"י טל. 284768 מ-15.00—19.00.
● למכירה מכונה להברקה נירוסטה להתקשר בשעות ה- עבודה טל. 820823.
● רדיו פטיפון סטריאו — גרונדיג שולחנית כסאות בז פרוס 20, דירה 5, 263919.
● למכירה מיים אקאי הרס איקס 2000 סליל, קסטות גדולות וקסטות קטנות ב- אותו המכשיר כולל 2 רמ- קולים גדולים טלפון 815495 משעה 18.
● מהרסה מסר החצי ורכול- בר במצב טוב. טל. 876981 חיים.
● למכירה בהזדמנות 15 אמ- בטיות רחיצה מצופים סוג א', להתקשר 252286.
● הנורות פודרניות לנשים ובנרים בסימונות מביה"ד מיכלשמיין אלנבי 28.
● מכשיר למניעת התאשר לות 150 בולל הרכבה. "אלקסרו טיר", 625687 בערב 867940.
● למכירה המונות אורגינ- ליות לנלריות ולאוהידים — טל' 735312, בבריאלה.
● מתיצות אמנותיות הימר- גים לפי הזמנה. טלפון — 735312, בבריאלה.
● בהזדמנות תנור גדול ל- אמיית גרעינים, מסתנות מסה ועור, ביאליק 60 רמת-גן, 727897, משעה 5.00 ע"ש מהבוקר.
● בהזדמנות ציוד למספרה ביתית, 2 מכונות + מראות + חומרים, 740504 — 4.00 — 7.00
● למכירה מלאי משלות חו- מה, במחיר מציאה. לפנות טלפון 228510.
● רדיו טרנזיסטור סוני סי.אר. 1000, 500 לירות — 280790, בשבת.
● סייפפסס טרנזיסטור ... חדש, טל' 854231.
● מכונה לציפוי פתכת על פלסטיק, בואקום. בהזדמנות, רחוב מרכז מסחרי 88, ל- מאיר.
● צריף שברי משומש — לפנות (בשבת) מגזין מכר באום 16 קרית-ביאליק, יהוד. טלפון (פרט לשבת), 289097
● מערכת גלוואניזציה קטנה למכירה — רחוב מרכזמסחרי 88, לפני.
● בהזדמנות מכונת קיפול (שמאל) 70/100 טלפון 724488
● מכתת ופסינגהאוס חד שה להחזקה כלים ל-12 איש. בהזדמנות. 245586
● למכירה מערכת מככסה + מעגלה חשמלית. רחוב 15, יפו, גבעת עליה, רפי מורס.
● מרכזית תדיראן 8×9 עם שולחן 2450 ל"י. טל' 252808

● תנורי רדיאטור שמן חימום ביתי מעודפי יבוא, במחירים מוזלים. מלאי מצומצם. טלפון 768411.
● ציוד קומפלט למספרה, כולל פריג'ידר ומכונת אסר פרם למכירה בהזדמנות. טלפון 615502, חוץ משבת.
● כמריאו רדיו פטיפון רשם קול גרונדיג בריים טלפון 053-98075 פיום ראשון.
● בהזדמנות! טטיפון פרי ליפס, תמונות גובלן יפהפיות ועוד טלים, רדיו 9 נתניה ע"י בית העלמין הצבאי כל היום.
● הקליטו את הטלויזיה ר מבונה הכביסה הישנה בהד שה, כל זאת גם תמורת 50 ל"י לחודש בלבד. טל' — 340892
● כל ציוד לטלפונים! כד סודיות, מתייגים אוטומטיים, טלפונים מכל גוון וצבע, חלקי חילוף — שהורר בע"מ, בן יהודה 158, טל. 241644, 46 עם אביזרים ואמפליפייר
● מיפארקודר גרונדיג ס.ק. מנורות, סטריאו, באמביים במחירי הזדמנות, טל. 04—245950.
● מערכות אזעקה לבתים, לבתי עסק ולוילות למכירה 848582.
● למכירה רהיטי סלון בהז דמנות במצב טוב, טלפון — 790948.
● למכירה מחרטת עץ ומסגר לצלחות, אחוזה 118 רעננה, חוני חיים.
● סלון סטיל, חדר אוכל סטיל, חדרי שינה טלפון 739080.
● מכונת סריגה כפולה הד שה, פאסאם — דומטיק ו אביזרים, 1,100.— 829102.
● 1. מכונה לקוביות קרח משומשת במצב טוב. 2. מכונת אספרסו 3. מכונה ל' מיתוח לחם. לפנות טלפון 752223 גרשון.
● ההבירה הנבונה רק עם "הולויסקום" — ההוברת הד חושה והמתכבנית — להשיג בקיוסקים והנויות הספרים.
● למכירה ציור מלא של מנ- בסה" אוטומטית + מעגי- לה חשמלית, 800214.
● טייפרקורדר סטריאו-טוני סוני במצב מצוין 575150 בתים.
● אקורדיון 80 בס. אמפלי- פייר אג'. איי — אף. איי. 10 ואט + 2 רמקולים. מזר למה זורקי 4 + עיטה 135 מ"ם, מכונת גילוח בהמרות והשמל. טל. 952066
● בהזדמנות למכירה מכ- בש 35 טון טלפון 789545, פרטי 786810.
● אוניברסל אלנבי 27 מה- תף 58087, קונים ומוכרים הכל בגרי חורף ועור ג'ינס מסריות, מעילי גשם מיי- פים, טרנזיסטורים, תנורים, מזרנו ומתנות.
● מונוז חדש 2.00 × מסר + פינת אוכל מתוצרת צר- פת, לפנות 411405.

רוצים לקנות

● תקונה — קרול טלפון — 984480, ת"א, קונה רהיטים, שטיחים, פריג'ידרים, טלוה- זיות, טייפרקורדרים, רדיו, טרנזיסטורים, פטיפונים, תקר ליטים, כגדי גברים נשים ו- ילדים וכל מיני חפצי בית. "קרול", קונה כל מה שברצונך למכור. טלפונו 984480 מר שעה 7—23 ויבוא לביתכם.
● לנחויותר קונה כל מיני קיוסלים במחירים נוחים, אברהם טל. 32330.
● קונה חיסולים, פריג'ידרים רהיטים סלטלים, שיטר — טל. 50591.
● קונים מלבה, פליבות, ובגד ...
● ... רהיטים, פריג'ידרים ... (מחוק)
● ... פריג'ידר מוצרים ... רים במקום. 874241.
● דרוש טלפון המתחיל ב- מספר 82 לאזור ת"א טלפון 848490 מ-10—7 בערב.
● מעוניין בשעון קיר מטוטלת ישן, אספני עתיקות — 784693
● דרושה מרכזיה משומשת 6×20, במצב טוב, טל' 254815 עבור הלוי.
● קונים מקררים, רהיטים וכל דברי בית. באים למקום. לטלפון 826328.
● קונים מיבשי שיער וציוד למספרה טלפון 56014 ת"א.

דודי שמש וחשמל

● "אדיאל" דודי חימום ב- ע"מ, ביצוע והרכבה ע"י צוות מומחים על חלקי ה- ארץ, החלפות ותיקונים לכל הכונים אחריות גם ל-10 שנים, שד' הרצליה 106 טל- פונים: 824735, 820807 — ת"א.
● קריאור, הדוד נזול? טל. 82590 או 81929 דוורי שמש והשמל ת"א רח' גולומב 34.
● הדוד נוזל! צלצל 257392. תיקונים במהירות ו- אחריות ל-5 שנים. נסיון 15 שנים, "מי שמש", דוד שמש והשמל, גיבורי ישראל 113 תל-אביב.
● "שרותי בר" "אמקור" ל- שרותך בעיר ובכפר 280033 המלך ג'ורג' 68, תל-אביב.

חקלאות

● למכירה טרקטורים משומ- שים מסי פרגוסון 135, 165, 1060 וקומביין 500, חברה ישראלית למובילים בע"מ, טל. חיפה 528206 (04) תל-אביב (03) 35882.
● למכירה נמות + מיכל נירוסטה + מוס שריד + ציד השתתה לפרגוזון 1000 + משילות, טל. 057—94125 לא בשבת.
● תנורי חימום עם ארובה לאמון אפרוחים או פטימים על דפד או סולת, כלן בע"מ ת"א שדרות דוד המלך 1, חיפה, העצמאות 51, 04—521234 — 08—26063
● מרכס מצות פורכב (גמל) על טרקטור פורדסון קום 12 טמר רותם, במצב עבודה מום, להתקשר 055—91752
● טרקטור — פיט ירם עם בולדוזר במצב מכני מצוין עם מקום עבודה טלפון — 777851, 859384
● משק חקלאי, 25 דונם, ע"י פתחתקוה, 906110, 927398
● בהזדמנות טרקטור פורד, 4000 עם מחמר ומעמים — 840281
● דרוש טרקטוריסט לטרנ- טון נלגלים עם שופל ועגלה, 808942, פרט לשבת.
● למכירה טרקטור פרגסון 35, מנוע ממנורס, לפנות ראשון יחזקאל, מושב משמי רת.
● למכירה בהזדמנות טרקטור מפטר לגיזום פרדס, טלפון — 053—99026
● משק מבוסס למכירה, הש- עה משתלמת. לפנות ליצחק נגני, בצרמר, טלפון: — 053—00685
● מעוניין בפרדס טוב עד 100 דונם, טלפון 735187.

טלויזיה

● תיקון טלויזיות באחריות לשנה, בימונ, החלפת טלוי- זיות ישנות בחדשה "אינ- דומקוריטקס" (בע"מ) — 03-243006
● טלויזיות תדיראן הקניה המובה ביותר אצל המפקר בע"מ רח' הרצל 20 בית ה- קרנות טל. 688340.
● "אלקטרו טל", תיקוני טל- ויזיה הרכבה ושיפוץ אנ- טנות. 822077

● עד 1000 ל"י תקבל עבור המכשיר הישן בהחלפה ל' טלויזיה פלורה דגם 22, ה' יתרה בתשלומים נוחים "דר אבי" אבן גבירול 12 257080
● תיקוני אספסים למכשירי טלויזיה ואנטנות בביתך צל' 825133
● חינם התיקון בפרם ביטוח הטלויזיה. חברת "רנמון", 775385
● חינם התיקון — בפרם ביטוח הטלויזיה- מעבדות "רנמון", 775335
● טלויזיות, מכונות כביסה בתשלומים נוחים, אספקה מיידית, טל' 440997, 771806
● גם ב-50 ל"י לחודש אתם תקבלו דגם 73 לגמרי חדשה, למה לכם להתעסק עם "עתי- קות" קנו טלויזיה חדשה, צלצלו 240292 והמכשיר יובא לביתכם עוד היום.

רהיטים

● החוזר לרגל נסיעה למכירה רהיטים בסגנון צרפתי, סלון, ויטרינות, לוסטרות, קריסטל שטיחים, שואב אבק תמונות, הקליטים, ספרים בצרפתית ו פריטים שונים אחרים, בני משה 12, דירה 1.
● רהיטים דנים בהזדמנות מיוחדת במבחר גדול ומחי- רים מוזלים זו ההזדמנות שלך לרכוש רהיטים שעמדו בתצוגות הללו אבק או נפ- גמו קלות בעת הסעה, לי חיג ישר מהייבואן במתכני רניש בפורם כין רח' הל- מ"ה 23, עצות הקניה 9.30 עד 13.00 ובימי ששי 9.30 עד 12.30
● קונים רהיטים ישנים פריג'ידרים חיסולים ירושות 874856 — ויטמור.
● "מרסל" — להיטי מתכת ברח' יהודה 198 ת"א טלפון — 241206, פינות אוכל מקסי- מות, ספסלים, שולחנות מי אות מוכר ובהזמנה.
● רהיטים בסגנון עתיק גם יבוא בעיקר חדרי אוכל — "אומנות הריהוט" בוגרשוב 34 ת"א טל. 283061.
● למכירה חדר שינה במצב חדש כהן, ברנדיס 34 ת"א.
● קונה רהיטים משומשים ו עתיקים ירושות וחיסולים, כהן 772796.
● למכירה פינת יחיד במצב טוב לפנות בבוקר וערב שר- רות בראלין 24, בתיים.
● ספה פינתית, מיטה כפי- לה במצב טוב בזול. טלפון 782872.
● בהזדמנות ריהוט לסלון קומפלט, במצב מצוין. טלפון 851390.
● "שרייבר", קניה ומכירה רהוט משומש, פריג'ידרים וכל מיני דברים עתיקים ופשיל, רח' סלור 21 פתח- תקוה, טלפון 910294.
● מערכת רהיטים עתיקה — חדר אוכל, סלון, מלאכה יד. טלפונים 04-254988 04-254983.
● למכירה סלון קומפלט ב- סיגנון מפרדי (חדרו) ניורא 826131.
● ריהוט מלא לחדר ילדים + ספה פלונית 2 כורסאות ושולחן. 729806.
● למכירה רהיטי סלון ב- מצב טוב, מזנון קומפלט ונר- גורה. 865252.
● למכירה בהזדמנות רהיטי סלון, ציור בית, אומנים, מיים ומטיחן אפריה פינסקר 50/7 ראשון לציון.

שרותים

● הבנון אושי לסנוריך הש- גחה אחראית על המבצעים. אריק כהן טל. 04-83398.
● טומו, מלטש ומבריק מרצ- פות בדירות חדשות וישנות ונקוי יסודי בית. 87609.
● לכבל עבודות שיפוצים ...
● שרותי גרדות וסקות, צביעה וסיוד, ותיקון בית כללי, ב- אחריות. 825829
● חידוש אמבטיות בביתך באחריות בכל הארץ. טלפון 243669.
● "הפלטשים" הברקת מרצ- פות פוליש לא מחלקים — דירה 150 ל"י טלפון 248869
● ציפוי קירות חיצוניים נגר רטיבות ותיקון סדקים 739298
● מסיקה — שרצי כתים כללי, ציפוי קירות סממים, תוספות למרפסות — טלפון 24825, בשעות הערב.
● "שקר", חברה לשירותים בע"מ — שיפוצים כלליים לדירות ובנינים, סממים, צבעות, פסים, ציוד, ריצוף, בניה והשמל, תל-אביב, אבן גבירול 181 טלפון 448919.
● נירוסמה סביב לשיש, החלפת שיש וכיור, טלפון 736139 מ-3.00, קומילבייה.
● חברק בע"מ, רח' הרצל 64, רמת-גן, טלפון 728255, 727048, מלטשים ומבריקים מרצפות בדירות עם פולי- אסטר.
● "עוז", חברה לשרותי נקיון, לימוש והברקת מרצ- פות. 740149
● "המבריק", מלטשים ומב- ריקים מרצפות — 150 ל נקיון יסודי. 243224
● סמיה! מלטשים ומב- ריקים מרצפות סמניות וח שרותים ביסודיות 87621
● שיפוצים, הריסה ובניה, סיוד, אינסטלציה, עבודות נגרות, תיקוני חשמל ומכשי- רים רקורסורים להלונות דאוה "נציגות כלליות", רח' בדיזנהוף 7 תל-אביב, טלפון 858596, 58427

טפטים

● למדביקים והנויות טפ- טים! אנו נותנים קטלוג קראון ובזיל תוצרת אנגליה. יש לנו במלאי כל הדוגמאות "מכסבה קראון", בוגרשוב 68, טלפון 231478
● "בופיק הטפטים", כל סו- גי הטפטים בסיטונות וליחי- דים הדבקה ע"י מומחים — יעוץ להדבקה עצמית. ביקור בית ללא התחייבות גורדאו 1, רמת-גן 738105, דיזנגוף 209, תל-אביב 239751.
● ניכון מומחה לקדבקת טפטים במחירים נוחים חשוק 21, ת"א, טל. 814050.
● פלסטסמ, הדבקת טפטים וריפוף סי-בי-ס. שיפוצים, ציפוי קירות בעץ אורן דקור רטיבי, באחריות. טלפון 857048.

מכונות כביסה

● "כרגלית" רמת-הן ע"י בנות הרלפ טל. 742673 — חכות למכשירי חשמל מבר נות כביסה טלויזיות ללא רבית ל-36 חודשים תנורי ב- שול והנורי חימום בקרו ר הוזה.
● למכירה מכונת כתיבה אב- גליה אברמס אורך גלגל 88 ס"מ — 400. 299805.
● למכירה מכונת כביסה זנהל, חצי אוטומטית במצב מצוין 740033.
● מכונת כביסה הזבר אומ- טית משוכללת ביותר, מודל 72, במצב חדשה, טל' 053-24077
● למכירה מכונת כביסה עם יבוש, סמאר, להתקשר טל' — 21—19 טובית 732221.
● למה לך לקנות מכונת כבי סה מיושמת כאשר גם ב-50 ל"י לחודש אתה יכולה לקבל מכונה כביסה חדשה מהניגם ביותר. צלצלי עוד היום — 240292
● מכונת כביסה אוטומטית למכירה במצב מצוין — 9.00—17.00 בערב 285452, 937537

● מכונת כביסה זהר חצי אוטומטית מצב מצוין — 946—54

ריקודים

● תלמד לרקוד ב-5 שיעו- רים אצל ספי, שד' קק"ל 26.
● תלמד לרקוד בביתך שה 15 ל"י לספי, שד' קק"ל 26, ותקבל 3 ספרים בדואר.

בתי-ספר ושיעורים

● מורה אקדמאית להיתה בחו"ל נותנת שיעורים פר טיים בעברית ובאנגלית — במחירים נוחים, טל. 224912.
● בשלושה חודשים תלמד! גימרה, תוכים, תצוצרה ו כו'! הכשרה ללמקה לצב! חתונות! וצבאיות! "קספים" לאוריפשל 13 ת"א. 252143
● מורה אקדמאית נותנת שעורים בעברית גם לעולים חדשים, טל' 781306, בשעות 21.00—22.00, 8.00—10.00
● שיעורים פרטיים במת- מטיקה (בכל הרמות) ע"י מורה אקדמאי מוסמך. טל' 958859
● שעורים במקצועות מתמטי- קה פיזיקה, חשמל, אלקטרו- ניקה, ושרטוט, ע"י סטודנ- טים. טל' 842828, בשעות אחה"צ והערב, תנאים נוחים.
● לנשים שיטמו לב החלה ההרשמה לקורס לפתיחות מד- לות בקפה, פרטים שביל עבו 9, שממה, תחנה מרכזית.
● ממתמיקה לבגרות לאפריל 65 ל"י לחודש בקבוצה של 20, 3 שיעורים בשלושים בש- בוע, ליד התחנה המרכזית. באחריות! מורה אקדמאי בוגיה, מחבר הספר "מתמ- טיקה לבגרות" בהוצאת מכר דה" טלפון 625166 — 14.00 — 1.5.30

שונות

● בקרוב תיפתח בתל-אביב מסעדת דגים ומאכלים "צל- מסקורות", An I.P.L. Management
● לתרמאויל בע"מ (טלפון 85076) הודעות מלפונית אמבר למנוי בעונת החורף גם ע"י ידעצו, טל' 252425 בכל שעות היממה. מסור מודעה זו לשכניך ולידידיך.

צילומים

● בי"ס להוראת הצילום — מכון "דיוקן" מודיע שהחלה החרשמה לקורס צילום ומעבר דה מהזור י"ב. פרטים וחרי- שמה בימים א—ה בין השעות 20—17, רח' הירדן 16, תל- אביב.
● למכירה כהזדמנות מצלמה טלסקופית משוכללת — "בנאיפר" 745153 244402
● פולורייד 4 ארשות — 063-24556 "רצוי בשבת ו' אחה"צ.
● ניקורמט פ.מ.ג. + זום פרסט 70-230 טל' 864654, אחה"צ.
● אוכן הצלום והסרטה וטובניק משה, במבצע ללא תקדים! 150 לירות, הסרטה בהחנה (3 גלילים), 100 ל"י רות, צלומי פאדם, תמונה צבעונית 10×15, 3 לירות — מסילת ישרים 20, תל-אביב, אוחנים 17.

מכונות גילוח

● אליאם, מכירה ותיקונים בכל הסוגים עלית 19, טלפון 821870

מכונות כתיבה

● בורוסביקה מכונות כתי- בה וחישוב מכירה והתקונים והשכרה, אלנבי 94, 812628.
● מכונת כתיבה אנגלית חד- שה, 21—14 ט. 865746.
● השאלה, מכירה ותיקונים דייו, שדרות רוטשילד 10, טלפון 59046

כלי נגינה

● פסנתרים חדשים ומשומ- שים גיטרות ואורגנים, מכפר "ברזל" תנאים נוחים, פלוגר, דיזנגוף 125, טלפון 220808.
● מתמם אקורדיון איטלקי 80 בס מודל קטן לנשים טל. 784862
● במוסיקל אלנבי 94, תי- קונים בכל כלי נגינה והמ- נות לעולים קניות והחלפות.
● למכירה ציוד לשירה חדש דיאנה, קורס קומפלט + שול- חן ניסורה בם ושני אורגנים. 69514
● במוסיקל אלנבי 94, מבי- צע מכירות לחג הנרות, גיט- רות פלסטיות השליליות אקור- דיונים, עוגבים, תופים, חלי- לים, פסנונים ואביזרים.
● אצלנו הפסנתרים טובים יותר "רון בה", דיזנגוף 180 תל-אביב.
● בחור העומד בפני גיוס מעוניין למכור מערכת תופים במצב מצוין וחדיש. פרטים: יגאל דוד הבנים 88, נוה- גיר נה.
● נימורה הופנר השמלית רבע נפה 650 טלפון 231883
● למכירה בהזדמנות פסנתר כנף בקסמיין טל. 08-231097
● הגיע משלוח גיטרות אריו דגם מתיאוס, היבואן ל- ישראל "חליליית" ש. גדינש- פון זבנו בע"מ כבר השעון יפו.
● נוגויר/ג האורגן עם פרק- שן הזול ביותר 2420 ל"י כר ל ארגן רמקולים ניטרה, הו יבואן לישראל "חליליית" ש. גרינשפון ובניו בע"מ כבר השעון יפו.
● הגיע משלוח נוכף של אורגנים, היבואן לישראל — "חליליית" ש. גרינשפון ובניו בע"מ כבר השעון יפו.
● לגיטריסטים: מכשירי מז- הנצמדים לגיטרה החל מ-120 ל"י, אצל "חליליית" כבר הש- עון יפו.
● למכירה אורגן ג'ם מצוין לתלמיד בהזדמנות 88578 — 17—9.
● לקחת זמר בת 4 מברים 2 זמרים + 2 נגנים דרוש בסיסט (גיטרה בס) מעולה מבר המיפי, נדרש אדם ב- על תכונות טובות ומשמה מעולה, הי"ד 1384 ת"א מס' 51619/5.
● פסנתרים עוגבים וגיטרות חדשים ומשומשים "דויטש- מי" ת"א פרישמן 87 — 236458
● פסנתר במצב מצוין — לפנות דבורה ברקוב 2 גח בשל, הרצליה בין 7—5.
● פסנתר למכירה בהזדמנות "הוסמן", במצב טוב. טלפון 865659
● למכירה פסנתר "הוסמר" במצב מצוין, טל' 964290.
● מעוניין לקנות מסנתר משומש — ת.ד. 1334 ת"א. 52165/5
● מעוניין לקנות אקורדיון איטלקי, 80 בסים, טלפון 915018
● פסנתרים, אורגנים, אקור- דיונים וגיטרות חדשים ומ- שומשים — אפשרי בתשלו- מים — "רסיטל", בן-יהודה 145, ת"א. 233891
● מעונין לקנות פסנתר ב- מצב טוב, רצוי קטן — 410079
● למכירת פסנתר הוסמן ב- מצב מצוין. טל. 984200.
● אקורדיון סקאנלי 80 בם ליבמן סיסמה רחל 7, בני- ברק.
● פסנתר הופמן לוקסוס 5 מכירה טוב, זוליל נהדר. 3000 לירות, נאור, אלי כהן 4, דירה 14 בתים, אחרי שעה 18.00

● חלילים ומפוחיות, פיפס הודעות היפאנית הולם, שד ירושלים 3, ת"א טלפון פר טי 758108

הלוואות

● הלואות מיידיות לעובדי מדינה, ההסתדרות וצבא — 223523 — 229077
● משכנתא פיתון לזמן ארוך 7—8.30 — 05—23257 — ר 17—18.30

שמיחים

● בהזדמנות למכירה שטיח פרסי 3×4 — 412850 — 937708.

חוגים

● סטודנט/ית! סמיבת חנ- כה במוצאי שבת במפגש ה כלניות, תזכיה עשירה והפ- תעות, כל יפקר במוקד! מס- גש הכלניות באולמי נרקיס, רח' שונצינו 4, ע"י רח' הר- מסגר פינת יצחק שדה.
● נאה 180/25, מעוניין ב ידידים/ות ת"ד ח/18035 תל- אביב, סודיות.
● צעיר נאה ובנוה מעוניין בידידה ת"ד פ/18035, תל- אביב.
● גרושה יפה (35) מסממפתית מעוניינת בידיד ת"ד ע/18035 תל-אביב. סודיות.
● מתארגנת חברה תרבותית (42—35) לציין פרטים ת"ד 11240, תל-אביב.
● הערב במוצ"ש ריקודים בדיסקוטק ספי שד' קק"ל 26, ת"א.
● לרות חינם חוש בארץ! צעירים דתיים ומסורתיים מכל הגילים, הרוצים למצוא בן/בת זוג מתבקשים לכתוב לארגון המתנדבים ת"ד 3324, ת"א. סודיות מוחלטת מובטחת.
● 38/179 מצפה לידיד/ה ל' מכרות בילוי פס. 454 ה"ד 1142 להוכות.
● מועדון רוז מזמינך ל' נשף חנוכה במוצאי שבת — קולנוע מקסים.
● לנילאי 35+ ערב שישי מועדון רוז, קולנוע מקסים.
● מועדון במרכז ת"א מר כן לקלוט קבוצות מאורגנות ומגובשות, ת"ד 39046, תל- אביב.
● אמנות ההכוכית הכנת תמונות וקישוטים + מחיר צות אמנותיות ב-8 שעורים — 200 ל"י בלבד — 786312, בבריאלה.
● חוג סגור לאקדמאים/ות סטודנטים/ות מגורף הכו- רים/ות בפרטים 288784
● ברידג' ורמי — מועדון מתחתים בקרוב בתל-אביב, אולמות יפים, מחירים נר חים. שיעורי-ברידג', טלפון 57559
● נאה 30 מכונית + דיר רה מחפש לצוד בחורה נאה לחוג מצעיין ובלתי שגרתי ת"ד 6359, ת"א.
● חברה אקסקלוסיבית בבד עון מבואר, מסוניינים לצ רף הבדים חדשים, גברים 25 עד 30 יפנו מלפוניה 58603, בין 6—9 בערב.

מקררים

● מקררים מקוריים שרותי קירור ותיקון בע"מ, תל- אביב, רח' הרכבת 4 טלפון 611777
● למכירה מקרר אמקור 10 קוב במצב טוב. טלפון 842394.
● מקור המקררים! מ-150 בולל בימות מוכר קונה מק- ליף ומתקן הזדכוגת אמקור 10 ב-390 ל"י "קירור לוינ- סקי", לוינסקי 102 ת"א ע"י התחנה מרכזית סוף רח' גוח שאנן 829554.
● "קרור אביב" המלך ג'ורג' 29 ת"א קניה פריג'ידר שא- לה של אמון, בקנותנו מריג'ר דר כהז אלמו — הזנות הזמר קה "למכירה פריג'ידרים".
● השכרה — ביומון — צבא- עת (בבית הלקוח) — תיקר נים — קניה ומכירה חדשים ומשומשים "קרור פיינר" סתרניתובסקי 9 ת"א 52751.
● מרכז המקררים! קניה, מכירה — השכרה. 20—25 ל' חודש תיקון וצביעה בבית ה' לקוח, צ'לנוב 13, פינת לוינ- סקי 74, טל. 821864.
● מקררים השמליים להשכ- רה 20—25 לחודש, קניה — מכירה — והחלפה להדשים. "שמור", דיזנגוף 128 — 224627
● מחיר טוב! משלם עבור המקרר המשומש שלך. טל. 824535
● 827061! קונה מקררים משומשים משלם מחיר גבוה. 827061
● פריג'ידר וסטינגהאוס ב- מצב טוב, 450 ל"י. טלפון 249745
● מקרר אמקור 9 קוב מצב מצוין טלפון 911498

חיות בית

● למכירה גורי תחולה סיא- מיים גזעיים. טל. 35581 תל- אביב.
● גורי רועה גרמני האם מ- כלבי עמרות. לבעלים מאוש- רים בלבד. חוות שער הגיא 2 ק"מ מזרחה מתחנת הדלק בשער הגיא.
● למכירה גורי בוקסר ו- פודל נהדרים טל. 915495
● להשיג כלבים והתולי בית יפים באגודה צער בעלי חיים פלמה 30, יפו אוטובוסים 18, 41. שרות ומרינרי לבעלי חיים של חברים 5 פעמים ב- שבוע פנה אלינו בשביל יעוץ לבעלי חיים טלפון — 827621
● למכירה שני כלבי קולי יפהפיים עם תעודות — 053-24984
● גורי קולי (לסי) החמלמה מוצלחת ביותר עם תעודות יוחסין טובות, ההורים הם כלבים עבודה כפריים במדרגה ראשונה, שפי רמות-השבים 926767 234513
● תוכי אפריקאי מדבר ל- מכירה 700 ל"י טלפון — 053-23187

● גורי רועה גרמני בן ... מ כל ...
● "העמק" — "אגודה בעלי חיים" — דמדגו ... אצל ומריגרי הגם ויעוץ ל' טיפול נכון בהגות בית. כל בים יפים למסירה. המגון: נחלת יצחק, חסך חיים 4 (ליד "יהלי") טל. 287394, פתוח 8—17, רביעי ושישי 8—13.
● המועדון הישראלי לכל בי רועים ברזיים מודיע: על כנוס זכרים מגיל שנה ה' חצי לטיפוס וקבלת תעודה כלב ברביע במתוהו בשבת זו 2.12.72 בשעה 10 ביער בן-שמן, במקרה של גשם שד ספ תהיה דחויה לשבת הבאה.
● דרוש בית טוב לזאב, זכר בן שנה, עדין, אוהב ילדים. טלפון 03—228042.
● גורי דקל יפיפיים, גזעיים, למכירה — 286565, גם ב' שבת.
● גורי בוקסר למכירה עם תעודות — לפנות טלפון 055/91650
● למכירה גור קולי בן חוד שיים + תעודות יוחסין משובחות, יפה להפליא. 837294
● למכירה טוסה ערביה — התפיה בת ½ גם ארוכה, גורלה ברמת יוהנן 3.500 ל"י, קיבוץ עין השופט — 04—989268
● למכירה גורי קולי (לסי) יפים במיוחד טל. 053/28010
● גור זכר יפהפה קוקר ספר ניאל 6 שבועות 845446
● גורי רועה גרמני. האב: אורקן פורקליכמם גרמניה. האם: לידי לבית ליירון, רח' גרונגברג 5 ראשון-לציון. אמרוני. או. 847325
● למכירה גורת פוינטר עם תעודות, 942145 משפחת ראם.
● למכירה גורי קולי (לסי) יפים + תעודות, טלפון 916471
● "כרמל" — גורים אפר- גיים למכירה תצוגת כלבים בתחרות, משק מפר, מושב קר- רון ליד גדרה.
● למכירה גורי זאב כלבי עם תעודות 772191 משעה 4.00

בולים ומטבעות

● קונה ומוכר בולים מיש- ראל. בולים "ריסון" וייצמן 21 גבעתיים.
● קונה בולי ישראל ו- ממכעות גם משומשים, ב- מחירים גבוהים — גלעדי, טל' 245219, ת.ד. 16129 ת"א.
● מחירים טובים במיוחד עבור בולי ישראל, בודדים וכמויות מגורת, בן יהודה 26, ת"א.
● מחירים מקסימליים עבור בולי מנדם וישראל חותמים, ממכלות מנדם קונה 1— ל"י קמלוג למכירה פזכיות הבאה —3 ל"י (מחירים בעיסקה הרא- שונה). דוריאק בע"מ, ת.ד. 4807, טל. 55235.

הלבשה

● חיסול עשרה ימים בחצי חינם, דליה הלבשה לנשים, שדרות ירושלים 46, יפו.

סירות

● מפרשיות מדגם מיניסיול (סירונית), וכלי שיט שו- נים, לפי הזמנה, מספנת אליקים בע"מ, אזור התעשיה הרצליה ב', טל' 982269 ב' ערב 983732.

תריסים

● מלפסת אסומה? דע אצלי- נו כי לנו הידע והנסיון הוו המומחים הפטשבים טלפון — 826792 והבטיגו יבקור ללא התחייבות.
● במחירים ללא תחרות תריי סי הזזה בצמה 80 ל"י מ"ר הלנות זכוכית 110 ל"י מ"ר מגורי השלושה מסגרו ותצוגה מחמרת הנדור הגבי רי 11 ת"א, טל. 624651.

תנורי חמום

● חברת כלו אינגול מציעה תנורי גורלי מבוקש, התקנת חימום מרכזי בדירות ובבני נים בבניה, הצעה מיוחדת לקבלנים, כלן שדרות דוד ה' מלך 1 טלפון 268065, סוכנים בכל הארץ.
● א. אמתין מוכנויות, ה' מכבר הגדול ביותר של תנורי הסום מרכזי ואוגרי חום, מזגן נייד, מכירה, הרכבה, שרות, העצמאות 55 686213.
● אמסור — הסום מרכזי בכל הדירה עם מזגן! אמסור. דגמי 1973 להשיג: בתל- אביב — אמסור טל. 228166, ירושלים — לוסמיס, 87685, בחיפה — המקשה, 521755, באר שבע — קרוגמן גרשון 2010
● תנורי חימום מרכזיים "אקלימס", אוגרי חום, תנור גז וחשמל ופתרון כל בעיות חימום אצל "סאר—רבינר ביץ", ביאליק 89 רמת-גן. 721831
● למכירה בהזדמנות תנור אוגר חום 6 אמפר תוצרת סלרות חרות, כמעט חדש, טל. 778539, ת"א אחה"צ.
● תנורים יפאניים, כ-1950 לירות תנורי חימום על גז, חשמל, נפט, "שמל, רדיאטו- רים, רפלקטורים, תצוגת ה' ארץ הזוק, סוגים שונים ב' מבחר גדול ובמחירים חזר לים ביותר, לעולים בלי מכס. לבל אליהו, יפו, שד' ירושלים 29.
● למכירה תנור נפט לחימום בית 10,000 קלוריות, מורגו דניאל, 39965/272 בשעות העבודה.

מספרות

● מספרה לגברות לוקסוס במרכז ראשל"צ בשכר הזר ש' 259837.

ציוד בנין

● מעוניין לקנות מכונות במון "מיינר" ליציקת גנות + בנות ומינוחים. 984252 אהרן.

שידוכים

● אל תחסס/י ב"רעים" — תכיר/י בחורים/ות נהמר דים/ות כבר השבוע.
● תחפלא/י! כמה משוס ה נעים להכיר בחור/ה באמצ עות "רעים".
● מסדר לשידוכים "צמד חמד", אתוח כל היום במוצ"ש 9—6 זמנהוף 10, 252019.
● ב"רעים", הצעות ללא הגבל לה עד לנישואים כדאי לנסות.
● המבוגרים/ות! הצעות מיוחדות עבורכם ב"רעים" בן יהודה 58 א' תל-אביב — חי- פה, ירושלים 16 א'.
● אנחנו רוצים שתינשאו, ב- הצלחה קבע/י פגישה ראיון ב"רעים".
● בכל מוצ"ש פתוח "רעים" עד 21.00 בן יהודה 58 א' תל- אביב.
● לגרושים/ות ואלמנים/ות בכל הגילים! הצעות ללא הג- בלה עד הנישואים המוצלחים ב"רעים" תל-אביב, בן יהודה 58 א' 252932 — חיפה, ירו- שלים 16 א' 667348.
● "רעים": תל-אביב, בן יהו- דה 58 א', טלפון 252932 מ' 13—9 ומ-16—20 — חיפה — ירושלים 16 א', טלפון — 667348.
● לאקדמאים/יות בגילים — 25—35 הצעות מתאימות ב- מיוחד ב"רעים".
● בחורה דתית בת 22 1.70 ס"מ מעוניינת בבחור דתי אינטליגנטי, אמבציוני, לציני וגמור — ת"ד 86740 ת"א (פרטי).
● "אביב" — מכון ענק ל' הכרויות — ת"ד ג/18035 תל- אביב בקשו פרוספקט ושאלון הצעות.
● תלמידה (21) יפה ותופסת ת"ד ש/18035 תל-אביב (ל"י 49948).
● הכרות סימפטית מבעית ונעימה מצפה לך ב"רעים", קבע/י פגישה.
● מהנדס 38/183, מסודר ת"ד פ/18035, תל-אביב (ל"י 499916).
● לקיבוצניקים/יות מושבניקים/ות! הצעות מיוחדות עבורכם ב"רעים", תל-אביב, חיפה.
● דוגמא 33/190, מבוסס ת"ד מ/18035 תל-אביב (ל"י 449629).
● צעירים/ות! ב"רעים" שפע הצעות מסימות בוא/י לשו- חת הכרות.
● בוא/י ל"רעים" (הודיות מוחלטת) ותכיר/י מיד בת/ בן זוג מתאים/ה.
● אשת עסקים דרושנמפר ביית, גרושה, מעוניינת להכיר גבר עצמאי, בעל מעמד מעל גיל 45. סודיות מובטחת. — ת"ד 4505/י' חיפה.

هكذا من الأصل

مكتوب من الأمل

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: התבצלת 5 טל. 224245

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

בתי כנסת

דירות

וילות ובתים

קבלנים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

משרדים

מחסנים

עסקים

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

דירות בשכר חודשי

חדרים 1-1½

חדרים 2-2½

חדרים מרוהטים

דירות בדמי מפתח

ביקוש דירות

חנויות

שונות

מגרשים

אולמות

בתי מלאכה

דירות מרוהטות

מכוניות

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

חיות בית

כלי נגינה

ריקודים

שרותים

רהיטים

בתי-ספר ושיעורים

פרסומים

מכונות כביסה

מקררים

חקלאות

הלוח הכפול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 67931
הארץ: נורדאו 20, טל. 661166

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

תורנויות בתי חולים

הודעות

דירות

וילות ובתים

קבלנים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

חדרים 2-2½

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

דירות בדמי מפתח

ביקוש דירות

מגרשים

חדרים 1-1½

משרדים

חנויות

עסקים

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

מכוניות

לבתי האופנה

י. שנידמן ובניו

דיזנגוף 128, ת"א

דרושים

- מוכרות/ים
- תופרות
- חייטים
- תופרות לתקוני בית

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

מודעות מתקבלות:

תל-אביב
„הלוח הכפול" — שד' רוטשילד 99 (פינת טשרניחובסקי) טל. 248905, 230401, 230521; אבן גבירול 66 טל. 7—263236
הארץ: מזא"ה 56 טל. 623311
ידיעות אחרונות: מקוה ישראל 12 טל. 621064
רח' מוזס 5 טל. 32289
בסניפי דחף דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות) אלנבי 123 א', בן יהודה 7.

ירושלים
ידיעות אחרונות הלל 28 טל. 225251
הארץ: התבצלת 5 טל. 7—224245
דחף: המלך ג'ורג 19

חיפה
הארץ: נורדאו 20 טל. 64511
ידיעות אחרונות: הנביאים 28 טל. 67931
דחף: הרצל 11

באר-שבע
ידיעות אחרונות: החלוץ 80, טל. 3576
הארץ: סלח רחמים, בנין הוה, קק"ל 197 טל. 2042
דחף: ההסתדרות 78

ובכל משרדי הפרסום וסוכני הארץ וידיעות אחרונות בישראל

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

חברת החשמל לישראל בע"מ

הודעה על פדיון קבוצה 14 של
6% סטוק איגרות חוב 1969—1985

בהגרלה שהתקיימה ביום 28 בנובמבר 1972 עלתה בגורל לפדיון קבוצה 14 (ארבע עשרה) של סטוק איגרות החוב הנ"ל מהסידרה א' ומהסידרה ב'.

פדיון הקרן של סטוק איגרות החוב מקבוצה ארבע-עשרה ייעשה החל מ־31 בדצמבר 1972 לפי ערכה הנקוב ובתוספת הצמדה של 40% (ההפרש בין השער של 3.— ל"י לדולר לשער של 4.20 ל"י לדולר), כנגד מסירת תעודות סטוק איגרות החוב העומד לפדיון.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה

מכרז(ים)

תקון להודעה מיום 29.11.72 (לגבי מכרזים 72/א/9274-9275)

החברה מזמינה בזה הצעות לאספקה כמפורט להלן:

מס' המכרז — שם המכרז
72/א/9274 — צרכי משק שונים למחוז הצפון (התקשרות שנתית).
72/א/9275 — מברשות ומטאטאים (לצרכי משק) למחוז הצפון (התקשרות שנתית)

לקבלת טפסי מכרזים ופרטים נוספים אפשר לפנות החל מהיום בשעות 09.00—13.00 למדור חקר שווקים ומכרזים, חיפה, המשרד הראשי ליד תחנת הכח החדשה.

על ההצעות למכרז(ים) הנ"ל להגיע עד ליום 20.12.72 שעה 12.00 למשרדנו הראשי בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

רשות השידור

מכרז מס' 16/72

להפצת ומכירת כרטיסים

של

מופעי רשות השידור באיזור תל־אביב יפו

מוזמנות בזה הצעות להפצת ומכירת כרטיסים למופעים פומביים של רשות השידור באיזור תל־אביב—יפו.
טופסי ותנאי השתתפות במכרז ניתן לקבל במחלקה לשירותים מינהליים, רשות השידור, רחוב הלני המלכה 9 ירושלים, טלפון 02—228241.
אין הרשות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המכון ללימודי חוץ

מודיע על פתיחת קורס ערב דו-שנתי בתל-אביב

ניהול תעשייתי

הקורס מיועד למנהלים בכירים, למהנדסים ולמוסמכים במדעי החברה

מועד הפתיחה: יום ב' 11.12.72

מקצועות הלימוד: כלכלה; ניהול פיננסי; חשבונאות מינהלית; תמחיר תעשייתי; תקציב; סוציולוגיה; פסיכולוגיה תעשייתית; ארגון וניהול; הנדסת תעשיה (חקר עבודה, שיפור שיטות ותהליכים, תכנון ופיקוח על הייצור שיטות שכר ושכר עידוד, פיקוח טיב ובקרת איכות, אחזקה); חוק ומשפט מסחרי; חוקי עבודה וביטוח לאומי; שיווק; קניות וסחר בינלאומי; תכנון הקמת מפעלים; סטטיסטיקה; חקר ביצועים; ניהול סגל עובדים; יחסי עבודה ותקשורת; עיבוד נתונים אוטומטי; שיטות הדרכה; יחסי ציבור ופרסומת; ניהול אספקה; ניהול מלאי; דיווח טכני; ביטוח; מיסוי; בעיות שוטפות בניהול תעשייתי — סמינר. פרויקט גמר.

במסגרת הקורס יערכו סיורים במפעלים.

קטלוג, פרטים והרשמה: הטכניון, רחוב לסין 14, טלפון 268126/7, 266992.

המועצה האזורית מרחבים

מגוש מרחבים, ד.נ. נגב — טל. 93014, 93851, 057—93131

מכרז מס' 50/170 (מכרז חוזר)

הקמת בריכת שחיה ומלתחות במרכז ספורט מרחבים

1. המועצה האזורית מרחבים מזמינה בזה הצעות מקבלני בנין
2. תוכניות ומפרט טכני אפשר לקבל בכל יום בשעות העבודה הרגילות במשרדי המועצה תמורת 85 ל"י, אשר לא יוחזרו.
3. תנאי תשלום: 60% במזומנים בשלבי העבודה ו־40% בגמר ומסירת כל העבודה בשטרות למשך 6 חודשים ללא ריבית.
4. הצעות המחירים תבוססנה ליום 15.12.72.
5. את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מיום 29.12.72 שעה 12.00
6. להצעות יש לצרף 10% ערבות בנקאית למשך 3 חודשים להבטחת קיום הצעת הקבלן.
7. המועצה אינה מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

חביב שרבף — יו"ר המועצה

אוניברסיטת חיפה

קורס לניהול נמלים

יפתח במסגרת המחלקה להשתלמות ובהסותו של המרכז ללימודי-ים באוניברסיטת חיפה.

הרצאת הפתיחה: יום א', 24.12.1972, בשעה 16.00 בחדר 320.

הלימודים יתקיימו אחת לשבוע, ביום ב' בשעות 17.00—19.00, החל מיום ב' 1.1.1973.

פרטים והרשמה: המחלקה להשתלמות אוניברסיטת חיפה, טל' 254411, קו פנימי 33, עד יום ו' 15.12.1972.

הידעת כי

עובדי המדינה
נהנים מהנחה ניכרת מדמי המנוי
באמצעות בנק "יהב"
ראה מודעה בעמוד 21
הארץ

המוסד לביטוח לאומי

הודעה חשובה למעסיק!

תשלום מענק התייקרות ותוספת לבעלי שכר נמוך

(השלמת הכנסה)

לחדשים מאוקטובר ואילך

תשלום ישיר על ידי המוסד

החל מהשכר בעד-חודש אוקטובר 1972 ואילך ישלם המוסד ישירות לכל העובדים הזכאים, את מענק ההתייקרות והתוספת לבעלי שכר נמוך. המעסיק לא יזוכה עוד בתשלומים למענק התייקרות ולתוספת לבעלי שכר נמוך החל מהחודש לחודש אוקטובר 1972.

הגשת תביעה על-ידי העובד

המוסד ישלם לעובדים הזכאים את המגיע, בהסתמך על תביעה אישית של העובד. שתוגש בטופס שמספרו בל/3500 ג. בטופס זה יפורט, בין היתר, השכר בשלושת החודשים שלפני חודש אוקטובר 1972. טפסים בהתאם לצורך. ניתן להשיג בכל אחד מסניפי המוסד.

עובדים שהיו זכאים לתשלום ישיר מהמוסד כבר מחודש אפריל 1972 (הורים לשלושה ילדים או כאשר שני בני הזוג עובדים)-שלא הגישו את טופס התביעה לחודשים אפריל—ספטמבר 1972, רשאים להגיש תביעה לתקופה האמורה, בטופס בל/3500 (4.72).

כדי שהעובדים הזכאים להשלמת הכנסה יקבלו את המגיע בהקדם, מתבקש המעסיק להגיש את תביעות עובדיו לסניף המוסד בו מתנהל תיק הניכויים.

אגרת הדוגמת טופס התביעה תשלח בימים אלה לכל המעסיקים.

משרד העבודה / המכון הממשלתי להכשרה מכנית / המחלקה להכשרת מורים — משרד החינוך והתרבות — ביה"ס המרכזי למלונאות ע"ש אריה אבישר, מלון "תדמור" תוף"ים הרצליה

סמינר להכשרת מורים ומדריכים במלונאות

מודיעים בזה על פתיחת מגמה להכשרת "מדריכים מוסמכים" להדרכה במקצועות המלונאות.

הלימודים יתקיימו- פעמיים בשבוע (4 שעות בכל פעם) בשעות אחה"צ והערב משך שנתיים בביה"ס המרכזי למלונאות "תדמור" ע"ש א. אבישר.

● על המעונינים לפנות למזכירות ביה"ס המרכזי — למלונאות "תדמור" הרצליה תוף"ים. טלפון: 938321.

הכל בכל בלוח
בלוח הכפול

למפעל מאושר!

טיפול בקבלת פטור
או החזר מסים, ביעילות ויסודיות

ת.ד. 16433, תל־אביב

דמי חנוכה - מנוי קבוע

הארץ שלנו — מתנה חדשה בכל שבוע

הארץ שלנו שבועון לילדים ולנוער

גזור כאן

הארץ שלנו
ת.ד. 233
תל־אביב 61000

כל מינוי חדש יקבל חינם ידיעון כיס של הארץ שלנו

נא לשלוח בשמי (בשמנו) את הארץ שלנו כדמי חנוכה החל מתאריך ______

ל: ______

מרחוב ______ מס' ______ עיר/מושבה ______

לצורך התשלום אנו מצרפים בזה המחאה

בסך ______ ל"י: 48.— ל"י לשנה | 25.— ל"י לחצי שנה | 13.— ל"י ל־3 חודשים

(נא מחק הבלתי רצוי)

שם וכתובת המזמין: ______

هكذا من الأصل

הלוח הכפול חיפה והצפון

● סוסיתא סטיישן 12 פורד 1966 מצב טוב טל' 715218.
● ב.מ.וו. 1800 שנת 1970 מסם לשנה בהזדמנות נהדרת. — 84422
● קונסטה 900 מודל 64 במצב טוב, מסם לשנה + רדיו טל' 719267
● היפושית 1964 יד ראשונה 91,000 ק"מ טל' 86774
● פורד אסקורט מודל 1969 בהזדמנות במצב מצויין + מסם טלפון 04-898547
● הזדמנות אופל קדט מסחרית 1969, יד ראשונה — טל' 661654
● פולקסוואגן 1964, במצב מצויין, מסם נובמבר — יד ראשונה, 184,000 ק"מ, — 244408
● טריומף הראלד סטיישן שנת 70, במצב חדש, מסם 9 חודשים, טל' 724973
● קונסטה 900 1965, במצב מצויין, טל' 255298
● מכוניות סוסיתא משומשות אצל רכב נור, רח' יפו 106, במחיר ובתנאי תשלום ללא תקדים. 80% במזומנים היתרה ל־24 חודש אחריות. מפעל יסופר והשתתפות במבצע מכוניות חינם, פנה עוד היום לרכב נור, טלפון — 521938
● אודי אל—75 שנת 1971 מסם לשנה, צמיגים רדיאלים חדישים, 68,000 ק"מ, טלפון 931498
● פיג'ו 404 שנת ייצור 69 יד ראשונה למכירה — טל' 86527
● פיאט 850 1970 מיד ראשונה, במצב מצויין + מסם ל־10 חודשים ורדיו — ל' התקשר 61197
● פולקסוגן היפושית 1964 במצב מצויין, מסם + רדיו, 12,500, טלפון 712841, מ' שעה 17.00
● פיאט 500 מנוע 69, אוטו' רול, במצב מצויין, מסם ל־ג' שנה, 3,000 — 04-252441
● מיני-מינור סטיישן 65 צבע חדש, 9,000, שמורה — 221232
● בהזדמנות טריומף 1500 69 במצב מצויין, טלפון — 235337
● פולקסוגן היפושית 63, ב' מצב מצויין, מנוע 68, 90995
● הילמן-מינקס במצב טוב, מודל 1965, מסם לשנה, משעה 7.00 בערב, ובשבת כל היום, טל' 04-85545
● מאוריס 17—אם 63 מנוע 70, מצב טוב מאוד — טל' 725968
● פולקסוגן 1300 שנת 1966 במצב טוב, 14,000, טלפון 718365
● סוסיתא מבקרות 1964 9 חודשים מסם, פורד 716079
● למכירה קורטינה 1963 יד ראשונה במצב טוב, 682919
● פולקסוגן היפושית 69' יד ראשונה + רדיו, מצב מצויין 18,000 טל' 81892

ביקוש רכב
● מעוניין בפיג'ו 404 1970 לטלפן בערב 931291

אופנועים וקטנועים
● בהזדמנות ופספה ספרינט 69 מסם לשנה טלפון 719585
● סופר 68 + סירה + מסם מצב מצויין טל' 235908 — 668417
● בהזדמנות אופנוע ב.ס.א. 56 + סירה (כפולה), טלפון בערב 232944
● בהזדמנות למברטה 62' ב' מצב טוב אחרי אוברול — 722593
● ב.ס.א. 1960 טוין 6.5 — גולדנסלם, טל' 83012
● למכירה למברטה עם סירה מודל 63' במצב טוב, לפנות טל' 726142

רוצים לקנות
● קונים במחירים גבוהים מלווה קלימה ובמות. "בי־הו" אחד העם 15.

מציעים למכירה
● מגוב אורגינלי למוקוטור די 9 טלפון 248781
● למכירה ארון פורמאיקה חרש טל' 89835
● גרונדיג — מערכת סטריאו מושלמת כרהיט נהדר טל' 344768
● למכירה מיטה כפולה ב' הזדמנות כורונים חדשים טל' 622248

טפטים
● טפטופים — מבחר מגוון של כל סוגי הטפטים והייעוץ רח' יעוץ וביצוע עבודות הדפלסטי מהיבואן לצרכן. מכר בקה ע"י מומחים. טפטופים ותיק עם הטפטים בישראל טפטופים רחוב גורדון 11 טלפון 668182

תנורי חמום
● למכירה בהזדמנות רדיאטור שמן, 20 צלעות, תוצרת הארץ. 528044 בערב.
● חברת נורליה מקינג מציעה התקנת חימום מרכזי בדירות ובבניינים בבניה. הצעה מיוחדת לקבלנים נורליה סוכנים בכל הארץ.
● תנורי חימום "מכל הרינים, אינטמלציה הנזות אצל ארם, אלנבי 23, 621498

מכונות כביסה
● מכונת כביסה בריימן חצי אוטומטית 500 ל"י 60752

הלבשה
● חליפות שמלות לעונת החורף במבחר גדול בדוגמאות חדישות בכל הגדלים גם לפי הזמנה "גרסל קונפקציה" הרצל 47 קומה א'

שרותים
● שפץ בית - מא' ועד ת. במרכז השפצה הגליל 38 — טלפון 661402

כלי נגינה
● דרושים פסנתרים משים שים בכל מצב טלפון 535826
● דרושים אקורדיונים 32 בסים ו־80 בסים לילדי בכל מצב. טלפון 663395
● שוק תקליטים במבחר ענק במחירים החל מ־11 לירות אבי'אלה הנביאים 6
● למכירה פסנתר "גרוטריאן" במצב חדש משפ' וילבר 82839

פרסומים
● מודעות לכל העתונים — "פרסום סימי" עצמאות 47 663418

חקלאות
● מדקמור ג'ון דיר 3020 ניר אוטומטי מורחי בני מרשב ירדנה 06588800

חיות בית
● למכירה כלב סטר בן ½ שנה תעודות, שיוף עידוד מיפורש 04-911862
● אגודת חובבי הכלב חיפה מפגש חנוכה ביום ה' 7.12.72 מזמינה את כל החברים לשעה 20.00 עם כיבוד. בכל שבת בתערוכה 'מוריה' איפוש כלבים שעה 10.30 מקבלים חברים חדשים. בכל יום ה' מיפגש חברים, הרצאות ר' הנחיות בגידול ובחינוך ה' כלב.
● למכירה קוקר ספניאל בן שבועיים לפנות טלפון 234510

תערוכות
● "בלרית גולדמן לאמנות. שדרות הנשיא 93, מוצגת תערוכת "גרפיקה 72". פתוחה בשעות: 10—13, 16—19, 20—22, בשבת: 21.30—18.00
● "משכן" גלריה לאמנות ותערוכות התניר ארצית מח' מרה בלפור 8, טל' 526889 מהווה... 3.12.72 18.00
● בבית שאגאל שד' אב"א 24 תערוכה בנושא "עבודה" ב' 7—4 ... 13—10

רהיטים
● הפתעה השנה בחיפה: — ספה כפולה, 2 כורסאות ו' שולחן סלוני ב־1,050 ל"י בלבד. סלון 20 הנביאים 20.
● קונה רהיטים ישנים עתיקים וחיסול בית טלפון — 532861, 682066
● קונה רהיטים משומשים — פריג'ידרים וחיסול בית טל' 669919
● מערכת רהיטים עתיקה חדר אוכל — סלון מלאכה יד טלפונים 04-254983 — 04-245388
● מזנונים מודולריים בעיצוב סקנדינבי ב־100 ל"י לחודש. 04-80685 ונציגנו יבקרו בביתך ללא התחייבות.

שידוכים
● בעל מפעל תעשייתי ידוע בארץ מעוניין, עבור בתו ה', צעירה, להכיר למטרת נישואין, בהתנדב נחמה, עדין וסולכשר. נא לפנות ל"אחוד הלבבות" ת"א, דרך ג"ת 38, בשעות 1—8, לפנה"צ, 4—9 בערב. טל. 32440

מקררים
● הזדמנות למכירה מקרר אמקור 11 במצב טוב. — 243401
● החלפת מקררים השמלים ישנים בחדשים בשיטת המרווח אין מחיר גבוה למקרר ישן, כ"כ השכרת ומכירת הלוויז. 18.

הלוח הכפול נתניה

קבלנים מציעים
● סולל בונה נתניה בונה למכירה, דירות נהדרות עם כל השיכלולים בנתניה ההוד השרון, פרטים במשרד: רח' הרצל 51 נתניה, טלפונים — 053-28934, 053-28958
● דירות 3—3½—4 חדרים ברח' ששהרימים, כל השיכלולים, הניה, חימום וגז מרכזי, אנטנה מרכזית לטלויזיה, טלפון פנימי. בתנאים נוחים. פרטים בדרך דינגוף, רח' שמואל הנציב 5 טלפון 23487

וילות ובתים
● 4 בנתניה קומ', חזית, כש קיר לים. 6 חדרים בהזדמנות ל"י. 190,000 טלפון 063-21102

דירות
● "נובאריה", חברה לבניין 6 קומות, 2 דירות בקומה, בע"מ. מציעה: בבנין של ביחונה אחיד (כלי קיר צמוד לשכנים), 3.5 חדרים ופינת אוכל עם כל השכלולים 114 מ"ר. ברחוב זמנהוף (ע"י בי"ס משרניחובסקי) לפנות במקום, או "נובאריה", אר מישקין 5 נתניה מ־7 בבוקר עד 20.00 בערב.
● לזוגות צעירים נותרו מספר דירות "לכבודכם" פר דירות ברח' רזיאל. כל ה' קודם זוכה, תנאים נוחים. שמואל הנציב 5.

דירות למכירה
● למכירה דירה 3 חדרים, מרווחת עם חמים ברחוב שמואל הנציב 36, לטלפן — 25801
● למכירה דירה 3 חדרים, חד־קומתי, גינה פינתית, אמיר 37, אחרי שעה 14.00 נתניה, קרית נורדאו.

דירות מרוהטות
● 3 חדרים עם ריהוט חלקי בבית פרטי ברחוב אוסישקין בנתניה. לפנות: טלפון 260589 ת"א.

עסקים
● למכירה בהזדמנות אטליז רח' נצג 5 נתניה.

חנויות
● להשכרה חנות במרכז ה' עיר (הרצל) עם ליתום טל. 053-91670 (בערב).
● להשכרה משרד במלונים 2 נתניה קומה א' 60 ל"י לחודש טל. 053-24908 (מרם לשכה) משעה 17.30 — היואל

ביקוש עבודה
● עולה חדש מחפש עבודה רצינית ומעניינת ומבצע עבודות שונות רתך, צבעי יצחק בנג, בלוק 21/24 ה' זורעים נתניה.

אירועים ובידור
● ההוף הירוק, מתקין לילה חדיש ברמה אירופאית הערב ערכה לב ותזמורתה, נ'קי אלקיים, ישראל אבני (ריקודים "צלילי" להפקה הקצב צעירים

נופש
● סלון גדהמלך נתניה של 063-23913 נופש כשר הבראה ויזה דכ"ג בחדרים מסואריב עם שרותים צמודים מבוטח סלא החל מ־35 ל"י.

דירות בשכר חודשי
● במרכז 4 חדרים חדשה, הסקה, 600 לחודש, טלפון 053—28905
● במטהאוז, 5 חדרים למכירה-בבנין מבואר ברח' הרב קוק. לפנות בדרדינגרי רח' שמואל הנציב 5.
● דירה פאר 4 חדרים, ב' שדר' ירושלים פינת לבונטין לפנות בדרדינגרי.

אשדוד

דירות למכירה
● דירת 2½ חדרים באשדוד טלפון 03-581212 בלמוכצל. בעבודה
● 4.5 חדרים 106 מ"ר רובע א' — טלפון 055/22997

לוח באר־שבע

דירות
● "מבויו" מבחר גדול של דירות להשכרה ולמכירה — רח' ההסתדרות 80 057-6105
● תווך דירות "קרימה" — בע"מ, ליזורוביץ יצחק, קק"ל 116 באר־שבע 057/2276 — רכוש דירות, מוכר דירות ו' משכיר דירות.
● בהזדמנות דירה יפה 68 מ"ר שיפורים סביבה שקטה. שיכון ה' 057/3978 מה מיידית.
● 80 מ"ר תשלום 07/6 ב' עבודה ללא 2836 באר־שבע
● בבאר־שבע, דירה חדשה 75 מ"ר אברהם אבינו — 10/29
● 114 מ"ר, בית רומשמיין, הסקת מרכזית, ק"ג טלפון 8611, אחה"צ.
● דירות פאר, 118 מ"ר, 5 חדרים. שכונה ה' לדרומא. כניסה אוגוסט 1973 פרטים טל. 71217 או 8828, חברת חיים הלל ובניו בע"מ.
● קונה ומוכר דירות, הגר יות, מגרשים וכל סוגי עסקים, גם בשכירות, תיווך לר' מו משה, 057/3012.

וילות ובתים
● למכירה וילה בעומר 125 מ"ר בניה פרטית. טל. 00772989
● להשכרה וילה 4½ חדרים בדסקו. החל מינואר. לתקשר 3507, בערב.

דירות למכירה
● 2 חדרים ברחוב רמז 8 ק"ט, דחוף למכירה 057-2851 בין 19.00—21.00
● למכירה קומה 4 חדרים ושיפורים בשיכון ה' לדרומא טלפון 3421 גם בשבת.
● דירת דוד מצדה 77 מ"ר 3 חדרים 42,000 לירות ומש כנתא כניסה מיידית לפנות "תווך קרימה" 057/2276
● דירות 4 חדרים בתכנון ובניה ברמה גבוהה החל מ־61,000 ל"י. לפנות: "בונה באר־שבע" מבנ' "חור" 8162

דירות מרוהטות
● דירות בשכ"ח מכל הגדלים ובכל השכונות. טלפון — 4470

דירות בשכר חודשי
● 4 חדרים, חדשה, 106 מ"ר ליד האוניברסיטה החדשה. 72378
● תיווך דירות קרימה רח' קק"ל 116 באר שבע מציעה: דירה להשכרה ריקה חדשה 4½ חדרים בנימה. מיידית. 500 לירות לחודש.
● 112 מ"ר, 4½ חדרים, רח' ה', חדשה, כניסה מיידית, — 500 ל"י לחודש טל' 3012 תיווך לפו משה.

ביקוש דירות
● קונה דירות מכל הגדלים ובכל השכונות 4470 יונה.

עסקים
● מגרי בניין למכירה: מלט, עץ וברזל לבניה, טל. 02/222818
● בדימונה למכירה חנות גדולה במרכז לפנות מכבסה אלקטרונית טלפון 057/91615 לבקש את אורי

ביקוש עבודה
● מעוניינת לטפל בילד או בשניים בשעות היום והערב אומר דוברי צרפתית. טל. 94063

הצעות עבודה
● לכו"ם מקצועי דרוש מר ביד הבריתי רתי. לפנות טל. 2576

מכוניות
● פיג'ו סטיישן 404 1963 גנגו רדיו — 11.500 לירות טלפון 057—3789, בעבודה 057—6647 בבית.
● אקספרס סוכנות פיג'ו 204, 304, 404, 504 מסחריות מרור מגנגון לנבים, מוסך שרות באיזור התעשיה 3292
● רהישבו 1962 במצב טוב ומסם 3,500 לירות טלפון 737261

ביטוח
● ביטוח רכב — הבונים של יובל — הבדלה, רח' הפלמ"ח 66 באר שבע.

כל מודעה
המתפרסמת בלוח זה
מתפרסמת ללא תשלום נוסף
גם ב"ידיעות אחרונות"
על פי הסכם מיוחד בין
"הארץ" ו"ידיעות אחרונות"

האם כבר הכנת רכבך לחורף?

עקב ריבוי פניות של בעלי רכב שטרם הספיקו לבדוק את כלי רכבם, הוחלט להאריך את

מבצע הכנת רכב בחורף
עד יום 8.12.72

הבדיקות נערכות בכל המוסכים המורשים תמורת תרומה לאילין בסך 3.— ל"י.

מסור רכבך לבדיקה במוסך עוד היום!

עבור את החורף בשלום

משרד התחבורה · המועצה הלאומית למניעת תאונות · איגוד המוסכים בישראל

מקצו מן אלאמל

ארדע
חברה לבשות בע"מ

המשרד הראשי: בית ארדע
רחוב יבנה 32, תל־אביב. טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 233721
סניף חיפה, רחוב נתן 11, טלפון 668236

גורן הדליק נר ראשון ליד הכותל

(ע.). נר ראשון של חנוכה הודלק אמש, אי דחנוכה, ברחבת הכותל המערבי על־ידי הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן.

שעה ארוכה לפני מועד הדלקת הנר היה במקום קהל רב שהמתין לטכס. הרב גורן הגיע לרחבה בלוויית בני משפחתו, הרבנים הממונים על הכותל וכמה מאנשי הרבנות הראשית לישראל.

טכס ההדלקה נפתח בדברים קצרים מפי הרב הראשי, שעמד על ההקבלה בין נס חנוכה לנס הגאולה.

כח־משטרה גדול הועמד הכן ברחבת הכותל, ונוקטו אמצעי בטחון מיוחדים, כדי למנוע אפשרות להתנכל לרב הראשי. אברך שקרא קריאות גנאי לעבר הרב בתום הטכס, כמעט שנרמס על־ידי קהל גדול שביקש לעשות בו שפטים. הוא נעצר על־ידי המשטרה.

★ בתל־אביב נערך טכס ההדלקה בכיכר מלכי ישראל בהשתתפות אלפי תלמידים של בתי־הספר. אחר־כך נערכה תהלוכת לפידים.

★ טכס הדלקת נר ראשון של חנוכה נערך אמש בכיכר הרמב"ם ברמת־גן. בטכס ברך את תלמידי בתי־הספר, ראש העירייה ד"ר ישראל פלד. לאחר הדלקת הנר נערכה תהלוכה לפידים ברחובות העיר.

בחורי ישיבה מחדשים הישוב בפקיעין

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

צעד ראשון לחידוש הישוב היהודי בפקיעין הישנה, נעשה אתמול לפנות ערב עם הדלקת נר ראשון של חנוכה, על ידי 11 בחורי ישיבת התפוצות מירושלים, שבאו למקום כחיל חלוץ.

בטכס שנערך בחצר בית הכנסת השתתפה אלמנת הנשיא השני גב' רחל ינאית בן־צבי, שביקשה מבחורי הישיבה ללכת בדרכה של משפחת זינאתי ולא לנטוש עוד את פקיעין.

יו"ר המועצה המקומית פקיעין, מר יוסף טויס, ברך את הבאים הבטיח שתושבי פקיעין יקבלו, ויחיו אתם חיי שכנות טובים. לרגל המאורע הותקן לראשונה חשמל בבית הכנסת העתיק בפקיעין. כן יצא מירוץ לפידים מבית הכנסת דרך ישובי מעלה הגליל ועד מושב הספר שתולה שבגבול לבנון.

צרורות חשודים מגרמניה לא הכילו מלכודות נפץ

אבל התעלומה בעינה: מדוע נשלחו לאישים בישראל תיקים וכלי מניקור?

תבלן המשטרה בודק חבילות־דואר חשודות שהגיעו אתמול מפראנקפורט (צילום: ע. קרן)

מאת סופר „הארץ"

24 צרורות הדואר החשודים שהגיעו אתמול מגרמניה היו מיועדים לשר האוצר פנחס ספיר ולאישים ישראליים אחרים אמנם לא הכילו מלכודות־נפץ, אך התעלומה בעינה נשארת.

הצרורות שהגיעו מבנק בפרנקפורט גרמניה, היו זהים לחלוטין והכילו פריטים אלה: תיק עור משובח ותיק נוסף שהכיל כלים לעשיית הצפרניים — שלושה זוגות מספריים, פצירה קטנה וכלים נוספים. חוגים בירושלים הביעו תמהונם על התכולה המוזרה של התיקים ועל ההרכב המוזר עוד יותר של רשימת הנמענים: שר־האוצר, שר־התחבורה, התקשורת, מזכיל ההסתדרות, המזכיל לשעבר, נשיא אוניברסיטת ת"א, שגריר גרמניה בישראל, ראש עיריית ת"א ואחרים.

ועדת הכספים של הכנסת, המשיכה אתמול בדיונה בהצעת חוק לתיקון פקודת המיסים (גבייה). הועדה שמנעה השגות לחוק מפי משלחת של איגוד הבנקים.

מזכיר ההסתדרות, מר יצחק בן אהרון, זימן להיום לשיחה משותפת את נציגי ארגוני הימאים שהתפלגו. אתמול המשיכו נציגי שני הארגונים לנהל דיוניהם בנפרד.

יצחק ביטון בן 42, מעכו, שנפצע ביום ג' בערב בצומת גבעת נפוליאון במזרח עכו, מת אתמול מפצעיו בבית החולים הממשלתי בנהריה.

נקבע מחירון לנסיעות מיוחדות במוניות עד לעידכון המונים

(ל.צ.ב.). — מחירון לנסיעות מיוחדות במוניות בהן מותקן מונה אשר עדיין לא הותאם למחיר החדש, הורק השבוע לנהגי המוניות ברחבי הארץ. המחירון מראה בכל מקרה את המחיר החדש המאושר שעל הנוסע לשלם במקום המחיר הישן המופיע במונה.

דובר משרד־התחבורה שמסר על כך ציין, כי המונים במוניות עדיין לא הותאמו לעליית המחיר בב־16 אחוזים. המחירון מאפשר לנהג ולנוסע לקבוע את המחיר החדש הכשר לשער האגודות הקרובה. על מונים, אשר עדכנו ותדבק תוית צהובה ועליה רשום „מונה מעודכן — הארץ 1972". במוניות אלה אין לשלם תוספת למחיר המופיע במונה.

פקידי משרד הקליטה בלוד:
אין דירות לעולים — לא יהיה מנוס מהקמת מעברות

17 משפחות עולים שובתים בנמל התעופה ★ מרכזי הקליטה — מלאים עד אפס מקום

מאת עמוס הדר, סופר „הארץ"

„לא יהיה לדעתנו מנוס מהקמת מעברות לעולים או פתרונות אחרים דומים כדי להתגבר על המחסור החמור בדיור לעולים הרבה כמה החדשים ואשר החמיר בימים אלה. כמעט שאין מה להציע לעולים" — אמרו אתמול לסופר „הארץ" פקידים העוסקים בקליטת העולים בנמל התעופה לוד.

הפקידים אמרו כי מאות משפחות עולים, בעיקר מבריה"מ, הפנו למגורים ובביים אצל קרובים עד לגמר הדירות שיוצעו להם, אך היום המצב הוא שעולים רבים אינם מוכנים ללכת לקרובים או שאין להם קרובים ולמשרד הקליטה אין הצעות־דיור.

שבתו לגור זמנית אצל קרוביהן. בקרב פקידי משרד הקליטה רווחת ההרגשה שהממשלה אינה עושה די לפתרון בעיית המחסור בדיור. הם סבורים: „אילו דאגה הממשלה מראש לא היינו מגיעים למצב חמור זה".

שביתה בוינה

נודע, כי משפחות עולים מבריה"מ שבתות במחנה שיבאו בוינה זה שבוע ימים בדרישה להבטיח לה דיור באשדוד. משרד הקליטה אינו יכול להיענות לדרישתה — והיא ממשיכה בשביתה בוינה.

מרכזי הקליטה מלאים

בגלל המחסור בדיור לעולים כבר אין מקום לעולים במרכזי הקליטה. לפיכך כלאים מרכזים אלה. העולים שבאו בתקופת העולים שלשום ...

המובטחים בלוד

אתמול שבתו בלוד 17 משפחות מבריה"מ ...

הועלו דמי הנסיעה ברכבת

מהבוקר התייקרות בשיעור של 18 אחוז

מאת סופר „הארץ" בחיפה

דמי הנסיעה ברכבת ישראל יועלו החל מהבוקר ה־1 בדצמבר בשיעור של 18 אחוז — על כך מסר אתמול בחיפה דובר הרכבת מר מ. גבריאלי.

בעקבות ההעלאה תעלה מעתה הנסיעה בקו תל־אביב—חיפה 4.10 ל"י (מקודם 3.45). בקו תל־אביב—ירושלים 3.15 ל"י (2.65 ל"י) בקו ירושלים—חיפה 6.15 ל"י (5.20 ל"י) בקו תל־אביב—באר־שבע 4 ל"י (3.40 ל"י).

דמי התנייה במגרשי הרכבת יעלו ל־20 אגורות בתל־אביב ו־1.20 ל"י בחיפה בעבור יממה או חלק ממנה.

שוכרים בתי מלון בנהריה לשיכון זמני לעולים

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

עקב הגברת העליה הצפויה בימים האחרונים עולים רבים למרכזי קליטה לאקדמאים בנהריה. ...

שביתת אוהרה ברסקו — ביום ג'

„בשל עמדת הסוכנות — בעניין העברת השליטה בחברה"

עובדי חברת רסקו עומדים לקיים ביום ג' הבא שביתת אזהרה, שתחל ב־12 בצהרים עד למחרת היום.

השביתה תיערך כמחאה על כך שהנהלת הסוכנות מתעלמת מתביעותיהם של ועד העובדים ...

בביטוח התנאים הנוגעים לעובדים, במקרה של העברת השליטה בחברת רסקו.

הועד מציין בחוזר ששלח לעובדים, כי מצא אוזן קשבת בעניין זה אצל נציגי ההסתדרות — לעומת זה הם קובלים על הסוכנות היהודית: „לצערנו לא מצאו נציגי הסוכנות לנכון להודיענו על ההתפתחות הדברים.

„במצב דברים זה, נאלצנו ללמוד על ההתפתחויות מהודעות העתונות. הופתענו ונדהמנו מדי פעם ללמוד על צעדים חדשים שננקטו על ידי הסוכנות, כשהאחרון שבהם הוא הכנת מיכרז למכירת החברה.

„עמדתנו התקיפה היתה ונשארה ללא שינוי: אין עובדי רסקו עומדים למכירה. ציבור זה יחליט על עתידו ויממש זכויותיו בכל האמצעים העומדים לרשותו של ציבור מאורגן" — נאמר בחוזר.

הועד דורש פגישה דחופה לדיון בעניני העובדים.

עובדי המס שבתו יממה

נעשו הסדרים לתשלום בבנקים

עובדי מס הכנסה שבתו אתמול שביתת אזהרה ליממה — כמחאה על אי מילוי הבטחות שהובטחו להם על־ידי האוצר.

יו"ר הועד הארצי של 3200 עובדי המס בארץ, מר יוסף ברץ, אמר אתמול בדיון, כי כל יום שביתה עלול לגרום לאוצר נזק של 15 עד 20 מיליון ל"י.

דובר מינהל ההכנסות, אמר אתמול כי נעשו סידורים מיוחדים עם הבנקים לקבלת חובות ותשלומים למס הכנסה. סידורים אלה נעשו בשל השביתה והסנקציות. חברות, עצמאים ומעבידים מתבקשים לשלם לפי הודעות התשלום שבידיהם.

פועלי המספנות: ננהל מערכה ציבורית ומשפטית

מאת סופר „הארץ" בחיפה

חברי ועד פועלי מספנות ישראל בחיפה הודיעו אתמול, כי יפתחו במערכה ציבורית ומשפטית נגד פסק דין שניתן בימים אלה על־ידי בית הדין הארצי לעבודה בחיפה, שקבע כי אין לעובדים זכות לשבת ללא אישור ההסתדרות, באשר זו האחראית מצד בהסכם עבודה קיבוצי הוא על העובדים המעביד. החלטה זו של ביה"ד לעבודה הביאה בעקבותיה מתן צו מניעה ומניעת השיר על עובדי מספנות ישראל לנקוט בסנקציות.

עם זאת הודיע הועד, כי יכבד את החלטת בית הדין.

הפרשה התעוררה כשהודיע הועד לפני יותר משבועיים למבוכה על יחסי עבודה כי הוא עומד להכריז סיכסוך עבודה במפעל.

אתמול טען הועד, כי הנהלת מספנות ישראל בעסקה קבלני משנה בעוד 50—60 מפועלי המספנה כתובים בטלים. הנהלת המספנה דוחה טענה זו.

שגריר לאוס הגיש כתב האמנתו

(ל.צ.ב.). שגריר לאוס בישראל, מר חמפן פאניה, הגיש אתמול את כתב האמנתו לנשיא המדינה, מר זלמן שזר, בטכס שנערך במשכן הנשיא. שר החוץ מר אבא אבן, ייצג את הממשלה, כשמר כבוד של צה"ל דיגל את נשקו והתזמורת הצבאית נגנה את ההמנונים.

החלה החקירה הנגדית של לריאה

(ע.). יודי לריאה המשיך אתמול בעדותו בבית המשפט המחוזי בתל־אביב וחזר וטען בתוקף, כי לא איים על בוריס קישון ולא סחט ממנו כספים. בדבריו רמז לריאה, כי בין קישון לבין אילן אשרוב המנות היו חשרים מסויימים, שלא הצליח לעמוד על סיבם.

בתחילת הדיון המשיך לריאה להשיב לשאלות סניגורו עוה"ד יעקב הגלר ומסר גירסתו על כל האירועים שבכתב האישום, שבו הוא מואשם בסחיטת יותר מחצי מיליון לירות מד"ר קישון.

הבשך הדיון — בשבוע הבא.

באה משלחת יהודי בריטניה

המשלחת החשובה ביותר של מנהיגי יהודות אנגליה בשנים האחרונות הגיעה בליל אמש לביקור של 80 שעות, כדי לעמוד מקרוב על צרכי המדינה והתרופים. המשלחת, המונה 200 איש, הוזמנה על־ידי הממשלה, הסוכנות, והיהודית למגבית. היהול למדינה.

בעקבות דו"ח היועץ
אלון יקבע עמדתו בענין עתיקות דיין לאחר שובו מחו"ל

מאת סופר „הארץ" בירושלים

עמדתו של סגן־רה"מ מר יגאל אלון לגבי חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה אשר קבע, כי שר־הבטחון לא ייצא עתיקות ואין מקום לנקוט בצעדים נוספים בקשר לענין זה — תקבע לאחר שובו כי פירוק בארה"ב.

חוות הדעת של היועץ המשפטי מר מאיר שמגר הוגשה למר אלון ביום ג' בבוקר והוא עיין בה בלי להגיב.

כעבור 24 שעות המריא לסיור בחו"ל ולא נקט עמדה לגבי הדו"ח.

העתיקה של היועץ המשפטי באה בהוראה לאחר פנייתו של עו"ד ויינשטוק, המייצג את קרן התרבות אמריקה־ישראל, בבקשת ידיעות שהשיג על יציאת חפצי עתיקות הייבוים לדיין, בביקורו של הקרן בניו־יורק, הגדי"ח של מר שמגר קובע, כי גם הקרן העוברה בארץ לא עסקו ביצוא עתיקות.

ספרו החדש של עמוס קינן הערב בקול ישראל

האזינו הערב בשעה 18.30 בתכנית לספרות לסיפה על ספרו החדש של עמוס קינן **הדלת הכתולה** שהופיע בהוצאת קוק.

Consitutio ?

כלל ופרט

...

מטבע פדיון הבן תשל"ג
מכסף 900

עוצב מחדש לקראת שנת ה־25 למדינת ישראל
הילך חוקי מנופק על־ידי בנק ישראל
מוטבע במטבעה הממשלתית בירושלים

הערך הנקוב: 10 לירות ישראליות
כסף 900 / קוטר 37 מ"מ / משקל 26 גר'

כמות	תיאור	מחיר
	מטבעות רגילים מסומנים במגן דוד	30 ל"י
15,000	מטבעות קשוטים מסומנים באות 'מ'	60 ל"י
	סדרה בת 5 מטבעות בקופסה מהודרת (לטכס פדיון הבן)	160 ל"י

ההפצה מהיום במשרדינו, בבנקים ואצל סוחרים מורשים.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
המשרד הראשי: רחוב קרן היסוד 11, ירושלים
משרדנו בתל־אביב: רחוב מנדלי 3

חמוצים „מוסה" רעננה
(מרכז החמוצים בסיטונאות)
אחוזה 83, רעננה ● טלפון: 984721
מבצעים ביעילות הזמנות, כולל תבילות של נותני עבודה, מפעלים ועדי עובדים
מתקבלות הזמנות מיוחדות לחג החנוכה ולראש השנה האזרחית
אספקה מידית של כל סוגי החמוצים לבעלי אולמות חתונות, חנויות מכולת, מעדניות, ברעננה, בישובי השרון ובכל הארץ.
מלפפונים ● עגבניות ● זיתים ● כרוב ● פלפל
(דוגמאות נוספות בחנות)

INTERIOR DESIGN
עיצוב פנים
ד. פיק את ה. טובי בע"מ
יבוא לעולים ללא מכס
מבחר דגמים חדישים מעוצבים בידי מיטב יצרני ומתכנני הרהיטים באירופה
★ חדרי מגורים ★ מטבחים ★ שטיחים ואביזרי תאורה
★ חדרי שינה ★ חדרי אוכל ★ ריהוט לילדים ובני הנוער
לקבלת אינפורמציה ותכנון הועץ במחלקה שלנו לשירות התכנון ועיצוב
תל־אביב, שדרות דוד המלך 1, טל. 266880

PENTHOUSE
The International Magazine
Vol. 7. No. 6
Special Anniversary Issue
Extra Pages — Extra Pictures
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים־תל־אביב־חיפה נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
למחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.
מינויים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה

Die WELTWOCHE
29. November 1972
★ RABBI GOREN — ISRAELS LUTHER
★ Serie: MOSCHE DAJAN
בצד מבחר רב של כתבים אקטואליים אחרים
להשיג בקיוסקים
סוכנות ברונפמן בע"מ

אבק הצלום ההרבה
יסובוף משה
150 ל"י הצרפה בעומנה (3 גלילים), 3 ל"י הצמנות צבעוניות 15×10

הלוח הכפול
בעמודים: 11, 10, 9, 8, 7, 27, 26, 25, 24, 23, 22
הכל בכל כלול בלוח הכפול

מכתבי תודה
ממאות
רוכשי דירות
בפתח-תקוה
?
אצלנו זה מקובל
!
בביקורך במשרדי "גן" בפתח־תקוה, תוכל לעיין באלבומים ולקרוא את מכתבי התודה ששלחו מאות רוכשי דירות.
בחברת "גן" פתח־תקוה
יקחו אותך לסיור באתרי הבנייה השונים בפתח־תקוה — למען תראה במו עיניך ותווכח בטיב וברמת הבניה.
אז תבין מדוע אנו מקבלים מכתבי תודה ממאות דיירים.
מבחר דירות בכל חלקי פתח תקוה
הלוואות לא צמודות עד 40,000 ל"י
ע"י משכנתא בנקאית רגילה בין 15,000 — 25,000 ל"י
והלוואה נוספת של חב' "גן" בסך 15,000 ל"י
העובדות הוכיחו הדיירים יגידו:
דירה בחברת "גן" תקנה — כשתגור בה מרוצה תהיה.
"גן"
חברה קבלנית לבנין והשקעות בע"מ
פתח תקוה, רח' חיים עוזר 20

TIME
December 4, 1972
ISRAEL: HOW TO SAVE A CABINET
השיגו בכל מקום
סוכנות ברונפמן בע"מ

JUST ARRIVED
BOOK PUBLISHED by OCTOPUS
★ All Colour Book of Greek Mythology
★ Classical Greek Art
★ Early Christian Art
★ African Art
★ Indian Art
★ Egyptian Art
★ Japanese Art
★ Chinese Art
★ Impressionism
★ Art Nouveau
★ Precolumbian Art
★ American Art
★ Roman Art
★ Silver
★ Glass
★ Bronzes
★ Firearms
★ Sporting Guns
★ Early Railways
★ Ships Through the Ages
★ Cooking for Every Occasion
★ History of Champagne
★ Tropical Fish
★ Treasury of Dogs
★ Treasury of Birds
★ Treasury of Cats
★ Treasury of Horses
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים־תל־אביב־חיפה נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

אסותא אלישע

שרות חיתולים הביתה
לפנות לבודי־תולים
אסותא „אלישע"
חיפה 114 תל־אביב 245211

להנדך נוף
אתך באבלך הכבד במות אביך
ישראל ז"ל
מינהלת חברת טתה
מנהטן וחבר העובדים